

บทที่ 1

บทนำ

1. หลักการที่มาและความสำคัญของปัญหา

ในสังคมไทย กระบวนการเปลี่ยนแปลง ด้านเศรษฐกิจ การเมือง สังคม วัฒนธรรม มีความสลับซับซ้อนมากขึ้น การพัฒนาที่มุ่งเน้นการแข่งขันทางเศรษฐกิจทำให้สังคมไทยเปลี่ยนเป็นวัตถุนิยม ผู้คนในสังคมมีปัญหาด้านพฤติกรรม ย่อหย่อนในศีลธรรมจริยธรรม เห็นประโยชน์ตนเองมากกว่าส่วนรวม (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, ม.ป.ป. :1-3) สอดคล้องกับแนวคิดของสมพร เทพสิทธา (2542) ที่กล่าวว่า “...การเป็นผู้มีคุณธรรมและจริยธรรมในสังคมปัจจุบันลดลง...” เพื่อแก้ไขปัญหานี้ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8-9-10 จึงมุ่งพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ กำหนดเป็นเป้าหมายในการพัฒนาสังคมไทยอย่างชัดเจน

หากพิจารณาถึงทรัพยากรมนุษย์ในส่วนที่เป็นปัจเจกบุคคล ประชากรคุณภาพที่เปี่ยมด้วยจริยธรรม จะสะท้อนให้เห็นภาพของผู้มีความประพฤติปฏิบัติที่ถูกต้องตามทำนองครองธรรม แม้หลากหลายเชื้อชาติศาสนา ต่างธำรงความซื่อสัตย์สุจริต รู้จักเอาใจเขามาใส่ใจเรา ปฏิบัติต่อผู้อื่นเช่นที่ต้องการให้ผู้อื่นปฏิบัติต่อตน ฯลฯ ความประพฤติเช่นนี้ย่อมเกิดจากการนับถือศาสนา จึงปฏิบัติตนเป็นผู้ที่มีคุณลักษณะดีงามก่อปรด้วยจริยธรรมคุณธรรม เป็นแบบอย่างที่ดีในสังคม

ท่ามกลางสังคมยุคข้อมูลข่าวสาร กล่าวได้ว่าสื่อเป็นช่องทางสำคัญช่องทางหนึ่งในการเป็นต้นแบบหล่อหลอมจริยธรรมของผู้คนในสังคม การนำเสนอข่าวต่างๆ เช่น ข่าวความรุนแรงในสามจังหวัดภาคใต้ เป็นข่าวที่สะท้อนขวัญคนไทยทั่วประเทศ ผู้ตกเป็นเหยื่อเสียชีวิตรายวัน คือชาวไทยพุทธและชาวไทยมุสลิม ข่าวความรุนแรงในครอบครัวที่ผู้ถูกกระทำคือสตรีและเด็ก ข่าวการสร้างพยานหลักฐานอันเป็นเท็จหรือข่าวการทำลายหลักฐานอันมีอยู่จริง ข่าวการเมือง ข่าวเศรษฐกิจ ข่าวคอร์รัปชันในแวดวงราชการ การนำเสนอข่าวเหล่านี้เสมือนหนึ่งการฉายภาพทุกภาคส่วนของสังคม

ข่าวที่ปรากฏผ่านสื่อมวลชน ทั้งหนังสือพิมพ์ วิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และสื่อใหม่ต่างๆ หากพิจารณาด้วยกรอบของแนวคิดหลักศาสนา ซึ่งต่างมีปฐมบทสั่งสอนให้ศาสนิกชน ละอายชั่ว เกรงกลัวต่อบาป ไม่เบียดเบียนผู้อื่น จะเห็นได้ชัดเจนว่า บุคคลผู้สร้างความรุนแรงตาม

เนื้อหาข่าว ขาดคุณลักษณะจริยธรรมและคุณธรรม เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตน ไม่เกรงกลัวต่อบาป ประหนึ่งเป็นผู้ไม่นับถือศาสนา ดังข่าวพาดหัวบางข่าว ซึ่งเป็นภาพสะท้อนของปรากฏการณ์ในสังคมปัจจุบัน เช่น

-ล่าหนุ่มรักคุณคุด ยิงสาว ม. 6 คับ ซึ่งประกบฆ่าโหด น้องชาย ม. 3 ร่อแร่

(เดลินิวส์ฉบับที่ 22,163 ประจำวันที่ 18 มิถุนายน พ.ศ. 2553)

-หึงโหดฆ่า 3 ศพ ผัวแทงเมีย-กิ๊กใหม่ แขนงคอตายตาม

(เดลินิวส์ฉบับที่ 22,146 ประจำวันที่ 1 มิถุนายน พ.ศ. 2553)

-ลวงแทงทารุณฆ่าเสียรับเหมาร่างพรุนคาด 2 ปม ชัดแย้ง-ชิงทรัพย์

(ไทยรัฐฉบับที่ 19,129 ประจำวันที่ 6 มิถุนายน พ.ศ. 2553)

-ฟ้องคุณหญิงไป!หนุ่มแค้นคลัง ‘สาวรับเคราะห์’ ถูกเชือดสยอง

(ไทยรัฐฉบับที่ 19,134 ประจำวันที่ 11 มิถุนายน พ.ศ. 2553)

-ฆ่าโหดแกนนำแดงรัว 5 นัดอนาคาคานน

(ไทยรัฐฉบับที่ 19,134 ประจำวันที่ 11 มิถุนายน พ.ศ. 2553)

-หนุ่มแสบลวงปล้นขึ้นใจสาว

(ข่าวสดฉบับที่ 7,140 ประจำวันที่ 17 มิถุนายน พ.ศ. 2553)

ข่าวที่นำเสนอถึงพฤติกรรมเชิงลบในรูปแบบต่างๆ ของปัจเจกบุคคลเหล่านี้ หากมีปริมาณมาก มีความถี่สูงในการนำเสนอ ย่อมส่งผลกระทบต่อสังคมด้านจริยธรรม คุณธรรม ของผู้รับข่าวสาร รวมทั้งเด็กและเยาวชนอาจซึมซับไว้ในจิตใจ (ศศิ นพเกตุ, สยามรัฐออนไลน์ 29 ตุลาคม 2552) และอาจสะท้อนผลที่น่าสะพรึงกลัวเกินคาดคิด ดังเช่นข่าวการทำร้ายกันในรูปแบบต่างๆ ของวัยรุ่น และถ่ายเป็นคลิปเผยแพร่ส่งต่อกัน ดังที่สื่อได้นำเสนอสู่สาธารณชนให้ได้เห็นกันอยู่เนืองๆ เป็นหลักฐานเชิงประจักษ์ที่เห็นได้อย่างชัดเจน ซึ่งทำให้สามารถกล่าวได้ว่า การนำเสนอข่าวความรุนแรงของสื่อมีอิทธิพลต่อผู้รับสาร โดยเฉพาะอย่างยิ่งต่อเด็กและเยาวชน

นักวิชาการด้านการสื่อสารมวลชน ได้กล่าวถึงอิทธิพลสื่อมวลชนและการซึมซับไว้ในจิตใจว่า สื่อมวลชนจะเลือกแนวคิดบางแนวเท่านั้นมานำเสนอ หรือเลือกเน้นการกระทำบางอย่างมากกว่าอย่าง ทำให้ผู้รับสารได้เรียนรู้ว่า สิ่งใดเป็นปกติทางสังคมและเป็นปกติในการดำเนินชีวิต บัณฑิตบุคคลก็จะนำสิ่งที่เรียนรู้และซึมซับไว้นั้นมาเป็นแนวทางของตน สื่อจึงมีอิทธิพลโดยทางอ้อมต่อการกระทำของบุคคล (เดอ เฟลอร์:De Fleur, 1970)

นักวิชาชีพต่างตระหนักถึงความสำคัญของอิทธิพลสื่อ ด้วยเหตุนี้ สภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ จึงตราข้อบังคับว่าด้วยจริยธรรมแห่งวิชาชีพหนังสือพิมพ์แห่งชาติ พ.ศ.2541 หมวด 2 โดยกล่าวถึงบัญญัติจริยธรรมของหนังสือพิมพ์ไว้ถึง 9 ข้อ เพื่อการธำรงไว้ซึ่งปทัสถานแห่งวิชาชีพ สื่อมวลชน ได้แก่ ข้อ 4 ข้อ 5 ข้อ 6 ข้อ 7 ข้อ 15 ข้อ 16 ข้อ 17 ข้อ 18 และข้อ 19 ตลอดจนแนวปฏิบัติสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติที่ 2/2546 ลงวันที่ 16 ตุลาคม 2546 และประกาศแนวทางปฏิบัติ ลงวันที่ 20 ตุลาคม 2549 (สุภาคผนวก) ซึ่งมีข้อความโดยรวม สรุปได้ถึงจริยธรรมในการรายงานข่าว ภาพข่าวของหนังสือพิมพ์และคนหนังสือพิมพ์ ซึ่งย่อมหมายรวมถึงนักข่าวด้วยนั่นเอง

จากหลักฐานเชิงประจักษ์ที่ปรากฏในเว็บไซต์ ซึ่งเป็นความคิดเห็นของผู้โพสต์ข้อความไว้ในเว็บไซต์ เช่น ผู้ใช้นามแฝง ‘นี่หรือเมืองพุทธ’ (23 ก.พ. 2552) กล่าวว่า “...มีรูปหัวฝรั่งห้อย ที่ถูกตัดหัว ผมสังเกตนหนังสือพิมพ์เข้านี้มานานแล้ว มันสมควรแล้วหรือรับน่าจะเซ็นเซอร์หน่อยนะครับ ถ้าเกิดเป็นพ่อแม่ของคุณถูกตัดหัวบ้าง แล้วถูกหนังสือพิมพ์เอามาออกอย่างนี้บ้างจะรู้สึกยังไง เค้าไม่ได้เป็นอะไรกับผมหรือครับ แต่สงสารเด็กที่มาอ่านหนังสือพิมพ์หละนะ...” และมีผู้โพสต์ข้อความไว้ว่า (27 เมษายน 2551) “... ตกใจกับพาดหัวข่าวหนังสือพิมพ์ “....” ฉบับเช้าวันนี้ คิดว่าใครเห็นก็คงตกใจเช่นเดียวกัน...” และจากการที่สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค (สคบ.) ได้มีหนังสือร้องเรียนถึงสมาคมนักข่าวฯ ถึงการนำเสนอภาพข่าวอุจาดหั่นศพเด็กชายอายุ 5 ขวบ ซึ่งเผยแพร่ในหนังสือพิมพ์รายวัน ฉบับวันที่ 13-15 ตุลาคม 2552 จำนวนหลายชื่อฉบับ ในกรณีนี้แม้แต่สมาคมนักข่าวหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทย (บล็อกโอเคเนชั่น, วันพฤหัสบดีที่ 22 ตุลาคม 2552) ยังได้มีการออกประกาศเตือนเรื่องการเสนอข่าวและภาพข่าวเด็กและเยาวชน รวมทั้งข่าวและภาพข่าวการทำแผนประทุษกรรมของผู้ต้องหาที่น่าหวาดเสียว ซึ่งดูเสมือนหนึ่งการสร้างภาพผู้ต้องหาให้เป็นฮีโร่ที่มีความสามารถเป็นต้น จากข้อความแสดงความคิดเห็นบางส่วนที่ยกมานี้ นับเป็นหลักฐานเชิงประจักษ์แสดงให้เห็นถึงอิทธิพลของพาดหัวข่าวที่มีต่ออารมณ์ ความรู้สึก ของผู้รับสารได้อย่างชัดเจน

ในขณะที่บุญฤทธิ ศรีวิจิตร (2543) ศึกษาถึงลักษณะที่เป็นจริงกับลักษณะที่พึงประสงค์ของการเสนอข่าวอาชญากรรมของหนังสือพิมพ์ ทิศนะของประชาชน เจ้าหน้าที่ตำรวจ และนักหนังสือพิมพ์ พบว่า ลักษณะที่ต้องการให้ปรากฏน้อยที่สุดในการนำเสนอผ่านสื่อหนังสือพิมพ์คือ ข่าวลักษณะความทุกข์ของสตรี หรือเด็ก หรือผู้เสียหายในคดีล่วงละเมิดทางเพศ และการใช้ภาษาที่ไม่สุภาพ มีความหมายเหยียดหยาม

นักเขียนข่าวส่วนใหญ่ต่างเสนอข่าวเพื่อตอบสนองความต้องการใคร่รู้ของสังคม โดยการเสนอสิ่งที่เกิดขึ้นในสังคมปัจจุบัน วิธีการเขียนหัวข้อข่าว เนื้อข่าวและภาพข่าว นอกจากจะนำเสนอสิ่งที่เกิดขึ้น เป็นการให้ข้อมูลเบื้องต้นเพื่อตอบสนองความสนใจใคร่รู้ของสังคมแล้ว ยังสมควรมุ่งประโยชน์ในการผดุงจริยธรรม คุณธรรม ส่งเสริมด้านจิตใจ และพฤติกรรมความดี ให้ผู้อุทธรณ์ในการดำเนินวิถีชีวิตที่มีความสุขและปลอดภัย ดังที่เซ็นเตอร์ (Center,1949) ศึกษาไว้ถึงทัศนคติของบุคคลผู้รับสารในการยอมรับและจดจำ ตลอดจนนำเสนอไปใช้

สิ่งที่ไม่อาจปฏิเสธได้ในสภาพเศรษฐกิจปัจจุบัน คือ ‘การสร้างยอดขาย’ ด้วยการนำเสนอข่าวที่มีเนื้อหาหลากหลาย รวดเร็วทันต่อกระแสแห่งความสนใจ วิธีการเขียนที่มีสีสันดึงดูดใจชวนให้ติดตามอ่าน การนำเสนอภาพข่าวที่สะดุดตาก่อให้เกิดความสนใจใคร่รู้เนื้อหาข่าว ล้วนเป็นกลยุทธ์สำคัญเพื่อนำหน้าคู่แข่งขั้นในด้านการตลาด ดังที่มีผู้กล่าวไว้ว่า “...ข่าวที่อยู่ในหน้าหนึ่งมีความสำคัญเปรียบได้กับหน้าต่างจัดแสดงสินค้าหรือ ‘วินโดว์ดิสเพลย์’ ของห้างสรรพสินค้า...” ช่วยสร้างยอดขายได้อย่างดียิ่ง

จากหลักฐานเชิงประจักษ์ซึ่งเป็นปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นในสังคม โดยการแสดงความคิดเห็นผ่านทางเว็บไซต์ถึงการนำเสนอข่าวพาดหัว และภาพข่าวของหนังสือพิมพ์ แสดงให้เห็นได้ถึงภาพสะท้อนของผู้รับสารในสังคม ตลอดจนหลักฐานเชิงวิชาการซึ่งเห็นได้จากการประมวลเอกสารผลงานวิจัย เป็นเหตุให้สนใจศึกษาถึงปัญหาเชิงจริยธรรมในการนำเสนอข่าวหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์

การวิจัยเรื่อง “หนังสือพิมพ์หน้าหนึ่ง ปฏิบัติการในมิติด้านจริยธรรมแห่งวิชาชีพหนังสือพิมพ์” มุ่งศึกษาข่าวพาดหัว ภาพข่าวและคำอธิบายภาพข่าว ว่าตอบสนองจริยธรรมแห่งวิชาชีพหนังสือพิมพ์อย่างไร ทั้งนี้เพื่อเป็นแนวทางกระตุ้นเตือนผู้เกี่ยวข้อง มิให้หลงลืมหลักจริยธรรมในการประกอบวิชาชีพสื่อมวลชน ผลการวิจัยจะเป็นประโยชน์โดยตรงต่อผู้ประกอบการวิชาชีพหนังสือพิมพ์และสังคมโดยรวม ตลอดจนเพื่อประโยชน์ต่อผู้สนใจศึกษาในด้านอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นต่อการนำเสนอข่าวสารและจริยธรรม ที่ปรากฏในหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์รายวัน และพฤติกรรมกรรมการอ่านของผู้อ่านหนังสือพิมพ์รายวัน
2. เพื่อวิเคราะห์ลักษณะจริยธรรมของหนังสือพิมพ์รายวันจากข่าวพาดหัว และภาพข่าว ที่ปรากฏในหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์รายวัน

3. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักวิชาการ นักวิชาชีพ ที่มีต่อจริยธรรมในการนำเสนอข่าวพาดหัวและภาพข่าวที่ปรากฏในหน้าหนึ่งหนังสือพิมพ์รายวัน

4. เพื่อสรุปแนวทางปฏิบัติการเชิงสร้างสรรค์ในมิติด้านจริยธรรมของหนังสือพิมพ์ไทย

3. ขอบเขตการศึกษา

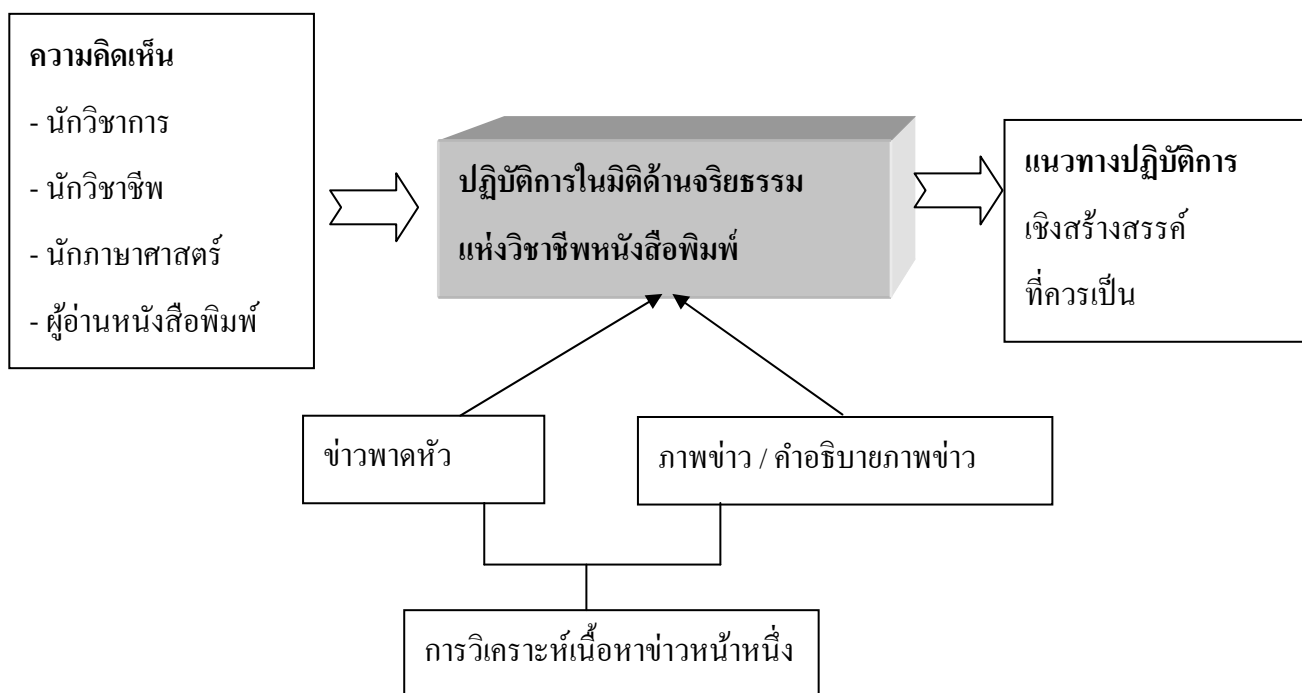
การศึกษาเรื่อง “หนังสือพิมพ์หน้าหนึ่ง ปฏิบัติการในมิติด้านจริยธรรมแห่งวิชาชีพหนังสือพิมพ์” เป็นการศึกษาองค์ประกอบของการสื่อสาร 2 องค์ประกอบหลัก คือ **องค์ประกอบด้านเนื้อหาของสาร** ได้แก่ ข่าวที่ปรากฏในหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์รายวัน และ**องค์ประกอบของผู้รับสารหรือผู้อ่านหนังสือพิมพ์รายวัน** เพื่อนำเสนอผลจากการศึกษาทั้งสององค์ประกอบของการสื่อสารดังกล่าวข้างต้น เป็นแนวทางปฏิบัติการในมิติด้านจริยธรรมแห่งวิชาชีพหนังสือพิมพ์หรือคือผู้ส่งสาร ตามองค์ประกอบของการสื่อสาร

ขอบเขตของการศึกษาในองค์ประกอบแรกคือ**องค์ประกอบด้านเนื้อหาของสาร** มุ่งศึกษาจริยธรรมในข่าวพาดหัว และภาพข่าวหนังสือพิมพ์รายวันหน้าหนึ่ง จำนวน 10 ชื่อฉบับ ในช่วงระหว่างเดือนมิถุนายน - กรกฎาคม พ.ศ. 2553 รวมระยะเวลาที่ศึกษา 2 เดือน

ส่วนขอบเขตของการศึกษาในองค์ประกอบที่สองคือ การศึกษา**องค์ประกอบของผู้รับสารหรือผู้อ่านหนังสือพิมพ์รายวัน** เพื่อความสะดวกในการเก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถาม และง่ายต่อการสังเกตกลุ่มตัวอย่างคือผู้อ่านหนังสือพิมพ์ขณะอ่านหนังสือพิมพ์ ผู้วิจัยจึงเลือกกลุ่มตัวอย่างจากผู้อ่านหนังสือพิมพ์รายวันในห้องสมุดของหน่วยงาน 9 แห่ง ซึ่งได้จัดให้มีหนังสือพิมพ์รายวันให้เลือกอ่าน จำนวนไม่น้อยกว่า 10 ชื่อฉบับ โดยเก็บรวบรวมข้อมูลในช่วงเดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2553 เป็นระยะเวลาหนึ่งเดือน นอกจากนั้นในส่วนขององค์ประกอบที่สองนี้ ผู้วิจัยยังได้เก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อทราบความคิดเห็นของผู้อ่านหนังสือพิมพ์รายวัน ซึ่งเป็นนักวิชาการด้านนิเทศศาสตร์ นักภาษาศาสตร์ และนักวิชาชีพ โดยเก็บข้อมูลในช่วงระหว่างเดือนพฤศจิกายน- เดือนธันวาคม

4. กรอบแนวคิดการวิจัย

กรอบการวิจัยเรื่อง “หนังสือพิมพ์หน้าหนึ่ง ปฏิบัติการในมิติด้านจริยธรรมแห่งวิชาชีพหนังสือพิมพ์” มีลำดับขั้นตอนการศึกษาและเก็บข้อมูลตามกรอบแนวคิดของการวิจัย อธิบายได้ด้วยแผนภาพ ดังนี้

แผนภาพ 1 แสดงกรอบแนวคิดการวิจัย

5. นิยามศัพท์เฉพาะ

หนังสือพิมพ์รายวัน หมายถึง หนังสือพิมพ์รายวันที่มีผู้อ่าน 10 ล้านฉบับ ได้มาจากแบบสอบถามผู้อ่านหนังสือพิมพ์รายวัน ในเขตกรุงเทพมหานคร และปริมณฑล

ปฏิบัติการในมิติด้านจริยธรรม หมายถึง การนำเสนอข่าวและภาพข่าว โดยปฏิบัติตามหลักที่ธรรมนูญสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ ตราไว้เป็น 'ข้อบังคับว่าด้วยจริยธรรมแห่งวิชาชีพหนังสือพิมพ์ สภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ พ.ศ. 2541' บังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 30 มีนาคม พ.ศ. 2541 และไม่ขัดต่อหลักกฎหมายอาญา ตลอดจนคำพิพากษาฎีกา ที่ถือเป็นตัวอย่างในประเด็นด้านจริยธรรม ในการวิจัยได้จำแนกมิติด้านจริยธรรมที่ปรากฏในลักษณะของการนำเสนอข่าวพาดหัวรวมถึง ภาพข่าว และการให้ความหมายของคำที่ปรากฏในการพาดหัวข่าว และคำบรรยายใต้ภาพ

ข่าวพาดหัว

ข่าวอาชญากรรม

หมายถึง พฤติกรรมละเมิดกฎหมาย มีเจตนาชั่วร้าย ผ่าฝืนข้อห้ามของรัฐ

(การกระทำอันถือเป็นความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา เช่น ฆาตกรรม โจรกรรม วินาศกรรม จี้ ปล้น ฆ่า ข่มขืน ทารุณกรรม ยาเสพติด ทำให้เสื่อมเสียอิสรภาพ ความรุนแรง โศกนาฏกรรม อารมณ์รุนแรง ฯลฯ)

- ข่าวการเมือง** หมายถึงข่าวพรรคการเมือง พฤติกรรมนักการเมือง กิจกรรมทางการเมือง ข่าวคอร์รัปชัน ความไม่โปร่งใสในแวดวงราชการ
- ข่าวเหตุการณ์ต่างๆ** หมายถึง ข่าว สภาพการณ์ต่างๆ ไปที่เกิดขึ้นในสังคม อยู่นอกเหนือประเด็นอื่นๆ ตามที่ได้กำหนด รวมทั้งข่าวด้านศีลธรรม จริยธรรม สภาพสังคม
- ข่าวเด็ก เยาวชน สตรี และผู้ด้อยโอกาส** หมายถึง ข่าวชีวิตความเป็นอยู่ในครอบครัว แยกแยก หย่าร้าง ฆ่าตัว ล่วงละเมิดทางเพศ ความไม่ยุติธรรม รวมทั้งข่าว ลักษณะความทุกข์ในด้านอื่นๆ ของ เด็ก เยาวชน และสตรี ข่าวไปเปลือย ต้องคดี ข่าวที่เน้นถึงชาติพันธุ์และศาสนา
- ข่าวภัยภาคใต้** หมายถึง ข่าวที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคงของประเทศ กองทัพ ทหาร
- ข่าวธุรกิจ** หมายถึง ข่าวที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินธุรกิจทุกประเภท เกษตรกรรม อุตสาหกรรม
- ภาพข่าว** หมายถึง ภาพข่าวและภาพถ่ายของบุคคล หรือเหตุการณ์ รวมทั้งคำอธิบายภาพข่าว ในหน้าหนึ่ง ของหนังสือพิมพ์รายวัน เป็นอวัจนภาษาของหนังสือพิมพ์รายวัน เป็นอวัจนภาษาประเภทหนึ่ง อาจเป็นภาพถ่ายหรือภาพข่าว หรืออารมณ์ความรู้สึกจากถ้อยคำอธิบายภาพข่าว ซึ่งสื่อความหมาย มีรายละเอียดชัดเจน ให้การรับรู้และอารมณ์ความรู้สึกอย่างใดอย่างหนึ่งแก่ผู้รับสาร โดยมีให้กระทบกระเทือนถึงผู้ตกเป็นข่าว
- ภาพความรุนแรง** หมายถึงภาพแสดงรายละเอียดความรุนแรง โศกนาฏกรรม อาชญากรรม อารมณ์รุนแรง และการกระทำที่มีเจตนาที่แสดงออกมาทางร่างกาย การขู่บังคับการแสดงอำนาจต่อตนเอง บุคคลอื่น กลุ่มบุคคลหรือชุมชน เพื่อก่อให้เกิดการบาดเจ็บ การเสียชีวิต ความสะเทือนใจ ความสูญเสีย หรือการถูกทอดทิ้ง (องค์การอนามัยโลก : WHO,1995)
- ภาพหวาดเสียว** หมายถึง ภาพคนตายด้วยเหตุต่างๆ ภาพทำร้ายร่างกาย ภาพการฆ่า

ภาพอุจาด ลามก อนาจาร	หมายถึง ภาพของผู้ที่ยังมีชีวิตอยู่ หรือสิ้นชีวิตแล้ว ในลักษณะที่เป็นภาพเปลือย เกือบเปลือย ถูกละเมิดทางเพศ ทั้งที่มีแถบคาดบางส่วน ของภาพ และไม่มีแถบคาด
ภาพเด็ก สตรี เยาวชน ผู้ด้อยโอกาส	หมายถึง ภาพลักษณะความทุกข์ ถูกทำร้าย ต้องคดี ตกเป็นข่าวละเมิดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์
ภาพแสดงให้ทราบสถานที่อยู่	หมายถึง ภาพแสดงให้ทราบสถานที่อยู่ สถานที่เรียน สถานที่ทำงานของ เด็ก เยาวชน และสตรี
ภาพอื่นๆ	หมายถึง ภาพบุคคล ภาพเหตุการณ์ทั่วไปที่เกิดขึ้นในสังคม อยู่นอกเหนือจากประเด็นอื่นซึ่งได้กำหนดไว้แล้ว
ละเมิดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์	หมายถึง การนำเสนอภาพน่าอาย น่าเกลียด น่ากลัวของผู้ประสบเหตุหรือลงข่าว พาดหัวข่าวพาดพิงถึงชาติพันธุ์หรือศาสนาของผู้นั้น รวมทั้งการระบุชื่อ นามสกุล ที่อยู่ของผู้ได้รับผลกระทบกระเทือนถึง
หลักกฎหมาย	หมายถึง กฎหมายอาญามาตรา 326, 327, 328 ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาคดีเด็กและเยาวชนมาตรา 9, 27, 57, 93 คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ฎ.472/2540, ฎ.782/2524, ฎ.2296/2514, ฎ.3725/2538, ฎ.1203/2520 และฎีกาอื่นๆในทำนองเดียวกัน
ลักษณะภาษา	หมายถึง วัจนภาษา และ อวัจนภาษา ที่ใช้ในหน้าหนึ่งหนังสือพิมพ์
วัจนภาษา	หมายถึง ภาษาหนังสือพิมพ์ เป็นภาษาที่มีลักษณะเฉพาะเพราะมีพื้นที่จำกัด มีความแตกต่างจากการใช้ภาษาเขียนมาตรฐาน จำแนกเป็น 10 ลักษณะได้แก่ คำสแลง สมญานาม คำ/กลุ่มคำเสียดสี โวหารอติพจน์ อุปลักษณ์ คำมีความหมายหลายนัย คำผิดความหมาย คำหมิ่นประมาท คำ/กลุ่มคำละเมิดศักดิ์ศรี
อวัจนภาษา	หมายถึง ภาพที่ปรากฏในหนังสือพิมพ์หน้าแรก มีรายละเอียดสื่อให้เห็นถึงความรุนแรง ความน่าหวาดเสียว การล่วงละเมิดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ โศกนาฏกรรม อารมณ์รุนแรง อาชญากรรม อุบัติเหตุ คนตายด้วยเหตุต่างๆ การฆ่า ทำร้ายร่างกาย รวมทั้งภาพเด็ก เยาวชน ผู้ด้อยโอกาส ในลักษณะเปลือย เกือบเปลือย ถูกละเมิดทางเพศ ต้อง

	คดี ละเมิดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ แสดงให้ทราบสถานที่อยู่ สถานที่เรียน หรือสถานที่ทำงาน
ภาพอื่นๆ	หมายถึง ภาพเหตุการณ์ต่างๆไปที่เกิดขึ้นในสังคม อยู่นอกเหนือจากประเด็นอื่นๆ ตามที่กำหนด
อคติ	การแฝงความคิดเห็นส่วนตัวอย่างไม่เที่ยงธรรมต่อฝ่ายที่ถูกพาดพิง

6.ประโยชน์ที่ได้รับ

1. ได้ทราบปฏิบัติการในมิติด้านจริยธรรมของหนังสือพิมพ์รายวันจากข่าวพาดหัว ภาพข่าว ในหนังสือพิมพ์รายวันชื่อฉบับที่ผู้อ่านนิยมอ่าน
2. ได้ทราบแนวทางเชิงสร้างสรรค์ ในการทำงานตามหน้าที่ด้านจริยธรรม ของนักข่าว นักหนังสือพิมพ์
3. สามารถนำความคิดเห็นของผู้อ่านไปประยุกต์ใช้ประโยชน์ในการพาดหัวข่าว ภาพข่าว
4. เป็นแนวทางกระตุ้นเตือนถึงการดูแลกันเองของสื่อ หากมีการละเมิดจริยธรรมในแนวทางที่องค์กรวิชาชีพกำหนด
5. เป็นประโยชน์ต่อผู้สนใจศึกษาในด้านอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องต่อไป

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาเรื่อง “หนังสือพิมพ์หน้าแรก ปฏิบัติการในมิติด้านจริยธรรมแห่งวิชาชีพหนังสือพิมพ์” ใช้แบบแผนการวิจัยเชิงปริมาณในสองลักษณะ ได้แก่ การวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) ผู้อ่านหนังสือพิมพ์ การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ข่าวพาดหัว ภาพข่าวและคำอธิบายภาพข่าว รวมไปถึงการเก็บรวบรวมข้อมูลในเชิงคุณภาพจากนักวิชาการและนักวิชาชีพ ผู้วิจัยได้อาศัยกรอบแนวคิด ทฤษฎีและการประมวลเอกสารที่เกี่ยวข้อง เป็นแนวทางในการศึกษา ดังนี้

1. จริยธรรมหนังสือพิมพ์
2. แนวคิดการใช้ภาษาผ่านสื่อสิ่งพิมพ์
3. แนวคิดการวิเคราะห์เนื้อหาของสาร
4. แนวคิดการเปิดรับข่าวสารจากสื่อหนังสือพิมพ์

1. จริยธรรมหนังสือพิมพ์

สุภา ศิริमानนท์ (2547) นักหนังสือพิมพ์และนักวารสารศาสตร์ กล่าวถึงจริยธรรมของหนังสือพิมพ์ไว้ว่า “...จริยธรรมของหนังสือพิมพ์ เป็นจริยธรรมซึ่งเกี่ยวเนื่องกับเงื่อนไขทางสังคมและเงื่อนไขทางธุรกิจ การศึกษาจริยธรรมหนังสือพิมพ์จึงสมควรศึกษาจากสถาบันหนังสือพิมพ์...”

สภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ เห็นถึงความสำคัญของจริยธรรมในวิชาชีพเป็นอย่างยิ่ง จึงตราข้อบังคับว่าด้วยจริยธรรมแห่งวิชาชีพหนังสือพิมพ์แห่งชาติ มีความบางตอนในส่วนที่เกี่ยวข้องกับประเด็นที่ต้องการวิจัยดังนี้

ธรรมนูญสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ

สภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ (2541) ตราข้อบังคับว่าด้วยจริยธรรมแห่งวิชาชีพหนังสือพิมพ์แห่งชาติ พ.ศ. 2541 หมวด 2 มีส่วนที่กล่าวถึงบัญญัติจริยธรรมของหนังสือพิมพ์ 16 ข้อ ในส่วนที่เห็นว่าเกี่ยวข้องโดยตรงกับการพาดหัวข่าว ภาพข่าวมี 11 ข้อ ได้แก่ ข้อ 4-9 ข้อ 15-19 มีความดังนี้

ข้อ 4 หนังสือพิมพ์ต้องยึดถือข้อเท็จจริง ความถูกต้องแม่นยำ และความครบถ้วน

ข้อ 5 หนังสือพิมพ์ต้องนำเสนอข่าวเพื่อประโยชน์สาธารณะ โดยไม่แสวงหาผลประโยชน์ส่วนตนหรือหมู่คณะ

ข้อ 6 หนังสือพิมพ์ต้องแสดงความพยายามให้ความเป็นธรรมแก่ทุกฝ่าย

ข้อ 7 หนังสือพิมพ์ต้องไม่แต่งเติมเนื้อหาสาระข่าว จนคลาดเคลื่อนเกินจากความเป็นจริง

ข้อ 8 หนังสือพิมพ์ต้องละเว้นการเสนอข่าวเพราะความลำเอียงหรือมีอคติ จนเป็นเหตุให้ข่าวนั้นคลาดเคลื่อนหรือเกินจากความเป็นจริง

ข้อ 9 หนังสือพิมพ์ต้องไม่สอดแทรกความคิดเห็นลงในข่าว

ข้อ 15 ในการเสนอข่าวหรือภาพใดๆ หนังสือพิมพ์ต้องคำนึงมิให้ล่วงละเมิดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของบุคคลที่ตกเป็นข่าว โดยเฉพาะอย่างยิ่งต้องให้ความคุ้มครองอย่างเคร่งครัดต่อสิทธิมนุษยชนของเด็ก สตรี และผู้ด้อยโอกาส

ในการเสนอข่าวตามวรรคแรก ต้องไม่เป็นการซ้ำเติมความทุกข์ หรือโศกนาฏกรรมอันเกิดแก่เด็กและสตรี ผู้ด้อยโอกาสนั้น ไม่ว่าทางหนึ่งทางใด

ข้อ 16 การพาดหัวข่าวและความนำของหนังสือพิมพ์ต้องไม่เกินจากข้อเท็จจริงในข่าว และต้องสะท้อนใจความสำคัญ หรือเนื้อหาหลักของข่าว

ข้อ 17 หนังสือพิมพ์ต้องไม่เสนอภาพข่าวที่อุจาด ลามก อนาจาร หรือน่าหวาดเสียว โดยไม่คำนึงถึงความรู้สึกของสาธารณชนอย่างถี่ยวน

ข้อ 18 ในการแสดงความเห็นหรือการวิพากษ์วิจารณ์ หนังสือพิมพ์ต้องให้ความเที่ยงธรรม แก่ฝ่ายที่ถูกพาดพิงเสมอ

ข้อ 19 ข้อความที่เป็นประกาศ โฆษณา ที่ปรากฏอยู่ในหนังสือพิมพ์ต้องแสดงให้เห็นชัดว่า เป็นประกาศ โฆษณา จะแอบแฝงเป็นการเสนอข่าวหรือความคิดเห็นมิได้

นอกจากนี้ สภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติได้เสนอแนวปฏิบัติไว้ด้วย โดยยกตัวอย่างการเสนอข่าวและภาพของผู้ติดเชื้อเอชไอวีและผู้ป่วยเอดส์ ตามประกาศสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ ที่ 2/2546 ลงวันที่ 16 ตุลาคม พ.ศ. 2546 ว่า “...ต้องไม่ระบุชื่อ นามสกุล หรือที่อยู่ของผู้ได้รับผลกระทบจากเอดส์ ต้องไม่นำเสนอภาพถ่ายที่ทำให้รู้ว่าผู้ประสบเป็นใคร ไม่นำเสนอภาพน่าเกลียด น่ากลัวของผู้ป่วยเอดส์ เป็นต้น...”

สภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติยังได้ยกตัวอย่างประกอบแนวปฏิบัติ สภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ ซึ่งแนะแนวทางในการเสนอข่าวและภาพข่าวไว้ว่า “...เมื่อปรากฏข่าวการข่มขืน กระทำชำเราและฆ่าผู้หญิงและเด็ก ต้องไม่เผยแพร่ข้อมูล หรือภาพอันอาจทำให้หญิงและเด็ก ตลอดจนครอบครัวเสียหาย...” และยังได้ระบุไว้ชัดเจนถึงข่าวการกระทำคามผิดทางอาญาของชนเผ่าและศาสนาต่างๆว่า หนังสือพิมพ์ไม่ควรรายงานข่าวและภาพในทางที่ไม่เหมาะสม เช่น การลงข่าวหรือพาดหัวข่าว พาดพิงถึงชาติพันธุ์หรือศาสนาของผู้นั้น เนื่องจากการละเมิดต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ทำให้เกิดการถูกเหยียดหยามต่อเพื่อนมนุษย์ อันขัดต่ออนุสัญญาระหว่างประเทศ ว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติทางเชื้อชาติทุกรูปแบบ

จากข้อบังคับว่าด้วยจริยธรรมแห่งวิชาชีพหนังสือพิมพ์ พ.ศ. 2541 ข้อ 15 – ข้อ 19 พร้อมด้วยตัวอย่างแนวปฏิบัติ กรณีต่างๆ สร้างกรอบแนวคิดที่สรุปได้ถึงความเชื่อมั่นในการนำเสนอข่าวเพื่อประโยชน์สาธารณะ โดยยึดถือข้อเท็จจริง ความยุติธรรม ความถูกต้องแม่นยำ และความครบถ้วนของเนื้อหาข่าว เหมาะสมสำหรับการนำมาเป็นกรอบการพิจารณาประเด็นด้านจริยธรรมในการนำเสนอพาดหัวข่าว ภาพข่าว คำบรรยายภาพข่าวโดยมิให้กระทบกระเทือนถึงผู้ตกเป็นข่าว นับเป็นการใช้ภาษาทั้งวัจนภาษาและ อวัจนภาษาเพื่อการสื่อสารอย่างมีจริยธรรม เป็นเรื่องที่ถูกฝ่ายควรให้ความสำคัญ

อนึ่งสภาการหนังสือพิมพ์ได้จัดประชุมระดับความคิดเห็น (8-9 พฤษภาคม 2553) เพื่อวางแผนการทำงาน สรุปความคิดเห็นและทิศทางการดำเนินการในทศวรรษต่อไป ผลการประชุม

ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการเผยแพร่จริยธรรมแห่งวิชาชีพ ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการพาดหัวข่าว และ ภาพข่าว ผู้วิจัยพบว่าที่ประชุมเน้นไว้ในข้อสรุปข้อที่ 9 ว่า ควรมีการให้ความรู้ด้านกฎหมายและ จริยธรรมสื่อควบคู่ไปด้วย เพื่อให้สามารถปฏิบัติตามจริยธรรมแห่งวิชาชีพได้อย่างเคร่งครัด ผู้วิจัย จึงนำข้อกฎหมายบางประการมากล่าวถึง เป็นกรอบนำความคิดในการพิจารณาประเด็นที่เกี่ยวข้อง กับจริยธรรมการพาดหัวข่าว และภาพข่าว ดังนี้

ในด้านกฎหมาย

1) ประมวลกฎหมายอาญาส่วนที่เกี่ยวข้อง

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยทุกฉบับจะมีบัญญัติรับรองสิทธิและเสรีภาพของชน ชาวไทยว่า “...บุคคลย่อมมีเสรีภาพในการพูด การเขียน การพิมพ์ การโฆษณา และการสื่อความ หมายโดยวิธีอื่น...” โดยมีข้อยกเว้นว่า (ฤทัยวรรณ โชคทวีพาณิชย์, 2553) เสรีภาพต้องเป็นไปตาม บัญญัติแห่งกฎหมาย เพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยและศีลธรรมอันดี ด้วยเหตุนี้ผู้สื่อข่าวจึงต้อง เรียนรู้ประมวลกฎหมายอาญาในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานตามหน้าที่ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ความผิดฐานหมิ่นประมาทมาตรา 326 มาตรา 327 มาตรา 328 ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา และเยาวชนมาตรา 57 แต่ละมาตรามีความสำคัญโดยย่อ ดังนี้

มาตรา 326

ผู้ใดใส่ความต่อบุคคลที่สามโดยประการที่น่าจะทำให้ผู้อื่นนั้นเสียชื่อเสียง ถูกดูหมิ่น หรือถูกเกลียดชัง ผู้นั้นกระทำความผิดฐานหมิ่นประมาท ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี และ ปรับไม่เกินสองแสนบาท

มาตรา 327

ผู้ใดใส่ความต่อบุคคลที่สาม และการใส่ความนั้นน่าจะเป็นเหตุให้บิดา มารดา คู่สมรส หรือบุตรของผู้ตาย เสียชื่อเสียง ถูกดูหมิ่นหรือถูกเกลียดชัง ผู้นั้นกระทำความผิดฐานหมิ่นประมาท ต้องระวางโทษดังบัญญัติไว้ในมาตรา 326 นั้น

มาตรา 328

ถ้าความผิดฐานหมิ่นประมาทกระทำโดยการโฆษณาด้วยเอกสาร ภาพวาด ภาพระบายสี ภาพยนตร์ ภาพ หรือตัวอักษรที่ทำให้ปรากฏ ไม่ว่าด้วยวิธีใดๆ แผ่นเสียง หรือสิ่งบันทึกเสียง บันทึกภาพ หรือบันทึกอักษร กระทำด้วยการกระจายเสียงหรือการกระจายภาพหรือโดยกระทำการป่าวประกาศด้วยวิธีอื่น ผู้กระทำได้ระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี และปรับไม่เกินสองแสนบาท

2) ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความคดีเด็กและเยาวชน

พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลเยาวชนและครอบครัว และวิธีพิจารณาความคดีเด็กและเยาวชน และครอบครัว พ.ศ. 2535 ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความคดีเด็กและเยาวชน มี 4 มาตราที่กล่าวไว้ในเชิงจริยธรรมเพื่อคุ้มครองเด็กและเยาวชน ได้แก่ มาตรา 9 มาตรา 27 มาตรา 57 มาตรา 93 แต่ละมาตรามีความโดยสรุป ดังนี้

ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความคดีเด็กและเยาวชน มาตรา 9

พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550 มาตรา 9 ระบุว่า เมื่อมีการแจ้งความ หรือมีการร้องทุกข์ต่อเจ้าพนักงานสอบสวนแล้ว ห้ามมิให้ผู้ใดลงพิมพ์โฆษณา หรือเผยแพร่ต่อสาธารณชนด้วยวิธีใดๆ ซึ่งภาพ เรื่องราว หรือข้อมูลทำให้เกิดความเสียหายแก่ผู้กระทำความรุนแรง หรือผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว

หากฝ่าฝืนต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 6 เดือนปรับไม่เกิน 60,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความคดีเด็กและเยาวชน มาตรา 27

พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 มาตรา 27 ห้ามมิให้ผู้ใดโฆษณา หรือเผยแพร่ผ่านสื่อมวลชน หรือสื่อสารสนเทศประเภทใดซึ่งข้อมูลเกี่ยวกับตัวเด็กหรือผู้ปกครอง โดยเจตนาที่จะทำให้เกิดความเสียหายแก่จิตใจ ชื่อเสียงเกียรติคุณหรือสิทธิประโยชน์อื่น หรือเพื่อแสวงผลประโยชน์สำหรับตนเองหรือผู้อื่นโดยมิชอบ

หากฝ่าฝืนต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 6 เดือน ปรับไม่เกิน 60,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความผิดเด็กและเยาวชน มาตรา 57

ห้ามมิให้ผู้ใดถ่ายรูปและห้ามมิให้หนังสือพิมพ์หรือนิตยสารลงรูปเด็กหรือเยาวชน ซึ่งต้องหาว่ากระทำการอันกฎหมายบัญญัติเป็นความผิด หรือลงข้อความซึ่งปรากฏในทางสอบสวน หรือในทางพิจารณาคดีของศาล ซึ่งอาจทำให้บุคคลอื่นรู้จักตัว ชื่อตัว ชื่อสกุลของเด็ก หรือเยาวชน นั้น หรือลงข้อความแสดงถึงสภาพที่อยู่ หรือ โรงเรียนของเยาวชนนั้น

ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความผิดเด็กและเยาวชน มาตรา 93

พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลเยาวชนและครอบครัว และวิธีพิจารณาความผิดเยาวชนและครอบครัว พ.ศ.2535 ในมาตรา 93 ระบุว่า ห้ามมิให้ผู้ใดบันทึกภาพ แพร่ภาพ พิมพ์รูป หรือบันทึกเสียง แพร่เสียง ของเด็กหรือเยาวชนซึ่งต้องหาว่ากระทำความผิด หรือโฆษณาข้อความซึ่งปรากฏในงานสอบสวน หรือในทางพิจารณาคดีของศาลที่อาจทำให้บุคคลอื่น รู้จักตัว ชื่อตัว ชื่อสกุลของเด็ก หรือเยาวชนนั้น หรือโฆษณาข้อความเปิดเผยประวัติการกระทำความผิด หรือสถานที่อยู่ สถานที่ทำงาน หรือสถานศึกษาของเด็กหรือเยาวชนนั้น

หากฝ่าฝืนต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 6 เดือน และปรับไม่เกิน 60,000 บาท หรือ ทั้งจำทั้งปรับ

3) การ โปสต์ข้อความแสดงความคิดเห็นที่เข้าข่ายเป็นการหมิ่นประมาท

นอกจากนี้ คีเอสเพรสโซ ครั้งที่ 21,27 (2553) ให้คำแนะนำเกี่ยวกับการโปสต์แสดงความคิดเห็นที่เข้าข่ายเป็นการหมิ่นประมาท โดยยกหลักกฎหมาย และตัวอย่างจากคำพิพากษา ฎีกา ต่างๆ ไว้ชัดเจนเข้าใจง่ายและเป็นประโยชน์ต่อสาธารณชนอย่างยิ่ง จึงขอนำมาอ้างอิงในส่วนที่เกี่ยวข้องกับกรอบความคิดเรื่องจริยธรรมการพาดหัวข่าวหนังสือพิมพ์ ดังนี้

หลักกฎหมายอาญา

ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 326 “...ผู้ใดใส่ความผู้อื่นต่อบุคคลที่สาม โดยประการที่น่าจะทำให้ผู้อื่นนั้นเสียชื่อเสียง ถูกดูหมิ่นหรือถูกเกลียดชัง ผู้นั้นกระทำความผิดฐานหมิ่นประมาท ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ...”

ประมวลกฎหมายอาญามาตรา 328 “...ถ้าความผิดฐานหมิ่นประมาท ได้กระทำ โดยการโฆษณาด้วยเอกสาร ภาพวาด ภาพระบายสี ภาพยนตร์ ภาพหรือตัวอักษร ที่ทำให้ปรากฏ

ด้วยวิธีใดๆ แผ่นเสียง หรือสิ่งบันทึกเสียงบันทึกภาพ หรือบันทึกอักษร กระทำโดยการกระจายเสียง หรือการกระจายภาพ หรือโดยกระทำการป่าวประกาศด้วยวิธีอื่น ผู้กระทำได้ระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี และปรับไม่เกินสองแสนบาท...”

คำพิพากษาฎีกา

นาย A โปสต์กล่าวหานาง B ว่าเป็นเมียชู้ (ฎ. 472/2540)

นาย C คำว่านาง D ว่าบ้ากามมักมากในกามคุณ (ฎ. 782/2524)

นาง G คำว่านาย H ว่ากินสินบน (ฎ. 2296/2514)

นาย จ โปสต์แสดงความคิดเห็นในแง่ร้าย คำว่านาง ฉ แม้ว่าไม่ได้ใส่ชื่อตรงๆ แต่ผู้อ่านสามารถเข้าใจได้ว่า ข้อความดังกล่าวหมายถึง นาง ฉ ก็ถือเป็นความผิดได้

นาย ก ตั้งชื่อสินค้าทางอินเทอร์เน็ตแต่ไม่ได้รับสินค้า เลยโปสต์คำว่าผู้ชายโกง

คำพูดในลักษณะประจาน (ฎ. 3725/2538) คำใส่ร้ายส่วนตัว (ฎ. 1203/2520)

ถึงแม้ว่าการโปสต์นั้นเป็นไปเพื่อเรียกร้องความเป็นธรรมอาจได้รับขอยกเว้นโทษตามกฎหมาย แต่ต้องหลังจากที่สามารถพิสูจน์เจตนาสุจริต ภายหลังจากที่เกิดมีการฟ้องร้องนั้นแล้ว

ข้อยกเว้นตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 329

เพื่อความชอบธรรมในการป้องกันตน หรือป้องกันส่วนได้ส่วนเสียเกี่ยวกับตน ตามคลองธรรม เช่น เชื่อโดยสุจริตว่าเป็นจริง (ฎ. 770/ 2526) เป็นการแจ้งความตามสิทธิหรือเมื่อเจ้าพนักงานถาม (ฎ. 370/ 2520) กล่าวโดยเชื่อว่าเป็นจริง เพื่อป้องกันส่วนได้ส่วนเสียของตน (ฎ.1972/ 2517) เจ้าพนักงานปฏิบัติตามหน้าที่ การแจ้งข่าวด้วยความเป็นธรรมในเรื่องอันดำเนินการโดยเปิดเผยในศาล หรือในการประชุม

ด้วยเหตุต่างๆ เหล่านี้ จะเห็นได้ว่า การนำเสนอข่าวของหนังสือพิมพ์เป็นสิ่งที่มีความสำคัญ มีผลกระทบถึงความรู้รอบและภูมิปัญญาของผู้อ่าน จึงเป็นความเหมาะสมที่จะต้องใช้จริยธรรมมาเป็นเครื่องกำกับ นักข่าวสมควรมีคุณลักษณะหลักเกี่ยวกับจริยธรรมในการนำเสนอข่าว ต้องกลั่นกรองข่าวที่ได้มา เพื่อมิให้ตกเป็นเครื่องมือในการเผยแพร่ข่าวของฝ่ายใดรวมทั้งการปกปิด

แหล่งข่าวในกรณีจำเป็น ต้องเสนอแต่ข้อเท็จจริงไม่ใช่เสนอนิยาย (สุภา ศิริมานนท์, 2528) 'ไม่ควรเป็นผู้สร้างรสชาติตื่นเต้นให้แก่ผู้อ่านในการเสนอข่าว ด้วยการสรุปตัวผู้กระทำ ความผิดก่อนการชี้ขาดของศาลเป็นอันขาด (อิสรา อมันตกุล อ้างใน ปัทมม สีนานุเคราะห์, 2537 : 32) ภาพคนตายไม่ว่าจะตายด้วยเหตุใด ถือเป็นข่าวที่อุจาด ไม่คำนึงถึงความรู้สึกของสาธารณชน การเสนอข่าว ภาพเด็กหรือเยาวชนที่ตกเป็นผู้ต้องหาในคดีอาญาเป็นข้อห้ามทางกฎหมายและเป็นเหตุผลทางจริยธรรมที่ต้องใช้ความรอบคอบในการนำเสนออย่างยิ่ง...' (จรรยา อุบุญญ์, 2551)

จะเห็นได้ว่านักข่าวควรยึดถือหลัก 'ความจริงที่แท้' 'ความเป็นกลาง' ความถูกต้องเที่ยงธรรมในสังคม คือการรายงานข่าวอย่างตรงไปตรงมา การยึดถือแต่ความจริงเป็นสิ่งสำคัญ การไม่ลำเอียงเข้าข้างฝ่ายใดเป็นพิเศษ การไม่เห็นแก่ประโยชน์สินจ้างรางวัล การให้ความเป็นธรรมแก่คู่กรณีที่มีความขัดแย้งกัน การให้โอกาสอย่างเท่าเทียมในการเสนอความคิดเห็นที่ขัดแย้ง ทั้งนี้โดยเป็นเรื่องของความสมัครใจที่จะร่วมกันปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่ยึดถือเป็นปทัสถาน แม้ไม่มีบทลงโทษตามกฎหมาย ก็ควรเคารพศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของผู้อื่น จึงไม่บังควรละเมิดข้อตกลงที่ให้ไว้ต่อองค์กรวิชาชีพหนังสือพิมพ์และประชาชน ฝ่ายผู้กระทำในสิ่งที่ไม่สมควรกระทำต่างๆ เป็นเหตุให้มาตรฐานวิชาชีพถูกลดทอน (พิศิษฐ์ ชวลาธวัช, 2543 :245) กล่าวได้ว่า "...จริยธรรมของนักหนังสือพิมพ์นั้นคือความรับผิดชอบ การมีเสรีภาพที่ต้องมีความรับผิดชอบต่อสังคม มีความเป็นไทแก่ตัวเอง มีความจริงใจ สัจจะ ธรรมะ ไม่ลำเอียงเที่ยงธรรม ไม่มีอคติ มีความเป็นนักกีฬาและความมีสมบัติผู้ดี..." เสฐียร พันธงศรี (2515 : 36-37)

ด้วยข้อมูลความคิดเห็นในด้านต่างๆ ดังที่ได้ประมวลมานี้ จะเห็นได้ว่าการที่สภาการหนังสือพิมพ์เน้นเป็นข้อสรุปข้อที่ 9 ว่าควรมีการให้ความรู้ด้านกฎหมายและจริยธรรมสื่อควบคู่ไปด้วยนั้น เป็นสิ่งสำคัญและมีความจำเป็นต่อการปฏิบัติตามจริยธรรมแห่งวิชาชีพอย่างเคร่งครัด ทั้งนี้โดยผ่านเครื่องมือสำคัญของการสื่อสารคือการใช้ภาษาทั้งวจนภาษาและอวจนภาษา

2. แนวคิดการใช้ภาษาผ่านสื่อสิ่งพิมพ์

ข่าวสารที่สามารถเข้าถึงความสนใจของประชาชนได้มาก จะเป็นสิ่งบ่งบอกถึงความสำเร็จของการสื่อสาร (Schramm, 1964 ; อมรรัตน์ ชาติโน, 2544:18) เครื่องมือสำคัญในการนำเสนอข่าวสารคือภาษา การใช้ภาษาผ่านสื่อสิ่งพิมพ์จำแนกได้ 2 ลักษณะคือ วจนภาษาและอวจนภาษา ซึ่งมี

ความสัมพันธ์กันอย่างแยกไม่ออก เนื่องจากเมื่อใดมีการสื่อสารเกิดขึ้นเมื่อนั้นจะมีทั้งวจนภาษาและอวจนภาษาควบคู่กันเสมอ

2.1 วจนภาษา

การใช้ภาษาของสื่อสิ่งพิมพ์ประเภทหนังสือพิมพ์รายวัน มักไม่คำนึงถึงความถูกต้องในทางหลักภาษา เพื่อความสะดวกในการพาดหัวข่าว (วิจิตรา แสงพลสิทธิ์ และคณะ, 2522:300) ใช้คำสั้นแต่ต้องการสื่อความให้ได้มาก (สุภิตร อนุศาสน์, 2551) จนอ่านแล้วอาจเข้าใจความหมายคลาดเคลื่อน ส่วนใหญ่จะเลือกใช้คำแปลก สะดุดตา ไร้ความสนใจ ขาดความเหมาะสมหลายประการ (จันทานู รอดเหตุภัย (2522 :76) ผู้อ่านจะเข้าใจได้ตามความเคยชิน (ประทีป วาทิกทินกร, 2514 :8) เช่น เทกระจาด สาดกระสุน ไล่ล่า ไล่บี้ แดงจวกยี่

การเขียนพาดหัวข่าวหนังสือพิมพ์คือ การเขียนถ้อยคำลักษณะบอกกล่าวสั้นๆ กระชับเพียงหนึ่งหรือสอง สามประโยค และใช้คำเร้าอารมณ์ชวนให้ติดตาม (บุญยงค์ เกศเทศ, 2529 : 237-239) ประชาชนอ่านพาดหัวข่าวเพราะต้องการรู้ว่า มีประเด็นเด่นหรือสำคัญอย่างไร ดูภาพข่าวเพราะน่าสนใจและเข้าใจง่าย อ่านคำบรรยายได้ภาพเพราะต้องการรู้รายละเอียดของเหตุการณ์ (วัฒน์ ภูวทิศ, 2549)

อนึ่งนฤมล วงศ์หาญ (2533) ศึกษาถึงการเสนอภาพข่าวและรายละเอียดความรุนแรงในภาพโดยนิยามความรุนแรงว่า ‘...ก่อให้เกิดความรู้สึกหวาดเสียวแสดงให้เห็นขั้นตอนการกระทำ ความรุนแรง...’ ในด้านการใช้ภาษา การใช้คำและโวหารเสริมความรุนแรงมี 4 ลักษณะ คือ สมญานาม คำแทน โวหารอดิพจน์และอุปลักษณ์ นอกจากนี้มีการใช้คำสแลง คำที่มีความหมายหลายนัย คำผิดโครงสร้าง (มงคลเกียรติ ควรกิจ, 2539) คำผิดความหมาย คำเสียดสี คำหมิ่นประมาท (จันทานู วิบูลย์ศรี, 2526) ในส่วนของคำสแลง จำแนกเป็นสแลงแท้ สแลงเทียม และสแลงลักษณะประสม (จินตนา พุทธิเมตตะ, 2547 : 75-87)

นอกจากนี้อัจฉรา กล่อมแสร้ (2543:บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่องภาษาหยาบคาย:วัฒนธรรมทางภาษากับจริยธรรม ของนักหนังสือพิมพ์ แฮยม โหมล่า (2524 : 40) ศึกษาเรื่องที่มาของภาษาคำหยาบภาคกลาง พบว่า “...ภาษาหยาบคายหมายถึง คำต่างๆ ที่ชวนให้นึกถึงภาพของอวัยวะเพศ กิจกรรมทางเพศ ของเสียที่ขับถ่ายจากร่างกาย...” และคำหยาบคายคือ คำ “...ไอ้ อี ชี เยี้ยว...”

(วิเชียร เกษประทุม, 2540:52) รวมทั้ง “...คำคำ คำสบลสถาน...” (ประทีป วาทิกทินกร, 2514 : 8) ตลอดจนความหมายแฝงของคำด้านความรู้สึกที่อาจเกิดจากอารมณ์ต่างๆ ทั้งในทางบวกหรือในทางลบที่มีต่อสิ่งที่คำๆ นั้นบ่งถึง เช่น ความรู้สึกที่สิ่งนั้นน่าเกลียดน่ากลัว น่าขยะแขยง (พรพิลาส เรื่อง โขติวิทย์, 2535:1-19) เป็นต้น

ด้วยเหตุที่ภาษาหนังสือพิมพ์เป็นภาษาที่มีลักษณะเฉพาะและมีอิทธิพลกว่าสิ่งอื่นโดยเฉพาะอย่างยิ่งการพาดหัวข่าวหลักและหัวข่าวรองซึ่งมีเนื้อที่จำกัด จำเป็นต้องสร้างสรรค์คำให้กระชับ สะดุดตาสะดุดใจ มีความต่างจากภาษามาตรฐาน งานวิจัยนี้พิจารณาเฉพาะในประเด็นด้านจริยธรรม ตามแนวทางของข้อบังคับว่าด้วยจริยธรรมแห่งวิชาชีพหนังสือพิมพ์แห่งชาติ พ.ศ. 2541

ส่วนในประเด็นของคำบรรยายภาพข่าว พิจารณาเป็นรายด้าน 6 ด้าน พบว่า ผู้อ่านมีความคาดหวังโดยรวมอยู่ในระดับสูง ด้านการเขียนคำบรรยายได้ภาพข่าวมากที่สุด (วัฒน์ ภูวทิศ, 2538) ข้อค้นพบนี้แสดงให้เห็นความสำคัญของวจนภาษาและอวจนภาษาที่ใช้ว่า หากใช้คำเร้าใจสามารถกระตุ้นให้ผู้อ่านเกิดความสนใจได้ ย่อมสร้างความน่าสนใจให้แก่ผู้รับสารได้อย่างดี หนึ่งลักษณะที่ต้องการให้ปรากฏน้อยที่สุดในการนำเสนอของหนังสือพิมพ์คือ การใช้ภาษาที่ไม่สุภาพ มีความหมายเหยียดหยาม (บุญฤทธิ ศรีวิจิตร, 2543)

ลักษณะสำคัญในการใช้ภาษาพาดหัวข่าวหนังสือพิมพ์มี 4 ลักษณะ ลักษณะหนึ่งคือการใช้ภาษา โดยเลือกใช้คำกริยาและคำขยายกริยาในการสื่อความรู้สึกและเกิดภาพจินตนาการทันทีที่อ่าน เพื่อให้เกิดอารมณ์เศร้า หวาดกลัว สยดสยอง สะเทือนใจ เร้าอารมณ์ต่างๆ (สมพงษ์ วิทยศักดิ์พันธ์, 2543) ด้วยเหตุนี้จึงควรศึกษาลักษณะการใช้ภาษาควบคู่ไปกับการศึกษาความหมายของคำจะทำให้เข้าใจลักษณะของภาษาพาดหัวข่าวโดยทั่วไปได้ดียิ่งขึ้น (ถาวร บุญวัฒน์, 2538)

ด้วยเหตุผลต่างๆ ดังกล่าวข้างต้น และจากการประมวลเอกสาร ผู้วิจัยได้นำมาสร้างแบบสังเกตเป็นกรอบการวิเคราะห์ลักษณะการใช้ภาษาในหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์ โดยจำแนกการวิเคราะห์ตามลักษณะของคำเป็น 10 ประเภท ดังนี้

- 1) คำสแลง (คำที่ใช้เฉพาะกลุ่ม รับรู้ในหมู่เดียวด้วยกัน หรือในสถาบันนั้นๆ)

2) สมณนาม (การตั้งชื่อใหม่ที่เหมาะสมกับลักษณะของสิ่งที่ต้องการสื่อ การเลือกสรร คำหรือกลุ่มคำที่เหมาะสมเพื่อนำสิ่งที่ต้องการสื่อความหมาย การตั้งสมณนามมักจะเป็นการสื่อคำที่รับรู้กันเฉพาะกลุ่ม เป็นโวหารภาพพจน์ประเภทสมณนาม)

3) คำเสียดสี (คำพูดอ้อม ให้ผู้ฟัง หรือ ผู้ที่ถูกพูดถึงรู้สึกตัวถึงการกระแทกแค้นด้วย คำ/กลุ่มคำที่มีความหมายทางลบ เป็นวิธีการไม่สุภาพ)

4) โวหารอดิพจน์ (กล่าวเกินจริง เพื่อเน้นความรู้สึก)

5) อุปลักษณ์ (กล่าวเป็นนัย เปรียบเทียบของสิ่งหนึ่งเป็นอีกสิ่งหนึ่ง ให้เข้าใจตัวเอง)

6) คำมีความหมายหลายนัย (มีความหมายเหยียดหยาม มีความหมายไม่สุภาพ)

7) คำผิดความหมาย (ความหมายต่างจากพจนานุกรม และเป็นความหมายเชิงลบ)

8) คำมีนัยประมาท (คำที่ขัดต่อหลักกฎหมายอาญา มาตรา 326-328 ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา และประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 9, 27, 57, 93 และคำพิพากษาฎีกาที่ ฎ.472/2540, ฎ.782/2524, ฎ.2296/2514, ฎ.3725/2538, ฎ. 1203/2520)

9) คำหรือกลุ่มคำละเมิดศักดิ์ศรี (เปิดเผยสถานที่อยู่ที่เรียน ชาติพันธุ์ ศาสนา ของเด็กเยาวชน สตรีและผู้ด้อยโอกาส)

10) คำหยาบ (คำเกี่ยวกับอวัยวะเพศ กิจกรรมทางเพศ การข่มขืน คำด่า คำสบถสาบาน คำ ไเฮ อี จี๋ เยี้ยว)

2.2 อวัจนภาษา

ภาพถ่ายหรือภาพข่าว เป็นอวัจนภาษาประเภทหนึ่งซึ่งมีความสำคัญมาก เพราะ ‘หนึ่งภาพสามารถอธิบายรายละเอียด อารมณ์ ความรู้สึก ได้ดีกว่าการบรรยายด้วยตัวอักษรพันคำ’ ภาพถ่ายหรือภาพข่าวในหนังสือพิมพ์รายวันหน้าแรก เป็นอวัจนภาษาที่สื่อความหมายมีรายละเอียดชัดเจน ย่อมเป็นสิ่งเร้าที่ก่อให้เกิดการรับรู้และอารมณ์ความรู้สึกอย่างใดอย่างหนึ่งแก่ผู้รับสารเสมอ

คนไทยมีความรู้สึกไวต่อวัจนภาษาที่ใช้ในการสื่อสารเป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากคนไทย ‘รักหน้า’ และถือตัวสูงแบบ ‘ฆ่าได้แต่หยาบไม่ได้’ การใช้วัจนภาษาในการสื่อสารจึงเป็นเรื่องที่ต้องระมัดระวังและ ‘อ่านใจ’ กันให้ถูกต้อง (รศชงพร กมลเสวิน และคณะ, 2546)

นฤมล วงศ์หาญ (2541) ศึกษาถึงการเสนอภาพข่าวและรายละเอียดความรุนแรงในภาพโดยนิยามความรุนแรงว่าก่อให้เกิดความรู้สึกหวาดเสียว แสดงให้เห็นขั้นตอนการกระทำ ความรุนแรง นอกจากนี้ความรุนแรงยังหมายถึง “...การกระทำที่มีเจตนาที่แสดงออกมาทางร่างกาย การขู่บังคับ การแสดงอำนาจต่อตนเอง บุคคลอื่น กลุ่มบุคคล หรือชุมชน เพื่อก่อให้เกิดการบาดเจ็บ การเสียชีวิต ความสะเทือนใจ ความสูญเสียหรือการถูกทอดทิ้ง ทุกประการดังกล่าวอาจเกิดขึ้นจากความตั้งใจ และความไม่ได้ตั้งใจ รวมทั้งการทำร้ายตนเองและการทำร้ายบุคคลอื่น ตลอดจนความรุนแรงทางการเมืองที่มีเหยื่อเป็นกลุ่มคนในชุมชนหรือในสังคม ...” (องค์การอนามัยโลก WHO, 1995)

นอกจากนี้ธรรมยุทธ์ จันทร์ทิพย์ (2548) ยังศึกษาพบว่า ผู้อ่านหนังสือพิมพ์ส่วนใหญ่จะจำเหตุการณ์ต่างๆ ได้มากขึ้น ถ้าเรื่องนั้นมีภาพประกอบอยู่ด้วย ขณะที่เมื่อมองในแง่ธุรกิจ หน้าหนึ่งถือเป็นจุดขาย (Sell point) ของหนังสือพิมพ์แต่ละฉบับที่จะสร้างเอกลักษณ์หรือวิธีการการนำเสนอข่าวสารในหน้าหนึ่งให้มีความแตกต่างกัน ซึ่งไม่เพียงแต่จะนำเสนอข่าวที่สำคัญเท่านั้น การนำเสนอภาพข่าวในหน้าหนึ่ง ก็เพื่อมุ่งเน้นในการขายมากกว่าต้องการนำเสนอข้อมูลข้อเท็จจริง

สิ่งที่หนังสือพิมพ์ต้องคำนึงถึงควบคู่กับการมุ่งนำเสนอภาษาที่เร้าใจ เร้าอารมณ์ ก็คือความรับผิดชอบต่อสังคมที่มีหลักการสำคัญ (Social Responsibility Theory :Mcquail, 1994) ว่า “...สื่อจะต้องปฏิบัติตามหลักจรรยาบรรณและมาตรฐานทางวิชาชีพ...”

ด้วยเหตุนี้ การเขียนข่าวของหนังสือพิมพ์จึงสมควรมีการควบคุม เพื่อให้เป็นไปตามหลักจรรยาบรรณและมาตรฐานทางวิชาชีพดังกล่าว และ “...การควบคุมที่ดีที่สุดสำหรับสื่อ คือการควบคุมจากตัวสื่อเอง โดยสื่อต้องมีความรับผิดชอบต่อส่วนรวมและปฏิบัติหน้าที่ในสิ่งที่จำเป็นและเหมาะสม...” (ชเรมม (Schramm, 1966 ; อภิชาติ ศักดิ์เสรษฐ์, 2544:43) กลไกที่กำกับดูแลเรื่องปัญหาจริยธรรมได้มากที่สุด ด้วยการควบคุมจากต้นสังกัด รองลงมาคือกลไกทางสังคมและจารีตประเพณี มีการประชุมให้ความรู้และสร้างความเข้าใจอย่างสม่ำเสมอ และมีกฎโทษโดยเด็ดขาด (สุวัฒน์ ทองธนากุล, 2542)

การปฏิบัติหน้าที่อย่างเหมาะสม มีความรับผิดชอบก็คือ การปฏิบัติตามหลักจรรยาบรรณ และมาตรฐานทางวิชาชีพอย่างเคร่งครัด ไม่ละเมิดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ โดยใช้ทั้งวจนภาษาและ อวจนภาษาอย่างระมัดระวัง นำเสนอข่าวอย่างตรงไปตรงมา ปราศจากอคติ มิให้กระทบกระเทือนถึงผู้ตกเป็นข่าว ตามแนวทางที่กำหนดไว้ในหลักจรรยาบรรณและมาตรฐานทางวิชาชีพ ตามข้อบังคับว่าด้วยจริยธรรมแห่งวิชาชีพหนังสือพิมพ์ สภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ พ.ศ. 2541 บังคับใช้ ตั้งแต่วันที่ 30 มีนาคม พ.ศ. 2541 และไม่ขัดต่อหลักกฎหมายอาญา ตลอดจนคำพิพากษาฎีกาที่ได้ยกมาเป็นตัวอย่างในประเด็นด้านจริยธรรม

ด้วยเหตุต่างๆ ดังกล่าวจึงสรุปได้ว่า การใช้ภาษาสื่อสารทั้งวจนภาษาและอวจนภาษาเป็นเครื่องมือที่มีความสำคัญยิ่งในการนำเสนอข้อมูลข่าวสารสู่ผู้รับสาร ผู้ส่งสารจะประสบความสำเร็จในการสื่อสารได้เพียงใดนั้น ย่อมขึ้นอยู่กับเนื้อหาของสาร ทั้งวจนภาษาและอวจนภาษาที่นำเสนอ

3. แนวคิดการวิเคราะห์เนื้อหาของสาร

การวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis) เป็นวิธีการหนึ่งในการวิจัยสื่อสารมวลชน ซึ่งมุ่งเฉพาะเนื้อหาของสื่อมวลชน เพื่อการตรวจสอบเปรียบเทียบข้อมูลและเพื่อแสดงให้เห็นถึงแนวโน้มของสื่อสารมวลชน (เกษม ศิริสัมพันธ์, 2513) การวิเคราะห์เนื้อหามีทั้งการวิจัยเชิงปริมาณ และการวิจัยเชิงคุณภาพ เพื่อให้ได้มาซึ่งคำตอบปัญหาการวิจัย

การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) เป็นเทคนิคการวิจัยซึ่งมีความเป็นกลาง เป็นไปตามทฤษฎี (objective) เป็นระบบที่มีการพรรณนาเชิงปริมาณของเนื้อหาการสื่อสาร ที่ปรากฏให้เห็นอย่างชัดเจน เบเรลสัน (Bernard Berelson, 1964) กล่าวว่าส่วนดีคือมีความตรงไปตรงมาและเป็นกลาง (objective) ไม่ว่าจะวัดกี่ครั้ง มีความเป็นระบบ (systematic) มีการแสดงผลได้ด้วยตัวเลขทางสถิติ มีความชัดเจนในเนื้อหา สามารถทดสอบได้ (แดเนียลสัน, Danielson, 1975)

การวิเคราะห์เนื้อหาสามารถศึกษาได้หลายกรณี (พัชนี เขจรธยา, เมตตา วิวัฒนาอนุกุล, ถิรนนท์ อนวัชศิริวงศ์, 2538 : 211-213) เช่น ศึกษาเนื้อหาของสารเพื่อทำความเข้าใจเกี่ยวกับเนื้อหาของข่าวสารว่า สร้างความเข้าใจอย่างไรแก่ผู้รับสาร ทั้งนี้ผู้วิจัยอาจเลือกใช้วิธีการกำหนดหน่วยในการระบุจำนวน โดยใช้ความถี่ (frequency) ซึ่งเป็นวิธีการที่นิยมใช้มากที่สุดในการวิเคราะห์ลักษณะ

ของเนื้อหา โดยนับคุณสมบัติที่ต้องการทุกครั้งที่พบ นอกจากนี้ยังอาจใช้วิธีวิเคราะห์ความเข้ม (intensity) ถึงแม้จะไม่เป็นที่นิยมกันนัก เนื่องจากปัญหาเรื่องความหมายและหน้าที่ของคำที่ปรากฏ (สรรคร์วี วิชาชีวะ, 2525 : 20-23)

การวิเคราะห์เนื้อหา ต้องมีการสร้างเครื่องมือที่เป็นปรนัย(Objectivity) และเชื่อถือได้ (Reliability) และเครื่องมือที่นำมาไปใช้ในสถานการณ์ที่ต่างกัน ผลที่ได้ย่อมเหมือนกัน รวมทั้งผลที่เกิดขึ้น สมควรที่จะอธิบายความหมายของเนื้อหาได้ ทั้งในด้านปริมาณ (Quantitative) และคุณภาพ (Qualitative) (สรรคร์วี วิชาชีวะ, 2525) การวิเคราะห์เนื้อหาของสารสามารถใช้กับข้อมูลที่มีความกว้างมาก (Krippendorff, 1980)

เนื่องจากการวิเคราะห์เนื้อหา เป็นการถ่ายทอดเนื้อหา และการสร้างความหมายร่วม วิธีการที่ใช้ในการศึกษาเนื้อหาของสาร จึงมักจะเป็นการแจกแจงเนื้อหาในแง่ปริมาณ(Quantitative Content Analysis) เพื่อทราบว่าได้ถ่ายทอดออกไปเป็นปริมาณมากน้อยเพียงใด เนื้อหาของสื่อมวลชนสามารถทำหน้าที่เป็นกระจกส่องสภาพความเป็นจริงได้มากน้อยเพียงใด และ ‘ความเป็นจริง’ ที่นำเสนอ นั้น เป็น ‘ความเป็นจริง’ ในมิติของผู้ใด (กาญจนา แก้วเทพ , 2543 : 319)

การทำงานของสื่อมวลชนนั้น จะเลือกแนวคิดบางแนวเท่านั้นมานำเสนอ หรือเลือกเน้นการกระทำบางอย่างมากกว่าบางอย่าง (De Fleur,1970) จึงควรพิจารณาถึงการแบ่งขั้นตอนในการวิเคราะห์เนื้อหาว่า “...ข้อมูลกล่าวอย่างไร...” เช่น รูปแบบการนำเสนอเนื้อหา รูปแบบข้อความตามหลักภาษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างเนื้อหาที่ต่างกัน รวมทั้งเครื่องมือซึ่งมีความเที่ยงตรงและความเชื่อถือได้ของการวัด ซึ่งหากนำไปวัดปรากฏการณ์ที่เหมือนกัน ผลที่ได้ก็จะเป็นเช่นเดียวกันแม้ว่าจะวัดกี่ครั้งก็ตาม (สรรคร์วี วิชาชีวะ, 2525)

หนังสือพิมพ์ที่ดีจะทำหน้าที่เปรียบเสมือน ‘สุนัขเฝ้าบ้าน’ (Watch Dog) ฝ้าตรวจสอบเหตุการณ์ในสังคม นำเสนอผ่านพาดหัวข่าว ภาพข่าว เนื้อหาอย่างมีจริยธรรม สื่อจึงควรกระทำอย่างระมัดระวัง และหมั่นตรวจสอบตนเองอยู่เสมอ (บงกช สุทัศน์ ณ อยุธยา, 2540) การตรวจสอบที่ดีที่สุดสำหรับสื่อ คือการควบคุมจากตัวสื่อเอง โดยสื่อต้องมีความรับผิดชอบต่อส่วนรวม และปฏิบัติหน้าที่ในสิ่งที่จำเป็นและเหมาะสม (อภิชาติ ศักดิเศรษฐ์, 2544 : 43)

ข้อมูลดังกล่าวข้างต้นตามที่ได้อ้างอิงถึง เพื่อนำมาสร้างแบบสังเกตเป็นกรอบนำความคิดในภาพรวม สำหรับจำแนกประเด็นด้านจริยธรรมให้เห็นเป็นรูปธรรม เพื่อศึกษาลักษณะการพาดหัวข่าว ภาพข่าวหนังสือพิมพ์ โดยจำแนกประเด็นที่เก็บข้อมูลเป็น 2 ด้าน ได้แก่ ด้านประเภทข่าว ด้านเนื้อหาข่าวพาดหัว และภาพข่าวซึ่งเป็นการสื่อสารด้วยอวัจนภาษา ทั้งนี้มุ่งพิจารณาเฉพาะในประเด็น ด้านจริยธรรมเท่านั้น

1. ด้านประเภทข่าว จำแนกตามเนื้อหาของข่าวเป็น 10 ประเภท

1) ข่าวอาชญากรรม (พฤติกรรมละเมิดกฎหมาย มีเจตนาชั่วร้าย ผ่าฝืนข้อห้ามของรัฐ การกระทำอันถือเป็นความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา เช่น ฆาตกรรม โจรกรรม วินาศกรรม จี้ ปล้น ฆ่า ข่มขืน ทารุณกรรม ยาเสพติด ทำให้เสื่อมเสียอิสรภาพ ความรุนแรง โศกนาฏกรรม อารมณ์รุนแรง ฯลฯ)

2) ข่าวการเมือง (ข่าวพรรคการเมือง พฤติกรรมนักการเมือง กิจกรรมทางการเมือง ข่าวคอร์รัปชัน ความไม่โปร่งใสในแวดวงราชการ)

3) ข่าวอุบัติเหตุอุบัติภัย (ข่าวเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นโดยไม่คาดคิด เช่น อุบัติภัย อัคคีภัย ฆาตกรรม อุทกภัย ทุพพิกภัย)

4) ข่าวเหตุการณ์ต่างๆ (ข่าวสภาพการณ์ทั่วไปที่เกิดขึ้นในสังคม อยู่นอกเหนือประเด็นอื่นๆ ตามที่ได้กำหนด รวมทั้งข่าวด้านศีลธรรม จริยธรรม สภาพสังคม)

5) ข่าวเด็ก เยาวชน สตรี และผู้ด้อยโอกาส (ข่าวชีวิตความเป็นอยู่ในครอบครัว แยกแยก หย่าร้าง ฆ่าตัวตาย ล่วงละเมิดทางเพศ ความไม่ยุติธรรม รวมทั้งข่าวลักษณะความทุกข์ในด้านอื่นๆ ข่าวโป๊ เปลือย ต้องคดี ข่าวที่เน้นถึงชาติพันธุ์และศาสนา)

6) ข่าวภัยภาคใต้ (ข่าวที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคงของประเทศ กองทัพ ทหาร)

7) ข่าวกีฬา (ข่าวที่เกี่ยวกับการแข่งขันกีฬาประเภทต่างๆ และนักกีฬา)

8) ข่าวเศรษฐกิจ (ข่าวการเงิน การคลัง การธนาคาร และข่าวที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคง

ด้านการเงิน การคลัง เศรษฐกิจของประเทศ)

9) ข่าวธุรกิจ (ข่าวที่เกี่ยวกับการดำเนินธุรกิจทุกประเภท เกษตรกรรม อุตสาหกรรม)

10) ข่าววิทยาศาสตร์ ข่าวการศึกษา (ข่าวด้านวิทยาศาสตร์ ข่าวด้านการศึกษา)

การที่ผู้วิจัยจัดกลุ่มประเภทของข่าวเป็น 10 ประเภท โดยจำแนกตามเนื้อหาว่าเป็นเนื้อหาที่เน้นหนักไปในด้านใด เพื่อเป็นประโยชน์ในการนำไปวิเคราะห์เนื้อหาว่าเนื้อหาข่าวประเภทใดบ้างที่มีการนำเสนออย่างละเมิดหลักจริยธรรม และข่าวทั้ง 10 ประเภทนี้ มีการถ่ายทอดออกไปเป็นปริมาณมากน้อยเพียงใด

2. ด้านเนื้อหาข่าวพาดหัว และภาพข่าว

การพิจารณาเนื้อหาของข่าวและภาพข่าวในหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์ว่า มีการนำเสนออย่างผิดหลักจริยธรรม และถ่ายทอดออกไปเป็นปริมาณมากน้อยเพียงใดนั้น ผู้วิจัยได้สร้างกรอบการวิเคราะห์เนื้อหาด้านจริยธรรมขึ้นจาก 3 แนวทาง คือ หลักกฎหมาย ข้อบังคับว่าด้วยจริยธรรมแห่งวิชาชีพหนังสือพิมพ์แห่งชาติ และหลักการใช้อำนาจภาษา ดังนี้

แนววิเคราะห์ด้านจริยธรรม ตามหลักกฎหมาย

ประมวลกฎหมายอาญา

มาตรา 326 ไม่หมิ่นประมาท

มาตรา 327 ไม่ใส่ความ

มาตรา 328 ไม่ใช่สื่อเพื่อการหมิ่นประมาท

ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาคดีเด็กและเยาวชน

มาตรา 9 ไม่แสดงความรุนแรงในครอบครัว

มาตรา 27 ไม่เปิดเผยข้อมูลทำให้เสียหาย

มาตรา 57 ไม่ถ่ายรูปทำให้เป็นที่รู้จักตัว สถานที่อยู่ สถานที่เรียน

มาตรา 93 ไม่เผยแพร่ภาพ สถานที่อยู่ สถานที่เรียน

การโพสต์ข้อความที่เข้าข่ายหมิ่นประมาท

ตัวอย่างคำพิพากษาฎีกาต่างๆ (ฎ.472/2540, ฎ.782/2524, ฎ.2296/2514, ฎ.3725/2538

ฎ.1203/2520)

แนววิเคราะห์ตามข้อบังคับว่าด้วยจริยธรรมแห่งวิชาชีพหนังสือพิมพ์แห่งชาติ และหลัก

กฎหมาย

เนื่องจากข้อบังคับว่าด้วยจริยธรรมแห่งวิชาชีพหนังสือพิมพ์แห่งชาติ และหลักกฎหมาย มีความครอบคลุมสูง เพื่อความแม่นยำในการวิเคราะห์ ผู้วิจัยจึงวางกรอบการวิเคราะห์จริยธรรมในการพาดหัวข่าว ภาพข่าว โดยเทียบเคียงกับข้อบังคับว่าด้วยจริยธรรมแห่งวิชาชีพ และหลักกฎหมาย เพื่อให้เห็นเป็นรูปธรรมได้ชัดเจน โดยจัดกลุ่มข้อบังคับว่าด้วยจริยธรรมแห่งวิชาชีพหนังสือพิมพ์แห่งชาติ ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการพาดหัวข่าว ภาพข่าว นำมาสร้างแบบสังเกตโดยจำแนกแนวทางการวิเคราะห์เป็น 10 ด้าน ดังนี้

- 1) เรื่องราวด้านร้าย ความรุนแรง ความน่าหวาดเสียว โศกนาฏกรรม
- 2) เรื่องอุจาด ลามก อนาจาร
- 3) เรื่องละเมิดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์
- 4) เรื่องเกินความจริง ออกติ
- 5) เรื่องราวทุจริต เพื่อประโยชน์ตน
- 6) เรื่องราวความขัดแย้ง ใช้คำแฝงอคติ
- 7) เรื่องราวความเสื่อมเสียชื่อเสียงเกียรติคุณของบุคคล หรือองค์กร
- 8) เรื่องชาติพันธุ์หรือศาสนา
- 9) เรื่องราวความคิดเห็นส่วนตัว

10) เรื่องแอบแฝงประกาศ โฆษณา

แนววิเคราะห์ตามข้อบังคับว่าด้วยจริยธรรมแห่งวิชาชีพหนังสือพิมพ์แห่งชาติ และหลัก
 กฎหมาย ทั้ง 10 ประการดังกล่าวข้างต้น เปรียบเทียบให้เห็นชัดเจนได้ดังตาราง 1

ตาราง 1 : เปรียบเทียบแนววิเคราะห์จริยธรรมการพาดหัวข่าว และภาพข่าว

กับหลักการจริยธรรมแห่งวิชาชีพ หลักกฎหมาย

แนววิเคราะห์	หลักการ
จริยธรรมการพาดหัวข่าว	-จริยธรรมแห่งวิชาชีพหนังสือพิมพ์แห่งชาติ
ภาพข่าวหนังสือพิมพ์	พ.ศ.2541 หมวด 2 (ส่วนที่เกี่ยวข้อง 11 ข้อ)

	-หลักกฎหมาย
<p>แนววิเคราะห์ ข้อ 1, ข้อ2</p> <p>ข้อ 1 เรื่องราวด้านร้าย อาชญากรรม</p> <p>ยาเสพติด ความรุนแรง</p> <p>ความน่าหวาด เสียวโศกนาฏกรรม</p> <p>ข้อ 2 เรื่องอุจาด ลามกอนาจาร</p>	<p>ข้อ 17 ไม่เสนอภาพข่าวอุจาด ลามก น่าหวาดเสียว</p> <p>กฎหมายอาญามาตรา 326, 327, 328</p> <p>ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความคดีเด็กและเยาวชนมาตรา 9, 27, 57, 93</p>
<p>แนววิเคราะห์ข้อ3 เรื่องละเมิดศักดิ์ศรี</p> <p>ความเป็นมนุษย์</p>	<p>ข้อ15 เคารพศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ เด็ก</p> <p>สตรี และผู้ด้อยโอกาส</p>
<p>แนววิเคราะห์ข้อ4 เรื่องเกินความจริง อคติ</p>	<p>ข้อ 4 เสนอข้อเท็จจริง ถูกต้อง ครบถ้วน</p> <p>ข้อ 8 เว้นอคติ</p> <p>ข้อ 7 ข้อ16 เนื้อหาหลักไม่เกินความจริง</p> <p>ข้อ 18 เทียงธรรมต่อฝ่ายที่ถูกพาดพิง</p>
<p>แนววิเคราะห์ข้อ 5 เรื่องราวทุจริต</p> <p>เพื่อประโยชน์ตน</p>	<p>ข้อ 5 เพื่อประโยชน์สาธารณะ</p>
<p>แนววิเคราะห์ข้อ 6 เรื่องราวความขัดแย้ง</p> <p>ใช้คำแฝงอคติ</p>	<p>ข้อ 6 เป็นธรรมแก่ทุกฝ่าย</p> <p>ข้อ 8 เว้นอคติ</p>
<p>แนววิเคราะห์ข้อ7 เรื่องราวความเสื่อมเสีย</p> <p>ชื่อเสียงเกียรติคุณของบุคคลหรือองค์กร</p>	<p>ข้อ15 เคารพศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ เด็ก</p> <p>สตรี และผู้ด้อยโอกาส</p>
<p>แนววิเคราะห์ข้อ 8 เรื่องชาติพันธุ์/ศาสนา</p>	<p>ข้อ 8 เว้นอคติ</p>

	ข้อ 18 เทียงธรรมต่อฝ่ายที่ถูกพาดพิง
แนววิเคราะห์ข้อ 9 ความคิดเห็นส่วนตัว	ข้อ 8 เว้นอคติ ข้อ 9 เว้นความคิดเห็นส่วนตัว
แนววิเคราะห์ข้อ 10 เรื่องแอบแฝง ประกาศ โฆษณา	ข้อ 19 ไม่แอบแฝงประกาศ โฆษณา

นอกจากนี้ หากพิจารณาในประเด็นของการนำเสนอข่าวหนังสือพิมพ์กับบทบาทเชิงสร้างสรรค์ (กอบกุล ถาวรานนท์, 2543) พบว่า หนังสือพิมพ์ประชาชนมุ่งเสนอข่าวอาชญากรรม ส่วนหนังสือพิมพ์คุณภาพและถึงคุณภาพมุ่งเสนอข่าวการเมืองเป็นเรื่องราวด้านลบ ความขัดแย้ง การทุจริต และเนื้อหาที่ต้องการให้ปรากฏน้อยที่สุดในการนำเสนอของสื่อหนังสือพิมพ์ (บุญฤทธิ์ ศรีวิจิตร, 2543) คือข่าวลักษณะความทุกข์ของสตรีหรือเด็กหรือผู้เสียหายในคดีล่วงละเมิดทางเพศและการเหยียดหยามโดยใช้ภาษาที่ไม่สุภาพ ทั้งวจนภาษาหรืออวจนภาษา

ภาพข่าว เป็นการสื่อสารด้วยอวจนภาษาประเภทหนึ่ง ในงานวิจัยนี้หมายถึงภาพข่าวและภาพถ่ายของบุคคล หรือภาพเหตุการณ์ในหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์รายวัน หรืออารมณ์ความรู้สึกจากถ้อยคำอธิบายภาพข่าวซึ่งสื่อความหมาย มีรายละเอียดชัดเจน ให้การรับรู้ และอารมณ์ความรู้สึกแก่ผู้รับสาร รวมทั้งคำอธิบายภาพข่าว ทั้งนี้โดยมิให้กระทบกระเทือนถึงผู้ตกเป็นข่าว

อนึ่งเกี่ยวกับปัญหาด้านจริยธรรม ที่ส่งผลกระทบต่อผู้อ่านและสังคมในการรายงานข่าวสารหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทย ก็คือ การรายงานข่าวสารที่รุนแรงเกินจริง มีการบิดเบือน ไม่ตรงกับข้อเท็จจริง การนำเสนอภาพที่หวือหวา อุจาด ลามก อนาจาร ละเมิดสิทธิส่วนบุคคล การรายงานข่าวสารที่เป็นเหตุให้สังคมมีการพิพากษาผู้ที่ตกเป็นข่าว การพาดหัวข่าวที่รุนแรงเกินจริงและละเมิดสิทธิส่วนบุคคล (วัฒนีย์ ภูวทิศ, 2549)

จากข้อบังคับว่าด้วยจริยธรรมแห่งวิชาชีพหนังสือพิมพ์แห่งชาติ ข้อ 15-17 และแนว

ปฏิบัติสภากรหนังสือพิมพ์แห่งชาติ ซึ่งชี้แนะแนวทางในการเสนอภาพข่าว รวมทั้งกรอบกฎหมาย และจากการประมวลเอกสาร นำมาสรุปเป็นแนวทางการพิจารณาวิจารณ์ภาษาที่ปรากฏในภาพข่าว ผู้วิจัยสร้างแบบสังเกต โดยพิจารณาจำแนกประเด็นการวิเคราะห์เป็น 6 ด้าน ดังนี้

เกณฑ์การพิจารณาวิจารณ์ภาษาที่ปรากฏในภาพข่าว

1) ภาพความรุนแรง (แสดงรายละเอียดความรุนแรง โศกนาฏกรรม อาชญากรรม อารมณ์รุนแรง และการกระทำที่มีเจตนาที่แสดงออกมาทางร่างกาย การขู่บังคับ การแสดงอำนาจ ต่อตนเอง บุคคลอื่น กลุ่มบุคคลหรือชุมชน เพื่อก่อให้เกิดการบาดเจ็บ การเสียชีวิต ความสะเทือนใจ ความสูญเสีย หรือการถูกทอดทิ้ง : องค์การอนามัยโลก WHO, 1995)

2) ภาพหวาดเสียว (ภาพคนตายด้วยเหตุต่างๆ ภาพทำร้ายร่างกาย ภาพการฆ่า)

3) ภาพอุจาด ลามก อนาจาร (ภาพของผู้ที่ยังมีชีวิตอยู่ หรือสิ้นชีวิตแล้ว ในลักษณะที่เป็นภาพเปลือย เกือบเปลือย ถูกละเมิดทางเพศ ทั้งที่มีแถบคาดบางส่วนของภาพ และไม่มีแถบคาด)

4) ภาพเด็ก สตรี เยาวชน ผู้ด้อยโอกาส (ภาพลักษณะความทุกข์ ถูกทำร้าย ต้องคดี ละเมิดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ตกเป็นข่าว)

5) ภาพแสดงให้ทราบสถานที่อยู่ หรือสถานที่เรียน สถานที่ทำงาน ของเด็ก เยาวชน สตรี ผู้ด้อยโอกาส

6) ภาพอื่นๆ (ภาพบุคคล ภาพเหตุการณ์ทั่วไปที่เกิดขึ้นในสังคม อยู่นอกเหนือจากประเด็นอื่นๆ ซึ่งได้กำหนดไว้แล้ว)

4. แนวคิดการเปิดรับข่าวสารจากสื่อหนังสือพิมพ์

การดำเนินชีวิตในสังคมปัจจุบันต้องอาศัยการสื่อสารเป็นเครื่องมือ ผู้ที่เปิดรับข่าวสารมากย่อมมีความรู้ความเข้าใจในสภาพแวดล้อมสูงมีวิสัยทัศน์กว้างมีความทันสมัยมากกว่าผู้ที่เปิดรับข่าวสารน้อย (Atkin, 1973:208) นอกจากนี้ท่ามกลางความซับซ้อนของสังคม การเปิดรับข้อมูลข่าวสารอาจนำมาประยุกต์ใช้เป็นแนวทางแก้ไขปัญหาที่เผชิญอยู่ (ยุพดี ฐิติกุลเจริญ, 2537 : 3) การแสวงหาข่าวสาร (Information-seeking) เป็นกระบวนการที่ผู้รับสารสนใจจะรู้เรื่องราวเหตุการณ์ต่างๆ และแสวงหาข่าวสารนั้นจากสื่อสารมวลชน เช่น หนังสือพิมพ์ ความต้องการที่จะรู้ (need for cognition

or need for orientation) นี้เป็นความต้องการเพื่อที่จะแสวงหาระเบียบ สร้างความเข้าใจถึงสภาวะแวดล้อม ความต้องการที่จะรู้เกิดขึ้นด้วยแรงผลักดันที่มนุษย์เรียนรู้มาจากการอยู่ในสังคม (Mcquail and Gurvitch, 1983) จากแนวคิดของแมคเคลวและเคนนิสคุณลักษณะบางอย่างของบุคคล เช่น เพศ ระดับการศึกษา หรือฐานะครอบครัว จึงมีความเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการรับข่าวสาร (Blumler, J.G. and E.Katz, 1974) ของมนุษย์ซึ่งเป็นผู้รับสารในสังคม

อย่างไรก็ตาม บุคคลจะไม่เปิดรับข่าวสารทุกอย่างที่ส่งผ่านมาถึงทั้งหมด แต่จะเลือกเปิดรับเฉพาะข่าวสารบางส่วนที่สอดคล้องกับความสนใจและเป็นประโยชน์เท่านั้น กระบวนการเลือกสรรข่าวสารของแต่ละบุคคลมีความแตกต่างกันตามสภาพส่วนบุคคล การกลั่นกรองข่าวสารประกอบด้วย 4 ขั้นตอน (Klapper, 1960 : 19-25) ได้แก่ การเลือกเปิดรับ (Selective Process) ข่าวสารตามความถนัดของตน เลือกเปิดรับตามความสนใจใคร่รู้ (Selective Attention) เพื่อสร้างความสมดุลขึ้นภายในจิตใจ เลือกเปิดรับและตีความ (Selective Perception and Interpretation) ตามความสนใจ ทักษะคติ ประสบการณ์ ความเชื่อ ความต้องการ ความคาดหวัง แรงจูงใจ สภาวะทางอารมณ์และจิตใจ รวมทั้งความพึงพอใจส่วนบุคคล เลือกจดจำ (Selective Retention) ส่วนที่ตรงกับความสนใจ และเลือกที่จะไม่จดจำ ไม่เปิดรับเรื่องที่ขัดแย้งกับความคิดของตน

ด้วยเหตุนี้อาจสรุปได้ว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกเปิดรับข่าวสารของบุคคล (Hunt and Ruben, 1993 : 65 ; Schramm, 1973 : 121-122 ; ประมะ สตะเวทิน, 2541:122) มี 8 ประการคือ ความต้องการ (Need) ทักษะคติและค่านิยม (Attitude and Values) ในความชอบ การตีความหมายและการเลือกจดจำ เป้าหมาย (Goal) และความสามารถในการรับรู้ (Capability) ข่าวสารและเก็บจำสารนั้นไว้ เพื่อการใช้ประโยชน์ (Utility) ตลอดจนความชอบในลีลาการสื่อสาร (Communication Style) ของสื่อ นั้น สภาพการณ์หรือบริบท (Context) ในขณะกำลังเปิดรับสารและความคาดหวังของครอบครัวยังมีต่อตน ล้วนเป็นสิ่งที่มอิทธิพลและสามารถสร้างความคล้อยตาม ประการสุดท้ายก็คือ ประสบการณ์และนิสัย (Experience and Habit) ที่พัฒนาความชอบ ความสนใจ การตีความหมาย และเลือกที่จะจดจำ สิ่งต่างๆเหล่านี้ล้วนเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกเปิดรับข่าวสารของบุคคล

การเลือกรับข่าวสารของบุคคลจะเกิดขึ้น เมื่อผู้รับข่าวสารคาดหวังว่า การเปิดรับข่าวสารนั้นจะสามารถสร้างความทันสมัยเมื่อนำไปเป็นหัวข้อการสนทนา (ชเรมม, 1973) นอกจากนี้เหตุผลอีก 4 ประการ (สุรพงษ์ โสธนะเสถียร, 2533 : 40-44) คือ เพื่อการรับรู้ (Cognition) เพื่อความหลากหลาย (Diversions) เพื่ออรรถประโยชน์ทางสังคม (Social Utility) และเพื่อการผละสังคัม (Withdrawal) หลบเลี่ยงจากภารกิจประจำหรือผู้คนรอบข้าง เลือกเข้าหาสื่อที่ตนสนใจแทน

แอทกิน (Charles K. Atkin, 1973 : 208 ; กาญจนา แก้วเทพ , 2545) กล่าวว่า ในการเปิดรับข่าวสาร บุคคลจะมีทักษะในการแสวงหาข้อมูล และเนื่องจากมีความรู้ รู้เท่าทันสภาวะแวดล้อม จึงเปิดรับข่าวสารเพื่อช่วยในการตัดสินใจ เพิ่มพูนความรู้ ความคิด และความสามารถในการแก้ปัญหาต่างๆ บุคคลจึงมีวัตถุประสงค์ในการใช้สื่อมวลชน เพื่อตอบสนองความต้องการ 7 ประการ ได้แก่

ต้องการรับรู้เหตุการณ์โดยการสังเกตติดตามความเคลื่อนไหวจากสื่อมวลชน เพื่อรู้เท่าทันเหตุการณ์ เป็นผู้ทันสมัยจากการเปิดรับข่าวสารที่มีความสำคัญต่อการเรียนรู้ เพื่อช่วยการตัดสินใจ การปฏิบัติตนเพื่อความอยู่รอดในระบบสังคม เพื่อเป็นข้อมูลในการสนทนากับผู้อื่นเป็นผู้รู้ข้อมูลข่าวสารต่างๆ จากสื่อมวลชน เพื่อการมีส่วนร่วมในเหตุการณ์และความเป็นไปที่เกิดขึ้นรอบตัว เพื่อเสริมสร้างความคิดเห็นเดิมให้เชื่อมั่นในการตัดสินใจ เพื่อความบันเทิง เพลิดเพลินใจ และผ่อนคลายอารมณ์

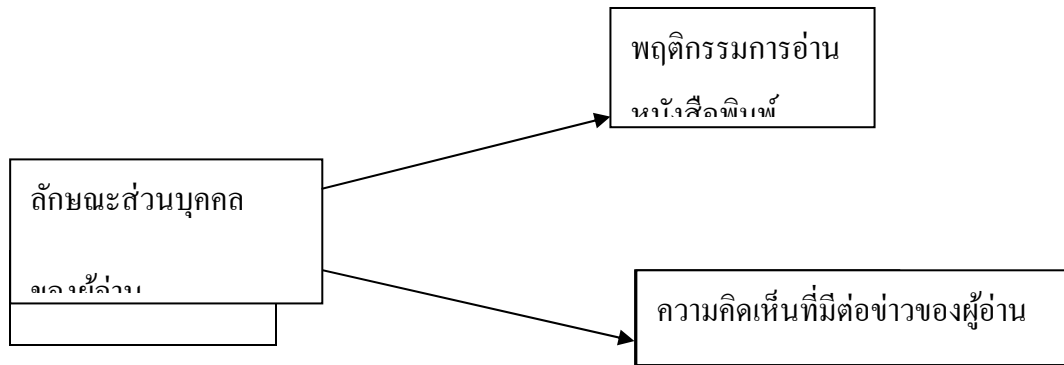
ในงานวิจัยของแมคเลดและกีฟเฟ (McLeod and O'keefe, 1972; พีระ จิรโสภณ, 2542; ประภาพรณ ลิมสุขศิริ, 2543:16) ระบุตัวชี้วัดที่ใช้ในการวัดพฤติกรรมการเปิดรับสื่อของบุคคลไว้ว่ามี 2 ประเภท คือ วัดจากเวลาที่ใช้กับสื่อ หมายถึงการวัดจากช่วงเวลาที่บุคคลเปิดรับสื่อ (Time spent with a media) ตัวชี้วัดอีกประเภทหนึ่งคือ วัดจากความถี่ในการใช้สื่อของแต่ละบุคคล จำแนกตามประเภทของเนื้อหาที่แตกต่างกัน (Frequency of use of various media content categories) ส่วนจุดอ่อนของการวัดด้านเวลาที่ใช้กับสื่อ นั้น คำตอบที่ได้มาย่อมขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายด้าน เช่น ความสนใจของผู้ฟัง เวลาว่างที่บุคคลแต่ละคนมีอยู่ และการมีสื่ออยู่ใกล้ตัว (Availability of medium)

ด้วยเหตุดังกล่าวเหล่านี้ สรุปได้ว่า บุคคลจะเลือกเปิดรับข้อมูลข่าวสารจากสื่อหนังสือพิมพ์ ชื่อฉบับใดๆก็ตามเมื่อผู้รับสารได้รับประโยชน์จากสื่อเหล่านั้นๆ เช่น ได้รับรู้ข่าวสารทันต่อเหตุการณ์ ส่งผลให้เป็นผู้ทันสมัยในการสนทนา ได้รับความเพลิดเพลิน ข่าวสารที่ได้รับตรงตามความสนใจ เป็นช่วงเวลาที่น่าเพลิดเพลินจากภารกิจประจำเข้าสู่โลกส่วนตัวซึ่งมีหนังสือพิมพ์เป็นสื่อ นำ การอ่านหนังสือพิมพ์จะใช้เวลาใด เป็นช่วงเวลาระยะสั้นหรือยาวนาน และจะอ่านหนังสือพิมพ์บ่อยครั้งเพียงใด ย่อมขึ้นอยู่กับลักษณะส่วนบุคคล สภาพการณ์และบริบทแวดล้อมของปัจเจกบุคคล จากข้อมูลดังกล่าวคงประมวลมานี้ ผู้วิจัยได้นำมาเป็นกรอบแนวคิดในการวิเคราะห์การเปิดรับข่าวสารจากสื่อหนังสือพิมพ์ของผู้อ่านหนังสือพิมพ์ หรือผู้รับสารในกระบวนการสื่อสารนั่นเอง

กรอบแนวคิดทุกประการซึ่งจะนำไปสู่การตอบวัตถุประสงค์การวิจัยแต่ละข้อ แสดงได้ด้วยแผนภาพ สรุปได้ ดังนี้

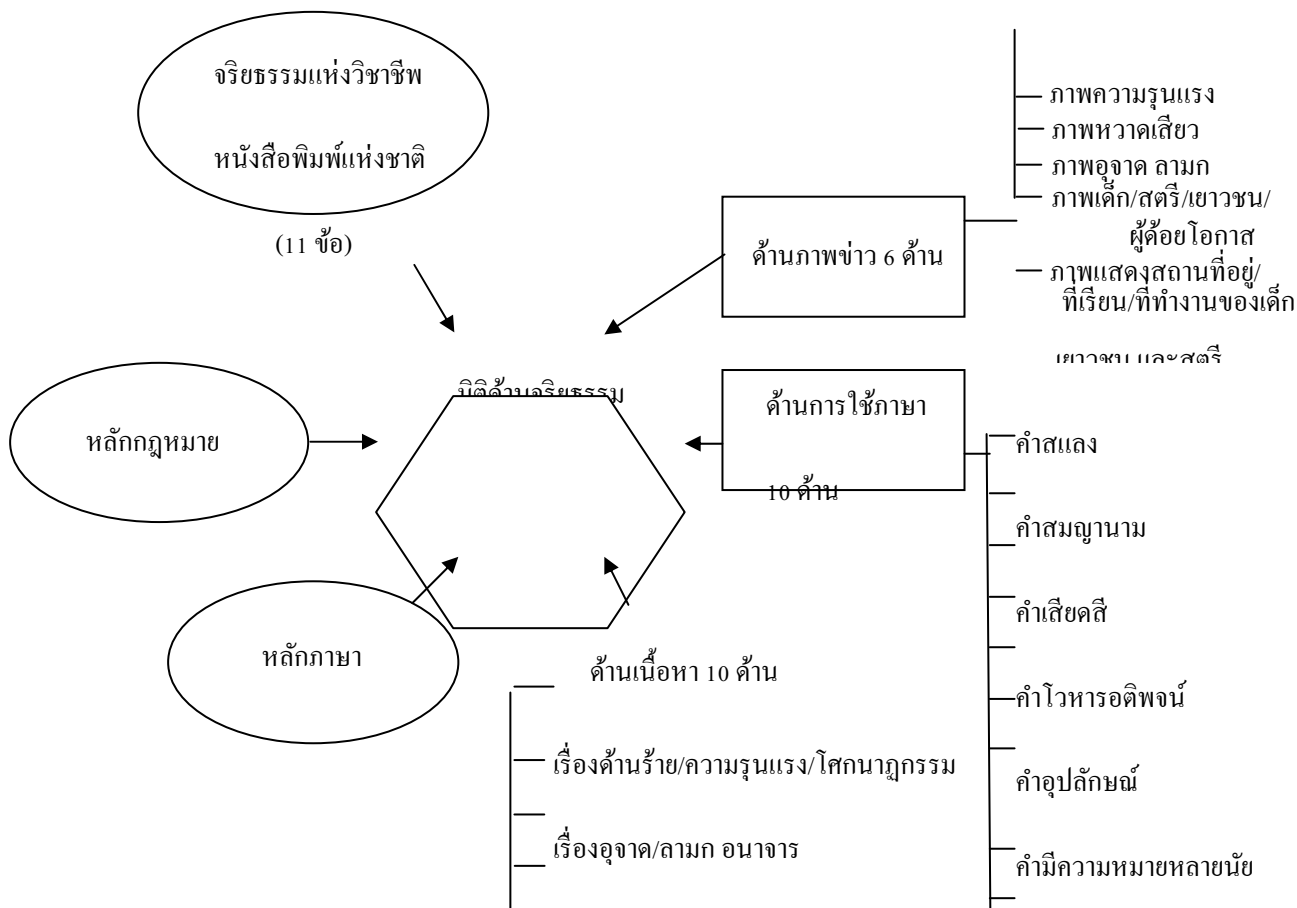

การตอบวัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 1 แสดงได้ด้วยแผนภาพ 2

แผนภาพ 2 : แสดงความเชื่อมโยงของแนวคิด ซึ่งจะนำไปสู่การตอบวัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 1

นอกจากนี้ในส่วนของความเชื่อมโยง ระหว่างแนวทางการวิเคราะห์ปฏิบัติการในมิติด้าน จริยธรรมการพาดหัวข่าว ภาพข่าว กับกรอบจริยธรรมแห่งวิชาชีพหนังสือพิมพ์แห่ง ชาติ พ.ศ. 2541 หมวด 2 เฉพาะส่วนที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการพาดหัวข่าว ภาพข่าว รวม 11 ข้อ และหลักกฎหมาย ซึ่งจะนำไปสู่การตอบวัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 2 แสดงให้เห็นด้วยแผนภาพ ดังนี้

แผนภาพ 3: แสดงความเชื่อมโยงของแนวทางการวิเคราะห์ซึ่งนำไปสู่การตอบวัตถุประสงค์ข้อที่ 2

อนึ่งการที่ผู้ศึกษาได้ขอสัมภาษณ์เชิงลึก เพื่อทราบความคิดเห็นของนักวิชาการ นักวิชาชีพ และนักภาษาที่มีต่อการเสนอข่าว ภาพข่าวของหนังสือพิมพ์รายวัน จะนำไปสู่การตอบวัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 3 และข้อมูลทั้งหมดที่ได้ศึกษาจะประมวลไปสู่การตอบวัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 4 ที่กำหนดไว้

สรุป

เนื้อหาในบทนี้กล่าวถึง การศึกษาเอกสาร ตำรา และผลงานวิจัย เพื่อสร้างกรอบนำความ

คิดของผู้วิจัยในการศึกษาเรื่อง “หนังสือพิมพ์หน้าหนึ่ง ปฏิบัติการในมิติด้านจริยธรรมแห่งวิชาชีพ หนังสือพิมพ์” อันได้แก่ จริยธรรมหนังสือพิมพ์ แนวคิดการใช้ภาษาผ่านสื่อสิ่งพิมพ์ การวิเคราะห์เนื้อหาของสาร แนวคิดการเปิดรับข่าวสารจากสื่อหนังสือพิมพ์ รวมทั้งการประมวลเอกสารผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง นอกจากนี้ได้แสดงให้เห็นถึงความเชื่อมโยงกับกรอบจริยธรรมแห่งวิชาชีพหนังสือพิมพ์แห่งชาติ พ.ศ. 2541 หมวด 2 ส่วนที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการพาดหัวข่าว ภาพข่าว รวม 11 ข้อ และหลักกฎหมายต่างๆ ที่ได้นำมากล่าวถึง

แนวทางพิจารณาการนำเสนอเนื้อหา จำแนกแนวทางการวิเคราะห์การนำเสนอเนื้อหาอย่างผิดจริยธรรมเป็น 10 ด้าน ที่มีแนวทางต้องห้ามตามหลักจริยธรรมแห่งวิชาชีพ และหลักกฎหมาย ได้แก่ เรื่องราวด้านร้าย ความรุนแรง ความน่าหวาดเสียว โศกนาฏกรรม เรื่องอุจาด ลามก อนาจาร เรื่องละเมิดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ เรื่องเกินความจริง อคติ เรื่องราวทุจริต เรื่องราวความขัดแย้ง เรื่องราวความเสื่อมเสียชื่อเสียงเกียรติคุณของบุคคลหรือองค์กร เรื่องชาติพันธุ์หรือศาสนา เรื่องราวความคิดเห็นส่วนตัว และเรื่องแอบแฝงประกาศ โฆษณา

ส่วนแนวทางพิจารณาการใช้ภาษาพาดหัวข่าว พิจารณาตามลักษณะของการใช้คำที่เกี่ยวข้องในประเด็นจริยธรรม โดยจำแนกเป็น 10 ลักษณะที่ใช้ในเชิงลบ วจนภาษา ได้แก่ คำสแลง คำสมณานาม คำเสียดสี คำโวหารอดิพจน์ คำอุปลักษณ์ คำมีความหมายหลายนัย คำผิดความหมาย คำหมิ่นประมาท คำละเมิดศักดิ์ศรี และคำหยาบ

ในส่วนของอวัจนภาษา **พิจารณาการนำเสนอภาพข่าว**ในเชิงลบ 6 ลักษณะ ได้แก่ ภาพความรุนแรง ภาพหวาดเสียว ภาพอุจาด ลามก อนาจาร ภาพแสดงให้เห็นทรยศสถานที่อยู่ หรือสถานที่ที่เรียน สถานที่ทำงาน ของเด็ก เยาวชนและสตรี และภาพอื่นๆ ที่ไม่เหมาะสม

จากเนื้อหาต่างๆ ดังกล่าวนี้ ผู้ศึกษาได้อธิบายแนวคิด หลักจริยธรรม หลักกฎหมาย รวมทั้งประมวลเอกสารที่เกี่ยวข้อง เพื่อสร้างกรอบการวิเคราะห์จริยธรรม จำแนกเป็น 10 ด้าน และได้แสดงให้เห็นถึงความเชื่อมโยงของการได้มาซึ่งข้อมูล ตลอดจนแนวทางการวิเคราะห์ข้อมูลทั้งหมดเพื่อนำไปสู่การตอบวัตถุประสงค์การวิจัยครบทุกประการตามที่ได้กำหนดไว้

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

การศึกษาเรื่อง “หนังสือพิมพ์หน้าหนึ่ง ปฏิบัติการในมิติด้านจริยธรรมแห่งวิชาชีพหนังสือพิมพ์” ใช้แบบแผนการวิจัยเชิงปริมาณในสองลักษณะ ได้แก่ การวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) ผู้อ่านหนังสือพิมพ์ แบบเก็บข้อมูลครั้งเดียว การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ข่าวพาดหัว และภาพข่าวในหนังสือพิมพ์รายวัน รวมถึงการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพจากนักวิชาการและนักวิชาชีพ ด้วยเหตุนี้ในการนำเสนอรายละเอียดการดำเนินการวิจัย จึงจำแนกออกเป็นสามส่วน โดยส่วนแรกเป็นการวิจัยเชิงสำรวจความคิดเห็นของผู้อ่านหนังสือพิมพ์รายวัน ส่วนที่สองเป็นการวิเคราะห์เนื้อหาและการใช้ภาษาจากแหล่งเอกสารคือหนังสือพิมพ์รายวัน จำนวน 10 ชื่อฉบับ และส่วนสุดท้ายเป็นการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ผู้ทรงคุณวุฒิด้านวิชาการ ด้านวิชาชีพ และด้านภาษา รายละเอียดการดำเนินการวิจัยที่พบทั้งหมด จะนำไปสู่การสรุปแนวทางปฏิบัติการเชิงสร้างสรรค์ในมิติด้านจริยธรรมของหนังสือพิมพ์รายวัน

1. การวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) ผู้อ่านหนังสือพิมพ์

ประชากร กลุ่มตัวอย่างและการเลือกกลุ่มตัวอย่างผู้อ่านหนังสือพิมพ์

ประชากรของการศึกษาในส่วนนี้คือผู้อ่านหนังสือพิมพ์รายวัน ซึ่งเป็นประชากรที่มีจำนวนนับไม่ถ้วน ด้วยเหตุนี้การกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างผู้อ่านหนังสือพิมพ์รายวันเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยจึงอาศัยเกณฑ์การกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง ตามตารางสำเร็จรูปของยามาเน่ (Taro Yamane, 1967, : pp. 398 ; จันทิมา เขียวแก้ว, 2551: 221) (ดูเพิ่มเติมในภาคผนวก) ซึ่งกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของประชากรที่มีจำนวนนับไม่ถ้วน ด้วยระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ค่าความคลาดเคลื่อนของข้อมูลที่ระดับ 0.05 มีจำนวนกลุ่มตัวอย่าง 400 คน ดังนั้นด้วยเกณฑ์ตามตารางสำเร็จรูปของยามาเน่ ผู้วิจัยจึงเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างผู้อ่านหนังสือพิมพ์รายวันเป็นจำนวน 400 คน

ในส่วนของการเลือกกลุ่มตัวอย่างผู้อ่านหนังสือพิมพ์ โดยใช้การวิจัยเชิงสำรวจ แบบเก็บข้อมูลครั้งเดียว ผู้วิจัยเลือกด้วยเหตุผล 3 ประการ กล่าวคือ ประการแรก พิจารณาจากลักษณะการดำเนินงานของหน่วยงาน ได้แก่ หน่วยงานลักษณะทั่วไป และหน่วยงานที่มีลักษณะเฉพาะด้านการศึกษา ทั้งนี้โดยพิจารณาถึงรูปแบบของการบริหารงาน ได้แก่ หน่วยงานสังกัดรัฐบาล / รัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานที่ดำเนินการโดยเอกชน ประการที่สอง แต่ละหน่วยงานต้องเป็นหน่วยงานที่จัดให้มีห้องสมุดหรือมุมอ่านหนังสือพิมพ์ที่มีหนังสือพิมพ์รายวันให้เลือกอ่าน จำนวนไม่น้อยกว่า 10 ชื่อ ฉบับ ประการสุดท้าย ผู้วิจัยเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบสะดวก เพื่อง่ายต่อการที่ผู้วิจัยจะเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้อ่านหนังสือพิมพ์ ขณะที่กำลังอ่านหนังสือพิมพ์ในห้องสมุดของหน่วยงานที่เลือกไว้ โดยได้รับความอนุเคราะห์จากบุคลากรในแต่ละหน่วยงาน ให้ผู้วิจัยแจกแบบสอบถามได้ ซึ่งผู้อ่านหนังสือพิมพ์ที่ได้รับแบบสอบถามจะเป็นผู้ตอบด้วยตนเอง (self-administered questionnaire) เพื่อให้ได้ข้อมูลดิบมาดำเนินการตามขั้นตอนของการวิเคราะห์ ด้วยการลงรหัสเพื่อเปลี่ยนแปลงสภาพข้อมูล จากนั้นจึงนำไปประมวลผลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปสำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยเชิงปริมาณ

การดำเนินงานต่างๆ ดังกล่าวข้างต้น สามารถสรุปรายละเอียดดังแสดงในตารางข้างล่างนี้

ตาราง 2 แสดงจำนวนกลุ่มตัวอย่างผู้อ่านหนังสือพิมพ์และหน่วยงาน

หน่วยงานทั่วไป สถาบันการศึกษา

หน่วยงานที่สังกัดรัฐบาล/

รัฐวิสาหกิจ   หน่วยงานเอกชน   สถาบันการศึกษา

รัฐบาล   สถาบันการศึกษา   เอกชน

การรถไฟฟ้าขนส่งมวลชนแห่งประเทศไทย (BMCL) จำนวน 37 คน บริษัทไทยประกันชีวิตจำกัด

จำนวน 85 คน มหาวิทยาลัยรามคำแหง

จำนวน 31 คน มหาวิทยาลัยเซนต์จอห์น

จำนวน 58 คน

สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน (BOI)

จำนวน 50 คน มหาวิทยาลัยศิลปากร

จำนวน 11 คน มหาวิทยาลัยเกริก

จำนวน 25 คน

สภากิจแห่งชาติ

จำนวน 72 คน

การทางพิเศษแห่งประเทศไทย 29 คน

รวม 188 คน 85 คน 44 คน 83 คน

จากตารางจะเห็นได้ถึงแหล่งข้อมูลและกลุ่มตัวอย่างผู้อ่านหนังสือพิมพ์จำนวนรวม 400 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยในส่วนนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) แบบเก็บข้อมูลครั้งเดียวด้วยแบบสอบถามเป็นหลักเพื่อให้ได้ข้อมูลในเชิงปริมาณ ใช้วิธีเลือกเก็บตามสะดวก (simple random sampling) โดยอาศัยเกณฑ์การกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามตารางสำเร็จรูปของยามานะ มีจำนวนกลุ่มตัวอย่างผู้อ่านหนังสือพิมพ์ จำนวน 400 คน

ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามเพื่อใช้เก็บข้อมูลจำแนกเป็น 3 ตอน ตอนแรกเป็นข้อคำถามเกี่ยวกับลักษณะส่วนบุคคลของผู้อ่านหนังสือพิมพ์จำนวน 5 ข้อ ตอนที่สองเป็นการสอบถามพฤติกรรมการอ่านหนังสือพิมพ์ จำนวน 6 ข้อ และความคิดเห็นที่มีต่อหนังสือพิมพ์ที่เลือกอ่าน จำนวน 8 ข้อ ทั้งตอนที่ 1 และตอนที่ 2 เป็นคำถามปลายปิด ส่วนตอนสุดท้ายเป็นคำถามปลายเปิด เพื่อสอบถามความคิดเห็นเพิ่มเติมที่ผู้อ่านหนังสือพิมพ์มีต่อข่าวพาดหัว ภาพข่าว และคำบรรยายภาพข่าว

สำหรับการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือในส่วนของผู้วิจัย ได้ตรวจสอบแบบสอบถาม เพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์และขอบเขตของการศึกษา ต่อจากนั้นผู้วิจัยได้ขอให้

ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาความถูกต้องของแบบสอบถาม ในลักษณะของความถูกต้องแบบผิวหน้า (Face Validity) ทั้งนี้เนื่องจากลักษณะของข้อมูลที่เก็บไม่มีความซับซ้อนมากนัก (พิจารณาแบบสอบถามในภาคผนวก) และได้ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามเมื่อได้รับคำแนะนำถึงข้อบกพร่อง เช่น แยกหรือรวมข้อคำถาม หรือตัดข้อคำถามที่ไม่จำเป็นออก และเพิ่มคำถามสำคัญบางข้อ ตลอดจนปรับการใช้คำสำคัญบางคำเพื่อให้ตรงต่อวัตถุประสงค์การศึกษายิ่งขึ้น เช่น ปรับคำว่า ทักษะคิด เปลี่ยนเป็น ความคิดเห็น เป็นต้น

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยหรือผู้ช่วยผู้วิจัย พิจารณากลุ่มตัวอย่างจากผู้ที่กำลังอ่านหนังสือพิมพ์ เข้าแนะนำตนเองพร้อมทั้งบอกถึงวัตถุประสงค์ในการขอเก็บข้อมูล จากนั้นขอความอนุเคราะห์ให้กลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามด้วยตนเอง และส่งคืนแก่ผู้วิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูลดำเนินการในช่วงระยะเวลาเดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2553 รวมระยะเวลา 1 เดือน

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล วิเคราะห์ด้วยสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistic) นำเสนอด้วยความถี่ (frequency) และร้อยละ (percentage)

2. การวิเคราะห์เนื้อหาข่าวพาดหัวและภาพข่าวในหนังสือพิมพ์รายวัน (Content Analysis)

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร กลุ่มตัวอย่างและการเลือกกลุ่มตัวอย่างชื่อฉบับหนังสือพิมพ์

ในส่วนการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ของข่าวพาดหัว ภาพข่าวและคำอธิบายภาพข่าวในหนังสือพิมพ์รายวัน เป็นการศึกษาจากแหล่งเอกสารคือหนังสือพิมพ์รายวัน การเลือกศึกษาจากหนังสือพิมพ์รายวันชื่อฉบับใดบ้างนั้น ผู้วิจัยได้ชื่อฉบับหนังสือพิมพ์รายวันมาจากแบบสอบถามกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 400 ชุด ทั้งนี้โดยเรียงลำดับชื่อฉบับทั้ง 10 ชื่อฉบับ ตามความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างที่ผู้วิจัยดำเนินการวิจัยเชิงสำรวจในขั้นต้น ได้ชื่อฉบับจำนวน 10 ชื่อฉบับ ในเดือนพฤษภาคม เพื่อที่จะได้เริ่มเก็บรวบรวมข้อมูลเนื้อหา ข่าวพาดหัว ภาพข่าวและคำอธิบายภาพข่าวได้

ในช่วงระหว่างเดือนมิถุนายน ถึงเดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2553 มีรายชื่อฉบับและจำนวนผู้อ่าน (เลือกได้มากกว่า 1 ฉบับ) ดังแสดงในตารางข้างล่างนี้

ตาราง 3 แสดงรายชื่อฉบับและปริมาณผู้อ่าน

ลำดับ	ชื่อฉบับหนังสือพิมพ์รายวัน	จำนวนผู้อ่าน	คิดเป็นร้อยละ
1	ไทยรัฐ 336 คน	84.0	
2	เดลินิวส์ 250 คน	62.5	
3	ข่าวสด 114 คน	28.5	
4	มติชน 111 คน	27.8	
5	คมชัดลึก 101 คน	25.3	
6	กรุงเทพธุรกิจ 49 คน	12.3	
7	ผู้จัดการ 44 คน	11.0	
8	บ้านเมือง 43 คน	10.8	
9	โพสต์ทูเดย์ 27 คน	6.8	
10	ไทยโพสต์ 15 คน	3.8	

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ในส่วน of เครื่องมือ ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือขึ้น เพื่อใช้สำหรับการวิเคราะห์ประเด็น จริยธรรมจากเนื้อหาการนำเสนอ ข่าวพาดหัวและ ภาพข่าว ผู้วิจัยได้พัฒนาแบบสังเกตขึ้น โดย พิจารณาจากข้อบังคับว่าด้วยจริยธรรมแห่งวิชาชีพหนังสือพิมพ์แห่งชาติ พ.ศ. 2541 หมวด 2 จาก

กรอบกฎหมายที่เกี่ยวข้องและจากการประมวลเอกสาร ต่อจากนั้นทำการตรวจสอบคุณภาพของ เครื่องมือ โดยเชิญผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่านเป็นผู้พิจารณาแบบสังเกต ในลักษณะของความถูกต้องแบบ ผิวหน้า (Face Validity) ทั้งนี้เนื่องจากลักษณะของข้อมูล สามารถเปรียบเทียบและพิจารณาจาก ข้อบังคับว่าด้วยจริยธรรมแห่งวิชาชีพหนังสือพิมพ์แห่งชาติ พ.ศ. 2541 หมวด 2 จากกรอบกฎหมาย ที่เกี่ยวข้อง และจากการประมวลเอกสาร อนึ่งผู้เชี่ยวชาญทุกท่านมีคุณสมบัติที่เหมาะสม กล่าวคือ เป็นผู้ทรงคุณวุฒิในงานด้านนิเทศศาสตร์ ด้านภาษาศาสตร์ มีความรู้ความเข้าใจ มีประสบการณ์ ด้านการวิจัย และอ่านหนังสือพิมพ์เป็นกิจวัตร (ดูแบบสังเกตในภาคผนวก) หลังจากนั้นผู้วิจัยนำ คำแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญ มาปรับแบบสังเกตก่อนนำไปใช้เป็นกรอบการวิเคราะห์

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนแรก เก็บข้อมูล ข่าวพาดหัว ภาพข่าว ในหน้าแรกของหนังสือพิมพ์รายวัน 10 ชื่อฉบับ นำมาจำแนกเนื้อหาด้านการใช้ภาษาของข่าวพาดหัว และภาพข่าวพร้อมคำอธิบายภาพข่าว

ขั้นตอนที่ 2 วิเคราะห์ข่าวพาดหัว และภาพข่าว ด้วยแบบสังเกตตามกรอบจริยธรรมที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จากข้อบังคับว่าด้วยจริยธรรมแห่งวิชาชีพหนังสือพิมพ์แห่งชาติ พ.ศ. 2541 หมวด 2 จากกรอบ กฎหมายที่เกี่ยวข้อง และจากการประมวลเอกสาร

การวิเคราะห์ข้อมูล

ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistic) นำเสนอด้วยความถี่ (frequency) และร้อยละ (percentage) ร่วมกับการพรรณนาตามวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ

3. การสัมภาษณ์เชิงลึกจากผู้ทรงคุณวุฒิ (In-depth interview)

ในส่วนของการหาคำตอบวัตถุประสงค์การศึกษา ด้านความคิดเห็นที่มีต่อการนำเสนอข่าว พาดหัวและภาพข่าวที่ปรากฏในหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์รายวันนั้น ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูล ด้วยการขอสัมภาษณ์เชิงลึก (In - depth Interview) ผู้วิจัยเลือกโดยกำหนดจากคุณสมบัติ 3 ลักษณะ

กล่าวคือ นักวิชาการ นักภาษาและนักวิชาชีพ จำนวน 3 ท่าน แต่ละท่านอ่านหนังสือพิมพ์รายวัน เป็นกิจวัตร

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในประเด็นนี้ ผู้ศึกษาใช้แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง ซึ่งมีแนวคำถามหลัก 4 ด้าน ได้แก่ คำถามความคิดเห็นด้านการใช้ภาษา 5 ข้อ คำถามความคิดเห็นด้านจริยธรรม 6 ข้อ คำถามความคิดเห็นด้านพฤติกรรมการอ่าน 4 ข้อ คำถามด้านความคิดเห็นทั่วไป 6 ข้อ เฉพาะข้อ 6 ในส่วนนี้เป็นคำถามปลายเปิดขอความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับข่าวพาดหัว ภาพข่าวและคำบรรยายภาพข่าว รวมข้อคำถามทั้งสิ้น 21 ประการ (ดูภาคผนวก) โดยดำเนินการสัมภาษณ์ด้วยตนเอง กำหนดให้เสร็จสิ้นภายในช่วงระยะเวลาระหว่างเดือนพฤศจิกายน-ธันวาคม พ.ศ. 2553

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้ศึกษาคำเนิการวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้ ด้วยการจัดหมวดหมู่ของคำตอบในแต่ละข้อคำถาม และนำข้อมูลที่มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกัน มาประมวลคุณลักษณะและความหมายของข้อมูลตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการ เป็นการประมวลจากข้อมูลส่วนย่อย ไปสู่การสังเคราะห์เป็นข้อมูลส่วนใหญ่ เพื่อให้ได้ภาพรวมของความคิดเห็น ที่มีต่อการนำเสนอข่าวที่ปรากฏในหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์รายวัน จากผู้ทรงคุณวุฒิ คือนักวิชาการ นักวิชาชีพ นักภาษา นำเสนอในรูปแบบของการวิจัยเชิงคุณภาพ

4. การสังเคราะห์ข้อมูลทั้งหมดในภาพรวม

ผู้ศึกษานำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม และจากการเก็บข้อมูลข่าวพาดหัว และภาพข่าวจากหนังสือพิมพ์รายวัน นำมาสรุปร่วมกัน รวมทั้งข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ โดยแสดงหลักฐานข้อมูล จัดหมวดหมู่ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ของการศึกษา และนำข้อมูลที่มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกัน มาประมวลคุณลักษณะและความหมายของข้อมูลตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการ เป็นการประมวลจากข้อมูลส่วนย่อยไปสู่การสังเคราะห์เป็นข้อมูลส่วนใหญ่ เพื่อให้ได้ภาพรวมของการปฏิบัติการในมิติจริยธรรมแต่ละประเด็น และข้อสรุปแนวทางปฏิบัติการเชิงสร้าง สรรค์ในมิติด้านจริยธรรมของหนังสือพิมพ์ไทย

จากนั้นผู้วิจัยสังเคราะห์ข้อมูลทั้งหมด นำมาตอบวัตถุประสงค์ถึงแนวทางการปฏิบัติการ
ในมิติด้านจริยธรรม กระบวนการดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล แสดงให้เห็นชัดเจนได้ด้วยแผนภาพ
ดังนี้

แผนภาพ 4 : แสดงกระบวนการดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล

สรุป

ในบทนี้ผู้วิจัยได้กล่าวถึงระเบียบวิธีวิจัยที่ได้นำมาใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อตอบวัตถุประสงค์การวิจัย โดยจำแนกแบบแผนการวิจัยเชิงปริมาณออกเป็นสองลักษณะ ได้แก่ การวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) ผู้อ่านหนังสือพิมพ์ การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ด้านการใช้ภาษาของข่าวพาดหัว และภาพข่าวในหนังสือพิมพ์รายวัน รวมไปถึงการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ผู้ทรงคุณวุฒิ คือนักวิชาการ นักภาษา นักวิชาชีพ ในประเด็นจริยธรรม

นอกจากนี้ผู้วิจัยได้กล่าวถึงการนำเสนอรายละเอียดการดำเนินการวิจัย ซึ่งจำแนกได้เป็นสามส่วน ส่วนแรกจะเป็นการนำเสนอผลการวิจัยเชิงสำรวจซึ่งฉบับหนังสือพิมพ์รายวันที่เก็บข้อมูลและความคิดเห็นของผู้อ่านหนังสือพิมพ์รายวัน ส่วนที่สองจะเป็นการนำเสนอผลการวิเคราะห์เนื้อหาด้านการใช้ภาษา และส่วนสุดท้ายจะเป็นการนำเสนอสรุปการสัมภาษณ์เชิงลึก ทั้งนี้เพื่อให้ได้ข้อมูลโดยรวมสำหรับนำมาวิเคราะห์และอภิปรายผลในบทต่อไป

บทที่ 4

ผลการวิจัย

“...คนทำสื่อควรคิดเสมอว่าไม่มีอิทธิพลเหนือกว่าผู้อื่น สื่อเพียงมีหน้าที่ที่แตกต่างออกไป

คือแสวงหาข้อมูลข่าวสารมานำเสนอ ให้ถูกต้อง ครบถ้วน รอบด้าน เพื่อให้ประชาชน

วิเคราะห์ได้เอง จรรยาบรรณ 30 ข้อ ของนักหนังสือพิมพ์ ถ้าทำให้ได้มากที่สุด ก็ถือได้ว่า

เป็นวิถีชีวิตของคนทำสื่อ ของนักข่าว...”

สัมภาษณ์ นักวิชาชีพ

การศึกษาเรื่อง “หนังสือพิมพ์หน้าแรก ปฏิบัติการในมิติด้านจริยธรรมแห่งวิชาชีพหนังสือพิมพ์” มุ่งศึกษาถึง การพาดหัวข่าว ภาพข่าว และคำบรรยายภาพข่าวในหนังสือพิมพ์รายวัน ซึ่งพิมพ์เผยแพร่ระหว่างเดือนมิถุนายน- เดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2553 เลือกเฉพาะชื่อฉบับที่กลุ่มตัวอย่างนิยมอ่านมากที่สุดจำนวน 10 ชื่อฉบับ จำนวนรวม 593 ฉบับ

การศึกษาในด้านเนื้อหา ลักษณะการใช้ภาษา พาดหัวข่าว ภาพข่าว มุ่งศึกษาเฉพาะในมิติด้านจริยธรรม โดยใช้แบบแผนการวิจัยเชิงปริมาณ สองลักษณะ ได้แก่ การวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) ความคิดเห็นของผู้อ่านหนังสือพิมพ์ การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ด้านการใช้ภาษาพาดหัวข่าว และภาพข่าวในหนังสือพิมพ์รายวัน และใช้แบบแผนการวิจัยเชิงคุณภาพ ได้แก่ การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview) เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล เชิงคุณภาพจากผู้ทรงคุณวุฒิ ทั้งนี้โดยพิจารณาเฉพาะในประเด็นจริยธรรมเท่านั้น

ในด้านการนำเสนอผลการวิจัย มีรายละเอียดจำแนกออกเป็นสามส่วน โดยส่วนแรกเป็นการนำเสนอผลการวิจัยที่ได้จากการวิจัยเชิงสำรวจ ส่วนที่สองเป็นการนำเสนอผลการวิจัยที่ได้จากการวิเคราะห์เนื้อหาและการใช้ภาษา และส่วนสุดท้ายเป็นการนำเสนอผลการวิจัยที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ผู้ทรงคุณวุฒิด้านวิชาการ ด้านภาษา และด้านวิชาชีพ

การศึกษาในประเด็นต่างๆ ดังกล่าว พบข้อมูล ดังนี้

ส่วนที่หนึ่ง : ผลการวิจัยที่ได้จากการวิจัยเชิงสำรวจ

ผลการวิจัยที่ได้จากการวิจัยเชิงสำรวจ จำแนกรายละเอียดในภาพรวม เป็น 3 ส่วนหลัก คือ
1) ความคิดเห็นของผู้อ่านหนังสือพิมพ์ 2) ข่าวพาดหัว 3) ภาพข่าว ทั้ง 3 ส่วนจำแนกรายละเอียด
ดังนี้

1. ความคิดเห็นของผู้อ่านหนังสือพิมพ์

1.1 การเลือกชื่อบัญชีเพื่อเก็บข้อมูล

1.2 ข้อมูลจากแบบสอบถาม

ตอนที่ 1 ข้อมูลด้านประชากร

ตอนที่ 2 พฤติกรรมการอ่านและความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง (คำถามปลายปิด)

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง (คำถามปลายเปิด)

2. ข่าวพาดหัว

2.1 ลักษณะข่าวพาดหัว

2.2 จำนวนข่าวพาดหัว

3. ภาพข่าว

3.1 ลักษณะภาพข่าว

3.2 จำนวนภาพข่าว

ข้อมูลในภาพรวมดังกล่าวทั้งหมดมีรายละเอียด ดังนี้

1. ความคิดเห็นของผู้อ่านหนังสือพิมพ์

1.1 การเลือกซื้อฉบับเพื่อเก็บข้อมูล

การเลือกซื้อฉบับเพื่อเก็บข้อมูลหนังสือพิมพ์หน้าแรก ผู้วิจัยร่วมกับบรรณารักษ์และเจ้าหน้าที่ห้องสมุดที่เกี่ยวข้อง แจกแบบสอบถามให้ผู้ซึ่งอ่านหนังสือพิมพ์ในช่วงเวลาต่างๆ กัน เพื่อให้ได้ข้อมูลซื้อฉบับที่กลุ่มตัวอย่างกำลังอ่าน หนึ่งห้องสมุด 9 แห่ง ที่ผู้วิจัยเลือกเป็นสถานที่สำหรับแจกแบบสอบถาม มีหนังสือพิมพ์ที่หลากหลายจำนวนมากกว่า 10 ชื่อฉบับ สำหรับให้บุคลากรเลือกอ่านได้ตามความสนใจ ผู้ที่เข้าห้องสมุดมีการหมุนเวียนกันในช่วงเวลาต่างๆ ตามความสะดวก จึงมีโอกาสได้เลือกอ่านชื่อฉบับที่ตรงตามความสนใจของตนมากที่สุด ในแต่ละช่วงเวลา คือ เช้าก่อนเวลาเริ่มงาน ช่วงพักกลางวัน และช่วงหลังเลิกงาน ด้วยเหตุนี้จึงได้ซื้อฉบับหนังสือพิมพ์ที่มีผู้นิยมอ่านจากผู้รับสารที่มีลักษณะประชากรศาสตร์ ซึ่งได้แก่ เพศ อายุ อาชีพ และระดับการศึกษาที่มีความต่างกันในด้านต่างๆ

จากการสังเกตของผู้วิจัยร่วมกับเจ้าหน้าที่ห้องสมุดที่เกี่ยวข้องพบว่า หนังสือพิมพ์หลายชื่อฉบับมีผู้เลือกอ่านน้อย และบางชื่อฉบับมีผู้เลือกอ่านน้อยมาก กล่าวคือเป็นผู้ที่ต้องการได้รับข้อมูลเฉพาะในบางหน้าตามแนวทางของหนังสือพิมพ์ชื่อฉบับนั้นๆ เท่านั้น เช่น ข้อมูลตลาดหุ้น หรือข้อมูลเชิงธุรกิจ จะเห็นได้ชัดเจนว่าการบอกรับเป็นสมาชิกหนังสือพิมพ์ชื่อฉบับใดๆ ไม่ได้หมายความว่าความถึงจำนวนจริงของผู้อ่านหนังสือพิมพ์ชื่อฉบับนั้นๆ เสมอไป

จากแบบสอบถามเพื่อเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 ชุด พบว่า ชื่อฉบับที่กลุ่มตัวอย่างนิยมอ่านมากที่สุดจำนวน 10 ชื่อฉบับ (เลือกได้มากกว่า 1 ชื่อฉบับ) เรียงตามลำดับได้แก่ หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ (336/400) หนังสือพิมพ์เดลินิวส์ (250 /400) หนังสือพิมพ์ข่าวสด (114/400) หนังสือพิมพ์มติชน (111/400) หนังสือพิมพ์คมชัดลึก (101/400) หนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจ (49/400) หนังสือพิมพ์ผู้จัดการ (44/400) หนังสือพิมพ์บ้านเมือง (43/400) หนังสือพิมพ์โพสต์ทูเดย์ (27/400) หนังสือพิมพ์ไทยโพสต์ (15/400)

1.2 ข้อมูลจากแบบสอบถาม

ตารางที่ 2 จำนวนและร้อยละจำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวน	ร้อยละ
ชาย	171	42.8
หญิง	229	57.2
รวม	400	100

จากตารางที่ 2 พบว่า กลุ่มตัวอย่างผู้อ่านหนังสือพิมพ์รายวันทั้งหมด 400 คน ส่วนใหญ่ ร้อยละ 57.2 เป็นเพศหญิง และร้อยละ 42.8 เป็นเพศชาย ตามลำดับ

ตารางที่ 3 จำนวนและร้อยละจำแนกตามอายุของกลุ่มตัวอย่างผู้อ่านหนังสือพิมพ์รายวัน

อายุ	จำนวน	ร้อยละ
อายุน้อยกว่า 15 ปี	2	0.5
ระหว่าง 15-20 ปี	22	5.5
ระหว่าง 21-30 ปี	97	24.3
ระหว่าง 31-40 ปี	106	26.5
ระหว่าง 41-50 ปี	116	29.0
ระหว่าง 51-60 ปี	57	14.3
รวม	400	100.0

จากตารางที่ 3 พบว่ากลุ่มตัวอย่างผู้อ่านหนังสือพิมพ์รายวันทั้งหมด 400 คน ส่วนใหญ่ร้อยละ 29.0 มีอายุระหว่าง 41-50 ปี รองลงมา ร้อยละ 26.5 มีอายุระหว่าง 31-40 ปี ร้อยละ 24.3 มีอายุระหว่าง 21-30 ปี ร้อยละ 14.3 มีอายุระหว่าง 51 – 60 ปี ร้อยละ 5.5 มีอายุระหว่าง 15 -20 ปี และร้อยละ 0.5 มีอายุน้อยกว่า 15 ปี ตามลำดับ

ตารางที่ 4 จำนวนและร้อยละจำแนกตามการศึกษาของกลุ่มตัวอย่างผู้อ่านหนังสือพิมพ์รายวัน

การศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
ประถมศึกษา	5	1.3
มัธยมศึกษาตอนต้น	10	2.5
มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช.	44	11.0
ปวส./อนุปริญญา/เทียบเท่า	18	4.5
ปริญญาตรี	214	55.5
ปริญญาโท	103	22.8
ปริญญาเอก	6	1.5
รวม	400	100.0

จากตารางที่ 4 พบว่า กลุ่มตัวอย่างผู้อ่านหนังสือพิมพ์รายวันทั้งหมด 400 คน ส่วนใหญ่ ร้อยละ 55.5 มีระดับการศึกษาปริญญาตรี รองลงมาร้อยละ 22.8 มีระดับการศึกษาปริญญาโท ร้อยละ 11.0 มีระดับการศึกษามัธยมศึกษาตอนปลาย ร้อยละ 4.5 ปวส./อนุปริญญา/เทียบเท่า ร้อยละ 2.5 มีระดับการศึกษามัธยมศึกษาตอนต้น ร้อยละ 1.5 มีระดับการศึกษาปริญญาเอก และร้อยละ 1.3 มีระดับการศึกษาประถมศึกษา ตามลำดับ

ตารางที่ 5 จำนวนและร้อยละจำแนกตามอาชีพของกลุ่มตัวอย่างผู้อ่านหนังสือพิมพ์รายวัน

อาชีพ	จำนวน	ร้อยละ
นักเรียน/นิสิต/นักศึกษา	49	12.3

พนักงานของรัฐ/รัฐวิสาหกิจ	197	49.3
พนักงานเอกชน	98	24.5
ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว	7	1.8
พ่อบ้าน/แม่บ้าน	3	.7
รับจ้าง	21	5.3
ข้าราชการบำนาญ/เกษียณอายุ	5	1.3
เกษตรกร (นา/ไร่/สวน)	-	-
เกษตรกร (ปศุสัตว์/ประมง/ ป่าไม้)	-	-
อื่นๆ	19	4.8
รวม	400	100.0

จากตารางที่ 5 พบว่า กลุ่มตัวอย่างผู้อ่านหนังสือพิมพ์รายวันทั้งหมด 400 คน ส่วนใหญ่ ร้อยละ 49.3 มีอาชีพพนักงานของรัฐ/รัฐวิสาหกิจ รองลงมา ร้อยละ 24.5 มีอาชีพพนักงานหน่วยงานเอกชน ร้อยละ 12.3 มีอาชีพนักเรียน/นักศึกษา ร้อยละ 5.3 มีอาชีพรับจ้าง ร้อยละ 4.8 มีอาชีพอื่นๆ ร้อยละ 1.8 มีอาชีพค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว ร้อยละ 1.3 มีอาชีพข้าราชการบำนาญ/เกษียณอายุ และ ร้อยละ 0.7 มีอาชีพพ่อบ้าน/แม่บ้าน ตามลำดับ

ตารางที่ 6 จำนวนและร้อยละจำแนกตามรายได้ของกลุ่มตัวอย่างผู้อ่านหนังสือพิมพ์รายวัน

รายได้ จำนวน ร้อยละ

ไม่มีรายได้ 19 4.8

ต่ำกว่า 5,000 บาท/เดือน 13 3.3

5,001-10,000 บาท	64	16.0
10,001-15,000 บาท	107	26.8
15,001-20,000 บาท	37	9.3
20,001-25,000 บาท	67	16.8
มากกว่า 25,000 บาท	93	23.3
รวม	400	100.0

จากตารางที่ 6 พบว่า กลุ่มตัวอย่างผู้อ่านหนังสือพิมพ์รายวันทั้งหมด 400 คน ส่วนใหญ่ร้อยละ 26.8 มีรายได้ 10,001 – 15,000 บาท รองลงมาร้อยละ 23.3 มีรายได้มากกว่า 25,000 บาท ร้อยละ 16.8 มีรายได้ 20,001 – 25,000 บาท ร้อยละ 16.0 มีรายได้ 5,001 – 10,000 บาท ร้อยละ 9.3 มีรายได้ 15,001-20,000 บาท ร้อยละ 4.8 ไม่มีรายได้ และร้อยละ 3.3 มีรายได้ต่ำกว่า 5,000 บาท ตามลำดับ

ตอนที่ 2 พฤติกรรมการอ่านหนังสือพิมพ์รายวันและความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง (คำถามปลายเปิด)

ที่มีต่อหนังสือพิมพ์รายวันฉบับที่อ่าน

ตารางที่ 7 จำนวนและร้อยละ จำแนกตามการอ่านหนังสือพิมพ์รายวัน (เลือกได้มากกว่าหนึ่งข้อ)

รายชื่อหนังสือพิมพ์	จำนวน	ร้อยละ
หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ	336	29.5
หนังสือพิมพ์เดลินิวส์	250	21.9
หนังสือพิมพ์ข่าวสด	114	10.0
หนังสือพิมพ์มติชน	111	9.7
หนังสือพิมพ์คมชัดลึก	101	8.9
หนังสือพิมพ์สยามรัฐ	7	.6

หนังสือพิมพ์บ้านเมือง	43	3.8
หนังสือพิมพ์แนวหน้า	13	1.1
หนังสือพิมพ์ไทยโพสต์	15	1.3
หนังสือพิมพ์ประชาทรรศน์	3	.3
หนังสือพิมพ์โลกวันนี้	5	.4
หนังสือพิมพ์บางกอกทูเดย์	10	.9
หนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจ	49	4.3
หนังสือพิมพ์ผู้จัดการ	44	3.8
หนังสือพิมพ์โพสต์ทูเดย์	27	2.4
หนังสือพิมพ์อื่นๆ	12	1.1

จากตารางที่ 7 พบว่า กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 400 คน ส่วนใหญ่ร้อยละ 29.5 อ่านหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ รองลงมาร้อยละ 21.9 อ่านหนังสือพิมพ์เดลินิวส์ ร้อยละ 10.0 อ่านหนังสือพิมพ์ข่าวสด ร้อยละ 9.7 อ่านหนังสือพิมพ์มติชน ร้อยละ 8.9 อ่านหนังสือพิมพ์คมชัดลึก ร้อยละ 4.3 อ่านหนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจ ร้อยละ 3.8 อ่านหนังสือพิมพ์บ้านเมืองและหนังสือพิมพ์ผู้จัดการในสัดส่วนที่เท่ากัน ร้อยละ 2.4 อ่านหนังสือพิมพ์โพสต์ทูเดย์ ร้อยละ 1.3 อ่านหนังสือพิมพ์ไทยโพสต์ ร้อยละ 1.1 อ่านหนังสือพิมพ์แนวหน้าและหนังสือพิมพ์อื่นๆในสัดส่วนที่เท่ากัน ร้อยละ 0.9 อ่านหนังสือพิมพ์บางกอกทูเดย์ ร้อยละ 0.6 อ่านหนังสือพิมพ์สยามรัฐ และร้อยละ 0.4 อ่านหนังสือพิมพ์โลกวันนี้ ร้อยละ 0.3 อ่านหนังสือพิมพ์ประชาทรรศน์ ตามลำดับ

ตารางที่ 8 จำนวนและร้อยละจำแนกรายชื่อฉบับตามความชอบอ่านมากที่สุด (เลือกได้ฉบับเดียว)

รายชื่อนหนังสือพิมพ์	จำนวน	ร้อยละ
หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ	204	51.0

หนังสือพิมพ์เดลินิวส์	75	18.7
หนังสือพิมพ์ข่าวสด	24	6.0
หนังสือพิมพ์มติชน	32	8.0
หนังสือพิมพ์คมชัดลึก	24	6.0
หนังสือพิมพ์บ้านเมือง	-	-
หนังสือพิมพ์แนวหน้า	-	-
หนังสือพิมพ์ไทยโพสต์	3	.7
หนังสือพิมพ์พิมพ์ไทย	-	-
หนังสือพิมพ์โลกวันนี้	2	.5
หนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจ	15	3.8
หนังสือพิมพ์ผู้จัดการ	7	1.8
หนังสือพิมพ์โพสต์ทูเดย์	11	2.8
หนังสือพิมพ์อื่นๆ	3	.7

จากตารางที่ 8 พบว่า กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 400 คน ส่วนใหญ่ร้อยละ 51.0 ชอบอ่านหนังสือพิมพ์ไทยรัฐมากที่สุด รองลงมาร้อยละ 18.7 ชอบอ่านหนังสือพิมพ์เดลินิวส์มากที่สุด ร้อยละ 8.0 ชอบอ่านหนังสือพิมพ์มติชนมากที่สุด ร้อยละ 6.0 ชอบอ่านหนังสือพิมพ์ข่าวสดและหนังสือพิมพ์คมชัดลึกมากที่สุดในส่วนที่เท่ากัน ร้อยละ 3.8 ชอบอ่านหนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจมากที่สุด ร้อยละ 2.8 ชอบอ่านหนังสือพิมพ์โพสต์ทูเดย์มากที่สุด ร้อยละ 1.8 ชอบอ่านหนังสือพิมพ์ผู้จัดการมากที่สุด ร้อยละ 0.7 ชอบอ่านหนังสือพิมพ์ไทยโพสต์และหนังสือพิมพ์อื่นๆ มากที่สุด ในส่วนที่เท่ากัน และร้อยละ 0.5 ชอบอ่านหนังสือพิมพ์โลกวันนี้มากที่สุด ตามลำดับ ส่วนหนังสือพิมพ์บ้านเมือง หนังสือพิมพ์แนวหน้า และหนังสือพิมพ์พิมพ์ไทยไม่ใช่หนังสือพิมพ์ที่ชอบอ่านมากที่สุดของกลุ่มตัวอย่าง

ตารางที่ 9 จำนวนและร้อยละจำแนกตามความบ่อยครั้งในการอ่านหนังสือพิมพ์รายวันแต่ละสัปดาห์

ความบ่อยครั้งในการอ่านหนังสือพิมพ์   จำนวน   ร้อยละ

อ่านทุกวัน	138	34.6
อ่านเฉพาะวันธรรมดา	23	5.8
อ่านเฉพาะวันหยุด	12	3.0
อ่านเฉพาะบางวัน	107	26.8
อ่านบ้างไม่อ่านบ้าง ไม่แน่นอน	119	29.8
รวม	399	100.0

จากตารางที่ 9 พบว่า กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 400 คน ส่วนใหญ่ร้อยละ 34.6 อ่านทุกวัน รองลงมา ร้อยละ 29.8 อ่านบ้างไม่อ่านบ้าง ไม่แน่นอน ร้อยละ 26.8 อ่านเฉพาะบางวัน ร้อยละ 5.8 อ่านเฉพาะวันธรรมดา และร้อยละ 3.0 อ่านเฉพาะวันหยุด ตามลำดับ

ตารางที่ 10 จำนวนและร้อยละจำแนกตามการใช้เวลาในการอ่านหนังสือพิมพ์รายวันแต่ละฉบับ

เวลาในการอ่านหนังสือพิมพ์   จำนวน   ร้อยละ

อ่านไม่ถึง 10 นาที	51	12.8
อ่านระหว่าง 10-30 นาที	229	57.4
อ่านมากกว่า 30 นาที - 1 ชั่วโมง	95	23.8

อ่านมากกว่า 1 ชั่วโมง- 1 ชั่วโมงครึ่ง	16	4.0
อ่านมากกว่า 1 ชั่วโมงครึ่ง	8	2.0
รวม	399	100.0

จากตารางที่ 10 พบว่า กลุ่มตัวอย่างผู้อ่านหนังสือพิมพ์รายวันทั้งหมด 400 คน ส่วนใหญ่ ร้อยละ 57.4 ใช้เวลาในการอ่านระหว่าง 10 – 30 นาที รองลงมา ร้อยละ 23.8 ใช้เวลาในการอ่านมากกว่า 30 นาที – 1 ชั่วโมง ร้อยละ 12.8 ใช้เวลาในการอ่านไม่ถึง 10 นาที ร้อยละ 4.0 อ่านมากกว่า 1 ชั่วโมง – 1 ชั่วโมงครึ่ง และร้อยละ 2.0 ใช้เวลาในการอ่านมากกว่า 1 ชั่วโมงครึ่ง ตามลำดับ

ตารางที่ 11 จำนวนและร้อยละจำแนกตามลักษณะการอ่าน

วิธีอ่าน จำนวน ร้อยละ

อ่านอย่างตั้งใจโดยละเอียด	56	14.0
อ่านเพลินๆพอจับใจความสำคัญได้บ้าง	149	37.3
อ่านผ่านๆ พอรู้เรื่อง/ไม่อ่านทุกคำ	179	44.9
อ่านจบบ้างไม่จบบ้าง	15	3.8
รวม	399	100.0

จากตารางที่ 11 พบว่า กลุ่มตัวอย่างผู้อ่านหนังสือพิมพ์รายวันทั้งหมด 400 คน ส่วนใหญ่ ร้อยละ 44.9 อ่านผ่านๆ พอรู้เรื่อง/ไม่อ่านทุกคำ รองลงมา ร้อยละ 37.3 อ่านเพลินๆ พอจับใจความ สำคัญได้บ้าง ร้อยละ 14.0 อ่านอย่างตั้งใจโดยละเอียด และร้อยละ 3.8 อ่านจบบ้างไม่จบบ้าง ตามลำดับ

ตารางที่ 12 จำนวนและร้อยละจำแนกตามความสนใจอ่านเป็นอันดับแรก เมื่อเห็นหนังสือพิมพ์

ประเด็น จำนวน ร้อยละ

อ่านเฉพาะพาดหัวข่าว ไม่อ่านเรื่อง	15	3.8
อ่านพาดหัวข่าวคร่าวๆ เพื่อเลือกอ่านเรื่อง	335	84.2
อ่านคำอธิบายภาพข่าวหลังจากดูภาพข่าว	47	11.8
ไม่อ่านอะไรเลย ดูแต่ภาพ	1	0.3
รวม	398	100.0

จากตารางที่ 12 พบว่า กลุ่มตัวอย่างผู้อ่านหนังสือพิมพ์รายวันทั้งหมด 400 คน ส่วนใหญ่ ร้อยละ 84.2 สนใจอ่านพาดหัวข่าวคร่าวๆ เพื่อเลือกอ่านเรื่อง รองลงมา ร้อยละ 11.8 สนใจอ่าน คำอธิบายภาพข่าวหลังจากดูภาพข่าว ร้อยละ 3.8 สนใจอ่านเฉพาะพาดหัวข่าว ไม่อ่านเรื่อง และ ร้อยละ 0.3 ไม่อ่านอะไรเลย ดูแต่ภาพ ตามลำดับ

ตารางที่ 13 จำนวนและร้อยละจำแนกตามความรู้สึกเมื่ออ่านพาดหัวข่าว

ความรู้สึกในการอ่านพาดหัวข่าว	จำนวน	ร้อยละ
ชอบ เพราะพาดหัวข่าวอ่านสนุก เข้าใจ ได้อารมณ์บันเทิง	16	4.0
ชอบ เพราะพาดหัวข่าว สั้น กระชับ ใช้คำอ่านง่ายรู้เรื่องราวในสังคมได้เร็ว	160	40.3
ชอบบ้างไม่ชอบบ้างขึ้นอยู่กับถ้อยคำ/ภาษาที่ใช้นำเสนอประเด็นของเรื่อง	93	23.4
ไม่ชอบ เพราะพาดหัวข่าวใช้คำรุนแรง นำหวาดเสียว หดหู่ใจ และมักเกินความจริง	76	19.1
ไม่ชอบ เพราะพาดหัวข่าวมักใช้คำที่เป็นการซ้ำเติมความทุกข์ โศกนาฏกรรม ความหดหู่	23	5.8
ไม่รู้สึกอะไรเลย เลยๆ เพราะข่าวก็คือข่าว ข่าวดีบ้าง ข่าวร้ายบ้าง สลับกันไปตามเหตุการณ์	29	7.3
รวม	397	100.0

จากตารางที่ 13 พบว่าความรู้สึกของกลุ่มตัวอย่างผู้อ่านหนังสือพิมพ์รายวันทั้งหมด 400 คน ส่วนใหญ่ร้อยละ 40.3 ชอบอ่าน เพราะพาดหัวข่าว สั้น กระชับ ใช้คำอ่านง่ายทำให้รู้เรื่องราวในสังคมได้เร็ว รองลงมาร้อยละ 23.4 ชอบบ้างไม่ชอบบ้าง ขึ้นอยู่กับถ้อยคำ และภาษาที่ใช้นำเสนอประเด็นของเรื่อง ร้อยละ 19.1 ไม่ชอบ เพราะพาดหัวข่าวใช้คำรุนแรง นำหวาดเสียว หดหู่ใจ และมักเกินความจริง ร้อยละ 7.3 ไม่รู้สึกอะไรเลย เลยๆ เพราะข่าวก็คือข่าว ข่าวดีบ้าง ข่าวร้ายบ้าง สลับกันไปตามเหตุการณ์ ร้อยละ 5.8 ไม่ชอบ เพราะพาดหัวข่าวมักใช้คำที่เป็นการซ้ำเติมความทุกข์ โศกนาฏกรรม ความหดหู่ และร้อยละ 4.0 ชอบ เพราะพาดหัวข่าวอ่านสนุก เข้าใจ ได้อารมณ์บันเทิงตามลำดับ

ตารางที่ 14 จำนวนและร้อยละจำแนกตามการได้รับประโยชน์จากการอ่านพาดหัวข่าว

การได้รับประโยชน์จากการอ่านพาดหัวข่าว จำนวน ร้อยละ

อ่านแล้วรู้สึกว่าจะไม่ได้รับประโยชน์ใดๆ	11	2.8
อ่านแล้วรู้สึกว่าจะไม่ได้รับความบันเทิงใจ หดหู่ใจในเหตุการณ์	73	18.6
อ่านแล้วรู้สึกว่าจะได้รับความรู้ ได้รับรู้ข่าวสาร ทันต่อเหตุการณ์	99	25.2
อ่านแล้วรู้สึกว่าจะได้รับประโยชน์ ได้เห็นตัวอย่างจากเหตุการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นเป็นอุทาหรณ์	54	13.7
อ่านแล้วรู้สึกว่าจะได้รับรู้ข่าวสารบ้าง หดหู่ใจในเหตุการณ์บ้าง สลับกันไปตามเหตุการณ์	156	39.7
รวม	393	100.0

จากตารางที่ 14 พบว่า กลุ่มตัวอย่างผู้อ่านหนังสือพิมพ์รายวันทั้งหมด 400 คน ส่วนใหญ่ ร้อยละ 39.7 อ่านแล้วรู้สึกว่าจะได้รับประโยชน์คือ ได้รับรู้ข่าวสารบ้าง หดหู่ใจในเหตุการณ์บ้าง สลับกันไปตามเหตุการณ์ รองลงมา ร้อยละ 25.2 อ่านแล้วรู้สึกว่าจะได้รับความรู้ ได้รับรู้ข่าวสาร ทันต่อเหตุการณ์ ร้อยละ 18.6 อ่านแล้วรู้สึกว่าจะไม่ได้รับความบันเทิงใจ หดหู่ใจในเหตุการณ์ ร้อยละ 13.7 อ่านแล้วรู้สึกว่าจะได้รับประโยชน์ ได้เห็นตัวอย่างจากเหตุการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นเป็นอุทาหรณ์ ร้อยละ 2.8 อ่านแล้วรู้สึกว่าจะไม่ได้รับประโยชน์ใดๆ เลย ตามลำดับ

ตารางที่ 15 จำนวนและร้อยละจำแนกตามความรู้สึกเมื่อดูภาพข่าวและอ่านคำบรรยายภาพ

ความรู้สึกเมื่อดูภาพข่าวและอ่านคำบรรยายภาพ	จำนวน	ร้อยละ
ชอบเพราะภาพข่าวดูง่าย คำบรรยายภาพสั้น ไม่ต้องเสียเวลาอ่านเนื้อข่าว	62	15.5
ชอบเพราะภาพข่าวดูง่าย คำบรรยายภาพสั้น ทำให้รู้เรื่องราวในสังคมได้เร็ว	112	28.1
ชอบบ้าง ไม่ชอบบ้าง ขึ้นอยู่กับภาพและถ้อยคำภาษาที่ใช้นำเสนอประเด็นของเรื่อง	162	40.6
ไม่ชอบ เพราะภาพข่าว คำบรรยายมักเสนอภาพความรุนแรง นำหวาดเสียวหดหู่ใจ	26	6.5
ไม่ชอบเพราะภาพข่าว คำบรรยายภาพเสมือนเป็นการซ้ำเติมความทุกข์หรือโศกนาฏกรรม	17	

รู้สึกเฉยๆ	20	5.0
------------	----	-----

รวม	399	100.0
-----	-----	-------

จากตารางที่ 15 พบว่า กลุ่มตัวอย่างผู้อ่านหนังสือพิมพ์รายวันทั้งหมด 400 คน ส่วนใหญ่ ร้อยละ 40.6 รู้สึกชอบบ้าง ไม่ชอบบ้าง ขึ้นอยู่กับภาพและถ้อยคำภาษาที่ใช้นำเสนอประเด็นของ เรื่อง รองลงมาร้อยละ 28.1 ชอบเพราะภาพข่าวดูง่าย คำบรรยายภาพสั้น ทำให้รู้เรื่องราวในสังคมได้ เร็ว ร้อยละ 15.5 ชอบเพราะภาพข่าวดูง่าย คำบรรยายภาพสั้น ไม่ต้องเสียเวลาอ่านเนื้อข่าว ร้อยละ 6.5 ไม่ชอบ เพราะภาพข่าว คำบรรยายมักเสนอภาพความรุนแรง นำหวาดเสียวหดหู่ใจ ร้อยละ 5.2 รู้สึกเฉยๆ ร้อยละ 4.3 ไม่ชอบเพราะภาพข่าว คำบรรยายภาพเสมือนเป็นการซ้ำเติมความทุกข์หรือ โศกนาฏกรรม ตามลำดับ

ตารางที่ 16 จำนวนและร้อยละจำแนกตามประโยชน์ที่ได้รับจากการอ่านคำบรรยายภาพข่าว

ประโยชน์จากการอ่านคำบรรยายภาพข่าว จำนวน ร้อยละ

อ่านแล้วรู้สึกว่าจะไม่ได้รับประโยชน์ใดๆ	4	1.0
---	---	-----

อ่านแล้วรู้สึกว่าจะไม่ได้รับความบันเทิงใจ หดหู่ใจในเหตุการณ์	16	4.1
--	----	-----

อ่านแล้วรู้สึกว่าจะได้รับความรู้ ได้รับข่าวสาร ทันต่อเหตุการณ์	117	29.7
--	-----	------

อ่านแล้วรู้สึกว่าจะได้รับประโยชน์ ได้เห็นตัวอย่างจากเหตุการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้น เป็นอุทาหรณ์	123	
---	-----	--

31.2

อ่านแล้วรู้สึกว่าจะได้รับรู้ข่าวสารบ้าง หดหู่ใจในเหตุการณ์บ้าง	134	34.0
--	-----	------

รวม	394	100.0
-----	-----	-------

จากตารางที่ 16 พบว่า กลุ่มตัวอย่างผู้อ่านหนังสือพิมพ์รายวันทั้งหมด 400 คน ส่วนใหญ่ ร้อยละ 34.0 อ่านแล้วรู้สึกว่าได้ประโยชน์คือได้รู้ข่าวสารบ้าง หดหู่ใจในเหตุการณ์บ้าง รองลงมาร้อยละ 31.2 อ่านแล้วรู้สึกว่าได้ประโยชน์ ได้เห็นตัวอย่างจากเหตุการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้น เป็นอุทาหรณ์ ร้อยละ 29.7 อ่านแล้วรู้สึกว่าได้ความรู้ ได้รู้ข่าวสาร ทันท่วงทีในเหตุการณ์ ร้อยละ 4.1 อ่านแล้วรู้สึกว่าจะไม่ได้รับความบันเทิงใจ หดหู่ใจในเหตุการณ์ และร้อยละ 1.0 อ่านแล้วรู้สึกว่าจะไม่ได้รับประโยชน์ใดๆ ตามลำดับ

ตารางที่ 17 จำนวนและร้อยละจำแนกตามความคิดเห็นในประเด็น “หนังสือพิมพ์ไม่ควรเสนอชื่อ

ชื่อสกุล ที่อยู่ของผู้เป็นข่าว”

ความคิดเห็น จำนวน ร้อยละ

เห็นด้วย 127 32.0

เห็นด้วยอย่างยิ่ง 118 29.7

ไม่เห็นด้วย 49 12.3

ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง 22 5.5

ไม่มีความเห็น เฉยๆ เสนอก็ดีได้ทราบข้อมูลเชิงลึก ไม่เสนอก็ดี 81 20.4

รวม 397 100.0

จากตารางที่ 17 พบว่า กลุ่มตัวอย่างผู้อ่านหนังสือพิมพ์รายวันทั้งหมด 400 คน ส่วนใหญ่ ร้อยละ 32.0 เห็นด้วยกับความคิดเห็นในประเด็น “หนังสือพิมพ์ไม่ควรเสนอชื่อ ชื่อสกุล ที่อยู่ของผู้ที่เป็นข่าว” รองลงมาร้อยละ 29.7 เห็นด้วยอย่างยิ่งกับความคิดเห็นในประเด็น “หนังสือพิมพ์ไม่ควรเสนอชื่อ ชื่อสกุล ที่อยู่ของผู้ที่เป็นข่าว” ร้อยละ 20.4 ไม่มีความเห็น เฉยๆ เสนอก็ดีได้ทราบข้อมูลเชิงลึก ไม่เสนอก็ดี ร้อยละ 12.3 ไม่เห็นด้วยกับความคิดเห็นในประเด็น “หนังสือพิมพ์ไม่ควรเสนอชื่อ ชื่อสกุล ที่อยู่ของผู้ที่เป็นข่าว” ร้อยละ 5.5 ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่งกับความคิดเห็นในประเด็น “หนังสือพิมพ์ไม่ควรเสนอชื่อ ชื่อสกุล ที่อยู่ของผู้ที่เป็นข่าว” ตามลำดับ

ตารางที่ 18 จำนวนและร้อยละจำแนกตามความคิดเห็นในประเด็น “หนังสือพิมพ์ควรเสนอภาพโดยมีแถบคาดบางๆ ที่ใบหน้าผู้เสียหาย ในเหตุการณ์ที่น่าหวาดเสียว น่าสยดสยอง หรืออุจาด เพื่อไม่ให้เห็นชัดเจน”

ความคิดเห็น	จำนวน	ร้อยละ	
เห็นด้วย	170	42.7	
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	148	37.2	
ไม่เห็นด้วย	40	10.1	
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	17	4.3	
ไม่มีความเห็น	เฉยๆ เสนอก็ดีได้ทราบข้อมูลเชิงลึก ไม่เสนอก็ดี	23	5.7
รวม	398	100.0	

จากตารางที่ 18 พบว่า กลุ่มตัวอย่างผู้อ่านหนังสือพิมพ์รายวันทั้งหมด 400 คน ส่วนใหญ่ ร้อยละ 42.7 เห็นด้วยกับความคิดเห็นในประเด็น “หนังสือพิมพ์ควรเสนอภาพโดยมีแถบคาดบางๆ ที่ใบหน้าผู้เสียหาย ในเหตุการณ์ที่น่าหวาดเสียว น่าสยดสยอง หรืออุจาด เพื่อไม่ให้เห็นชัดเจน” รองลงมา ร้อยละ 37.2 เห็นด้วยอย่างยิ่งกับความคิดเห็นในประเด็น “หนังสือพิมพ์ควรเสนอภาพโดยมีแถบคาดบางๆ ที่ใบหน้าผู้เสียหาย ในเหตุการณ์ที่น่าหวาดเสียว น่าสยดสยอง หรืออุจาด เพื่อไม่ให้เห็นชัดเจน” ร้อยละ 10.1 ไม่เห็นด้วยกับความคิดเห็นในประเด็น “หนังสือพิมพ์ควรเสนอภาพโดยมีแถบคาดบางๆ ที่ใบหน้าผู้เสียหาย ในเหตุการณ์ที่น่าหวาดเสียว น่าสยดสยอง หรืออุจาด เพื่อไม่ให้เห็นชัดเจน” ร้อยละ 5.7 ไม่มีความเห็น เฉยๆ เสนอก็ดีได้ทราบข้อมูลเชิงลึก ไม่เสนอก็ดี และร้อยละ 4.5 ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่งกับความคิดเห็นในประเด็น “หนังสือพิมพ์ควรเสนอภาพโดยมีแถบคาดบางๆ ที่ใบหน้าผู้เสียหาย ในเหตุการณ์ที่น่าหวาดเสียว น่าสยดสยอง หรืออุจาด เพื่อไม่ให้เห็นชัดเจน” ตามลำดับ

ตารางที่ 19 จำนวนและร้อยละจำแนกตามความคิดเห็นในประเด็น “หนังสือพิมพ์ควรเสนอภาพโดยมีแถบคาดบางๆ ในจุดที่เหตุการณ์ นำหวาดเสียว น่าสยดสยอง เพื่อไม่ให้เห็นได้ชัดเจน”

ความคิดเห็น	จำนวน	ร้อยละ
เห็นด้วย	186	46.7
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	117	29.4
ไม่เห็นด้วย	39	9.8
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	19	4.8
ไม่มีความเห็น เฉยๆ เสนอก็ดีได้ทราบข้อมูลเชิงลึก ไม่เสนอก็ดี	37	9.3
รวม	398	100.0

จากตารางที่ 19 พบว่า กลุ่มตัวอย่างผู้อ่านหนังสือพิมพ์รายวันทั้งหมด 400 คน ส่วนใหญ่ ร้อยละ 46.7 เห็นด้วยกับความคิดเห็นในประเด็น “หนังสือพิมพ์ควรเสนอภาพโดยมีแถบคาดบางๆ ในจุดที่เหตุการณ์นำหวาดเสียว น่าสยดสยอง เพื่อไม่ให้เห็นได้ชัดเจน” รองลงมา ร้อยละ 29.4 เห็นด้วยอย่างยิ่งกับความคิดเห็นในประเด็น “หนังสือพิมพ์ควรเสนอภาพโดยมีแถบคาดบางๆ ในจุดที่ เหตุการณ์ นำหวาดเสียว น่าสยดสยอง เพื่อไม่ให้เห็นได้ชัดเจน” ร้อยละ 9.8 ไม่เห็นด้วยกับความ

คิดเห็นในประเด็น “หนังสือพิมพ์ควรเสนอภาพโดยมีแถบคาดบางๆ ในจุดที่เหตุการณ์ นำ
 หวาดเสียว น่าสยดสยอง เพื่อไม่ให้เห็นได้ชัดเจน” ร้อยละ 9.3 ไม่มีความเห็น เฉยๆ เสนอก็ดีได้
 ทราบข้อมูลเชิงลึก ไม่เสนอก็ดี และร้อยละ 4.8 ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่งกับความคิดเห็นในประเด็น
 “หนังสือพิมพ์ควรเสนอภาพโดยมีแถบคาดบางๆ ในจุดที่เหตุการณ์ นำหวาดเสียว น่าสยดสยอง
 เพื่อไม่ให้เห็นได้ชัดเจน” ตามลำดับ

ตารางที่ 20 จำนวนและร้อยละจำแนกตามความคิดเห็นในประเด็น “หนังสือพิมพ์มักพาดหัวข่าวเกิน
 ความจริง”

ความคิดเห็น	จำนวน	ร้อยละ
เห็นด้วย	155	39.0
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	93	23.4
ไม่เห็นด้วย	35	8.8
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	95	23.9
ความเห็นอื่นๆ	19	4.8
รวม	397	10.0

จากตารางที่ 20 พบว่า กลุ่มตัวอย่างผู้อ่านหนังสือพิมพ์รายวันทั้งหมด 400 คน ส่วนใหญ่
 ร้อยละ 39.0 เห็นด้วยกับความคิดเห็นในประเด็น “หนังสือพิมพ์มักพาดหัวข่าวเกินความจริง”
 รองลงมาร้อยละ 23.9 ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่งกับความคิดเห็นในประเด็น “หนังสือพิมพ์มักพาดหัวข่าว
 เกินความจริง” ร้อยละ 23.4 เห็นด้วยอย่างยิ่งกับความคิดเห็นในประเด็น “หนังสือพิมพ์มักพาดหัว
 ข่าวเกินความจริง” ร้อยละ 8.8 ไม่เห็นด้วยกับความคิดเห็นในประเด็น “หนังสือพิมพ์มักพาดหัวข่าว
 เกินความจริง” และร้อยละ 4.8 มีความคิดเห็นอย่างอื่นๆ กับประเด็น “หนังสือพิมพ์มักพาดหัวข่าว
 เกินความจริง” ตามลำดับ

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างผู้อ่านหนังสือพิมพ์ ที่มีต่อหนังสือพิมพ์รายวันซึ่งฉบับที่อ่าน

(คำถามปลายเปิด)

ในส่วนที่เป็นคำถามปลายเปิด กลุ่มตัวอย่างผู้อ่านหนังสือพิมพ์ จำนวน 113 คน คิดเป็นร้อยละ 28.2 ของกลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 คน ได้เขียนแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมต่างๆ กัน ในประเด็นของข่าวพาดหัว ภาพข่าวและคำบรรยายภาพข่าว ดังนี้

ความคิดเห็นด้านการใช้ภาษา

- พาดหัวข่าวใช้คำสั้นได้ใจความ เร้าความสนใจ
- ไม่ควรใช้คำหลายความหมาย คำกวม สร้างความเข้าใจได้หลายทางทำให้เข้าใจผิด
- ไม่ควรใช้ถ้อยคำ ภาษาเกินจริง คำรุนแรง คำแสดง
- การใช้คำที่เกินจริงหรือใช้คำที่สั้นเกินไปอาจทำให้เกิดความเข้าใจผิด
- อยากให้นำเสนอแต่เรื่องดีๆ การพาดหัวข่าวใช้ถ้อยคำสุภาพ สร้างสรรค์
- ควรใช้ภาษาที่เหมาะสม คำถึงผู้เกี่ยวข้องบ้าง
- ควรใช้คำที่เป็นกลางๆ ไม่ใช้คำรุนแรงเพื่อให้ดึงดูเกินไป เพราะดูน่ากลัว
- ภาษาน่าสนใจชวนให้ติดตามค้นหา
- อย่าพาดหัวด้วยถ้อยคำรุนแรง หัวข้อข่าวควรตรงประเด็นไม่อ้อมค้อมจนเกินไป
- ควรใช้คำพูดที่เหมาะสมไม่ใช่คำหยาบ
- การพาดหัวข่าวใช้ภาษากำกวม เข้าใจยาก และเกินจริง
- การพาดหัวข่าวใช้ภาษาทำให้เข้าใจผิดความจริง ถ้าไม่ได้อ่านเนื้อข่าวจะคงเข้าใจผิดต่อไป
- พาดหัวข่าวใหญ่โตเกินจริง อ่านแล้วไม่มีสาระอะไรถึงอย่างนั้น
- ควรพาดหัวข่าวด้วยภาษาที่กระชับ ตรง อ่านแล้วเข้าใจได้ทันทีว่าเป็นข่าวเกี่ยวกับเรื่องอะไร

- พาดหัวข่าวกระตุ้นให้ผู้อ่านอยากรู้ การบรรยายภาพข่าวทำให้รู้รายละเอียดเข้าใจมากขึ้น
- ถ้อยคำบางครั้งเป็นภาษาตลาดมากเกินไป เด็ดๆจะจดจำ สนใจนำไปใช้บ้าง
- ควรใช้ภาษาไทยให้ถูกต้องมากที่สุดเท่าที่จะทำได้
- ควรพาดหัวข่าวด้วยถ้อยคำสุภาพ ไม่น่าหวาดเสียว น่ากลัว รุนแรงเกินเหตุ ไม่ใช่คำหยาบไม่เน้นให้ข่าวคู่แข่ง จนจิตตกเมื่ออ่านแค่เพียงพาดหัวข่าว
- การพาดหัวข่าวใช้ถ้อยคำไม่ค่อยเหมาะสม ภาพข่าว/คำบรรยายภาพมักละเมิดสิทธิบุคคลในภาพ
- พาดหัวข่าวใช้คำสั้นแต่ไม่ตรงกับเนื้อหาข่าว
- พาดหัวข่าวควรใช้คำกลางๆ ไม่เน้นบวกหรือลบเพื่อสร้างแนวคิดให้คล้อยตาม
- เพื่อสร้างยอดขาย การพาดหัวข่าวบางครั้งใช้ถ้อยคำรุนแรง คู่กันเกินไป
- การพาดหัวข่าวควรใช้ภาษาไทยให้ถูกต้อง โดยเฉพาะคำราชาศัพท์
- ควรใช้ภาษาที่สุภาพ ถูกต้อง ไม่ก้าวร้าว ไม่ใช่คำเกินจริงแต่ชี้นำสังคมได้

ความคิดเห็นด้านจริยธรรม/คุณธรรม/จรรยาบรรณ

- การพาดหัวข่าวมักทำให้คนนึกภาพไปเองแบบเกินจริง
- หนังสือพิมพ์ควรที่จะเสนอข่าวหรือให้ข้อมูลที่เป็นจริงเท่านั้น
- พาดหัวข่าวใช้คำสั้นได้ใจความ เร้าความสนใจ แต่ไม่ควรเกินความจริง
- ไม่ควรต่อเติมข่าวให้เกินจริงจะส่งผลให้ข่าวผิดเพี้ยน
- ควรมีจรรยาบรรณรับผิดชอบ ไม่มุ่งแต่สร้างยอดขาย แต่เสนอข่าวเป็นกลาง
- บางฉบับพาดหัวข่าวเกินจริง รายละเอียดไม่ชัดเจน ให้ข้อมูลผิดความจริงเสมอ
- บางฉบับพาดหัวข่าวเกินจริง บางฉบับสมเหตุสมผล
- การพาดหัวข่าวไม่ควรมีลักษณะชี้นำ

- ควรเสนอข่าวตรงไปตรงมาตามความเป็นจริง ไม่เกินจริง ไม่ลงความเห็นในทำนองให้ร้าย
- การเสนอข่าวควรคำนึงถึงจรรยาบรรณในวิชาชีพ
- ควรเสนอข่าวตามความเป็นจริง มีความเป็นกลางไม่สองมาตรฐาน
- ไม่ควรบรรยายให้รุนแรงเกินไป ไม่ควรเสนอภาพข่าวที่ดูน่ากลัว น่าหวาดเสียว
- ไม่ควรเสนอภาพที่น่าสยดสยองของพองเกล้า
- ไม่ควรเสนอภาพของผู้เสียชีวิต
- ข่าวก็คือข่าว แต่บางเรื่องๆควรละไว้ไม่ต้องบรรยาย เพื่อให้เกียรติแก่ผู้เสียหายในข่าวและภาพข่าว
- ควรเสนอแต่ข่าวที่เป็นความจริง
- ควรเสนอแต่ข้อเท็จจริงที่ปราศจากความคิดเห็นและการชี้นำสังคม
- อยากให้หนังสือพิมพ์มีจรรยาบรรณและความรับผิดชอบต่อสังคมมากกว่านี้ ควรเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าส่วนตน โดยเฉพาะไทยรัฐที่มียอดจำหน่ายสูงควรเป็นหนังสือพิมพ์ที่ช่วยจรรโลงสังคมให้มากยิ่งขึ้นกว่าที่เป็นอยู่ทุกวันนี้
- การพาดหัวข่าวไม่ควรมียอดคิดต่อเหตุการณ์หรือบุคคลที่เกี่ยวข้อง ควรสร้างความน่าสนใจแบบสร้างสรรค์ มีอารมณ์ขันหรือให้แนวคิดที่ดีแล้วแต่สถานการณ์
- ข่าวพาดหัวบางข่าวทำให้คนอ่านเข้าใจผิดบางทีคนละประเด็นกับเนื้อหา ส่วนภาพข่าวบางซ็อบบี้ น่ากลัวเกินไป เช่น ข่าวฆาตกรรม อุบัติเหตุไม่จำเป็นต้องนำเสนอภาพชัดเจนแบบเห็นจะจะ
- การเสนอข่าวควรเพื่อให้ความรู้ไม่ใช่การประจานหรือทำให้เสียหาย
- นักข่าวพาดหัวเกินจริง (5 คน)
- พาดหัวข่าวมักเกินจริง ภาพข่าวบางภาพสยดสยองเกินไป
- หนังสือพิมพ์พาดหัวข่าวแล้ว มักไม่รับผิดชอบถ้าเรื่องนั้นปรากฏว่าไม่จริง

- หนังสือพิมพ์มักเสนอแต่ข่าวเชิงลบ ฆ่า ทำร้าย ทะเลาะ ทำให้ผู้อ่านสะสมความก้าวร้าวไว้โดยไม่
รู้ตัว เสนอข่าวคนดังทั้งที่บางเรื่องไม่ควรส่งเสริม เด็ก เยาวชนจะเอาเป็นแบบอย่างโดยขาดการ
วิเคราะห์ ตรึกตรอง ทำให้หนังสือพิมพ์ไม่น่าอ่าน ขาดปัญญาเชิงธรรมะ
- สื่อมักจะพาดหัวข่าวในสิ่งที่ทำให้ขายดี ทั้งที่บางครั้งก็ไม่จริง ทำให้เข้าใจผิด บางครั้งอ่านแล้ว
ก็ไม่ใช่เรื่องเลวร้ายอย่างนั้นเลย
- ไม่ควรลงภาพข่าวที่น่าสยดสยอง
- ไม่ควรพาดหัวข่าวเกินจริง
- อยากให้เสนอข่าวเป็นกลาง และไม่แรงเกินจริง
- อย่าเพียงแต่มุ่งแข่งขันด้านการขาย ควรแข่งขันในการรักษาจริยบรรณมากกว่า
- การพาดหัวข่าวสร้างความสนใจได้มากขึ้น
- พาดหัวข่าวข้อความไม่ชวนให้น่าสนใจ ภาพข่าวเป็นภาพที่ไม่จูงใจให้ชวนอ่าน
- พาดหัวข่าวอ่านแล้วรู้สึกขำๆ ที่ขายข่าวเวอร์จนเกินจริง
- ไม่ยอมให้ลงภาพที่หวาดเสียว สยดสยองดูแล้วบั่นทอนจิตใจ นำหวาดกลัว
- การพาดหัวข่าวใช้ภาษาทำให้เข้าใจผิดความจริงจากเนื้อหาข่าว ถ้าไม่ได้อ่านเนื้อหาข่าวจะคงเข้าใจผิด
ต่อไป
- พาดหัวข่าวใหญ่โตเกินจริง อ่านแล้วไม่มีสาระอะไรถึงอย่างนั้น
- พาดหัวข่าวกระตุ้นให้ผู้อ่านอยากรู้ การบรรยายภาพข่าวทำให้รู้รายละเอียดเข้าใจมากขึ้น
- หนังสือพิมพ์เป็นสื่อหนึ่งที่ส่งตรงต่อผู้อ่านมากที่สุด การเสนอข่าวสารควรนำเสนอทุกๆด้าน ไม่ใช่
ด้านใดด้านหนึ่ง และควรเป็นกลางต่อข่าวนั้น
- หนังสือพิมพ์ส่วนใหญ่มักนำเสนอแบบลำเอียง เลือกข้าง จงใจเสนอข่าวให้เป็นประโยชน์ต่อบาง

ฝ่ายอย่างไรเหตุผล และขาดจรรยาบรรณ

- หนังสือพิมพ์บางฉบับมักนิยมพาดหัวข่าวเพื่อขายข่าวโดยขาดจรรยาบรรณ มีการลงภาพสยดสยองหรือลงชื่อผู้เสียหายโดยไม่คำนึงถึงความเดือดร้อนของผู้อื่นที่เกี่ยวข้อง ทำให้ผู้อ่านที่ไม่ใช่
- พิจารณาแผนภาพข่าวด้านร้ายๆ
- ปลูกฝังความเชื่อและค่านิยมผิดๆให้กับประชาชน ว่าสังคมมีแต่เรื่องเลวร้ายจนเห็นเป็นเรื่องธรรมดา
- หนังสือพิมพ์มุ่งเสนอข่าวร้ายเพื่อขายข่าว ไม่ลงเรื่องดีๆที่สร้างสรรค์มีมนต์ที่น่าอยู่ เพราะจะขายได้น้อย ไม่คำนึงถึงบทบาทของสื่อมวลชนว่าเป็นปัจจัยหนึ่งในการเปลี่ยนแปลงความคิดของประชาชนได้
- การพาดหัวข่าวทำให้ผู้อ่านทราบเนื้อหาข่าวได้ในเวลาสั้นๆจึงเป็นสิ่งที่ดี แต่ผู้เขียนหัวข่าวควรเขียนให้ตรงกับความเป็นจริง มิใช่เกินจริง
- เขียนข่าวให้สมเหตุสมผล ตามสถานการณ์จริง เป็นกลางและยุติธรรมในการนำเสนอข่าวต่อสาธารณชน
- ผู้เขียนควรนำคุณธรรมมาใช้ในการสื่อสาร ไม่หากินกับเรื่องของคนในข่าว ทำให้ชีวิตของคนอื่นเสียหายเกินไป
- พาดหัวข่าวมักเกินความจริงมากเหมือนตั้งใจขายข่าว
- ควรพาดหัวข่าวที่ไม่เกินจริง หากยังไม่มีคำตัดสินชี้ขาดของศาลควรคาดเดาบางอย่างที่ใบหน้าผู้ต้องหาไว้ก่อน
- อยากให้คำนึงถึงจรรยาบรรณมากกว่าการตลาด
- การพาดหัวข่าวมักไม่ตรงกับความจริง บางพาดหัวไม่เหมาะกับเยาวชน

- การพาดหัว คำบรรยายภาพเน้นอารมณ์เร้าใจมากกว่าข้อเท็จจริง ผู้อ่านควรใช้วิจารณญาณ
- พาดหัวข่าวบางข่าวดูน่ากลัว ชื่นนำสังคม และไม่เป็นกลาง
- อยากเห็นพาดหัวข่าวที่มีแต่เรื่องดีๆ มีประโยชน์มากกว่าเรื่องเชิงลบ รุนแรง
- ควรเสนอข่าวที่สร้างสรรค์สังคม ให้ความรู้แก่ผู้อ่าน แทนการเสนอแต่ข่าวอาชญากรรม (ลดลงบ้างก็จะดี)
- ควรเสนอข่าวที่ใกล้เคียงกับความจริง เป็นความหวังของผู้บริโภค
- ควรเสนอความจริง ไม่ควรใส่ความคิดเห็นส่วนตัว ข่าวไม่เป็นประโยชน์ต่อสังคม ช่มชืด พระสงฆ์ ผิดศีลธรรมไม่น่าลง ไม่เป็นประโยชน์ ควรเลือกวิธีนำเสนอให้เป็นประโยชน์ก็พอ
- ไม่ควรฟังความข้างเดียวประเด็นจะถูกบิดเบือน
- ลงข่าวตามที่เป็นจริงโดยไม่เลือกข้าง ไม่ลงข่าวตามความเห็นของตัวเอง
- ควรเสนอแต่ข้อเท็จจริง กรองข่าวเพื่อเลือกเสนอแต่ความถูกต้องเป็นหลัก
- ควรเขียนให้สอดคล้องกับความเป็นจริง ไม่มุ่งแต่เพียงขายข่าว
- ประเด็นอาจน่าสนใจแต่ไม่เป็นประโยชน์ต่อผู้รับข่าวสาร
- ตัดสินใจเลือกอ่านข่าวจากการพาดหัวข่าว เพราะมีเวลาน้อย
- ไม่ควรคิดแต่เพียงจะขายข่าว ควรเสนอข่าวพาดหัวตามความเป็นจริง ไม่ควรสร้างเรื่องให้เกินไป
- บางสื่อพาดหัวเกินจริงทำให้คนอ่านเข้าใจผิด ถ้ามุ่งแต่จะแสวงหากำไรขาดจรรยาบรรณ สังคมไทยก็จะเป็นอย่างนี้
- สังคมไทยต้องการสื่อที่ให้ข้อมูลตรงตามความเป็นจริง มีจรรยาบรรณไม่เพียงแต่พูด
- เปิดเผยภาพหวาดเสียวมากเกินไป กระทบความรู้สึกผู้อ่าน สะเทือนใจญาติของผู้เป็นข่าว
- ไม่ควรเสนอภาพข่าวเหตุการณ์รุนแรง ควรควบคุมไม่ให้เปิดเผยเกินจำเป็น

- ควรพาดหัวด้วยข่าวที่สร้างสรรค์แทนข่าวที่ไม่สร้างสรรค์ ทำลายเกียรติยศ ศักดิ์ศรีผู้เกี่ยวข้อง
- การพาดหัวข่าวควรคำนึงถึงการละเมิดผู้ตกเป็นข่าวด้วย
- ภาพข่าวที่ตรงกับพาดหัวจะทำให้น่าสนใจมากยิ่งขึ้น
- ภาพข่าวอุบัติเหตุไม่ควรมีภาพใบหน้าผู้ตกเป็นข่าวประกอบอยู่ในภาพข่าวด้วย
- บางครั้งประเด็นไม่ถูกต้อง บิดเบือน ฟังความข้างเดียว
- พาดหัวข่าว ภาพข่าว คำบรรยายภาพข่าวจะน่าเชื่อถือ น่าอ่านน่าสนใจนักข่าวต้องมีจิตใจที่เป็นกลาง นำเสนอตามสภาพเหตุการณ์จริง งดการแสดงความคิดเห็นส่วนตัว ไม่ใช่คำขู่ หรือคำเช่น ...อ้างว่า ...มีกระแสข่าว
- ภาพข่าวบางเหตุการณ์ไม่เหมาะสมที่จะนำเสนอ เช่น ภาพผู้ถูกรถชนเสียชีวิต ศีรษะและแม่มือแม่บางคนบางๆ ก็ยังเห็นสภาพความน่าสยดสยอง
- ต้องลงข่าวตามจริง เป็นกลางไม่เลือกข้าง ไม่แสดงความคิดเห็นของตัวเอง
- ควรปกปิดชื่อ นามสกุลผู้เสียหาย ควรคาดแถบต่างๆ เพื่อรักษาสิทธิส่วนบุคคล เนื่องจากผู้อ่านจะต่างความคิดกัน
- ความคิดเห็นด้านอื่นๆ
- หนังสือพิมพ์ควรเปลี่ยนแปลงรูปแบบบ้างเพราะใช้รูปแบบนี้มานานแล้ว ควรทำภาพเป็นแบบสามมิติบ้าง
- บางชื่อฉบับภาพข่าวดูไม่ชัดเจนเพราะหมึกที่ใช้ ควรเปลี่ยนไปใช้แบบหนังสือพิมพ์ภาษาอังกฤษ
- ควรเลือกข่าวดีๆ มาพาดหัว สนับสนุนให้คนอยากทำความดี ทำให้คนดีเป็นคนเด่น ดีกว่าทำให้ผู้ร้ายเป็นคนดัง
- พาดหัวข่าวกับเนื้อหาข่าวมักจะไม่ค่อยตรงกัน พาดหัวที่ดีจะสร้างความสนใจได้มาก

-ควรระวังการพาดหัวข่าวอย่าสร้างความแตกแยกในสังคม และความมั่นคงของชาติ ศาสนา

พระมหากษัตริย์

-ข่าวฆาตกรรม ข่าวรุนแรง ข่าวน่าหวาดเสียว ควรเสนอแต่เนื้อหาข่าวไม่ต้องเสนอภาพประกอบ

เยาวชนอาจเลียนแบบ

-ควรนำเสนอภาพผู้กระทำผิดอย่างชัดเจนมากขึ้น แต่นำเสนอภาพผู้เสียหายให้น้อยลง คาดสีดำที่

เหตุการณ์ต่างๆ

-อยากให้นำเสนอแต่ความจริง

-ตั้งใจขายข่าว ไม่จริงใจ

-อยากให้ข่าวกระชับชัดเจนมากกว่านี้

-อยากให้เสนอแต่ข่าวเชิงบวก ไม่ต้องทำการตลาดมากเกินไปไม่ต้องกลัวคนจะไม่ซื้อ

ความคิดเห็นที่กลุ่มตัวอย่างเขียนมาในส่วนคำถามปลายเปิด พบว่ามีผู้แสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมจำนวน 113 คน จำแนกเป็น 3 ประเภทหลัก คือ ความคิดเห็นด้านการใช้ภาษา 24 ประการ ความคิดเห็นด้านจริยธรรม/คุณธรรม/จรรยาบรรณ 78 ประการ ความคิดเห็นด้านอื่นๆ 11 ประการ

จากข้อมูลข้างต้นนี้ เป็นข้อมูลทั้งหมดที่ได้จากการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) ความคิดเห็นของผู้อ่านหนังสือพิมพ์ โดยการใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือ ทำให้ได้ข้อมูลคือ ชื่อฉบับที่กลุ่มตัวอย่างนิยมอ่านมากที่สุด 10 ชื่อฉบับ เรียงตามลำดับความนิยมของกลุ่มตัวอย่าง และข้อมูลด้านประชากรของกลุ่มตัวอย่าง ข้อมูลพฤติกรรมการอ่านหนังสือพิมพ์รายวันของกลุ่มตัวอย่าง ลักษณะการอ่าน และข้อมูลที่เป็นความคิดเห็นเพิ่มเติมของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อหนังสือพิมพ์ ชื่อฉบับที่กลุ่มตัวอย่างนิยมอ่าน - ในส่วนต่อไปจะเป็นการวิจัยเชิงสำรวจ ด้านปริมาณข่าวพาดหัวและภาพข่าว

2. ข่าวพาดหัว

2.1 ลักษณะข่าวพาดหัว

การพาดหัวข่าวของหนังสือพิมพ์รายวันที่กลุ่มตัวอย่างชอบอ่านทั้ง 10 ชื่อฉบับ ในช่วงเดือนมิถุนายน และเดือนกรกฎาคม 2553 วิเคราะห์ประเภทของข่าว ตามกรอบแนวคิดซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการประมวลเอกสารต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง จำแนกตามประเด็นหลักของเนื้อหาข่าวพาดหัว เป็น 10 ลักษณะ ดังนี้

- 1) ข่าวอาชญากรรม/โจรกรรม/จี้ปล้น/ฆ่า/ทารุณกรรม/ยาเสพติด
- 2) ข่าวการเมือง/ข่าวคอร์รัปชัน/ความไม่โปร่งใสในแวดวงราชการ
- 3) ข่าวอุบัติเหตุอุบัติภัย/อัคคีภัย/อุทกภัย/ทุพพิกภัย
- 4) ข่าวเหตุการณ์ต่างๆ/ศีลธรรม/จริยธรรม/สภาพการณ์ที่เกิดขึ้นในสังคม/ไป่เปลี่ยน
- 5) ข่าวเด็กเยาวชนและสตรี/ครอบครัวแตกแยก/หย่าร้าง/ผู้สาว/ล่วงละเมิดทางเพศ
- 6) ข่าวภัยภาคใต้/ความมั่นคงของประเทศ/กองทัพ/ทหาร
- 7) ข่าวกีฬา
- 8) ข่าวเศรษฐกิจ/การเงิน/การคลัง/การธนาคาร/ข่าวที่เกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจประเทศ
- 9) ข่าวธุรกิจ/ธุรกิจบริการ/เกษตรกรรม/อุตสาหกรรม
- 10) ข่าววิทยาศาสตร์/การศึกษา/สาธารณสุข

2.2 จำนวนข่าวพาดหัว

การนำเสนอข่าวทั้ง 10 ลักษณะของหนังสือพิมพ์ทั้ง 10 ชื่อฉบับ พบว่ามีจำนวนรวม 3,796 ข่าว ในจำนวนดังกล่าวจำแนกรายละเอียดลักษณะของข่าว โดยแสดงในรูปของตาราง ดังนี้

ตารางที่ 21 จำนวนและร้อยละจำแนกตามประเภทข่าว

ประเด็นของพาดหัวข่าว	จำนวนข่าว	คิด
เป็นร้อยละ		
ข่าวอาชญากรรม/โจรกรรม/จับปล้น/ฆ่า/ทารุณกรรม/ยาเสพติด	902	23.77
ข่าวการเมือง/ข่าวคอร์รัปชัน/ความไม่โปร่งใสในแวดวงราชการ	1203	31.70
ข่าวอุบัติเหตุอุบัติภัย/อัคคีภัย/อุทกภัย/ทุพพิกภัย	80	2.11
ข่าวเหตุการณ์ต่างๆ/ศีลธรรม/จริยธรรม/สภาพสังคม/ไป เปลือย	621	16.36
ข่าวเด็กเยาวชนและสตรี/ครอบครัวแตกแยก/หย่าร้าง/ผู้สาว/ล่วงละเมิดทางเพศ		60
1.58		
ข่าวภัยภาคใต้/ความมั่นคงของประเทศ/กองทัพ/ทหาร	86	2.26
ข่าวกีฬา	376	9.90
ข่าวเศรษฐกิจ/การเงิน/การคลัง/การธนาคาร	460	12.12
ข่าวธุรกิจ/เกษตรกรรมและอุตสาหกรรม	4	0.10
ข่าววิทยาศาสตร์/การศึกษา	4	0.10
	รวม	3,796

100

จากตารางที่ 21 สรุปได้ว่า ในช่วงระหว่างเดือนมิถุนายน-กรกฎาคม 2553 หนังสือพิมพ์ที่กลุ่มตัวอย่างนิยมนำจำนวน 10 ชื่อฉบับ นำเสนอข่าวการเมือง/ข่าวคอร์รัปชัน/ความไม่โปร่งใสใน

แคววราชการ มีจำนวนข่าวมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 31.70 จำนวน 1,203 ข่าว รองลงมาคือข่าว อาชญากรรม/โจรกรรม/จี้ปล้น/ฆ่า/ทารุณกรรม/ยาเสพติด คิดเป็นร้อยละ 23.77 จำนวน 902 ข่าว ข่าวเหตุการณ์ต่างๆ/ศีลธรรม/จริยธรรม/สภาพสังคม/ไป่ เปลือย คิดเป็นร้อยละ 16.36 จำนวน 621 ข่าว ข่าวเศรษฐกิจ/การเงิน/การคลัง/การธนาคาร คิดเป็นร้อยละ 12.12 จำนวน 460 ข่าว ข่าวกีฬา คิดเป็นร้อยละ 9.90 จำนวน 376 ข่าว ข่าวภัยภาคใต้/ความมั่นคงของประเทศ/กองทัพ/ทหาร คิดเป็น ร้อยละ 2.26 จำนวน 86 ข่าว ข่าวอุบัติเหตุอุบัติเหตุภัย/อัคคีภัย/อุทกภัย/ทูปพิภภัย คิดเป็นร้อยละ 2.11 จำนวน 80 ข่าว ข่าวเด็กเยาวชนและสตรี/ครอบครัวแตกแยก/หย่าร้าง/ผู้สาว/ล่วงละเมิดทางเพศ คิดเป็นร้อย ละ 1.58 จำนวน 60 ข่าว ข่าวธุรกิจ/เกษตรกรรมและอุตสาหกรรม และข่าว วิทยาศาสตร์/การศึกษา ในสัดส่วนที่เท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 0.10 จำนวน 4 ข่าว

3. ภาพข่าว

ในส่วนของการนำเสนอภาพข่าวของหนังสือพิมพ์ทั้ง 10 ชื่อฉบับ ในช่วงระหว่างเดือน มิถุนายน และเดือนกรกฎาคม 2553 พบว่ามีจำนวนรวม 2,711 ภาพ วิเคราะห์ประเภทของภาพข่าว ตามกรอบแนวคิดซึ่งผู้วิจัยได้สร้างแบบสังเกตโดยพัฒนาขึ้น จากการประมวลเอกสารต่างๆที่เกี่ยวข้อง

3.1 ลักษณะภาพข่าว

การเก็บข้อมูลภาพข่าว จำแนกตามแบบสังเกตลักษณะของภาพข่าวเป็น 6 ประเภท ดังนี้

- 1) ภาพความรุนแรง/แสดงรายละเอียดความรุนแรง/โศกนาฏกรรม/อาชญากรรม/
อุบัติเหตุ/อารมณ์รุนแรง
- 2) ภาพหวาดเสียว/ภาพคนตายด้วยเหตุต่างๆ/ภาพทำร้ายร่างกาย/ภาพการฆ่า
- 3) ภาพอุจาด/ลามก/อนาจาร/เปลือย/เกือบเปลือย/ถูกละเมิดทางเพศ
- 4) ภาพเด็ก สตรี เยาวชน ผู้ด้อยโอกาส (เปลือย/ถูกละเมิดทางเพศ/ต้องคดี/ละเมิดศักดิ์ศรี
ความเป็นมนุษย์

5) ภาพแสดงให้ทราบสถานที่อยู่ สถานที่เรียน หรือสถานที่ทำงาน ของเด็ก สตรี เยาวชน

ผู้ด้อยโอกาส

6) ภาพอื่นๆ

3.2 จำนวนภาพข่าว

จากการสำรวจด้วยแบบสังเกต พบการนำเสนอภาพข่าวจำนวน 2,711 ภาพ ในจำนวนภาพข่าว 2,711 ภาพ จำแนกรายละเอียดตามลักษณะของภาพข่าวเป็น 6 ประเภท ดังกล่าวข้างต้น แสดงในรูปของตาราง ดังนี้

ตารางที่ 22 จำนวนและร้อยละจำแนกตามประเภทภาพข่าว

ประเภทภาพข่าว	จำนวนภาพ	คิดเป็นร้อยละ
ภาพความรุนแรง/แสดงรายละเอียดความรุนแรง/โศกนาฏกรรม/อาชญากรรม/อุบัติเหตุ/อารมณ์รุนแรง	738	27.22
ภาพหวาดเสียว/ภาพคนตายด้วยเหตุต่างๆ/ภาพทำร้ายร่างกาย/ภาพการฆ่า	53	1.95
ภาพอุจาด/ลามก/อนาจาร/เปลือย/เกือบเปลือย/ถูกละเมิดทางเพศ	3	0.11
ภาพเด็ก สตรี เยาวชน ผู้ด้อยโอกาส (เปลือย/ถูกละเมิดทางเพศ/ต้องคดี/ละเมิดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์)	39	1.44
ภาพแสดงให้ทราบสถานที่อยู่ สถานที่เรียน หรือสถานที่ทำงาน ของเด็ก สตรี เยาวชน ผู้ด้อยโอกาส	2	0.07
ภาพอื่นๆ	1,876	69.20

รวม

2,711

100

จากตาราง 22 พบว่า ในช่วงระหว่างเดือนมิถุนายน - กรกฎาคม 2553 หนังสือพิมพ์ที่กลุ่ม ตัวอย่าง นิยมอ่านจำนวน 10 ชื่อฉบับนำเสนอภาพข่าวรวม 2,711 ภาพ ร้อยละ 69.20 จำแนกเป็น ภาพ ประเภทอื่นๆ จำนวน 1,876 ภาพ รองลงมา ร้อยละ 27.22 เป็นภาพความรุนแรง/แสดงรายละเอียด ความรุนแรง/โศกนาฏกรรม/อาชญากรรม/อุบัติเหตุ/อารมณ์รุนแรง จำนวน 738 ภาพ ร้อยละ 1.95 เป็นภาพหวาดเสียว/ภาพคนตายด้วยเหตุต่างๆ/ภาพทำร้ายร่างกาย/ภาพการฆ่า จำนวน 53 ภาพ ร้อยละ 1.44 เป็นภาพเด็ก สตรี เยาวชน ผู้ด้อยโอกาส จำนวน 39 ภาพ ร้อยละ 0.11 เป็นภาพ อุจาด/ลามก/อนาจาร/เปลือย/เกือบเปลือย/ถูกละเมิดทางเพศ จำนวน 3 ภาพ และร้อยละ 0.07 ภาพ แสดงให้ทราบสถานที่อยู่/สถานที่เรียน/หรือสถานที่ทำงานของเด็ก สตรี เยาวชน ผู้ด้อยโอกาส จำนวน 2 ภาพ ตามลำดับ

สรุปในส่วนของแบบสอบถามตอนที่สอง ซึ่งเป็นข้อมูลที่ได้จากการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยการใช้แบบสังเกตของผู้วิจัยเป็นเครื่องมือ ทำให้ได้ข้อมูลคือ ปริมาณข่าวพาดหัว ปริมาณภาพข่าว ลักษณะข่าวพาดหัว และลักษณะภาพข่าว

ในส่วนต่อไปจะเป็นการวิเคราะห์เนื้อหาของสารคือ การใช้ภาษาพาดหัวข่าว ภาพข่าว และ คำบรรยายภาพข่าว โดยใช้วิธีการวิจัยเชิงสำรวจ ปริมาณด้านวัจนภาษาคือลักษณะการใช้คำใน ข่าวพาดหัว ในคำบรรยายภาพข่าว และอวัจนภาษาในภาพข่าวที่นำเสนอ

ส่วนที่สอง : ผลการวิจัยที่ได้จากการวิเคราะห์เนื้อหาด้านการใช้ภาษาพาดหัวข่าวและ

คำอธิบายภาพข่าว

“-ข่าวร้ายขายได้..คนส่วนใหญ่สนใจข่าวร้ายมากกว่าข่าวดี”

คำกล่าวของบุคคลนิรนาม

2. การวิเคราะห์เนื้อหาของสาร

จากการวิเคราะห์ข้อความเนื้อหาข่าวพาดหัวจำนวนรวม 3,796 ข่าวและคำบรรยายภาพข่าวจำนวนรวม 2,711 ภาพ พบข้อมูล ดังนี้

2.1 การวิเคราะห์ข้อความเนื้อหาข่าวพาดหัวและคำบรรยายภาพ

ข่าวพาดหัวของหนังสือพิมพ์รายวันทั้ง 10 ชื่อฉบับ ซึ่งเผยแพร่ในช่วงระหว่างเดือนมิถุนายน – กรกฎาคม พ.ศ. 2553 มีจำนวนรวมทั้งสิ้น 3,796 ข่าว และภาพข่าวพร้อมคำบรรยาย

ภาพจำนวน 2,711 ภาพ เมื่อได้ข้อมูลในส่วนนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) ต่อไป โดยใช้แบบสังเกตจริยธรรมที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นจากการประมวลเอกสารต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง นำมาวิเคราะห์เนื้อหาตามประเด็นข่าวทั้ง 10 ประเภท จำแนกเนื้อหาข่าวพาดหัวและคำอธิบายภาพข่าวตามแบบสังเกตจริยธรรมทั้ง 10 ลักษณะ

จากการวิเคราะห์ พบการนำเสนอเนื้อหาข่าวอันเป็นข้อมูลตรงตามเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริง โดยเป็นข้อมูลที่มีเนื้อหาเชิงบวกจำนวนน้อย และข้อมูลที่มีเนื้อหาข่าวเชิงลบจำนวนมาก สรุปได้ 3 ลักษณะ ดังนี้

2.1.1 ข้อมูลข่าวพาดหัวที่มีเนื้อหาข่าวเหตุการณ์เชิงบวก กล่าวได้ว่าเป็นการนำเสนอตรงตามเหตุการณ์ ไม่ผิดเจตนาจริยธรรม เนื้อหาข่าวพาดหัวที่พบมีประเด็นหลักคือ ข่าวพระราชกรณียกิจ ข่าวเด็กและเยาวชนชนะการแข่งขัน/การประกวด ข่าววีรกรรมของทหาร/ตำรวจ ผู้สละชีพเพื่อชาติ ข่าวผู้กำกับภาพยนตร์ไทยได้รับรางวัลในต่างประเทศ ข่าวหนังสือพิมพ์ชื่อฉบับต่างๆ ได้รับรางวัลดีเด่นประเภทต่างๆ

2.1.2 ข้อมูลข่าวพาดหัวที่มีเนื้อหาข่าวเหตุการณ์เชิงลบ พบข้อมูลการนำเสนอเนื้อหาข่าวที่ตรงไปตรงมาตามเหตุการณ์ ไม่ผิดจริยธรรม เพียงแต่เป็นการนำเสนอข้อมูลที่มีเนื้อหาข่าวเหตุการณ์เชิงลบ ตัวอย่างเช่น

ตัวอย่างข่าวพาดหัว

-ถกนิรโทษ โละแดงบริสุทธิ์:ไม่รับใช้ทักษิณ ไม่ก่อการร้าย! ม่ปรองดอง
'ผู้ก่อการร้าย' 3 หน่วยงานลุย

-โสม-อาร์เจนคว่า 3 เต็ม:อินทรีเหล็กเผชิญมรสุม เหตุผู้เล่นเลี้ยงกระหน่ำ
ประเดิมเจอ 'จิงโจ้'หนัก

-จับมือฆ่าหลาน'บัญญัติ' สารภาพเป็นนปช.

(ข่าวพาดหัว ผู้จัดการ 10 มิถุนายน)

-“แม้ว” ทวิตคำ “ป๊อก” นพดลปิดอ้อลงสส.

(ข่าวพาดหัว ผู้จัดการ 10 มิถุนายน)

-ขึ้นเขาปะทะเคียด โจรใต้เจ็บกระเจิง ยึดเอ็ม 16 ระเบิดอื้อ

(ข่าวพาดหัว ผู้จัดการ 10 มิถุนายน)

-ตร.แอฟริกาได้ช่วย 21 สาวไทยถูกลวงค้ากรมรับบอลโลก

(ข่าวพาดหัว ผู้จัดการ 10 มิถุนายน)

ตัวอย่างคำบรรยายภาพข่าว

-ธนบัตรชนิดราคา 100 บาท ที่ด้านหลังมีตัวอักษรป๊มสีแดง “พระเจ้าตาก
สินได้กลับชาติลงมาจุติอีกครั้ง ในชาตินี้จุติเป็น พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร ข้าพระพุทธเจ้าขอถวาย
ความจงรักภักดีแด่พระองค์ขอพระองค์ทรงพระเจริญ ที่มีการส่งแม่ลั่นอย่างแพร่หลาย (คำบรรยาย
ภาพข่าว ผู้จัดการ 10 มิถุนายน)

2.1.3 ข้อมูลข่าวพาดหัวที่มีเนื้อหาข่าวเหตุการณ์เชิงลบซึ่งนำมาวิเคราะห์ตาม
แบบสังเกตจริยธรรม ผลการวิเคราะห์พบว่าละเมิดจริยธรรมบางข้อบางลักษณะ ดังนี้ ในเดือน
มิถุนายน การนำเสนอข่าวเหตุการณ์เชิงลบพิจารณาตามเกณฑ์จริยธรรมข้อ 2 และข้อ 5 ข้อ 6 และ
ข้อ 8 ไม่พบว่าละเมิดเกณฑ์จริยธรรม เมื่อพิจารณาตามเกณฑ์ข้อ 1 พบจำนวน 6 ข่าว ข้อ 3 พบ

จำนวน 40 ข่าวก่อน 4 พบจำนวน 15 ข่าวก่อน 7 จำนวน 48 ข่าวก่อน 9 จำนวน 33 ข่าวก่อน 10
จำนวน 8 ข่าวก่อน แสดงให้เห็นลักษณะของข่าวได้ด้วยตาราง ดังนี้

ตารางที่ 23

แสดงลักษณะเนื้อหาข่าวพาดหัว คำบรรยายภาพข่าว (มัย.-ก.ค. 2553)

จำแนกตามแบบการวิเคราะห์จริยธรรม 10 ลักษณะ

เรื่องราวด้านร้าย

อาชญากรรม

ยาเสพติด ความรุนแรง ความ

น่าหวาดเสียวโศกนาฏกรรม เรื่อง

อุจาด ลามกอนาจาร เรื่องละเมิดศักดิ์ศรี

ความเป็นมนุษย์ เรื่องราว

เกินความจริง อคติ เรื่องราวทุจริต เรื่องราวความ

ขัดแย้ง เรื่องราวความเสื่อมเสียชื่อเสียงเกียรติคุณของบุคคลหรือองค์กร เรื่องชาติพันธุ์หรือ

ศาสนา ความคิดเห็นส่วนตัว เรื่องแอบแฝงประกาศโฆษณา

1. ข่าวอาชญากรรม/โจรกรรม/

จับปล้น/ฆ่า/ทารุณกรรม/ยาเสพติด

(901 ข่าว)

6 ข้อความ

31

ข้อความ	2	
ข้อความ	33	
ข้อความ	12	
ข้อความ		
2. ข่าวการเมือง/ข่าวคอร์รัปชัน/ ความไม่โปร่งใสในแวดวงราชการ (1203 ข่าว)		6
ข้อความ	2	
ข้อความ	19	
ข้อความ		
3. ข่าวอุบัติเหตุอุบัติภัย/อัคคีภัย/ อุทกภัย/หุพพิภัย (80 ข่าว)		2
ข้อความ	1	
ข้อความ	1	
ข้อความ		
4. ข่าวเหตุการณ์ต่างๆ/ศีลธรรม/ จริยธรรม/สภาพการณ์ที่เกิดขึ้น ในสังคม/โป้ เปลือย (617 ข่าว)		4
ข้อความ	6	
ข้อความ	9	
ข้อความ	2	

ข้อความ

5.ข่าวเด็กเยาวชน สตรี/ครอบครัวแตกแยก/หย่า/ล่วงละเมิดทางเพศ (60 ข่าว)

3

ข้อความ

3

ข้อความ

6. ข่าวภัยภาคใต้/ความมั่นคงของ

ประเทศ/กองทัพ/ทหาร (86 ข่าว)

7. ข่าวกีฬา (371 ข่าว)

8.ข่าวเศรษฐกิจ/การเงิน/การคลัง/การธนาคาร/ข่าวที่เกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจของประเทศ (460 ข่าว)

9. ข่าวธุรกิจ/ธุรกิจบริการ/เกษตรกรรม/อุตสาหกรรม (4 ข่าว)

10. ข่าววิทยาศาสตร์/การศึกษา/

สาธารณสุข (4 ข่าว)

1

ข้อความ

รวม (150 ข้อความ) 6 ข้อความ - 40ข้อความ 15

ข้อความ - - 48 ข้อความ - 33ข้อความ 8

ข้อความ

จากตารางที่ 23 พบว่า เมื่อพิจารณาเนื้อหาข้อความข่าวพาดหัว (3,796 ข้อความ) และ คำบรรยายภาพข่าว (2,711 ข้อความ) ในช่วงเดือนมิถุนายน-พฤษภาคม 2553 รวมทั้งสิ้น 6,507 ข้อความ โดยพิจารณาตามเกณฑ์ในแบบสังเกตจริยธรรมที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นนั้น ไม่พบข้อมูลการละเมิดจริยธรรมตามเกณฑ์ข้อ 2 ข้อ 5 ข้อ 6 ข้อ 8 ส่วนเกณฑ์ข้อ 3 ข้อ 4 ข้อ 7 ข้อ 9 และข้อ 10 พบข้อมูล คิดเป็นร้อยละ 2.30 จำนวนรวม 150 ข้อความ ดังตัวอย่างจากข้อความข่าวพาดหัว และคำบรรยายภาพข่าว บางส่วน ดังนี้

เกณฑ์ข้อ 1 เรื่องราวด้านร้าย ยาเสพติด อาชญากรรม ความรุนแรง ความน่าหวาดเสียว โศกนาฏกรรม

-ตัวอย่างข้อมูลข่าวพาดหัวที่พบ

-แจ้งจับครุฑีเค้นหวายตีหัวนร.ตาย : เลือดคั่งในสมองเจ้าตัวโตได้ไม่เคยทำ

(ข่าวพาดหัว ไทยรัฐ 10 มิถุนายน)

-ทลายปาร์ตี้สวิงกิ้ง ตร.ที่เค็ดตามรอยเว็บจาวโจ : พาสมาชิกเช็กซ์หนุ่มแห่งนัดพบพัทยา ชาย 8 หญิง 5 นัวเนีย มีนามสกุล ส.ว.ดัง (ข่าวพาดหัว ไทยรัฐ 14 มิถุนายน)

-มะพร้าวังครูปเด็ด: สวิท‘มิกกี้’ปิดค้ำอ้อยแย่งผัวเด็ก

(ข่าวพาดหัว คม ชัด ลึก 24 มิถุนายน)

-สังคาย อบต.ตงฉิน ถล่มเอ็ม 16 คาบ้าน (ข่าวพาดหัว บ้านเมือง 12 มิถุนายน)

-เกาหลีเสิร์ฟพระเอกคังแวนคอดับ (ข่าวพาดหัว เดลินิวส์ 1 กรกฎาคม)

ตัวอย่างคำบรรยายภาพข่าว

-ใจร้าย : นายเตี้ยหรือเตี้ยอรรถกระเทยใจร้ายแสดงท่าขณะทำร้ายร่างกายนางสาว แซ่เตี้ย

(รูปเล็ก) ยายของนาย ภากิน คำวิสัยศักดิ์ หรือโตโน่เดอะสตาร์ นักร้องชื่อดัง ด้วยการกระแทบแล้วเอาหมอนปิดหน้าเพียงแค่ต้องการเงิน ไปแปลงเพศ ท่ามกลางการรักษาความปลอดภัยของ ตร.

ไม่ให้ญาตินางสาวกรูเข้ามาประหาทัศน์ (คำบรรยายภาพข่าว ไทยรัฐ 7 มิถุนายน)

-เหลือแต่ซาก: รถเก๋งโตโยต้าที่นายสมชายคลังวิจิตรขับพาน.ศ. วชิราภรณ์ ลูกสาว นศ.ปี 2 ม.ธรรมศาสตร์ ซึ่งฝ่าสายฝนบนทางด่วน 2 (อุดรรัถยา) จ. ปทุมธานี เสียหลักชนราวเหล็ก กั้นถนน

ไฟลุกอย่างสดนายสมชาย ส่วนลูกสาวบาดเจ็บ (คำบรรยายภาพข่าว ไทยรัฐ 8 มิถุนายน)

-หึ่งโหด: จนท.ตรวจสอบ น.ส.ชมพูนุช ผาสุขดี หลังถูกนายอภิชาติ ดวงหาญ อดีตสามีหึ่งโหดบุกชื้อดไฟ-ปาดคอฆ่าพร้อมก๊อใหม่คาบ้านย่านดาวคะนอง ก่อนมือมีดจะผูกคอตาย ตาม (คำบรรยายภาพข่าว เดลินิวส์ 1 มิถุนายน)

-จ้ำงฆ่า : ดร.จับกุมหมอดัน-นพ.ปุ่นันท์ โลหะนวกุลที่คลินิกเขตเทศบาล ต.สำนักขาม อ.สะเตา จ. สงขลา ตามหมายจับศาลจังหวัดนาทวี คดีจ้ำงวานฆ่าทันตแพทย์หญิงพิชญา อัสวสุนทรเนตร (ภาพเล็ก) ภรรยาตั้งครรถ์ 5 เดือน เมื่อต้นปี 2551 (คำบรรยายภาพข่าว เดลินิวส์ 11 มิถุนายน)

-ถล่มโหด : ดร.ตรวจซากรถเก๋ง หลังคนร้ายซึ่งได้ยิงด้วยปืนอาก้าพรุนก่อนลงมายังซ้ำและจุดไฟเผาลูกท้อมหน้าโรงเจ อ.วังน้อย จ.พระนครศรีอยุธยา อย่างสดนายประสิทธิ์ ศรีโสภณ (ภาพเล็ก) กับพวก 2 ศพ (คำบรรยายภาพข่าว เดลินิวส์ 25 มิถุนายน)

-คลังฆ่า : ตำรวจปิดล้อมร้านขายยาถาวรไอสด อ.เมือง จ.สกลนคร หลังนายสัมฤทธิ์ เวชมนิตกุล คลั่งคว่ำปิ่นยิงเซลล์แมนดับและลูกหลง โคนร.ต.ท.ปรีชา เกลี้ยงไทสง (ภาพเล็ก) รองสวป.สภ.เมืองเสียวชีวิตและชาวบ้านเจ็บก่อนขังตัวเองระเบิดขมับหนีผิด สาเหตุยั่วถูกทวงเงินค่ายา(คำบรรยายภาพข่าว เดลินิวส์ 25 มิถุนายน)

-หนังสือลามก : ดร.กองปราบและตร.สน. โชคชัยจับกุมนายอุดร เพชรนิล และยึดหนังสือลามกเครือข่าย “เสียวกัฟ” ในร้านเอสอาร์การาโอเกะ ถนนลาดพร้าว-วังหิน ย่านโชคชัย 4 (คำบรรยายภาพข่าว เดลินิวส์ 11 กรกฎาคม)

เกณฑ์ข้อ 3 ละเมิดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์

ตัวอย่างข่าวพาดหัว

-จ๋อชิงหัว-คาแก๊งอดีตเมียเสียบ.ปู้ย : เพิ่งแยกทาง พัวพันพีหนึ่ง มุ่งปมชู้สาว

(ข่าวพาดหัว ไทยรัฐ 1 มิถุนายน)

-ยิงหัวหนุ่มใหญ่หมกเบนซ์ : สามี่ใหม่แม่มายอดีตเมียเสียปู้ที่พบศพไปก่อน คาคคตี่เดีวกันปมธุรกิจ-ซู้สาว (พาดหัวข่าว ไทยรัฐ 2 มิถุนายน)

-ม.5 เครียดเกรดตควางเพลิงมหิตลวิทยานุสรณ์ : แดมโตนเพื่อนลื้อเป็นเด็กบ้านนอก! จนอยากกลับบ้าน (คำบรรยายภาพข่าว ไทยรัฐ 7 มิถุนายน)

-จ้อยิงมายสาวคับคาแก้ง : สามี่เก่าเหยเล็กมาปีกว่า ดร.คาคซู้สาว

(ข่าวพาดหัว เดลินิวส์ 1 มิถุนายน)

-หิงโหดฆ่า 3 ศพ : ผัวแทงเมีย-กักใหม่ แขวนคอตายตาม!

(ข่าวพาดหัว เดลินิวส์ 1 มิถุนายน)

-เด็กออกทิสติกร้อทหารซ้อม แท็กชื้อนช่วย ยืนคู่มือบโตนยิง

(ข่าวพาดหัว ข่าวสด 5 มิถุนายน)

-ตะลึงเด็กม.5 เฝรร.มหิตลฯ : สูญ100 ล.แก่อยากหยุดเรียน

(ข่าวพาดหัว ข่าวสด 7 มิถุนายน)

ตัวอย่างคำบรรยายภาพข่าว

-ยิงคาแก้ง : สภาศพ นางกุลิสรา ณ ลำปาง อดีตรรยา เสียเจ้าของบริษัทผลิตปุ๋ยเคมี

ส่ง

ออก ถูกคนร้ายยิงเสียชีวิตคาวงมาลัยรถแก้ง บนถนนนครินทร์ ต.บางสีทอง อ.บางกรวย จ.

นนทบุรี

ตำรวจมุ่งปมสังหารเรื่องซู้สาว (คำบรรยายภาพข่าว ไทยรัฐ 1 มิถุนายน)

-ฆ่าหมกเบนซ์: นายปรีชา เหล่าผา (รูปเล็กบน) วัย 49 ปี นายหน้าซื้อขายรถมือสอง ถูกยิงตายการตเบนซ์ จอดทิ้งไว้ริมถนนบางกรวย-ไทรน้อย ขณะที่นางกุลิสรา ณ ลำปาง (รูปเล็กล่าง)

ภรรยา ถูกยิงตายการอีกคันเมื่อวันที่ 31 พ.ค.(คำบรรยายภาพข่าว ไทยรัฐ 2 มิถุนายน)

-ภัยขาดอ้วน : นายพิชัย จินตนาผล โฆษกสมาคมอ้วนที่น.ส. โชติมา จินตนาผล (รูปเล็ก) ลูกสาวนักเรียนชั้น ม.6 ร.ร.วัดราชาธิวาสกินเป็นประจำเชื่อว่าเป็นสาเหตุที่ทำให้ลูกสาวเกิดอาการระบบไหลเวียนโลหิตล้มเหลวเสียชีวิตอย่างน่าสลดใจ (คำบรรยายภาพข่าว ไทยรัฐ 2 มิถุนายน)

-ผาร.ร. นายชินวรณ์ บุญยเกียรติ รมว.ศึกษาธิการดูซากอาคารเรียน ร.ร. มหิดล วิทยานุสรณ์ ที่ถูกนักเรียน ม.5 ลอบวางเพลิงเผาออกกลางดึก (ภาพเล็กขณะเพลิงกำลังลุกไหม้ห้องสมุดชั้นล่าง) มือเผาอ้างเครียดเรื่องผลการเรียนตกต่ำและถูกเพื่อนล้อว่าเป็นเด็กบ้านนอก (คำบรรยายภาพข่าว ไทยรัฐ 7 มิถุนายน)

-สูญเสียบ : นายพิชัยจินตนาผล ชาวอ.บางใหญ่ จ. นนทบุรี ไร่ให้เพราะต้องสูญเสียบุตรสาวคือ น.ส. โชติมาจินตนาผล (ภาพเล็ก) น.ร.ชั้นม.6 ไปกะทันหัน ส่วนสาเหตุคาดว่าเกิดจากกินยาลดความอ้วนที่สั่งซื้อทางเน็ต (คำบรรยายภาพข่าว เดลินิวส์ 2 มิถุนายน)

-ห่างแม่ : น.พ.ทศพร เสรีรักษ์ อธิบดี ส.ส. พว 'น้องอ้อ' ด.ช.เกรียงศักดิ์ หอมชื่น อายุ 2 ขวบ เข้าร้องต่อสภา กรณี น.ส. พรนภา ทนุวรรณ อายุ 19 ปี แม่ของน้องอ้อ ถูกจับกุมตามพระราชกำหนดฉุกเฉิน นำตัวไปขังไว้ที่เรือนจำคลองเปรม ไม่ได้พบหน้าลูก (คำบรรยายภาพข่าว ข่าวสด 4 มิถุนายน)

-เหยื่อกระชับ: นายสมยศ มูลทอง อายุ 41 ปี อาชีพขับแท็กซี่ ร้องถูกทหารยิงขาบาดเจ็บ

จนต้องหยุดขับรถไม่มีกำหนด ส่วนภาพเล็ก นายสุรพงษ์ สมพงษ์ อายุ 18 ปี เด็กออกติสติก ถูกทหารใช้ปืนตีหัวแตกเพราะสงสัยเผายาง (คำบรรยายภาพข่าว ข่าวสด 5 มิถุนายน)

เกณฑ์ข้อ 4 เรื่องราวเกินความจริง ออกติ

ตัวอย่างข่าวพาดหัว

-ออกหมายชุด 3 จับ 20 นปช.: ‘ก่อแก้ว-การุณ’ ติดกลุ่ม สาวเสื้อแดงหัวใจแกร่งเผย

ตัว

แล้วยังมีชีวิตอยู่ (ข่าวพาดหัว ไทยรัฐ 1 มิถุนายน)

-‘ทาร์กฟี’ เขียนจัด ร้องวอนช่วยชุดศพ : ชาวบ้านขนหัวลูกเกาะกระจกตู้โทร.

(ข่าวพาดหัว ไทยรัฐ 16 มิถุนายน)

-หมอชี้จิตป่วยแมลงซอนพิวลาถึงชุมพร

(ข่าวพาดหัว เดลินิวส์ 19 มิถุนายน)

- ทารกคองขวดโหล : ส่งขายหมอผีทำกุมารทองวิญญาณเฮี้ยน

(ข่าวพาดหัว เดลินิวส์ 22 มิถุนายน)

-4 ศพถูกยิงที่ชีพทวงยุติธรรม: รัฐบาลรับผิดชอบ อย่าไม่เว้นหน่วยแพทย์

(ข่าวพาดหัว ข่าวสด 9 มิถุนายน)

-ปิดฝับริชดาช.6 ‘600 ไร่’ มั่วสุ่ม (ข่าวพาดหัว ข่าวสด 21 มิถุนายน)

-มติชนฟ้องผู้จัดการ-ป้ายสีสัมภัตริย์: ‘6 จำเลย’ เผยแพร่!บทความมั่วข้อมูลกล่าวหา

(ข่าวพาดหัว ข่าวสด 5 มิถุนายน)

-‘มติชน’ฟ้อง‘ผู้จัดการ’ หมิ่นป้ายสีมั่งร้ายใส่ความ ‘สัมเจ้า’

(ข่าวพาดหัว มติชน 5 มิถุนายน)

-จับ ‘เสธ.ต้อม’ จอมตุน : อ้างเป็น ทส.ป่าหลวงสาว-2แสน

(ข่าวพาดหัว ข่าวสด 15 กรกฎาคม)

-ท่อประปาบีบรัดเมล์ร่วง : หลุมใหญ่-หนีตายวุ่น (ข่าวพาดหัว คมชัดลึก 12

กรกฎาคม)

ตัวอย่างคำบรรยายภาพข่าว

-ยังมีชีวิตอยู่ :น.ส.สุสดี งามขำ อดีตพยาบาลที่ปรากฏภาพไปทั่วโลกว่าเป็นสาวเสื้อแดงคนสุดท้ายที่ปักหลักอยู่หน้าเวทีที่แยกราชประสงค์หลังการชุมนุมยุติ และหายตัวไปหลังทหารบุกเข้ายึดพื้นที่ได้ทั้งหมด ถ้าสุดยอมเปิดตัวยังมีชีวิตอยู่พร้อมแฉเหตุการณ์ในวันนั้นอย่างละเอียด (คำบรรยายภาพข่าว ไทยรัฐ 1 มิถุนายน)

-หายถึกลับ : นางหน้อย พงษ์ประยูร เจ้าของร้านแก๊ส จ.นนทบุรี เปิดใจทั้งน้ำตา หลังนายชนพล พงษ์ประยูร (ภาพเล็ก สมัยบวชเป็นสามเณร) ลูกชายอายุ 16 ปี ที่ไปร่วมกับกลุ่ม นปช.หายตัวไปตั้งแต่วันที่ 14 พ.ค. (คำบรรยายภาพข่าว ข่าวสด 17 มิถุนายน)

-คนรู้ใจ: นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ นายกรัฐมนตรีเดินหารือกับนายศิริโชค โสภา ส.ส.พรรคประชาธิปัตย์ คนรู้ใจ บริเวณทำเนียบรัฐบาล ท่ามกลางกระแสข่าวเรียกร้องให้ตรวจสอบการบ้านหุ้น กรณีรัฐบาลจะซื้อดาวเทียมไทยคมคืนจากเทมาเส็ก (คำบรรยายภาพข่าว มติชน 17 มิถุนายน)

-ด้าน พ.ร.บ. : แพทย์-พยาบาลในโรงพยาบาลเกือบทั่วประเทศพากันแต่งชุดดำพร้อมถือ(คำบรรยายภาพข่าว ข่าวสด 30 กรกฎาคม)

เกณฑ์ข้อ 7 เรื่องราวความเสื่อมเสียชื่อเสียงเกียรติคุณของบุคคลหรือองค์กร

ตัวอย่างข่าวพาดหัว

-ลากสาวโลดตบั้งค้ำข่มจีน : รวบได้ปฏิเสธ เจอทีเด็ดสาว มุกสะคุดล้นฟัน

(ข่าวพาดหัว บ้านเมือง 11 มิถุนายน)

-‘พล.ต.ท.’ แฉเสียท่าแก๊งคอลเซ็นเตอร์ (ข่าวพาดหัว ไทยรัฐ 12 กรกฎาคม)

-‘มติชน’ ฟ้อง‘ผู้จัดการ’ หมิ่นป้ายสีมุ้งร้ายใส่ความ ‘ล้มเจ้า’

(ข่าวพาดหัว มติชน 5 มิถุนายน)

-‘อาชีวะ’ ถล่มสถาบันอริ ‘เด็กอุเทน’ รับเคราะห์! ศธ.คาดโทษต้นสังกัด

(ข่าวพาดหัว ไทยรัฐ 17 กรกฎาคม)

- จับแล้วโจร โหดฆ่า ม. 3 ซิงมือถือขูดขึ้นแท่งไม้นับ

(ข่าวพาดหัว ไทยรัฐ 21 กรกฎาคม)

ตัวอย่างคำบรรยายภาพข่าว

-แจ้งจับครู : นายชาติรี ต่วนศรีแก้ว ครูดีเด่นสอนวิชาการเกษตร ร.ร.สถาพรวิทยา อ.บางเลน จ.นครปฐม ถูกผู้ปกครองแจ้งความดำเนินคดี หลังทำโทษใช้ไม้หวายตีศีรษะจนด.ช.กิตติศักดิ์ นรากล้า นักเรียนชั้น ม.1 เลือดคั่งในสมอง เสียชีวิตอนาค ขณะที่ยังปฏิบัติ (คำบรรยายภาพข่าว ไทยรัฐ 10 มิถุนายน)

-นศ.ขายตัว : นายณที ชีระโรจนพงษ์ ประธานกลุ่มเกย์การเมืองไทย ออกมาแฉช่วงฟุตบอลโลกมีนักศึกษาแพทย์และวิศวะยอมขายตัวให้ชาวเกย์เพื่อใช้หนี้โต๊ะบอล (คำบรรยายภาพข่าว ไทยรัฐ 26 มิถุนายน)

-เหยื่อกะเทย : สภาพบอบซ้ำของนางสาว แซ่เตีย อายุ 90 ปี คุณยายของโตโน่-ภาคิน คำวิลัยศักดิ์ นักร้องเดอะสตาร์ 6 ซึ่งถูกนายเดย์ อรชร (รูปเล็ก) กะเทยผ่าตัดเสริมนมพานายธนวัฒน์ เข้มคำภา เพื่อนคู่หูบุกทำร้ายกะฆ่าชิงทรัพย์หาเงินไปแปลงเพศ (คำบรรยายภาพข่าว ไทยรัฐ 6 มิถุนายน)

-สูญเสียน : นายพิชัย จินตนาผล ชาวอ.บางใหญ่ จ.นนทบุรี ไร่ให้เพราะต้องสูญเสียนบุตรสาวคือ น.ส. โชติมา จินตนาผล (ภาพเล็ก) นร.ชั้นม.6 ไปกะทันหัน ส่วนสาเหตุคาดว่าเกิดจากกินยาลดความอ้วนที่สั่งซื้อทางเน็ต (คำบรรยายภาพข่าว เดลินิวส์ 2 มิถุนายน)

-หื่นกาม : ตำรวจภูธร สัตหีบ จ.ชลบุรี จับกุมนายวิวัฒน์ เรืองไชยเลิศ หนุ่มหื่นกาม ผูดสาวโลดตีสใช้มีดจี้คอเข้าป่าหญ้าข่มขืน เหยื่อสาวจำหน้าได้ เข้าแจ้งความ บอกหลักฐานเด็ดให้กับตำรวจ จับกุมได้ขณะเดินทางกลับบ้านพัก รับสารภาพแอบหมายปองมานาน (คำบรรยายภาพข่าว บ้านเมือง 11 มิถุนายน)

-คือนายพล : นายวิชา หินดี ถูกตำรวจกองปราบปรามจับกุมตัวมาดำเนินคดี หลังร่วมกับพี่ชาย โทรศัพท์ลวงเงินต้นจาก พล.ต.ท.ไพศาล ตั้งใจตรง อดีตผู้ช่วย ผบ.ทบ. ให้โอนเงินจำนวน 149,265 บาท ผ่านตู้เอทีเอ็ม (คำบรรยายภาพข่าว ไทยรัฐ 12 กรกฎาคม)

- เครียดจัด: เจ้าหน้าที่ช่วยกันจับตัวนางสาวสุภัทสร สวัสดิรัมย์ อายุ 25 ปี ที่อยู่ในอาการ

คลุ้มคลั่งและพยายามวิ่งให้รถชนบนถนนสาย กำแพงแสน – บางเลน ต. ดอนข่อย อ.กำแพงแสน จ.นครปฐม เพราะน้อยใจที่มีเรื่องทะเลาะกับแฟนหนุ่ม เป็นทหารสังกัดโรงเรียนการบิน กำแพงแสน พร้อมนำตัวไปส่งบสดีอารมณี (คำบรรยายภาพข่าว ไทยรัฐ 13 กรกฎาคม)

-ถล่มยับ : สภาพกระจัดกระจายทางปรับอากาศสาย 129 วิ่งระหว่างบางเขน-บางนา ได้รับความเสียหายอย่างหนัก หลังถูกกลุ่มนักเรียนกรุงเทพช่างกล ใช้อิฐตัวหนอนขว้างใส่เพื่อทำร้ายนักเรียนโรงเรียนไทยวิจิตรศิลป์อาชีวศึกษณ์บุรีรัมย์ บริเวณศูนย์การค้าปู้เจ้าสมิงพราย ถนนสุขุมวิท อ.เมืองสมุทรปราการ โดยนำมาจอดไว้ที่สถานีเดินรถบางเขน เมื่อวันที่ 14 กรกฎาคม พ.ศ. (คำบรรยายภาพข่าว มติชน 15 กรกฎาคม)

-บิบบอแล้วแวง : นายวิสูตร งามสะอาด จยย.รับจ้างโหด ทำท่าบิบบอ ด.ช.กิตติภพ พวงสมบัติ นักเรียนชั้น ม.3 แล้วแวงจนเสียชีวิต ชิงโทรศัพท์มือถือ ในการทำแผนประกอบคำรับสารภาพบริเวณปากซอยสุขสวัสดิ์ 1 (คำบรรยายภาพข่าว ไทยรัฐ 21 กรกฎาคม)

-ครุฉาว : พ.ต.อ.สุพิศาล ภักดีนฤนาท รรท.ผบก.ป. แกล้งข่าวจับกุมนายประทีป สกุลเพทายเลิศ อายุ 52 ปี รอง ผอ. ร.ร.แห่งหนึ่งใน จ.สระบุรี ลวงลูกศิษย์สาวไปข่มขืนถึง 5 ราย (คำบรรยายภาพข่าว ไทยรัฐ 23 กรกฎาคม)

-น.ร.นักร้อง : ตร.ทำข้ามบุกจับกุม 8 นศ.เทคนิคกรุงเทพ พร้อมอาวุธมีดสปาร์ตา ปืน .38 ปืนปากกา เหล็กชุดซาฟต์ กระสุน 23 นัด หลังมีคนแจ้ง นศ.กลุ่มดังกล่าว สาดกระสุนใส่รถเมล์สาย 147 บริเวณห้างบีคี่ พระราม 2 (คำบรรยายภาพข่าว ข่าวสด 17 กรกฎาคม)

-ไม่แพ้ชาย : ตร.ตรวจสอบร้านอาหารหน้าหอพักใน ช.รังสิตภิรมย์ ย่านรังสิต ที่
เกิดเหตุนักศึกษาหญิงมหา'ลัยเอกชน ยกพวกตบตีกัน จนเป็นเหตุให้ น.ส.ทัศนีย์ มิจิตไพศาล อายุ
21 ปี นักศึกษาปี 3 ถูกแทงเสียชีวิต (คำบรรยายภาพข่าว ข่าวสด 24 กรกฎาคม)

เกณฑ์ข้อ 9 ความคิดเห็นส่วนตัว

ตัวอย่างข่าวพาดหัว

-อนาคตครูไทยหาเก่งไม่เจอ : ชีวะ-คณิต โศครห่วย สอบผ่านแค่ 0.06%

(ข่าวพาดหัว ย่านเมือง 8 มิถุนายน)

-ฟ็องคูนังไป! หนุ่มแก้นคลั่ง “สาวรับเคราะห์ถูกเชือดสยอง

(ข่าวพาดหัว ไทยรัฐ 11 มิถุนายน)

-เสียคลังถูกไล่ที่ยิงทนาย-ชิงรถ! (ข่าวพาดหัว ข่าวสด 14 กรกฎาคม)

-ต้องสงสัยบีม ชายถือถุงดำ : มาร์คสบช่อง! ไม่เลิก พรก. กรุง

(ข่าวพาดหัว ข่าวสด 28 กรกฎาคม)

ตัวอย่างคำบรรยายภาพข่าว

-เหอของใหม่ : การรถไฟแห่งประเทศไทย เปิดให้ประชาชนมาร่วมทดสอบการ
ให้บริการเดินรถไฟฟ้าเชื่อมท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ หรือแอร์พอร์ตลิงค์ ระหว่างสถานีพญาไท
จนถึงสถานีสุวรรณภูมิ เมื่อวันที่ 1 มิถุนายน ที่ผ่านมา (คำบรรยายภาพข่าว บ้านเมือง 2 มิถุนายน)

-รัฐบาลตีปีก! จะอยู่ยาว 10-12 เดือน : ‘เทือก’ ฟุ้งผ่านงบชัวร์ ไชยศยกทีมร่วมภท
หมอ มารุตรองโฆษก (คำบรรยายภาพข่าว ไทยรัฐ 8 มิถุนายน)

-ว่ากันว่า “สุวัจน์ ลิปตพัลลภ” มาซื้อที่ดินบนภูเขาที่บ้านพังกา ต.ดลิ่งงาม อ. เกาะส
มุย

ครอบครัวเขาทั้งลูก กว่า 200 ไร่ (คำบรรยายภาพข่าว ผู้จัดการ 6 มิถุนายน)

-ปากกล้าขาสั้น : วันนี้ (8 มีย.) นายจตุพร พรหมพันธุ์ หนึ่งในแกนนำกลุ่ม นปช. และ นายการุณ โหสกุล จะเดินทางไปตามหมายเรียกที่ศาลอาญา เพื่อจะออกหมายเพื่อฝากขัง (อ่าน รายละเอียดหน้า 2) ไร่ (คำบรรยายภาพข่าว ผู้จัดการ 8 มิถุนายน)

-‘มาร์ค’เทหมดหน้าตักรับเลือกตั้งต้นปีหน้า โศครประชานิยม : รถไฟล์-เมลล์ฟรี ตลอดชีพ อัดบ 2.5 หมื่นล้าน ลดค่าครองชีพ 6 เดือน ไร่ (คำบรรยายภาพข่าว คมชัดลึก 30 มิถุนายน)

-นายสุเทพ เทือกสุบรรณ รองนายกรัฐมนตรีและเลขาธิการพรรคประชาธิปัตย์ ใช้ เวลา

ระหว่างนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะรับประทานอาหารเช้า ปรีกษาหารืออย่างจริงจัง ซึ่งคาดว่าจะเป็นเรื่อง การเปลี่ยนแปลงคณะรัฐมนตรี ไร่ (คำบรรยายภาพข่าว ไทยโพสต์ 5 มิถุนายน)

เกณฑ์ข้อ 10 เรื่องแอบแฝงประกาศโฆษณา

ตัวอย่างข่าวพาดหัว

-‘มติชนเฮลท์แคร์’ ปลุกใส่ใจสุขภาพ แจกสมุนไพรคลายเครียดการเมือง

(ข่าวพาดหัว มติชน 10 มิถุนายน)

-‘มติชนเฮลท์แคร์’ คนทะเล็ก สมุนไพรต้านโรคมะเร็ง

(ข่าวพาดหัว มติชน 18 มิถุนายน)

ตัวอย่างคำบรรยายภาพข่าว

-เหรียญหลวงพ่อบุช ฐานะโม เมืองเลย เนื้ออัลปาก้า ช่วงนี้มาแรง สร้างไว้แค่ 100 เหรียญ เป็นเหรียญในตระกูลงามเอก มีประสบการณ์ แม้จะสร้างเมื่อปี 2514 รัช ศิริเกตุรับเช่าไม่ อื่น ใครมีไปปล่อยได้เงินสด (คำบรรยายภาพข่าว บ้านเมือง 13 มิถุนายน)

2.2 การวิเคราะห์การใช้ภาษาและการใช้คำในข่าวพาดหัวและคำบรรยายภาพ

การวิเคราะห์เนื้อหาของสาร ทั้งวัจนภาษาและอวัจนภาษา ในข่าวพาดหัว ภาพข่าวและคำบรรยายภาพข่าว การใช้ภาษาจำแนกรายละเอียดดังนี้คือ ด้านวัจนภาษา มีการใช้คำและโวหารเสริมความรุนแรง 10 ลักษณะคือ คำสแลง สมญานาม คำเสียดสี โวหารอติพจน์ อุปลักษณ์ คำมีความหมายหลายนัย คำหมิ่นประมาท คำละเมิดศักดิ์ศรี และคำหยาบ โดยใช้วิธีการวิจัยเชิงสำรวจ ด้วยแบบสังเกตที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น และผู้ทรงคุณวุฒิด้านวิชาการ ด้านสื่อสารมวลชน และด้านภาษา 3 คน เป็นผู้พิจารณาคุณภาพแบบสังเกตนี้

แบบสังเกตซึ่งผู้วิจัยใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูล ใช้วิธีจัดทำเป็นตารางสำหรับลงรหัส (Coding Sheet) โดยพิจารณาจากแนวคิดหลัก (Theme) ของเนื้อหาข่าวพาดหัวเป็นสำคัญ โดยจำแนกการใช้ภาษาเป็น 10 ประเภท และใช้จำนวนความถี่ (Frequency) ในการระบุจำนวนคำ/กลุ่มคำ ที่พบ

ในข่าวแต่ละลักษณะ โดยนำสถิติร้อยละ (Percentage) มาใช้อธิบายความถี่ของคำที่ปรากฏ

แบบสังเกตเพื่อสำรวจจำนวนการใช้คำ 10 ประเภทในข่าวพาดหัว มีรายละเอียด แสดงให้เห็นชัดเจน ในตาราง ดังนี้

ตารางที่ 24 แบบสังเกตการใช้คำ 10 ประเภท

- 1) คำสแลง (คำที่ใช้เฉพาะกลุ่ม รับรู้ในหมู่วัยเดียวกัน หรือในสถาบันนั้นๆ)
- 2) สมญานาม (การตั้งชื่อใหม่ที่เหมาะสมกับลักษณะของสิ่งที่ต้องการสื่อ

การเลือกสรรคำ หรือกลุ่มคำที่เหมาะสมเพื่อนำสิ่งที่ต้องการสื่อความหมาย

การตั้งสมญานามมักเป็นการสื่อคำที่รับรู้กันเฉพาะกลุ่ม เป็น โวหารภาพพจน์ประเภทสมญานาม)

- 3) คำเสียคดี (คำพูดอ้อม ให้ผู้ฟัง หรือ ผู้ที่ถูกพูดถึง รู้สึกตัวถึงการกระแทกแตกคัน ด้วยคำที่มีความหมายทางลบ เป็นวิธีการไม่สุภาพ)
- 4) โวหารอดิพจน์ (กล่าวเกินจริง เพื่อเน้นความรู้สึก)
- 5) อุปลักษณ์ (กล่าวเป็นนัย เปรียบเทียบของสิ่งหนึ่งเป็นอีกสิ่งหนึ่ง ให้เข้าใจเอง)
- 6) คำมีความหมายหลายนัย (มีความหมายเหยียดหยาม มีความหมายไม่สุภาพ)
- 7) คำผิดความหมาย (ความหมายต่างจากพจนานุกรม และเป็นความหมายเชิงลบ)
- 8) คำหมิ่นประมาท (คำที่ขัดต่อหลักกฎหมายอาญา มาตรา 326-328 ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความดี เด็กและเยาวชน มาตรา 9, 27, 57, 93 และ คำพิพากษาฎีกาที่ ฎ.472/2540, ฎ.782/2524, ฎ. 2296/2514, ฎ.3725/2538, ฎ. 1203/2520)
- 9) คำละเมิดศักดิ์ศรี (เปิดเผยสถานที่อยู่ ที่เรียน ชาติพันธุ์ ศาสนา ของเด็ก เยาวชน สตรี และผู้ด้อยโอกาส)
- 10) คำหยาบ (คำเกี่ยวกับอวัยวะเพศ กิจกรรมทางเพศ การขับถ่าย คำคำ คำสบถ
สาบาน คำ ไอ้ อี จี๋ เยี่ยว)

ตามเกณฑ์ในตารางที่ 24 นี้ เมื่อนำไปวิเคราะห์ลักษณะการใช้คำในข่าวพาดหัวจำนวนรวม 3,796 ข่าวและคำอธิบายภาพข่าวจำนวน 2,711 ข่าว พบว่ามีข้อมูลซึ่งจำแนกจำนวนตามลักษณะการใช้คำ ดังนี้คือ 1) คำสแลง (คำที่ใช้เฉพาะกลุ่ม รั้งรู้ในหมู่เดียวกัน หรือในสถาบันนั้นๆ) จำนวน 757 คำ 2) สมณนาม (การตั้งชื่อใหม่ที่เหมาะสมกับลักษณะของสิ่งที่ต้องการสื่อ การเลือกสรรคำหรือกลุ่มคำที่เหมาะสมเพื่อนำสิ่งที่ต้องการสื่อความหมาย การตั้งสมณนามมักเป็นการสื่อคำที่รับรู้กันเฉพาะกลุ่ม เป็นโวหารภาพพจน์ประเภทสมณนาม) จำนวน 2,986 คำ/ข้อความ 3) คำเสียคดี (คำพูดอ้อม ให้ผู้ฟังหรือผู้ที่ถูกพูดถึงรู้สึกตัวถึงการกระแทกแตกคัน ด้วยคำที่มีความหมายทางลบ เป็นวิธีการไม่สุภาพ) จำนวน 1,103 คำ/ข้อความ 4) โวหารอดิพจน์ (กล่าวเกินจริง เพื่อเน้นความรู้สึก) จำนวน 239 คำ/ข้อความ 5) อุปลักษณ์ (กล่าวเป็นนัย เปรียบเทียบของสิ่งหนึ่งเป็นอีกสิ่งหนึ่ง ให้เข้าใจเอง)

จำนวน 644 คำ/ข้อความ 6) คำมีความหมายหลายนัย (มีความหมายเหยียดหยาม มีความหมายไม่สุภาพ) จำนวน 76 คำ/ข้อความ 7) คำผิดความหมาย (ความหมายต่างจากพจนานุกรม และเป็นความหมายเชิงลบ) จำนวน 2,740 คำ/ข้อความ 8) คำหมิ่นประมาท (คำที่ขัดต่อหลักกฎหมายอาญา มาตรา 326-328 ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาเด็กและเยาวชน มาตรา 9, 27, 57, 93 คำพิพากษาฎีกาที่ ฎ.472/2540, ฎ.782/2524, ฎ.2296/2514, ฎ.3725/2538, ฎ.1203/2520) จำนวน 17 คำ/ข้อความ 9) คำละเมิดศักดิ์ศรี (เปิดเผยสถานที่อยู่ ที่เรียน ชาติพันธุ์ ศาสนา ของเด็ก เยาวชน สตรี และผู้ด้อยโอกาส) จำนวน 7 คำ/ข้อความ 10) คำหยาบ (คำเกี่ยวกับอวัยวะเพศ กิจกรรมทางเพศ การข่มขืน คำด่า คำสบถ สาบาน คำ ไอ้ อี จี๋ เยี้ยว) จำนวน 70 คำ/ข้อความ แสดงให้เห็นภาพรวมในรูปตาราง เรียงลำดับข้อมูลตามชื่อฉบับที่กลุ่มตัวอย่างเลือกอ่านมากที่สุด ดังนี้ ไทยรัฐ เดลินิวส์ ข่าวสด มติชน คมชัดลึก กรุงเทพธุรกิจ บ้านเมือง/ผู้จัดการ โพสต์ทูเดย์ ไทยโพสต์ ดังนี้ ตารางที่ 25 แสดงจำนวนคำ/ข้อความ 10 ประเภท (หน้าหนึ่งหนังสือพิมพ์ 10 ชื่อฉบับ มีย.-กค.)

การใช้ คำ	10	ประเภท	ไทยรัฐ	เดลินิวส์	ข่าวสด	มติชน	คมชัดลึก	กรุงเทพธุรกิจ	บ้านเมือง	ผู้จัดการ	โพสต์	ทูเดย์	ไทย
-----------	----	--------	--------	-----------	--------	-------	----------	---------------	-----------	-----------	-------	--------	-----

โพสต์ รวม

1. 106

(47+59) 160

(66+94) 90

(45+45) 85

(51+34) 99

(36+63) 7

(2+5) 112

(40+72) 34

(16+18) 21

(8+13) 43

(13+30) 757

(324+

433)

2. 457

(285+172) 253

(89+164) 429

(259+170) 379

(248+131) 270

(194+176) 194

(42+

152) 435

(249+186) 224

(133+91) 90

(61+29) 255

(166+89) 2986

(1726+

1260)

3. 112

(98+14) 107

(85+22) 90

(90+-) 167

(149+18) 118

(105+13) 48

(40+8) 153

(138+15) 72

(51+21) 74

(45+29) 162

(79+83) 1103

(880+

223)

4. 35

(30+5) 27

(15+12) 15

(15+-) 30

(21+9) 28

(24+4) 6

(6+-) 59

(50+9) 13

(21+1) 5

(3+2) 21

(11+10) 239

(187+

52)

5. 63

(32+31) 71

(37+34) 61

(26+35) 90

(56+34) 101

(48+53) 36

(14+22) 79

(51+28) 46

(13+33) 23

(13+10) 74

(34+40) 644

(324+

320)

6. 7

(7+-) 11

(9+2) 2

(2+-) 5

(5+-) 5

(5+-) -

(-+-) 11

(10+1) 7

(7+-) 5

(5+-) 23

(1+22) 76

(51+25)

7. 352

(192+160) 412

(178+234) 309

(181+128) 457

(217+239) 277

(114+163) 217

(116+

101) 219

(109+110) 156

(57+99) 97

(51+46) 244

(98+146) 2740

(1314+

1426)

8. 8

(7+1) 2

(1+2) 4

(4+-) 1

(-1) -

(+-) -

(+-) -

(+-) -

(+-) -

(+-) 2

(1+1) 17

(13+4)

9. 4

(4+-) 2

(2+-) 1

(1+-) -

(+-) -

$$(-+-) -$$

$$(-+-) -$$

$$(-+-) -$$

$$(-+-) -$$

$$(-+-) -$$

$$(-+-) 7$$

$$(7+0)$$

$$10. \quad 8$$

$$(5+3) 5$$

$$(-+5) 7$$

$$(4+3) 1$$

$$(1+-) 3$$

$$(1+2) -$$

$$- 22$$

$$(6+16) 15$$

$$(8+7) 1$$

$$(-+1) 8$$

$$(1+7) 70$$

$$(26+44)$$

ตารางที่ 26 จำนวนและร้อยละของการใช้คำ/ข้อความในข่าวพาดหัว (เดือนมิถุนายน-กรกฎาคม

2553) จำแนกตามแบบสังเกตจริยธรรมการใช้คำ 10 ประเภท

แบบสังเกตลักษณะการใช้คำในข่าวพาดหัว	จำนวนคำ	คิดเป็นร้อยละ
ร้อยละ		
1) คำสแลง (คำที่ใช้เฉพาะกลุ่ม รับรู้ในหมู่เดียวกัน หรือในสถาบันนั้นๆ)	757	8.8
2) สมณานาม (การตั้งชื่อใหม่ที่เหมาะสมกับลักษณะของสิ่งที่ต้องการสื่อ การเลือกสรรคำ หรือกลุ่มคำที่เหมาะสมเพื่อสิ่งที่ต้องการสื่อความหมาย การตั้งสมณานามมักเป็นการสื่อคำที่รับรู้กันเฉพาะกลุ่ม เป็นโวหารภาพพจน์ประเภทสมณานาม)	2,986	34.5
3) คำเสียดสี (คำพูดอ้อม ให้ผู้ฟัง หรือ ผู้ที่ถูกพูดถึง รู้สึกตัวถึงการกระแทกแตกดับด้วยคำที่มีความหมายทางลบ เป็นวิธีการไม่สุภาพ)	1,103	12.8
4) โวหารอดิพจน์ (กล่าวเกินจริง เพื่อเน้นความรู้สึก)	239	2.8
5) อุปลักษณ์ (กล่าวเป็นนัย เปรียบเทียบของสิ่งหนึ่งเป็นอีกสิ่งหนึ่ง ให้เข้าใจเอง)	644	7.4
6) คำมีความหมายหลายนัย (มีความหมายเหยียดหยาม มีความหมายไม่สุภาพ)	76	0.9
7) คำผิดความหมาย (ความหมายต่างจากพจนานุกรม และเป็นความหมายเชิงลบ)	2,740	31.7
8) คำหมีนประมาท (คำที่ขัดต่อหลักกฎหมายอาญา มาตรา326-328ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความเด็กและเยาวชน มาตรา9, 27, 57, 93 และคำพิพากษาฎีกาที่ ฎ.472/2540, ฎ.782/2524, ฎ.2296/2514, ฎ.3725/2538, ฎ. 1203/2520)	17	0.2
9) คำละเมิดศักดิ์ศรี (เปิดเผยสถานที่อยู่ ที่เรียน ชาติพันธุ์ ศาสนา ของเด็ก เยาวชน สตรี และผู้ด้อยโอกาส)	7	0.1

คำหยาบ (คำเกี่ยวกับอวัยวะเพศ กิจกรรมทางเพศ การจับถ่าย คำคำ คำสบถสาบาน คำ ไอ้ อี จี
เยี้ยว) 70 0.8

รวม 8,639

100

จากตารางที่ 25 และตารางที่ 26 จะเห็นได้ถึงการใช้ภาษาพูดหยาบและคำอธิบายภาพข่าวของ
หนังสือพิมพ์ไทยรายวัน 10 ชื่อฉบับว่ามีการใช้คำที่หลากหลายทั้ง 10 ประเภท โดยร้อยละ

34.5 เป็นการใช้คำประเภทสมญานามมากที่สุด (2,986 คำ/ข้อความ) รองลงมาร้อยละ 31.7 เป็นการ
ใช้คำประเภทคำผิดความหมาย (2,740 คำ/ข้อความ) ร้อยละ 12.8 เป็นการใช้คำประเภทคำเสียดสี
(1,103 คำ/ข้อความ) ร้อยละ 8.86 เป็นการใช้คำประเภทคำสแลง (757 คำ/ข้อความ) ร้อยละ 7.4
เป็นการใช้คำประเภทอุปถัมภ์ (644 คำ/ข้อความ) ร้อยละ 31.7 เป็นการใช้คำประเภทอุปถัมภ์
(2,740 คำ/ข้อความ) ร้อยละ 2.8 เป็นการใช้คำประเภทโวหารอติพจน์ (239 คำ/ข้อความ) ร้อยละ
0.9 เป็นการใช้คำประเภทคำมีความหมายหลายนัย (76 คำ/ข้อความ) ร้อยละ 0.8 เป็นการใช้คำ
ประเภทคำหยาบ (70 คำ/ข้อความ) ร้อยละ 0.2 เป็นการใช้คำประเภทคำหมิ่นประมาท (17 คำ/
ข้อความ) ร้อยละ 0.1 เป็นการใช้คำประเภทคำละเมิดศักดิ์ศรี (7 คำ/ข้อความ) โดยที่บางชื่อฉบับไม่
มีการใช้คำบางประเภท

2.3 การวิเคราะห์อวัจนภาษาในภาพข่าว

ภาพข่าวเป็นอวัจนภาษาประเภทหนึ่งที่พบปรากฏในหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์ทั้ง
10 ชื่อฉบับ ที่กลุ่มตัวอย่างผู้อ่านหนังสือพิมพ์ชอบอ่านมากที่สุด ในระหว่างเดือนมิถุนายน –
กรกฎาคม 2553 จากการสำรวจปริมาณโดยใช้แบบสังเกต เพื่อสำรวจจำนวนภาพข่าวใน
หนังสือพิมพ์หน้าหนึ่ง พบการนำเสนอภาพข่าวจำนวน 2,711 ภาพ ในจำนวนภาพข่าว 2,711
ภาพ จำแนกรายละเอียดตามลักษณะของอวัจนภาษาซึ่งปรากฏในภาพข่าว โดยใช้แบบสังเกต
จริยธรรมที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการ ประมวลเอกสารต่างๆ รวม 6 ลักษณะ มีรายละเอียด แสดง
ถึงอวัจนภาษาลักษณะต่างๆในภาพข่าวที่หนังสือพิมพ์ทั้ง 10 ชื่อฉบับนำเสนอ ดังนี้

ตารางที่ 27 แบบสังเกตอวัจนภาษาในภาพข่าว

1 ภาพความรุนแรง (แสดงรายละเอียดความรุนแรง โศกนาฏกรรม อาชญากรรมอารมณ์รุนแรง และการกระทำที่มีเจตนาที่แสดงออกมาทางร่างกาย การขู่บังคับ การแสดงอำนาจต่อตนเอง บุคคลอื่น กลุ่มบุคคลหรือชุมชน เพื่อก่อให้เกิดการบาดเจ็บ การเสียชีวิต ความสะเทือนใจ ความสูญเสีย หรือการถูกทอดทิ้ง (องค์การอนามัยโลก WHO, 1995)

2) ภาพหวาดเสียว (ภาพคนตายด้วยเหตุต่างๆ ภาพทำร้ายร่างกาย ภาพการฆ่า)

3) ภาพอุจาด ลามก อนาจาร (ภาพของผู้ที่ยังมีชีวิตอยู่ หรือสิ้นชีวิตแล้ว ในลักษณะที่เป็นภาพเปลือย เกือบเปลือย ถูกละเมิดทางเพศ ทั้งที่มีแถบคาดบางส่วนของภาพ และไม่มีแถบคาด)

4) ภาพเด็ก สตรี เยาวชน ผู้ด้อยโอกาส (ภาพลักษณะความทุกข์ ถูกทำร้าย ต้องคดี

ละเมิดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ตกเป็นข่าว)

5) ภาพแสดงให้เห็นทราบสถานที่อยู่/ สถานที่เรียน สถานที่ทำงาน ของเด็ก เยาวชน สตรี ผู้ด้อยโอกาส

6) ภาพอื่นๆ (ภาพบุคคล ภาพเหตุการณ์ทั่วไปที่เกิดขึ้นในสังคม อยู่นอกเหนือจากประเด็นต่างๆ ซึ่งได้กำหนดไว้แล้ว)

เมื่อนำแบบสังเกตในตารางที่ 27 นี้ มาใช้เป็นเกณฑ์ในการวิเคราะห์ลักษณะอวัจนภาษาที่ปรากฏในภาพข่าวจำนวนรวม 2,711 ภาพ พบข้อมูลการละเมิดจริยธรรมในลักษณะต่างๆ มีจำนวนแสดงให้เห็นชัดเจนในรูปของตาราง ดังนี้

ตารางที่ 28 จำนวนและร้อยละของอวัจนภาษาจำแนกตามลักษณะอวัจนภาษา

ในภาพข่าวที่ผิดจริยธรรม

แบบสังเกตลักษณะภาพข่าว	จำนวนภาพ	คิดเป็นร้อยละ
------------------------	----------	---------------

1) ภาพความรุนแรง (แสดงรายละเอียดความรุนแรง โศกนาฏกรรม อาชญากรรมอารมณ์รุนแรง และการกระทำที่มีเจตนาที่แสดงออกมาทางร่างกาย การขู่บังคับ การแสดงอำนาจต่อตนเอง บุคคล

อื่น กลุ่มบุคคลหรือชุมชน เพื่อก่อให้เกิดการบาดเจ็บ การเสียชีวิต ความสะเทือนใจ ความสูญเสีย หรือการถูกทอดทิ้ง (องค์การอนามัยโลก WHO, 1995)	738	27.22
2) ภาพหวาดเสียว (ภาพคนตายด้วยเหตุต่างๆ ภาพทำร้ายร่างกาย ภาพการฆ่า)	53	
1.96		
3) ภาพอุจาด ลามก อนาจาร (ภาพของผู้ที่ยังมีชีวิตอยู่ หรือสิ้นชีวิตแล้ว ในลักษณะที่เป็นภาพเปลือย เกือบเปลือย ถูกละเมิดทางเพศ ทั้งที่มีแถบคาดบางส่วนของภาพ และไม่มีแถบคาด)	3	
0.11		
4) ภาพเด็ก สตรี เยาวชน ผู้ด้อยโอกาส (ภาพลักษณะความทุกข์ ถูกทำร้าย ต้องคดี ละเมิดศักดิ์ศรี ความเป็นมนุษย์ ตกเป็นข่าว)	39	1.44
5) ภาพแสดงให้เห็นทราบสถานที่อยู่ หรือสถานที่เรียน สถานที่ทำงาน ของเด็ก เยาวชน สตรี ผู้ด้อยโอกาส	2	0.07
6) ภาพอื่นๆ (ภาพบุคคล ภาพเหตุการณ์ทั่วไปที่เกิดขึ้นในสังคม อยู่นอกเหนือจากประเด็นต่างๆ ซึ่งได้กำหนดไว้แล้ว)	1,876	69.20
	รวม	2,711

100

จากตารางที่ 27 พบว่าในช่วงระหว่างเดือนมิถุนายน - กรกฎาคม 2553 หนังสือพิมพ์ที่กลุ่ม ตัวอย่าง นิยมอ่านจำนวน 10 ชื่อฉบับ นำเสนอภาพข่าวรวม 2,711 ภาพ ส่วนใหญ่ร้อยละ 69.20 เป็น ภาพประเภทต่างๆ จำนวน 1,876 ภาพ ซึ่งเมื่อพิจารณาจรรยาบรรณตามแบบสังเกตแล้วพบว่า ไม่เป็น ภาพข่าวที่ละเมิดจรรยาบรรณ รองลงมา เมื่อพิจารณาตามแบบสังเกตแล้วพบว่า ร้อยละ 30.8 เป็น ภาพข่าวที่ละเมิดจรรยาบรรณ จำนวนรวม 835 ภาพ คิดเป็นร้อยละ 27.22 โดยเป็นภาพความรุนแรง/ แสดงรายละเอียดความรุนแรง/โศกนาฏกรรม/อาชญากรรม/อุบัติเหตุ/อารมณ์รุนแรง จำนวน 738 ภาพ ร้อยละ 1.96 เป็นภาพหวาดเสียว/ ภาพคนตายด้วยเหตุต่างๆ/ ภาพทำร้ายร่างกาย/ ภาพการ ฆ่า จำนวน 53 ภาพ ร้อยละ 1.44 เป็นภาพเด็ก สตรี เยาวชน ผู้ด้อยโอกาส จำนวน 39 ภาพ ร้อยละ 0.11 เป็นภาพอุจาด/ ลามก/ อนาจาร/ เปลือย/ เกือบเปลือย/ ถูกละเมิดทางเพศ จำนวน 3 ภาพ และ ร้อยละ 0.07 เป็นภาพแสดงให้เห็นทราบสถานที่อยู่/ สถานที่เรียน/หรือสถานที่ทำงานของ เด็ก

สตรี เยาวชน ผู้ด้อยโอกาสจำนวน 2 ภาพ ซึ่งกล่าวได้ว่าเป็นการนำเสนอภาพข่าวที่ละเมิดเกณฑ์
จริยธรรม

เมื่อพิจารณาตามแบบสังเกตที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้น

สรุปในส่วนที่สอง ซึ่งเป็นข้อมูลที่ได้จากการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยการใช้
แบบสังเกตของผู้วิจัยเป็นเครื่องมือ ทำให้ได้ข้อมูลคือ ปริมาณคำ/ข้อความในข่าวพาดหัว ปริมาณ
คำ/ข้อความในคำอธิบายภาพข่าว และลักษณะการใช้คำ/ข้อความ 10 ประเภท ที่ปรากฏในข่าว
พาดหัว และคำอธิบายภาพข่าว ที่ปรากฏในหน้าหนึ่งหนังสือพิมพ์ไทยรายวันทั้ง 10 ชื่อฉบับ ซึ่ง
พิมพ์เผยแพร่ระหว่างเดือนมิถุนายน-เดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2553

ในส่วนต่อไปจะเป็นการวิเคราะห์เนื้อหาของสารคือ ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิด้านวิชาการ
ด้านภาษา และด้านวิชาชีพ ในประเด็นต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับข่าวพาดหัว คำบรรยายภาพข่าว
และอวัจนภาษาที่ปรากฏในภาพข่าวที่นำเสนอในหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์ไทยรายวันทั้ง 10 ชื่อ
ฉบับ โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview)

ส่วนที่สาม : ผลการวิจัยที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึก

ในการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview) ผู้ทรงคุณวุฒิด้านวิชาการ ด้านภาษา และด้านวิชาชีพ
การเก็บรวบรวมข้อมูลในประเด็นนี้ ผู้วิจัยใช้แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง ซึ่งมีแนวคำถาม
หลัก 4 ด้าน เพื่อตอบวัตถุประสงค์ของการวิจัย ได้แก่ คำถามความคิดเห็นด้านการใช้ภาษา 5 ข้อ
คำถามความคิดเห็นด้านจริยธรรม 6 ข้อ คำถามด้านพฤติกรรมการอ่าน 4 ข้อ คำถามด้านความ
คิดเห็นทั่วไป 6 ข้อ เฉพาะข้อ 6 ในส่วนนี้เป็นคำถามปลายเปิด เพื่อขอความคิดเห็นเพิ่มเติม
เกี่ยวกับข่าวพาดหัว ภาพข่าวและคำบรรยายภาพข่าว รวมข้อคำถามทั้งสิ้น 21 ประการ

แนวคำถามการสัมภาษณ์เชิงลึก กำหนดแนวคำถาม (question guideline) ตามกรอบแนวคิด
ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อตอบวัตถุประสงค์ตามที่กำหนดไว้ อธิบายได้ด้วยตาราง ดังนี้

-จริยธรรมหนังสือพิมพ์

-แนวความคิดวิเคราะห์เนื้อหาสาร

-แนวความคิดเปิดรับข่าวสารจากสื่ออื่น.ส.พ.

3 ตามความคิดเห็นของท่าน

ท่านอยากเห็นหนังสือพิมพ์

ใช้ภาษาในลักษณะอย่างไร 1,3,4-แนวความคิดใช้ภาษาผ่านสื่อสิ่งพิมพ์

-จริยธรรมหนังสือพิมพ์

-แนวความคิดเปิดรับข่าวสารจากสื่ออื่น.ส.พ.

4 หนังสือพิมพ์มักใช้คำแบบ

แปลกๆใหม่ๆ ท่านคิดว่า

เข้าใจยากหรือไม่ 1,3,4-แนวความคิดใช้ภาษาผ่านสื่อสิ่งพิมพ์

-จริยธรรมหนังสือพิมพ์

-การวิเคราะห์เนื้อหาสาร

-แนวความคิดเปิดรับข่าวสารจากสื่ออื่น.ส.พ.

5 ถ้าท่านเป็นคนเขียนพาดหัวข่าว ท่านจะใช้ภาษาอย่างไร

หนังสือพิมพ์ใช้ยูหรือ

ว่าจะใช้ภาษาในแบบอื่นๆ 1,3,4-แนวความคิดใช้ภาษาผ่านสื่อสิ่งพิมพ์

-จริยธรรมหนังสือพิมพ์

-แนวความคิดวิเคราะห์เนื้อหาสาร

-แนวความคิดเปิดรับข่าวสารจากสื่ออื่น.ส.พ

ตารางที่ 30 แสดงคำถามความคิดเห็นด้านจริยธรรม

คำถามข้อที่   คำถาม   ตอบวัตถุประสงค์

ประสงค์

ข้อที่   กรอบแนวคิด ทฤษฎี

และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1   เมื่ออ่านพาดหัวข่าวหนังสือพิมพ์ ท่านมักจะเกิดความรู้สึกอย่างไร
 เป็นความรู้สึกอย่างไร   1,2,3 -แนวคิดการใช้ภาษาผ่านสื่อสิ่งพิมพ์

-จริยธรรมหนังสือพิมพ์

-แนวคิดการวิเคราะห์เนื้อหาสาร

-แนวคิดการเปิดรับข่าวสารจากสื่ออื่น.ส.พ

- 2 ท่านคิดว่า การพาดหัวข่าวของหนังสือพิมพ์มักมีลักษณะที่แรงเกินจริงเสมอ หรือไม่
1,2,3,4 -แนวคิดการใช้ภาษาผ่านสื่อสิ่งพิมพ์
- จริยธรรมหนังสือพิมพ์
  - แนวคิดการวิเคราะห์เนื้อหาสาร
  - แนวคิดการเปิดรับข่าวสารจากสื่ออื่น.ส.พ
- 3 ท่านดูภาพข่าวแล้วอ่านคำบรรยายใต้ภาพข่าวหรือไม่ ถ้าอ่าน อ่านแล้วรู้สึกอย่างไรบ้าง
1,2,3 -แนวคิดการใช้ภาษาผ่านสื่อสิ่งพิมพ์
- จริยธรรมหนังสือพิมพ์
  - แนวคิดการวิเคราะห์เนื้อหาสาร
  - แนวคิดการเปิดรับข่าวสารจากสื่ออื่น.ส.พ
- 4 ท่านคิดว่า ควรคาดแถบต่างๆ เพื่อปิดบังภาพใบหน้าเด็ก เยาวชน สตรี และผู้ด้อยโอกาส ที่ตกเป็นข่าวหรือไม่ 1,2,3,4-แนวคิดการใช้ภาษาผ่านสื่อสิ่งพิมพ์
- จริยธรรมหนังสือพิมพ์
  - แนวคิดการวิเคราะห์เนื้อหาสาร
  - แนวคิดการเปิดรับข่าวสารจากสื่ออื่น.ส.พ
- 5 ท่านคิดว่า ควรคาดแถบต่างๆ ที่ภาพหวาดเสียว สดุดของ อุจาด หรืออนาจาร หรือไม่
1, 2,3,4-แนวคิดการใช้ภาษาผ่านสื่อสิ่งพิมพ์
- จริยธรรมหนังสือพิมพ์
  - แนวคิดการวิเคราะห์เนื้อหาสาร
  - แนวคิดการเปิดรับข่าวสารจากสื่ออื่น.ส.พ

-แนวคิดการเปิดรับข่าวสารจากสื่อ

หนังสือพิมพ์

3 ท่านอ่านอะไรเป็นอันดับแรก 1,3,4-แนวคิดการใช้ภาษาผ่านสื่อสิ่งพิมพ์

-แนวคิดการวิเคราะห์เนื้อหาสาร

-แนวคิดการเปิดรับข่าวสารจากสื่อ

หนังสือพิมพ์

4 เฉพาะหน้าแรกท่านอ่านอย่างละเอียดหรือเพียงแต่อ่านผ่านไป 1,3 -แนวคิดการใช้ภาษาผ่านสื่อสิ่งพิมพ์

-จริยธรรมหนังสือพิมพ์

-แนวคิดการวิเคราะห์เนื้อหาสาร

-แนวคิดการเปิดรับข่าวสารจากสื่อ

หนังสือพิมพ์

ตารางที่ 32 แสดงคำถามความคิดเห็นทั่วไป

คำถามข้อที่   คำถาม   ตอบวัตถุประสงค์

ประสงค์

ข้อที่   กรอบแนวคิด ทฤษฎี

และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1   ถ้าหนังสือพิมพ์จะเปลี่ยนแปลงรูป

แบบในหน้าแรก ท่านอยากให้

เปลี่ยนอะไรบ้าง

เปลี่ยนเป็นแบบใด   1,2,3,4-แนวคิดการใช้ภาษาผ่านสื่อสิ่งพิมพ์

-จริยธรรมหนังสือพิมพ์

-แนวคิดการวิเคราะห์เนื้อหาสาร

-แนวคิดการเปิดรับข่าวสารจากสื่อ

หนังสือพิมพ์

2   ท่านคิดว่าท่านได้รับประโยชน์

บ้างหรือไม่ อย่างไร จาก

การอ่านหนังสือพิมพ์   1, 2,3,4-แนวคิดการใช้ภาษาผ่านสื่อสิ่งพิมพ์

-จริยธรรมหนังสือพิมพ์

-แนวความคิดวิเคราะห์เนื้อหาสาร

-แนวความคิดเปิดรับข่าวสารจากสื่อ น.ส.พ

3 มีผู้กล่าวว่า คนไทยชอบอ่าน

ไทยรัฐมากที่สุด ท่านเห็นด้วย

หรือไม่ เพราะเหตุใด 1,3,4 -แนวความคิดใช้ภาษาผ่านสื่อสิ่งพิมพ์

-แนวความคิดวิเคราะห์เนื้อหาสาร

-แนวความคิดเปิดรับข่าวสารจากสื่อ น.ส.พ

4 ตามความคิดเห็นของท่าน

ยอดพิมพ์สูงมีจำนวนมาก

หาอ่านได้ในที่ต่างๆ ทั่วประเทศ สัมพันธ์กับคำกล่าวที่ว่าคนไทย

ชอบอ่านไทยรัฐมากที่สุดหรือไม่ 1,3 -แนวความคิดเปิดรับข่าวสารจากสื่อ

หนังสือพิมพ์

5 ท่านมีความเห็นในประเด็นที่ว่า

การเสนอข่าวเชิงลบซ้ำๆอาจส่งผล

ให้เกิดซึมซับขึ้นในเด็ก/เยาวชนหนังสือพิมพ์จึงควรระบุงำแนะนำ

ที่ควรปฏิบัติไว้ด้วย มีความ

เหมาะสม เป็นไปได้หรือไม่ อย่างไร 1, 2,3,4 -แนวความคิดใช้ภาษาผ่านสื่อสิ่งพิมพ์

-จริยธรรมหนังสือพิมพ์

-แนวความคิดวิเคราะห์เนื้อหาสาร

-แนวความคิดเปิดรับข่าวสารจากสื่อ

หนังสือพิมพ์

6 ความคิดเห็นอื่นๆ เกี่ยวกับการพาดหัวข่าว ภาพข่าว คำบรรยายภาพข่าว 1, 2, 3, 4-
แนวคิดการใช้ภาษาผ่านสื่อสิ่งพิมพ์

-จริยธรรมหนังสือพิมพ์

-แนวคิดการวิเคราะห์เนื้อหาสาร

-แนวคิดการเปิดรับข่าวสารจากสื่อ

หนังสือพิมพ์

สรุปข้อมูลจากการศึกษาคำถามเชิงลึก พบข้อมูล ดังนี้

ความคิดเห็นด้านการใช้ภาษา

1) เมื่อเห็นพาดหัวข่าว ท่านคิดอย่างไร กับภาษาที่หนังสือพิมพ์ใช้

นักวิชาการ

แนวโน้มการใช้ภาษาพาดหัวข่าวหนังสือพิมพ์หน้าหนึ่ง ต้องพิจารณาว่าเป็นหนังสือพิมพ์ประเภทเชิงปริมาณ หรือเชิงคุณภาพ ถ้าเป็นหนังสือพิมพ์เชิงปริมาณ จะมีลักษณะการใช้ภาษาในเชิงเร้าอารมณ์ เร้าความรู้สึกของผู้อ่าน เป็นภาษาชาวบ้านบ้าง ภาษาในละคร วรรณกรรมบ้าง ที่พบเห็นกันบ่อยๆ เพราะภาษาในลักษณะเช่นนี้เป็นภาษาที่ให้ภาพพจน์ เห็นภาพชัดเจน เห็นการเปรียบเทียบ ซึ่งใช้กันมากในละคร โทรทัศน์ที่เราเรียกกันว่า ละครน้ำเน่า

ภาษาประเภทนี้ถ้าจะถามว่าเหมาะสมหรือไม่ในการใช้พาดหัวข่าว ในความน่า หรือแม้ในตัวเรื่องก็ตาม จะต้องคำนึงถึงความเที่ยงตรงในการสื่อความหมายกับข้อเท็จจริงของข่าว จะเลือกใช้ภาษาในรูปแบบใดก็ตามที่จะต้องการให้...เพื่อให้น่าสนใจสักเพียงใดก็ตาม ก็จะต้องคำนึงถึงว่าต้องสะท้อนข้อเท็จจริง อย่าหือหวาเร้าอารมณ์จนเกินไป จนเป็น Dramatization (the act of dramatizing ,a dramatized version, as of a novel : ผู้วิจัย)

นักภาษา

การใช้ภาษาของหนังสือพิมพ์ขึ้นอยู่กับฉบับ บางฉบับก็ใช้ภาษาที่ไม่ห้วนหวานัก บางฉบับก็ใช้ภาษาที่ค่อนข้างมีลีลา มีรสชาติ (หัวเราะนิดๆ) หนังสือพิมพ์มักจะใช้ภาษาในลักษณะที่มีการเล่นคำ หมายถึงการใช้คำให้เกิดความดึงดูดใจ ให้เกิดความรู้สึก ให้เกิดความหมายใหม่ สรุปแล้วก็คือเพื่อให้การใช้คำเพื่อดึงความสนใจของผู้อ่าน ดึงดูดใจผู้อ่านให้เกิดความสนใจการพาดหัวข่าวเป็นสำคัญ โดยที่ไม่ได้คำนึงถึงเรื่องหลักภาษานัก แต่ก็สามารถที่จะสื่อความให้ผู้อ่านเข้าใจได้

นักวิชาชีพ

การพาดหัวข่าวมีข้อจำกัดเรื่องเนื้อที่ และประเด็นที่ต้องสรุป ภาษาที่ใช้ต้องไม่เป็นภาษาวิบัติ ใช้คำหยาบคาย อย่างไรก็ตามผู้ที่มีความสามารถ ย่อมทำงานในข้อจำกัดได้ การสรุปประเด็นตามความเข้าใจ ถ้าหากไม่ตรงกับเนื้อหา ก็ถือว่าเป็นการละเมิดจริยธรรมของหนังสือพิมพ์ บางครั้งเนื้อหาที่สรุปแล้ว ผู้สรุปไม่เข้าใจลึกซึ้งถึงถ้อยคำที่นำมาใช้พาดหัวก็มี เช่นนานมาแล้ว มีฉบับหนึ่ง พาดหัวว่า ‘ควน ในหลวงทรงพระสุหร่าย’ ที่ใช้คำว่า ควน ก็เพราะไม่เข้าใจความหมายของคำว่า ‘ทรงพระสุหร่าย’ ถือเป็นการใช้ภาษาที่ไม่เหมาะสมเพราะผู้ใช้คำไม่เข้าใจราชาศัพท์ ถึงแม้คำภาษาต่างประเทศก็เถอะเช่น ใช้คำสรรพนามแทนประเทศ ถ้าใช้ไม่ถูกต้องก็จะแสดงความดูหมิ่นเหยียดหยามได้ เนื่องจากไม่รู้รากของคำ

ช่วงที่มีการแข่งขันกีฬา ข่าวกีฬาหนังสือพิมพ์ฉบับหนึ่งพาดหัวว่า ‘ไทยถล่มลอคซองยับ’ อันที่จริงแล้วคำนี้มีที่มาจากกรณีลอคซองเจ้าอรอยขายอยู่ที่หน้าโรงหนังชื่อสิงคโปร์ ในสมัยก่อนนั้นแต่นักข่าวรุ่นหลังกลับดึงเอามาใช้เป็นสรรพนามแทนประเทศ มันแทนกันไม่ได้ การใช้คำในลักษณะนี้เห็นแล้วรู้สึกไม่ค่อยสบายใจ สมัยหนึ่งเคยมีการประกวดเพื่อให้รางวัลข่าวพาดหัวดีเด่น สมัยหลังๆ ก็ต้องเลิกไปด้วยเหตุหลายประการ

2) ท่านชอบภาษาที่หนังสือพิมพ์เลือกใช้หรือไม่ เพราะเหตุใด

นักวิชาการ

ในประเด็นนี้ ไม่ควรจะพูดรวมๆว่าชอบหรือไม่ชอบภาษาที่หนังสือพิมพ์ใช้ เพราะถ้าเป็นหนังสือพิมพ์ประเภทประชานิยมหรือประเภทปริมาณ ก็จะค่อนข้างใช้ภาษาที่ห้วนหวาน่าอารมณ์ หรือทำให้ดูร้ายแรงเกินความจริง หรือเร้าอารมณ์เกินความเป็นจริง ซึ่งเป็นลักษณะของการใช้

ภาษาที่เราเรียกว่าเป็น Dramatization นั้นเอง แต่ในหนังสือพิมพ์เชิงคุณภาพ ก็จะเห็นน้อยหน่อย (หัวเราะขำๆ) แต่ก็ไม่ได้แปลว่าจะดีกว่าหนังสือพิมพ์เชิงปริมาณเท่าไรนัก

ในส่วนของความชอบ ไม่ชอบ ก็รู้สึกว่ถ้าภาษาที่ไม่ได้สะท้อนความจริงให้ตรงละก็อึดม่.. เพราะเมื่อเราบริโภคน่า ผู้บริโภคก็อยากจะให้เป็นการบริโภคที่มีความแตกต่างจากการบริโภคละคร (หัวเราะขำๆ) ในปัจจุบัน การนำเสนอข่าวเหมือนบทละครมากขึ้นทุกที ซึ่งทำให้ผู้ที่ปรากฏในข่าวอาจจะถูกดูถูก ได้รับความดูหมิ่นจนเกลียดชัง เป็นที่รับรู้ในทางเสียหาย ถึงแม้คนส่วนหนึ่งจะชอบภาษาในลักษณะเช่นนี้เพราะเป็นภาษาที่เข้าใจง่ายๆ ชัดเจนเห็นเป็นขาวกับดำ ดีกับเลว แต่ว่ในความเป็นจริงไม่มีอะไรที่ขาวบริสุทธิ์ หรือดำสนิท หรือไม่มีใครที่ดีหรือเลวร้อยเปอร์เซ็นต์ การใช้ภาษาแบบง่ายๆมันจะเป็นการสร้างรสนิยมในการใช้ภาษาที่เรียกว่าบิดเบือนความเป็นจริงไป

นักภาษา

เรื่องการชอบหรือไม่ชอบภาษาที่หนังสือพิมพ์ใช้นี้พูดได้ยาก เพราะวัตถุประสงค์เป็นตัวหลัก การที่จะเขียนหนังสือแบบนักวิชาการเขียน ใช้รูปประโยคแบบมีประธาน มีกิริยา มีกรรม ถูกต้องตามหลักภาษา ใช้ความหมายตรงตามพจนานุกรม นี่ก็เป็นอีกวัตถุประสงค์หนึ่ง แต่ว่วัตถุประสงค์ของหนังสือพิมพ์นี้ ต้องการความดึงดูดใจเป็นหลัก เพราะฉะนั้นจะไม่ค่อยให้ความใส่ใจกับเรื่องหลักเกณฑ์ทางไวยากรณ์ (ทอดเสียงอย่างนุ่มนวล) หรือความหมายตามพจนานุกรม ถือว่เป็นภาษาหนังสือพิมพ์ เพราะอย่างที่ได้บอกแล้วว่าวัตถุประสงค์คนละอย่าง หนังสือพิมพ์ต้องการเรียกร้องความสนใจ ดึงดูดความสนใจให้สนใจข่าวนั้นๆ ก็ต้องใช้ภาษาที่มีความสะดุดตาสะดุดใจ เช่น ใช้คำว่า ‘บีม’ ซึ่งเป็นคำวิเศษณ์ ไม่ใช่คำกิริยา ไม่ใช่คำนาม แต่เอามาใช้ในความหมายของนาม คนอ่านก็เข้าใจ เพราะมีนัยที่เชื่อมกันได้อยู่ ระหว่างระเบิดที่เป็นคำนาม โยงกับการระเบิดที่เป็นตัวกิริยา แล้วก็เสียงระเบิดที่ดังว่า บีม เพราะฉะนั้น นาม กิริยา กับคำวิเศษณ์นี้ก็จะมีความเชื่อม มีความหมายที่เชื่อมกันอยู่ เพราะฉะนั้นผู้อ่านก็จะเข้าใจได้ โยงเข้าด้วยกันได้ ไม่น่าจะติติงอะไรเกี่ยวกับภาษาลักษณะนี้

นักวิชาชีพ

ภาษาที่หนังสือพิมพ์เลือกใช้ บางคำก็ใช้ได้ดี แต่ก็มีส่วนหนึ่งที่ยังไม่มีประสบการณ์พอ ความรู้ในคำยังไม่เพียงพอ คิดไม่ถึงซึ่ง เขียนโดยใช้ถ้อยคำไม่เหมาะสม ก็นับว่เป็นการละเมิด

จริยธรรมและยังเป็นการทำลายภาษาไทย ควรใช้คำอย่างสร้างสรรค์ อย่างไทยรัฐนี้เลือกจากผู้ที่ผ่านงานมาแล้ว มีประสบการณ์มาไม่น้อยกว่า 20 ปี ยังไม่ใช่ผู้ที่ประสบการณ์น้อย จบใหม่ที่รับเข้ามาทำงาน ซึ่งก็ต้องฝึกฝนให้มีประสบการณ์ ‘เฉียบคม’ เพียงพอก่อน

3) ตามความคิดเห็นของท่าน ท่านอยากเห็นหนังสือพิมพ์ใช้ภาษาในลักษณะอย่างไร

นักวิชาการ

การใช้ภาษาในข่าวต้องแม่นยำในระดับที่น่าสนใจ ไม่แข็งทื่อจนเกินไป มีความดึงดูดใจ แต่ในขณะเดียวกันก็ต้องรักษาในแง่ของการสะท้อนข้อเท็จจริงให้ตรงความจริง ต้องใช้ภาษาอย่างมีรสนิยม เป็นภาษาที่เข้าใจง่าย ปัญหาของสังคมปัจจุบันนี้ คือความไม่ระมัดระวังในการใช้ภาษา ไม่คำนึงถึงความเป็นจริง ส่งผลที่สามารถสังเกตเห็นได้ ตั้งแต่ระดับของหน่วยเล็กๆ ก็คือความแตกแยกในครอบครัว แต่ถ้าภาษาเหล่านี้มาปรากฏในสื่อ ก็จะส่งผลกระทบต่อร้ายแรงขึ้น กว้างขึ้น ยกตัวอย่างเช่นภาษาข่าว ที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ ถ้าหากใช้ภาษาที่ไม่ระวัง ก็อาจจะทำให้ผู้นำทั้งสองประเทศเกิดความบาดหมางกัน จะส่งผลให้เกิดความขัดแย้งกัน นำไปสู่ความไม่เข้าใจกัน ลูกกลมเป็นสงครามได้ ภาษาเป็นเรื่องที่สื่อมวลชนจึงควรมีความรับผิดชอบในภาษาที่ใช้และข้อเท็จจริงอื่นๆ ก็จะต้องสะท้อนข้อเท็จจริงที่ตรงที่สุด ถึงแม้ไม่อาจปฏิเสธในเรื่องของภาษาที่ดึงดูดใจ แต่ก็อยากจะให้ภาษาที่ดึงดูดใจนั้นสะท้อนความจริงที่เที่ยงตรงด้วย

นักภาษา

การใช้ภาษา ใช้คำนี้เป็นเรื่องหนึ่ง ก็อยากให้หนังสือพิมพ์ใช้ภาษาในลักษณะที่มีสีสันแบบเดิมนี้นี้แหละ แต่ว่าถ้าลดบางเรื่องลงก็จะดี เช่น อย่าให้มีสีสันจนเกินไป สร้างสีสันจนทำให้เข้าใจเกินจริง หรือสื่อให้เข้าใจความที่ผิดๆ

นักวิชาชีพ

ก็อยากให้หนังสือพิมพ์ใช้ภาษาพาดหัวที่กระชับ ใช้คำมีความหมาย ตรง ถูกต้องไม่ดูหมิ่นเหยียดหยาม หรือมีความหมายหยาบช้ำ ลามก อนาจาร รวมทั้งการใช้ภาษาต่างประเทศจนเกินความจำเป็นด้วย

4) หนังสือพิมพ์มักใช้คำแบบแปลกๆ ใหม่ๆ ท่านคิดว่าเข้าใจยากหรือไม่

นักวิชาการ

คำใหม่ๆ เป็นวิวัฒนาการทางภาษา เป็นการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นได้ เพราะภาษาไม่ใช่สิ่งตายตัว แต่ภาษาที่เกิดขึ้นใหม่ๆ ควรจะเป็นภาษาที่มีลักษณะเช่นนี้คือ หนึ่งสื่อความหมายได้กับคนส่วนใหญ่ คนส่วนใหญ่รับรู้ความหมายได้ตรงกัน สอง เป็นภาษาที่อาจจะมีความเก๋ๆ แต่ต้องมีสเนียมที่ดีในเชิงข่าว ภาษาที่สื่อเกิดขึ้นใหม่หรือเกิดขึ้นเองควรจะสะท้อนความจริงในข่าวได้ชัดไม่บิดเบือน

นักภาษา

คำแบบแปลกๆใหม่ๆ คำที่สร้างขึ้นใหม่นี้ ต้องถือว่าเป็นวิวัฒนาการอย่างหนึ่ง แต่ถ้าจะนำมาใช้นี้ก็ต้องรู้จักใช้ ต้องไม่ลืมว่าภาษาที่ไพเราะ ภาษาที่ถูกต้อง ภาษาที่ดีจะมีลักษณะอย่างไร ไม่ใช่เอาภาษาสองอย่างนี้มาใช้ปะปนกัน ไม่ใช่แค่เอาภาษาที่ต้องการเพื่อเรียกร้องความสนใจ มาใช้ในชีวิตประจำวันทั่วไป หรือเอามาใช้ในภาษาเขียน อย่างนี้ก็เรียกว่า เป็นการใช้ภาษาอย่างไม่รู้การควรไม่ควร ถ้าเป็นการใช้คำที่ค่อนข้างหมิ่นประมาท เสียดสี ก็จะมีเรื่องของจรรยาบรรณเข้ามาเกี่ยวข้องมากกว่าเรื่องของการใช้ภาษาแบบแปลกๆใหม่ๆ เท่านั้น

นักวิชาชีพ

การคิดคำใหม่นั้นคิดได้อยู่แล้วเพราะภาษามีชีวิต แต่ต้องอยู่ในกฎเกณฑ์ สมัยนี้นิยมให้ต้องคิดออกนอกกรอบถึงจะดี ถึงจะเด่น แต่ก็ควรคิดให้เป็นคำใหม่ที่ดี ออกนอกกรอบอย่างสร้างสรรค์ได้ แต่อย่าเลยเถิด ให้คิดถึงความหมายและข้อจำกัด โดยเน้นถึงความสำคัญของข่าว วิธีการทำหนังสือพิมพ์ของไทยต่างกับหลักการทำหนังสือพิมพ์ของต่างประเทศ ต่างประเทศนี้จะนำข่าวทั้งหมดมาวาง ดูข่าวทุกข่าว ข่าวใดมี point สำคัญที่สุด แล้วก็ทำดัมมี่ที่หลัง แต่ของหนังสือพิมพ์ไทยนี้ทำดัมมี่ก่อน ฝ่ายศิลป์ก็ตีดัมมี่ วางรูป วางพาดหัว ต้องวางตรงไหน วางอย่างไร ถึงจะสวย ถึงจะเด่น บางครั้งรูปกับข่าวก็วางอยู่กันคนละที่ก็มี

เนื่องจากความจำกัดของพื้นที่ เป็นเหตุบังคับให้ต้องลดคำลง เช่น ลดคำว่า ผบ.ทบ. ลงเหลือเป็นใช้คำ บิ๊กคุ่ม แทน ซึ่งในสมณนามบางคำผู้ที่เป็นข่าวก็ไม่ชอบใจ ไม่ชอบใช้ชื่อเล่น ไม่อยากให้ใช้คำว่า บิ๊ก บ้าง หรือคำไม่เหมาะสมอย่างอื่นๆ เช่น พาดหัวข่าวเรียกนายๆ ว่า มาร์ค ก็ดูไม่เหมาะสม เป็นสิ่งไม่สมควร ถึงท่านจะไม่ว่าอะไรก็ตามที่

อย่างวันนี้ (คลี่หนังสือพิมพ์แต่ละฉบับให้ดูเทียบกัน ประกอบคำอธิบาย) ฉบับนี้ใช้คำดี นี้
 ใง ‘สาวทั่วโลกน้ำตานอง ปรีณซ์วิลเลียมวิวาท์’ แต่ฉบับนี้พาดว่า ‘ผู้ตีวิวาท์’ คำว่า ‘ผู้ตี’ มี
 ความหมายหลายประการ ไม่สื่อความหมายชัดเจนเหมือนเช่นฉบับแรก

5) ถ้าท่านเป็นคนเขียนพาดหัวข่าว ท่านจะใช้ภาษาอย่างที่หนังสือพิมพ์ใ้ๆ กันอยู่หรือว่าควร
 จะใช้ภาษาลักษณะในแบบอื่นๆ หรือไม่ อย่างไร

นักวิชาการ

ในประเด็นนี้ขอยกตัวอย่างหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ เพราะว่าไทยรัฐเป็นหนังสือพิมพ์ที่ใช้
 ภาษาง่าย เป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้ไทยรัฐเป็นหนังสือพิมพ์ประชานิยมที่มียอดจำหน่ายสูง การใช้
 ภาษาที่ง่ายๆ จึงเป็นหลักสำคัญในการสื่อสาร เป็นภาษาที่ง่ายๆ ไม่ยึดถือ เป็นภาษาที่กระชับ แต่
 ภาษาที่กระชับนั้นควรจะต้องมีความน่าสนใจ ไม่แข็งทื่อจนเกินไป มีความดึงดูดใจ แต่ต้องรักษา
 ความเที่ยงตรง ความจริง ต้องใช้ภาษาอย่างมีรสนิยม เป็นภาษาที่เข้าใจง่าย การใช้ภาษาเป็นทั้ง
 ศาสตร์และศิลป์ เป็นความสามารถเฉพาะตัวที่ต้องฝึกฝน

นักภาษา

ก่อนอื่นต้องบอกว่าถ้าจะให้ไปออกหนังสือพิมพ์สักฉบับก็คงจะไม่ถนัด เพราะว่า เติบโต
 และมีชีวิตอยู่ในโลกของการใช้ภาษาที่ถูกแบบถูกแผน แต่ว่าถ้าให้ไปทำหนังสือพิมพ์ละก็ หนังสือ
 พิมพ์ฉบับนั้นก็คงจะไปไม่รอด (หัวเราะขำๆ) เพราะก็คงจะไม่ถนัดการใช้ภาษาแบบหนังสือพิมพ์
 และการทำหนังสือพิมพ์ก็ไม่ใช่งานทำคนเดียว ก็อาจจะต้องมีคนจัดหน้า คนดูแลเรื่องพาดหัวข่าว
 เข้ามาช่วยกันดูแลเรื่องแบบนี้ หนังสือพิมพ์ฉบับนั้นถึงจะไปรอด สามารถที่จะเข้าพวกเข้าหมู่กับ
 หนังสือพิมพ์อื่นๆได้ จะเห็นว่าในอดีตเคยมีหนังสือพิมพ์สยามรัฐอยู่สมัยหนึ่ง จะใช้ภาษาไทยที่
 ถูกต้อง กิ่งๆ ภาษาราชการเลยทีเดียวนะ แต่ว่าผู้อ่านก็จะอยู่ในวงที่ค่อนข้างแคบ และก็จะบอกว่าข่าว
 ก็เป็นสาระ แต่ไม่สนุก สาระ กับ สนุก นี่ยากที่จะไปด้วยกันได้ เพราะลีลาของภาษานี้จะเป็น
 มุลเหตุ

นักวิชาชีพ

ก็ใช้ภาษาที่สื่อความหมายได้ตรง เข้าใจได้ง่าย สื่อความคิดตามความเป็นจริง มีความกระชับ ไม่หยابคาย ดูถูกดูหมิ่น อย่างถ้าบุคคลในข่าวกล่าววาจาหยาบคาย ด่าทอกัน ก็จะลงเพียงเท่านั้น ไม่ลงแบบคำต่อคำ เพราะไม่เห็นสมควร อีกประการหนึ่งการใช้คำภาษาอังกฤษ มันก็นัยของมัน ไม่ได้ตรงตามที่บอกไว้ในดิคชันนารีเสมอไป ควรใช้คำไทยที่มีอยู่จะเหมาะสมกว่าคนส่วนใหญ่อ่านแล้วจะเข้าใจได้ตรงกันมากกว่า

ความคิดเห็นด้านจริยธรรม

1) เมื่ออ่านพาดหัวข่าวหนังสือพิมพ์ ท่านมักจะเกิดความรู้สึกอย่างไรอย่างหนึ่งใช่หรือไม่ เป็นความรู้สึกอย่างไร

นักวิชาการ

หนังสือพิมพ์ทุกฉบับ ไม่ว่าจะเป็นเชิงปริมาณหรือเชิงคุณภาพ หลักการสำคัญก็คือต้องมีจริยธรรม หรือจรรยาบรรณในวิชาชีพซึ่งเขียนไว้ครอบคลุม ธรรม จริยา ในการประกอบวิชาชีพไว้ครบถ้วน แต่ว่าตัวผู้ปฏิบัติการมักไม่ได้ปฏิบัติตามที่สมาคมวิชาชีพได้กำหนดไว้ ให้การทำงานด้านข่าวหรือการแสดงความคิดเห็นในสื่อหนังสือพิมพ์ในหลายๆ กรณีที่ได้เห็นกัน ไม่เป็นไปโดยหลักจริยธรรม ซึ่งอันที่จริงแล้วหลักจริยธรรมของสื่อก็มาจากหลักศีลธรรมของความเป็นคนดี เพราะฉะนั้นคนทำสื่อถ้าเป็นคนดี สิ่งที่ทำออกมาเป็นผลงานในสื่อ มันก็จะเป็นสิ่งดี

หลักสำคัญของการประกอบวิชาชีพสื่อก็คือ คนทำสื่อจะต้องเป็นคนทำดีมีศีลธรรม สิ่งที่เป็นผลงานออกมาก็จะดี และถ้าจะให้สมบูรณ์มากขึ้น ก็จะต้องพิจารณาหลักจริยธรรมและหลักจรรยาบรรณในวิชาชีพเสมอๆ จะได้ว่าสิ่งที่ตนเองทำในแต่ละวันนั้นมีเรื่องใดบ้างที่เป็นการละเมิดจรรยาบรรณ จะได้ว่าตัวและที่ปรับปรุงแก้ไข จริยธรรมของสื่อสิ่งแรกที่เรากำลังได้เห็นได้ชัดก็คือ การพาดหัวข่าว มีพาดหัวข่าวในลักษณะที่เห็นแล้ว มีความรู้สึกว่าเป็นสื่อไม่น่าจะพาดหัวเช่นนั้น เพราะไม่เป็นธรรมเนียม ละเมิดผู้อื่นบ้าง หรือไม่ถูกต้องบ้าง เหล่านี้คือสิ่งที่ไม่เหมาะสมไม่ควรกับการปฏิบัติวิชาชีพ ในหนังสือพิมพ์แต่ละฉบับเราจะเห็นได้จากพาดหัวข่าว เห็นได้จากภาพข่าวที่น่าเสนาอ ถ้าลองคลิกไปหน่อยก็จะเห็นได้จากตัวข่าว ตัวบทความความเห็นต่างๆ

นักภาษา

เท่าที่มีผู้กล่าวไว้ถึงเรื่องหนังสือพิมพ์มีการใช้คำผิดจริยธรรมนั้น คิดว่าหนังสือพิมพ์ไม่ใช่คำผิดจริยธรรมนะ เพราะจริยธรรมนี้มีความหมายอีกอย่างหนึ่ง แต่ถ้าใช้คำผิดหลักภาษานี้น่าจะใช้เพราะใช้เพื่อการสร้างสีสันมากกว่า พูดถึงจริยธรรมความหมายน่าจะเป็นอีกเรื่องหนึ่งมากกว่า การใช้คำนี้ก็จะเป็นอีกเรื่องหนึ่ง ถ้าเป็นการใช้คำที่ค่อนข้างหมิ่นประมาท ใช้คำเสียดสี ก็จะเป็นเรื่องของจรรยาบรรณมากกว่าจริยธรรม

นักวิชาชีพ

ในฐานะคนทำสื่อ ทุกวันนี้สื่อหนังสือพิมพ์ต้องแข่งขันกับสื่อโทรทัศน์ ซึ่งมีทั้งเสียงและภาพ หรือกับสื่อใหม่ซึ่งเร็วกว่า สดกว่า แต่ด้วยศักยภาพของสื่อหนังสือพิมพ์ การนำเสนอในเรื่องใดๆก็นำเสนอได้ เขียนได้ภายในหลักของการนำเสนออย่างมีจริยธรรม ที่มีคำกล่าวกันว่า ‘ข่าวร้ายลงฟรี ข่าวดีเสียเงิน’ นั้นไม่จริง เช่น การนำเสนอข่าวเด็กที่ได้รับเหรียญทอง หรือรางวัลโอลิมปิก ข่าวประเภทนี้มีน้อย มีเด็กไม่กี่คนที่ได้รับ แต่ข่าวร้ายมีจำนวนมากว่ามีเป็นร้อยเป็นพันข่าว จึงดูเหมือนกับหนังสือพิมพ์มุ่งจะลงแบบว่า ‘ข่าวร้ายลงฟรี ข่าวดีเสียเงิน’

ตามความเป็นจริงนั้น สื่อไม่รับเงิน บางข่าวลงไม่ได้ เพราะมีภาพที่ไม่เหมาะสม เป็นภาพสถาบัน ซึ่งต้องวางไว้ส่วนบน แต่ด้วยข้อจำกัดของการจัดเนื้อที่ คนทำสื่อก็ไม่สามารถลงได้ ถ้าลงไปก็ย่อมจะถูกว่าได้อีกว่าไม่พิจารณาความเหมาะสม ฉะนั้นในสายตาคนทำสื่อเมื่ออ่านพาดหัวข่าวหนังสือพิมพ์ เราก็มักจะคิดถึงความเหมาะสม ความตรงของการนำเสนอ

2) ท่านคิดว่าการพาดหัวข่าวของหนังสือพิมพ์มักมีลักษณะที่แรงเกินจริงเสมอ หรือไม่

นักวิชาการ

คำที่กล่าวกันว่า สื่อหนังสือพิมพ์พาดหัวข่าวแรงเกินไป แรงในหลายๆแง่แล้วแต่จะมอง โดยธรรมชาติของสื่อเมื่อพาดหัวข่าว ก็มักจะยึดหลักของการสร้างความสนใจ ความดึงดูดใจ สื่อมักจะใช้กลยุทธ์ของการสร้างความแรงหรือความเกินจริง (หัวเราะขำๆ) เพราะจากหลักจิตวิทยาทั่วไปก็คือว่า คนมักจะสนใจในเรื่องที่แรงๆ เรื่องที่ผิดปกติ ถ้าถามว่าสื่อทำแล้วถือว่าผิดจรรยาบรรณหรือไม่ ก็ถือว่าผิดแน่นอน เพราะว่าหลักของสื่อก็คือต้องยึดมั่นในการนำเสนอเหตุการณ์ต่างๆ เรื่องราวต่างๆให้ถูกต้องแม่นยำ เทียงตรงที่สุด

แม้กระทั่งการใช้ภาษาที่จะรายงาน ไม่ว่าจะป็นในพาดหัวข่าว ในข่าว หรือในบทความ ก็จะต้องเที่ยงตรง แม่นยำ ถูกต้อง เป็นสิ่งสำคัญมาก ในส่วนคำบรรยายใต้ภาพ ถ้าเป็นภาพข่าว ไม่ใช่สารคดีหรือคอลัมน์ ก็ใช้หลักเดียวกับการนำเสนอข่าว คือต้องถูกต้องเที่ยงตรง บิดเบือนไม่ได้ แม้ว่าจะต้องการเขียนสร้างความน่าสนใจ ก็ไม่ควรจะใส่อารมณ์ให้รุนแรงเกินจริง หรือดูไม่ดีเกินจริง ถึงแม้จะเพียงแต่ทำให้ ‘เกินจริง’ ก็ถือว่าผิดหลักทางด้านของวารสารศาสตร์อยู่แล้ว

นักภาษา

ก็คิดว่าหนังสือพิมพ์เองก็คงพยายามระมัดระวังอยู่ อาจจะมีหลุดไปบ้างบางชิ้น แต่ว่าที่พบบ่อยก็คือเรื่องพาดหัวข่าวกับในเนื้อข่าวนี้เป็นคนละอย่าง บางทีพาดหัวข่าวเอาไว้แต่ในเนื้อข่าวนี้นี้ไม่มีข้อความหรือว่ามีเนื้อหาอะไรในทำนองนั้นเลย อาจจะเป็นเพราะคนละ edition หรือเปล่า คือเปลี่ยนกรอบ แต่เปลี่ยนไม่หมด ตัดต่อแล้วลืมที่จะเปลี่ยนตรงพาดหัวด้วย เพราะฉะนั้นสิ่งที่พาดหัวเอาไว้ก็เลยไม่มีอยู่ในเนื้อข่าว

ส่วนประเด็นที่ว่าการใช้คำในพาดหัวข่าวมีความแรงหรือไม่ ก็ถือว่า แรง (เน้นน้ำหนักของคำ) ที่ว่าแรงก็แล้วแต่ข่าวด้วย อย่างข่าวพาดหัวเรื่องการเมืองนี้ก็มักจะแรงแต่ไม่ถึงขั้นการหยาบคาย เพียงแต่ใช้คำที่มักจะตรงแล้วก็แรง แรงนี้หมายถึงอะไร ขอยกตัวอย่างข่าวพาดหัวไทยรัฐฉบับวันที่ 1 กรกฎาคม ว่า ‘จะดีเอสไอโยงมั่ว บัญชีน้องเอมเหมาเงินโดนยึดหาเป็นท่อน้ำเลี้ยง’ ประโยคที่ว่า จะดีเอสไอโยงมั่ว และอีกตัวอย่างหนึ่ง ‘เทือกถอยกรุด เลื่อนถกสบ. 10 ยังลือบปี่ไม่จบ’ คำว่า ถอยกรุด เลื่อนถกสบ. 10 อาจจะเป็นรูปประโยคที่ไม่สมบูรณ์ แต่ว่าพอหมายความโดยคลุมๆ แล้วก็พอเขาได้อ่านได้เข้าใจ ที่ว่าแรงก็ได้แก่คำว่า จะ คำว่า ถอยกรุด เป็นคำที่มีความหมาย มีสีสันดีกว่าจะใช้คำว่า เทือกถอยกรุดการประชุม ซึ่งเป็นประโยคธรรมดา

การใช้คำ จะ คำว่า ถอยกรุด เป็นการใช้คำต่างความหมาย นำมาใช้ในอีกที่หนึ่ง การถอยนี่ก็คือเราเดินไปแล้วก็พบอุปสรรค เราก็ถอยหลัง อาจจะไปอ้อมไปอีกเส้นทางหนึ่ง หรือว่ายอมแพ้ ถ้ามีการต่อสู้ ก็อ้อม กองทัพถอยไปก่อน ในกรณีนี้อ่านแล้วก็เข้าใจว่าคุณสุเทพยอมเลื่อนวาระการประชุมไปก่อน เพราะเห็นว่าจังหวะยังไม่เหมาะ เสนอไปก็อาจจะไม่ชนะ ไม่ได้อย่างที่ตนเองต้องการ ซึ่งในเรื่องของการประชุมนี้จะเป็นเรื่องของการถอนเรื่องออก แต่ไม่ใช่เรื่องของการถอยกรุด ตัวอย่างนี้ก็แสดงว่า เอาความหมายของคำว่าถอยกรุดมาใช้ในเรื่องของการ ถอน หรือ เลื่อนวาระประชุมวาระ ซึ่งเป็นคำที่ไม่มีสีสันหรือมีความน่าสนใจ ไม่ถือว่าเป็นการแสดงความคิดเห็นของผู้

เสนอข่าว เพราะถ้าในเนื้อหาเป็นการถอนเรื่องออกจากวารสารพิจารณา ก็ถือว่าเป็นความหมายตรง การใช้คำถ้อยกรุดถือเป็นคำที่มีน้ำหนัก มีสีสันมากกว่าถ้อย เฉยๆ ถ้อยคำเดียว

ถ้อยกรุดในที่นี้คือการถ้อยอย่างรวดเร็ว ตรงกับเนื้อหาของข่าว ไม่ถือว่าเป็นการแสดงความคิดเห็นของผู้เขียน แต่อีกตัวอย่างหนึ่งคือ ละติเอสไอโยงมั่ว ถ้าเนื้อหาว่าติเอสไอเอาข้อมูลหลายๆ อย่างเข้ามาเชื่อม เข้ามาปนกันโยงเรื่องนั้นเข้ากับเรื่องนี้ออกมา ก็เข้าข่ายของการโยงมั่วแล้ว ละติเอสไอโยงมั่ว จะเป็นการแสดงความคิดเห็นของผู้เขียนหรือไม่ นั่น ก็ต้องแยกให้ดี เพราะถ้าตรงกับเนื้อหา และเป็นเรื่องของการใช้ภาษาให้มีสีสันมันก็อย่างหนึ่ง แต่ถ้าหากนำมาใช้แล้วบิดเบือนไม่ตรงกับข้อเท็จจริงก็อีกเรื่องหนึ่ง ถ้าเป็นเพียงการใช้คำให้หลากหลายออกไป ไม่ถือว่าเป็นการออกความคิดเห็นของผู้เขียน

นักวิชาชีพ

แรง หรือไม่แรง ถ้าข่าวไม่แรง เรื่องที่หยิบยกมาเป็นข่าวพาดหัวก็ไม่แรง สื่อทำหน้าที่ของตนเอง คือ จริงและตรง เพื่อประโยชน์สังคมและเพื่อประโยชน์ชาติ ต้องทดแทนคุณแผ่นดิน โดยกรอบหน้าที่ของคนหนังสือพิมพ์มีหน้าที่ต้องส่งเสริมคนดี ป้องกันคนชั่ว นักข่าวจึงต้องเรียนรู้ให้มาก หาประสบการณ์เพิ่มเติมจากความรู้ที่ได้รับจากการเรียนในสถาบัน แสวงหาประสบการณ์ภายนอกเพิ่มเติม ต้องอ่านให้มาก คุยได้กับคนทุกระดับ แม้ในการสัมภาษณ์ก็ไม่ควรใช้ความรู้สึกของตนเอง ไม่ควรใส่ความคิดของตนลงไป ต้องใช้ความรู้ที่ได้มาให้อ้างอิงให้ตรงๆ

3) ท่านดูภาพข่าวแล้วอ่านคำบรรยายได้ภาพข่าวหรือไม่ ถ้าอ่าน อ่านแล้วรู้สึกอย่างไรบ้าง

นักวิชาการ

หลักของวารสารศาสตร์ก็คือ การนำเสนอต้องให้เที่ยงตรงที่สุด แม่นยำที่สุดในการรายงาน เพื่อสะท้อนเหตุการณ์ ซึ่งในที่นี้ก็คือเพื่อสะท้อนภาพที่ปรากฏอยู่เหนือคำบรรยายนั้น คำบรรยายก็เหมือนกับข่าว ไม่ว่าจะเป็นการเขียนเพื่อให้น่าสนใจอย่างไรก็ตาม สิ่งที่สำคัญที่สุดก็คืออย่าทำให้คนในภาพ หรือคนในข่าวเสียหาย หรือว่าถูกมอง ถูกดูหมิ่นดูแคลน เช่นนี้ก็คือว่าผิดจรรยาบรรณ และยังมีผลกระทบต่อผู้อื่นอีกด้วย

การดูภาพแล้วอ่านคำบรรยายหรือไม่ นั่นขึ้นอยู่กับอุปนิสัยของแต่ละคน บางคนมีเวลาเยอะก็อ่านทุกตัวอักษร อ่านทั้งโฆษณา อ่านทั้งคำบรรยายได้ภาพ สำหรับคนที่ไม่ค่อยมีเวลา ก็จะอ่านพาดหัวข่าว ดูภาพไม่อ่านคำบรรยายได้ภาพ เว้นแต่ว่าภาพนั้นสื่อความหมายได้ไม่สมบูรณ์ก็จะอ่านคำบรรยายภาพด้วย โดยหลักทั่วไปคนก็จะอ่านพาดหัวข่าว อ่านความนำ บางทีก็ไม่อ่านหน้า ต่อเว้นแต่ว่าเป็นเรื่องที่อยู่ในความสนใจจริงๆ และหนังสือพิมพ์ไทยเราออกแบบเน้นการขาย การดึงดูดความสนใจจากพาดหัวข่าว จากรูปภาพเป็นสำคัญ การออกแบบของหนังสือพิมพ์ช่วยให้คนอ่าน อ่านสิ่งที่เห็นอย่างผิวเผิน

ส่วนการคาดเดาบางอย่างนี้ก็เพื่อที่จะหลีกเลี่ยงกฎหมาย ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับเด็ก เยาวชน และสตรี เป็นเรื่องของข้อบังคับทางกฎหมาย แต่ส่วนที่สำคัญ อยู่ที่การตัดสินใจในเชิงจริยธรรมว่าเป็นเรื่องที่ควรคาดหรือไม่ อย่างภาพคนตายไม่ผิดกฎหมาย แต่ในแง่จริยธรรมนั้นควรหรือไม่ ต้องอยู่ที่ความรับผิดชอบของผู้ที่เป็น Gate Keeper ไม่ว่าจะเป็ฝ่ายภาพก็ดี หรือฝ่ายบรรณาธิการ จะต้องมีความรับผิดชอบต่อผู้อ่าน ซึ่งความรับผิดชอบต่อผู้อ่านนี้ ต้องคำนึงว่าผู้อ่านหนังสือพิมพ์ซึ่งอาจจะเป็นได้ทั้งผู้ใหญ่และเป็นได้ทั้งเด็ก เป็นได้ทั้งคนที่มีการศึกษาและไม่มี เพราะฉะนั้นผลกระทบอาจจะไม่เกิดขึ้นกับคนทุกคน แต่ถ้าผลกระทบเกิดขึ้นกับคนกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง แม้ว่ากลุ่มเล็กก็ตาม นักข่าวก็ต้องมีความรับผิดชอบต่อ ควรจะให้เกิดขึ้นหรือไม่

นักภาษา

ตามปกติเมื่ออ่านหนังสือพิมพ์ก็จะดูทั้งพาดหัวข่าว พาดหัวรอง ส่วนภาพก็ดู และก็อ่านคำอธิบายได้ภาพ แต่เนื้อหาไม่ได้อ่านละเอียดเพราะมักจะเขียนกันยืดยาว บางทีก็ใช้ตัวพิมพ์เล็กมากจนไม่สะดวกที่จะอ่าน บางฉบับอย่างเดลินิวส์ยังใช้ตัวอักษรที่มีขนาดน่าอ่านอยู่ แต่บางชื่อฉบับตัว อักษรจะเล็กมากไม่สะดวกต่อการอ่านก็จะไม่อ่าน บางทีก็เปลี่ยนชื่อฉบับที่เคยรับอยู่ ไปหาชื่อฉบับที่มีตัวโตมากขึ้น (หัวเราะนิดๆ) บางทีหนังสือพิมพ์ก็ใช้ตัวอักษรเล็กเพื่อให้บรรจุเนื้อหาได้มากๆ แต่ก็ลืมนึกถึงผู้ที่มีความเสื่อมถอยทางสายตา (หัวเราะนิดๆ) ถ้าข่าวที่เขียนยืดยาวมากกกก (ลากเสียง) ก็น่าจะสรุปประเด็นลงสักหน่อย จะได้ใช้ตัวอักษรที่ไม่เล็กมาก อันนี้ก็เป็นความคิดเห็นส่วนตัวเกี่ยวกับคุณภาพของการพิมพ์

นักวิชาชีพ

ภาพข่าวก็ดูนะ ดูรูป ดูเปรียบเทียบกัน ดูว่าทำไมวางมุมกล้องอย่างนั้นไม่วางอย่างนี้ ดูองค์ประกอบของภาพ ทำไมถ่ายแต่รูปผู้ต้องหา ไม่มีภาพ ผู้จับกุม อะไรทำนองนี้แหละ ถ้าภาพนั้นไม่ชัดเจนก็จะดูหลายๆฉบับประกอบกัน หรือดูคำบรรยายภาพเพื่อให้รู้รายละเอียดได้ชัดเจน บางทีก็เอ๊ะ ภาพไม่ชัดด้วยข้อจำกัด ถ่ายได้ภาพเดียวก็ถูกกันออกไป จับผู้ต้องหาคนอ่านก็ย่อมอยากจะได้เห็นหน้าค่าตา แต่ถ่ายภาพผู้ต้องหา หน้าก็มองไม่เห็น หรือ ขาดองค์ประกอบที่ควรมีในภาพ ก็ดูหลายๆเล่มเปรียบเทียบกัน เป็นหน้าที่ของคนทำสื่อที่จะพิจารณา

4) ท่านคิดว่าควรคาดแถบบางๆ เพื่อปิดบังภาพใบหน้าเด็ก เยาวชน สตรี และผู้ด้อยโอกาส ที่ตกเป็นข่าวหรือไม่

นักวิชาการ

ส่วนการคาดแถบบางๆ ก็เพื่อที่จะหลีกเลี่ยงกฎหมาย ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับเด็ก เยาวชน และสตรี เป็นเรื่องของข้อบังคับทางกฎหมาย แต่ส่วนที่สำคัญ อยู่ที่การตัดสินใจในเชิงจริยธรรมว่าเป็นเรื่องสมควรคาดหรือไม่ ผลกระทบต่อคนกลุ่มใดๆในสังคม ซึ่งก็คือสิ่งที่เราเรียกว่าความรับผิดชอบ แม้ว่าอาจจะไม่ได้เขียนไว้ในจรรยาบรรณก็ตาม จิตสำนึกความรับผิดชอบนี้ถือว่าเป็นจริยธรรมของคนทำข่าว ไม่จำเป็นต้องเป็นจรรยาบรรณที่เขียนไว้เป็นลายลักษณ์อักษร แต่อยู่ที่จิตสำนึกและการตัดสินใจเชิงจริยธรรมของความรับผิดชอบต่อว่า ควรจะคาดหรือไม่คาดสิ่งที่ปรากฏ แค่นั้นอย่างไร หรือถึงแม้กระทั่งว่า ควรจะลงหรือไม่ลงด้วยซ้ำไป เช่น ภาพพระภิกษุที่ประพฤติตนไม่สมควรแก่สมณเพศ ควรจะลงหรือไม่ควรจะลง เป็นต้น ไม่ใช่เพียงแค่คาดหรือไม่คาด แต่อยู่ที่ประเด็นพิจารณาว่าควรจะนำเสนอหรือไม่ควรนำเสนอมากกว่า ลงแล้วเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวมหรือไม่ หรือลงแล้วเป็นโทษมากกว่าผลประโยชน์ของความอยากรู้อยากเห็นเท่านั้นหรือไม่ สื่อต้องคำนึงถึงผลกระทบและความรับผิดชอบต่อผลที่จะตามมา

นักภาษา

ส่วนมากสื่อก็พยายามบัง ให้มีอะไรที่มีแถบมัวๆ มาคาดบางๆ แต่การลงรูปเด็ก เยาวชน สตรี และผู้ด้อยโอกาส ที่ตกเป็นข่าว เป็นผู้ต้องหา แล้วเอารูปมาลงอย่างนี้ถือว่าผิดจริยธรรม ควรจะคาดเพราะผู้อ่านก็ไม่ได้ประสงค์ว่าจะต้องดูหน้าให้ชัดๆ ยกเว้นเป็นโจรผู้ร้าย ปล้น ก็ลงหน้าให้ชัดๆ เพื่อที่จะได้มีการขยายผลต่อไป เช่น ผู้ร้ายไปปรากฏตัวในอีกท้องที่หนึ่ง ก็มีผู้เห็นและจำหน้าได้ ก็บอกให้ตำรวจจับกุม นี่ก็เป็นประโยชน์ของการไม่คาด ก็ต้องดูข้อเท็จจริง จริงอยู่ที่ว่า ยังเป็น

เพียงผู้ถูกกล่าวหา แต่ว่าถ้าหลักฐานมันชัด เช่น ตำรวจให้ดูภาพว่านี่แหละ เป็นภาพผู้ที่ต้องการตัว
 อย่างนี้สื่อก็ควรจะลงให้ชัดๆได้ เพื่อช่วยกันหาตัวผู้ร้าย ถ้าอายุยังไม่ถึงก็ควรต้องคาด ยกเว้นไปก่อ
 คดีอาชญากรรมและตำรวจต้องการตัว ขึ้นอยู่กับพฤติกรรมและความแน่ชัดของการก่อพฤติกรรม

นักวิชาชีพ

การคาดเดาบางอย่าง หรือการไม่เสนอชื่อ ที่อยู่ มีหลายกรณี ที่จริงตามกฎหมายไทยแล้วห้าม
 ถ่ายรูปด้วยซ้ำไป ถ้าเป็นเด็กคือมีอายุไม่เกิน 14 ปี หรือเป็นเยาวชนที่มีอายุไม่เกิน 18 ปี ต้องหาว่า
 กระทำความผิด หรือถูกข่มขืน ทำให้เสียชื่อเสียง การถ่ายภาพมาลงแม้จะคาดเดาบางอย่างที่หน้าก็ถือ
 ว่าเป็นการละเมิด ผิดจริยธรรม

5) ท่านคิดว่าควรคาดเดาบางอย่างที่ภาพหวาดเสียว สยดสยอง อูจาด หรืออนาจาร หรือไม่

นักวิชาการ

ถ้าภาพนั้นเป็นในกรณีของคนตายไม่ว่าจะด้วยเหตุใดๆ ซึ่งข้อมไม่มีโอกาสที่จะมาร้องเรียน
 ได้อีกแล้ว แต่คนที่ทำสื่อควรให้ความเคารพกับผู้ตาย ไม่เพียงแต่การลงรูปภาพหรือไม่ลง จะคาด
 หรือไม่คาดที่ภาพหวาดเสียว แม้การใช้ภาษาที่พูดถึงก็ต้องมีการให้เกียรติในแง่ของความเป็นมนุษย์
 ยิ่งเป็นภาพยังมีผลกระทบ มี impact สูง เพราะฉะนั้นการนำเสนอภาพของคนตายในลักษณะที่คน
 ดูดูแล้วมีความรู้สึกที่ไม่ดี ไม่ว่าในแง่ใดแง่หนึ่ง ก็ถือว่าเป็นการละเมิดผู้ตาย

แม้จะเป็นภาพของคนเป็นก็ตาม ถ้าทำให้ดูน่าเกลียด ถูกเหยียดหยาม โดยที่เจ้าตัวไม่ได้ยิน ขอม
 เป็นเรื่องส่วนตัว เป็นสิทธิส่วนบุคคล สื่อก็ทำไม่ได้ ยิ่งในกรณีของคนตาย สื่อจะนำเสนอ
 อย่างไรหรือไม่ ต้องพิจารณาในแง่ของความมีจรรยาบรรณในการเคารพความเป็นผู้มีชื่อเสียงหรือ
 เปล่า ไม่ว่าจะอยู่หรือจะตาย แต่ว่าคนตายก็น่าจะต้องเคารพให้มาก เพราะเค้าไม่มีสิทธิ์ที่จะมา
 ร้องเรียนอะไร เราจะว่าตายไปแล้ว จะเสียชื่อหรือถูกเหยียดหยามก็ไม่เป็นไร แต่อย่างน้อย ญาติและ
 ชื่อเสียงของญาติก็มีความสำคัญเท่ากัน

นักภาษา

ควรคาดเพราะผู้อ่านก็ไม่ได้ประสงค์ว่าจะเห็นชัดๆ เห็นจะๆ เห็นรายละเอียดอะไรกันนัก

นักวิชาชีพ

ภาพถ่ายที่น่าหวาดเสียว น่าเกลียด ไม่น่าดู ถึงแม้จะไม่ผิดกฎหมาย แต่ก็ควรจะระงับยับยั้งไว้บ้าง ถือว่าผิดหลักจรรยาบรรณในวิชาชีพ สภาการหนังสือพิมพ์มีมติตักเตือนได้อย่างเดียว แต่ไม่อาจควบคุมดูแลได้ทั่วถึง ในส่วนของการลงโทษนั้น สภาการหนังสือพิมพ์ไม่มีสิทธิ์ลงโทษ เพราะไม่ใช่หน่วยงานที่จะลงโทษใคร ได้แต่เตือน บอก แจ้งให้แก้ไข อยู่ที่ประชาชนจะไม่ซื้อสื่อนั้นๆ ถ้าเห็นได้ถึงความไม่เหมาะสม ไม่สมควร ถ้ายังซื้อก็คือสนับสนุน

6) ท่านคิดว่าข่าวเชิงลบที่หนังสือพิมพ์เสนอเป็นประจำ เช่น ข่าวอาชญากรรม ข่าวการเมือง ข่าวนักการเมือง คอร์รัปชันหรือข่าวเชิงลบเรื่องอื่นๆที่เสนอกันอยู่เป็นประจำ จะมีอิทธิพลให้เด็กและเยาวชนเกิดการซึมซับ หรือเกิดพฤติกรรมเลียนแบบได้หรือไม่ เพราะเหตุใด

นักวิชาการ

ใช่...เห็นด้วยนะเพราะว่าการที่นำเสนอซ้ำๆ จะทำให้คนชาชินจนกระทั่งแยกแยะควรมองหรือไม่ออก เพราะว่าเห็นจนชินตาจนกระทั่งรู้สึกเป็นเรื่องปรกติ ไม่ว่าจะ เป็นความรุนแรงในสื่อ เซ็กส์ในสื่อ หรือภาพคนตายในสื่อ หรือแม้กระทั่งการคอร์รัปชัน (หัวเราะ) ที่ผลการวิจัยมีบอกว่า คอร์รัปชันนิดหน่อยไม่เป็นไร ทำประเทศให้เจริญก็โอเค นี่เป็นเพราะว่า มันคอร์รัปชันจนกลายเป็นเรื่องปรกติไปแล้ว ถ้าเราทำให้เห็นว่าเรื่องนี้มันไม่เป็นเรื่องปรกติ มันจะต้องไม่มี ถ้ามันมีเมื่อใด ถือว่ามันเป็นเรื่องไม่ปรกติ เราก็จะขจัดสิ่งที่ไม่ถูกไม่ควรได้ แต่ถ้าเรานำเสนอจนชาชินมันก็จะแยกแยะไม่ออก

นักภาษา

ใช่ถ้าเห็นบ่อยๆ ก็จะเห็นเป็นเรื่องธรรมดา เกิดความชาชิน ส่วนมากสื่อก็พยายามบัง ให้มีอะไรที่มีแถบมั่วๆ มาคาบบางๆ แต่ก็น่าแปลกที่ในประเด็นนี้ทำไมละครโทรทัศน์ซึ่งก็คือสื่ออย่างหนึ่งเหมือนกัน ถ้ามีการสูบบุหรี่ดื่มเหล้าก็จะคาดแถบ แต่ถ้าเสนอเรื่องราวที่ต่อยกันฆ่าฟัน ยิ่งแทงกันให้เห็นๆ เลือดไหลอาบนองพื้น เสนอเต็มๆจะๆ เป็นที่น่าสงสัยว่าระหว่างเลือดนองแสดงอาการฆ่าฟันกันให้เห็นกับการมั่วๆไว้ที่การสูบบุหรี่ การดื่มเหล้า ต้องมีอะไรมั่วๆไว้ที่ขวดเหล้า ผลมีแค่นั้นหรือ มีผลลัพธ์ที่มีต่อผู้ชมหรือเยาวชน แตกต่างกันจริงหรือ (หัวเราะนิดๆ) ก็อาจจะบอกว่ ก็กฎหมายไม่ได้ห้ามที่จะไม่ให้เห็นบาดแผล หรืออย่างเห็นตัวละครผูกคอโยนตัวลงมาจากต้นไม้ให้เห็นๆ กัน อย่างที่หนังสือพิมพ์ลงข่าวว่าเต็กๆ เอาอย่างลองทำดูมั่ง ทดลองผูกคอตัวเอง ทำเล่นๆ

แต่ตายไปจริงๆ เป็นที่น่าสงสัยว่ากฎหมายห้ามและไม่ห้ามจริงหรือ (ทำที่หนักแน่นกับน้ำเสียงที่จริงจังต่อการฝากไว้กระตุ้นเตือนเป็นประเด็นให้ผู้เกี่ยวข้องได้คิด)

ถ้าเราเปรียบเทียบกันหลายๆประเทศ การนำเสนอภาพนี้บางทีเค้าใช้การตัดต่อมาช่วยเดินเรื่อง พอยกปิ่นขึ้นทำท่าคล้ายจะยิง ฉากต่อไปก็คือตายไปแล้ว แต่ของไทยนี่แทบจะแสดงให้เห็นทุกวินาที (หัวเราะ) เพราะฉะนั้นอย่าลืมนึกว่าเด็กเค้าก็ดู คิดเปรียบเทียบกันอยู่พอเห็นบ่อยๆ ก็ชินไม่ว่าจะเป็นสื่อหนังสือพิมพ์ หรือสื่ออื่นๆ ก็จะเสนอเรื่องแบบนี้ไปในทำนองเดียวกัน เด็กก็จะเห็นซ้ำซากแบบชินเห็นเป็นของธรรมดา อย่างที่จะเห็นว่าเด็กลุกขึ้นมาไล่ยิงกัน ปาระเบิดใส่รถเมล์ ก็เคยอ่านคำสารภาพของเด็กว่าเห็นเค้าทำกัน เห็นจากพาดหัวข่าวว่าโรงเรียนอื่นเค้าก็ทำกันก็ทำมั้ง หรือการถ่ายคลิปตบตีกัน (เลียนแบบพฤติกรรมตัวละครในโทรทัศน์ : ผู้วิจัย) เพราะเด็กอาจจะขาดความขี้คิด ไม่ได้รู้สึกว่ามันใคร่ใคร่สิ่งใดไม่ควร แต่ต้องการว่าเหมือนเพื่อน เค้าทำได้เราก็อำมหังหรือเห็นเป็นเรื่องสนุก เห็นเป็นเรื่องเฮฮา อย่างที่เค้าว่า ซ่า ก็ซ่าไปตามๆ กันอย่างนั้นเอง แต่ไม่ได้นึกถึงว่าควรหรือไม่ควรแค่ไหน การที่เด็กเห็นบ่อยๆ แล้วซาชินนี้ อันนี้ถือเป็นอันตรายมากเลย สำหรับการเห็นสิ่งที่เป็นลบบ่อยๆจนชิน จนเห็นเป็นเรื่องธรรมดา

นักวิชาชีพ

การที่สื่อเสนอข่าวเชิงลบ หรือเรื่องราวความขัดแย้งในสังคม เป็นสิ่งที่ถูกต้อง เสนอตรงตามความจริงรายงานข่าวเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ให้ประชาชนวิพากษ์วิจารณ์ อย่างการที่ สส. แสดงพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมต่างๆในสภา ซึ่งเป็นสถานที่ทรงเกียรติ ต้องเป็นหน้าที่ของหน่วยงานที่จะดูแล ประธานสภามีหน้าที่ต้องห้ามปราม ต้องดูแลไม่ให้เหตุการณ์เกิดขึ้น ถ้าสื่อลงข่าว นำเสนอข่าวเหล่านี้ก็เพื่อให้ประชาชนทราบความจริง จะโทษสื่อไม่ได้ ต้องโทษผู้ก่อเหตุ ถ้ามีเหตุเกิดขึ้นแล้วสื่อไม่นำเสนอถือว่าผิดหน้าที่ ผิดพลาดเพราะไม่เสนอความเป็นจริง ตามจริง ควรโทษที่ผู้ก่อเหตุมากกว่า โทษผู้นำเสนอบ้างแต่ไม่โทษทั้งหมด สื่อไม่ใช่ต้นเหตุของผลทั้งหมด

ด้านพฤติกรรมกรรมการอ่าน

- 1) หนังสือพิมพ์เล่มโปรดที่ท่านอ่านอยู่คือหนังสือพิมพ์อะไร (ตอบได้มากกว่า 1 ชื่อฉบับ)

นักวิชาการ

หลักของการอ่านหนังสือพิมพ์ที่ดีที่สุด คือต้องเลือกมากกว่าหนึ่งฉบับ จะอ่านจากแหล่งใดๆ ก็ตามอาจซื้อเอง หรืออ่านจากห้องสมุดก็ตาม ก็ต้องเลือกให้ได้มากกว่าหนึ่งฉบับ ในส่วนตัวแล้วประการแรกจะเลือกอ่านหนังสือพิมพ์ที่มีเนื้อหาหลากหลาย ทั้งข่าวการเมือง ข่าวเศรษฐกิจ ข่าวชาวบ้าน ประการที่สองจะเลือกอ่านหนังสือพิมพ์ที่มีรสนิยมนที่ดี มีคอลัมน์ความคิดเห็นที่มีความเป็นธรรมชาติเชื่อถือ

นักภาษา

ตอบตรงๆ ได้เลยว่า ไม่มีหนังสือพิมพ์ในดวงใจ เพราะหนังสือพิมพ์แต่ละฉบับนี้จะมี ความต่างกันไม่มากนักหรอก หนังสือพิมพ์นี้ถ้าแบ่งเนื้อหาต่างๆ ไปก็จะมีสองกลุ่ม คือกลุ่มที่เน้นสาระ (หนังสือพิมพ์เชิงคุณภาพ : ผู้วิจัย) กับกลุ่มที่เน้นข่าวอาชญากรรม ข่าวชาวบ้าน (หนังสือพิมพ์เชิงปริมาณ : ผู้วิจัย) ทั้งสองกลุ่มนี้ความต่างในรายละเอียดไม่ค่อยมาก จุดดีจุดด้อย เช่น หนังสือพิมพ์ มติชนกับกลุ่มสาระด้วยกัน คำก็แน่น มีข่าวที่มีสาระ ทั้งข่าวการเมือง ข่าววิชาการ บทความด้วย มีรายละเอียดมาก คนที่มีเวลาอ่านน้อยก็อ่านได้ไม่ก็ขึ้นในหนึ่งฉบับ เนื้อหาในกลุ่มเดียวกันก็จะไม่ค่อยแตกต่าง กับอีกกลุ่มหนึ่งที่เสนอข่าวชาวบ้าน อย่างไทยรัฐ เดลินิวส์ ก็จะคล้ายๆ กันนะแหละ เพราะฉะนั้นกลุ่มที่อยู่ตรงกลางๆ ที่พยายามจะเป็นทั้งสองแบบ อย่างไทยโพสต์ แต่ทั้งหมดก็ยังไม่ถึงขั้นที่จะเป็นหนังสือพิมพ์ฉบับโปรด ก็ไม่มี

นักวิชาชีพ

ก็อ่านหมดทุกเล่ม อ่านผ่านๆ เพื่อเปรียบเทียบข่าวก่อน อ่านจริงๆ เฉพาะฉบับที่สนใจ ข่าวที่สนใจ อ่านข่าวที่เสนอตรง ถ้าใช้คำดี ไม่เหยียดหยามไม่ละเมิด ก่อให้เกิดความรู้สึกลูกถูกคูหมิ่น ก็จะอ่านละเอียดอ่านนานหน่อย

2) ท่านใช้เวลาอ่านหนังสือพิมพ์แต่ละฉบับนานเท่าไร

นักวิชาการ

ส่วนใหญ่ที่อ่านอยู่ประมาณวันละสองฉบับ ก็จะเป็นหนังสือพิมพ์เชิงปริมาณที่มีจำนวนจำหน่ายมากที่สุดฉบับหนึ่ง ส่วนอีกฉบับหนึ่งก็จะเป็นหนังสือพิมพ์เชิงคุณภาพที่มีจำนวนจำหน่าย

มากที่สุดเหมือนกัน เวลาที่ใช้ในการอ่านสื่อถ้าอ่านวันละสองฉบับ ก็จะใช้เวลาอ่านประมาณครึ่ง ชั่วโมง

นักภาษา

ก็ไม่นานนัก แล้วแต่แต่ละฉบับ แต่ละวันจะมีเรื่องอะไรที่ตนเองสนใจบ้าง สรุปแล้วไม่แน่นอนยากจะสรุปได้ ไม่อ่านเป็นชั่วโมงเพราะรับหนังสือพิมพ์อยู่น้อยฉบับ ขอไม่ตอบให้ชัดเจนไปกว่านี้จะดีกว่า

นักวิชาชีพ

ก็แล้วแต่ฉบับนะ บางฉบับครึ่งชั่วโมง บางฉบับอ่านถึงชั่วโมง บางฉบับก็อ่านผ่านๆ บางฉบับก็ไม่อ่านเลย ที่ไม่อ่านเพราะข่าวคล้ายๆ กัน ก็จะเหมือนกัน ถ้าไม่เสนอประเด็นน่าสนใจที่แตกต่างก็อาจจะไม่ต้องอ่าน แต่ถึงไม่อ่านก็ดูผ่านๆ ดูหมดทุกฉบับ ยกเว้นหนังสือพิมพ์จีน กับ หนังสือพิมพ์ญี่ปุ่น แต่ก็ดูนะ ดูเปรียบเทียบกัน ดูความแตกต่างของภาพ รูปแบบการวาง เป็นต้น

3) ท่านอ่านอะไรเป็นอันดับแรก

นักวิชาการ

จะอ่านเฉพาะข่าวพาดหัว แล้วก็เลือกอ่านข่าวเป็นบางข่าวที่สนใจ ดูภาพ

นักภาษา

อ่านพาดหัวข่าวหลัก พาดหัวรองในหน้าหนึ่ง ดูรูป ไม่มีคอลัมน์พิเศษในใจที่ต้องติดตาม

นักวิชาชีพ

ก็อ่านข่าวที่เราอยากรู้ พอใจจะอ่าน สนใจในข่าว อ่านหมดทุกฉบับเพื่อรู้ข้อมูลให้ตรงความเป็นจริง นอกจากนั้นยังต้องอ่านข่าวจากสื่อหลายประเภท สื่อใหม่ รวมทั้ง SMS ด้วย

4) เฉพาะหน้าแรกท่านอ่านอย่างละเอียดหรือเพียงแต่อ่านผ่านๆ ไป

นักวิชาการ

จะอ่านแบบเร็วๆ อ่านเฉพาะข่าวพาดหัว แล้วก็เลือกอ่านเป็นบางข่าว บางคอลัมน์ แต่ว่าดูทุกหน้า ดูว่ามีข่าวอะไร อ่านแบบไม่ให้ตกข่าว ข่าวเล็กๆข่าวน้อยจะดูหมด เพียงแต่ไม่ได้อ่านรายละเอียด ดูพาดหัวข่าว เว้นแต่ว่าเป็นเรื่องที่น่าสนใจก็จะอ่านรายละเอียด เพราะฉะนั้นจะเรียกว่าเป็นการอ่านทั้งหมดแบบ ‘กราดอ่าน’

นักภาษา

เป็นคนที่ไม่ค่อยมีเวลาว่างมากนัก ก็อย่างที่บอกนะแหละนะคะ สรุปว่าอ่านเฉพาะสิ่งที่สนใจ ไม่อ่านทั้งหมด ดูผ่านๆ ไปถ้าไม่ตรงกับเรื่องที่น่าสนใจ หรืออยากรู้ เลือกอ่านเฉพาะชื่อฉบับที่มีขนาดตัวอักษรไม่ขยับขยับนัก ก็จะอ่านพาดหัวหลัก พาดหัวรอง เนื้อข่าวอ่านบ้าง ไม่อ่านละเอียดทุกย่อหน้า จะเลือกอ่านเฉพาะย่อหน้าที่มีประเด็นที่น่าสนใจ ท่อนที่น่าสนใจ แต่ไม่ใช่อ่านแบบบรรทัดแรกจนบรรทัดสุดท้าย นอกจากนั้นก็ดูภาพข่าว อ่านคำอธิบายใต้ภาพด้วย ถ้าไม่ใช่ตัวอักษรเล็กละเอียดขยับจน เกินไป (หัวเราะนิดๆ)

นักวิชาชีพ

ดูทั้งหมด ทุกเล่ม แต่ไม่อ่านทั้งหมด เลือกอ่านเฉพาะข่าวที่น่าสนใจ ข่าวสำคัญ ข่าวที่อยากรู้ อ่านและเปรียบเทียบข้อมูล ดูความตรงของข้อมูล และการนำเสนอ

ความคิดเห็นทั่วไป

1) ถ้านั่งสีพิมพ์จะเปลี่ยนแปลงรูปแบบในหน้าแรก ท่านอยากให้เปลี่ยนอะไรบ้าง ควรเปลี่ยนเป็นแบบใด

นักวิชาการ

นอกจากภาษาอย่างที่บอกมาแล้ว (มีทำที่คิดอย่างสุขุม) อย่างแรกก็อยากให้เปลี่ยนดีไซน์ อย่านำไปเน้นที่พาดหัวข่าวมากนัก สองไม่ต้องลงรูปเยอะ เอาเฉพาะรูปที่สำคัญ สาม นำเสนอเนื้อหาในหน้าหนึ่งนี่ยังน้อยให้จับสัด ไม่ใช่ลัดไปครึ่งแล้วไปต่อหน้าอื่น ไม่ควร เพราะจะเป็นการช่วยผู้อ่านที่ต้องการอ่านย่อหน้าให้อ่านลัดได้จับ ก็ถือว่าโอเค ไม่ควรขัดเขียดพาดหัวข่าวในหน้าหนึ่งมาก

จนเกินไป ให้ออกแบบหน้าตาให้ความสะดวกกับคนอ่าน ในการที่จะอ่านแบบสำรวจข่าว แบบย่อๆได้ นั่นก็คือการพาดหัวข่าวที่ไม่ต้องใหญ่นัก แล้วก็มีลีดที่จบในหน้าหนึ่ง ส่วนในเรื่องของการใช้ภาษา ก็ให้มีรสนิยมที่ดีในระดับหนึ่ง (หัวเราะ) เป็นผู้ดี แต่ไม่ใช่ผู้ดีแบบอังกฤษหรือผู้ดีแบบที่ต้องปีนบันได ให้เป็นผู้ดีแบบมีรสนิยม แบบชาวบ้าน ชาวบ้านก็เป็นผู้ดีได้

นักภาษา

ถ้าหนังสือพิมพ์จะเปลี่ยนแปลงรูปแบบในหน้าแรก อยากให้เปลี่ยนในเรื่องที่เป็นการให้สัมภาษณ์ ซึ่งบางครั้งจะเป็นการสัมภาษณ์จากบุคคลหลายกลุ่มหลายฝ่ายที่มีความเห็นต่างกัน บางครั้งก็ ‘โศก’ ข้อความมาลง ข้อความเหล่านี้บางครั้งผู้อ่านก็รู้ว่ามันไม่เป็นความจริง แต่การที่หนังสือพิมพ์นำมาลงก็กลายเป็นสื่อที่เผยแพร่ความไม่จริง เรื่องไม่จริง จะเห็นได้ว่า มีเสียงบ่นเสมอว่า บุคคลสองฝ่ายต่างคนต่างพูด แล้วประชาชนก็เลยไม่รู้กันเลยว่า ใครโกหก ใครพูดไม่จริง ข้อความแบบนี้ถือว่าเป็นความรับผิดชอบของหนังสือพิมพ์ ที่ควรจะดูคำถามนี้ให้ว่าใครโกหก เพราะถ้าหนังสือพิมพ์นำคำโกหกนั้นมาถ่ายทอด ถูกละ มันเป็นคำโกหกที่มีที่มาที่ไป มีแหล่งข่าว มีตัวคนพูดจริงๆ แต่หนังสือพิมพ์ก็อาจจะลืมไปถึงว่า ตัวเองกำลังกลายเป็นเครื่องมือในการเผยแพร่คำโกหก (หัวเราะแบบแสดงความรู้สึกที่ไม่เห็นด้วย) ถ้าถั่นกรองลงสักนิด ไม่ใช่ว่าเพียงแต่เอาข่าวมาลงแบบถอดเทป ถั่นให้เหลือแต่สาระจริงๆ ก็จะเป็นประโยชน์แก่ผู้อ่านด้วย เพราะหน้าที่หลักของหนังสือพิมพ์ก็คือการสื่อข่าว ไม่ใช่การสื่อข้อความ ข่าวที่นำเสนอก็ย่อมต้องเป็นข่าวที่มีสาระ มีข้อเท็จจริง เป็นข่าวที่นำเสนออย่างมีความรับผิดชอบต่อสังคมด้วย ไม่ใช่การถอดเทปที่แหล่งข่าวพูดว่าอย่างไรก็ลงให้หมดเลยอย่างนั้น แล้วประชาชนจะเชื่อถือได้อย่างไร ประชาชนจะรู้ว่าใครพูดผิด (จากความจริง : ผู้วิจัย) ใครพูดโกหก

การที่มีผู้กล่าวว่าสื่อมีเพียงหน้าที่เสนอสิ่งที่ปรากฏในสังคม เพื่อให้ประชาชนสรุปได้เอง ใช้วิจารณญาณเองว่าเรื่องจริงเป็นอย่างไร ประมวลเองนั้นก็มีส่วนถูก แต่ไม่ถูกไปเสียทั้งหมด เพราะว่าประชาชนจะสรุปได้จากไหน ก็จะสรุปจากความรู้ที่ได้จากสื่อต่างๆ ถามว่ามีประชาชนสักกี่คนที่อ่านหนังสือพิมพ์ 5 ฉบับ 10 ฉบับ หรืออ่านหนังสือพิมพ์มากกว่า 1 ฉบับ ในแต่ละวัน ก็ต้องดูตรงนี้ ว่ามีประชาชนกี่คนที่อ่านมากกว่า 1 ฉบับ หรือบริโภคสื่อมากกว่าหนึ่งสื่อ ถึงได้ตอบว่า สื่อจะให้ประชาชนสรุปได้เอง ใช้วิจารณญาณเองว่าเรื่องจริงเป็นอย่างไร ประมวลเองนั้น

ก็มีส่วนถูก แต่ไม่ถูกไปเสียทั้งหมด จะโทษว่าก็อยากเชื่อเอง สรุปรอง อันนี้ก็ไม่ได้ถูก สื่อควรต้องนำเสนออย่างมีจรรยาบรรณด้วยว่าสิ่งใดที่ควรเสนอ สิ่งใดที่ไม่ควรเสนอ สื่อเองก็ต้องรู้จักที่จะกลั่นกรอง ถึงการกลั่นกรองจะยาก แต่ก็ควรทำ เพราะสื่อก็คือวิชาชีพอย่างหนึ่งใช่หรือไม่ หรือว่าเป็นแค่พนักงานถอดเทป แล้วก็พิมพ์ๆ ลงไป ไม่ต้องรับผิดชอบอะไรเลย

นักวิชาชีพ

การที่จะให้หนังสือพิมพ์เปลี่ยนแปลงรูปแบบในหน้าแรก คงจะเปลี่ยนรูปยาก เพราะการทำหนังสือพิมพ์ทำเพื่อขาย ทำตามอุดมการณ์ แต่ละฉบับก็มีจุดดีจุดเด่นต่างกัน ไม่มีดีหมดหรือแย่หมด เหมือนตัวเรานี่แหละ เรายังไม่ถูกใจตัวเราทั้งร้อยเปอร์เซ็นต์เลย บางเรื่องเรายังคิดเลยว่าทำไมไม่ทำอย่างโน้นแทนอย่างนี้ หนังสือพิมพ์ก็เหมือนกัน ถึงเปลี่ยนไปก็เชื่อว่าจะถูกใจกันได้ทั้งหมด

การอ่านหนังสือพิมพ์ ควรให้ความสำคัญกับข่าวมากกว่า อย่างไทยรัฐแต่ละวัน จะมีถึง 6 editions คืออย่างไร ในหน้าแรกถ้าข่าวนั้นเป็นข่าวสำคัญ เป็นข่าวหลัก ก็จะคงไว้เหมือนกัน แต่อย่างข่าวกีฬา ข่าวต่างประเทศ ข่าวเศรษฐกิจ ก็จะเปลี่ยนไป ถือหลักความเหมาะสมกับภูมิภาคมากกว่า เป็นข่าวที่มีความใกล้ชิดผู้อ่าน อีกอย่างหนึ่งบางที่ข่าวก็มีวิวัฒนาการไปแล้ว อย่างข่าวจีเครื่องบินในตอนเช้า พอตอนสายเหตุการณ์ก็เปลี่ยนไป อาจมีบุกเข้าชิงตัวประกัน โจรถูกจับแล้ว ข่าวมีความคืบหน้า มีวิวัฒนาการ ก็ต้องนำเสนอให้ทันเหตุการณ์ สดใหม่ ใกล้ตัว ไทยรัฐในแต่ละวันจึงมีถึง 6 editions

2) ท่านคิดว่าท่านได้รับประโยชน์บ้างหรือไม่ อย่างไร จากการอ่านหนังสือพิมพ์

นักวิชาการ

การอ่านหนังสือพิมพ์มีประโยชน์แน่นอน อย่างแรกตามหลักจิตวิทยาทุกๆ ไป ก็ต้องการรู้ว่าสังคม... โดยเฉพาะสังคมที่เราใกล้ชิด เกิดอะไรขึ้น อันนี้เป็นจิตวิทยาความอยากรู้อยากเห็นของคน เพราะฉะนั้นสิ่งแรกที่ยากรู้อยากเห็นก็คือข่าว สองก็เป็นความบันเทิงในลักษณะที่ได้รู้เรื่องเบาๆบ้าง รู้เรื่องคนอื่นในสังคมบ้าง สามได้ความรู้รอบตัวบ้างจากการราชข่าวหรือในคอลัมน์ต่างๆ ก็เหมือนกับทฤษฎี Uses and Gratifications นั้นแหละ เวลาจะอธิบายว่า ทำไมคนเราถึงเปิดรับสื่อ อันที่หนึ่งก็คือ อยากรู้อารอบๆ ตัวเรามันเกิดอะไรขึ้น เราก็จะได้เตรียมตัวเตรียมใจในชีวิตประจำวันได้ เป็นรูปแบบหนึ่งของการปรับตัวของผู้รับข่าวสารจากสื่อ สองเพื่ออยากรู้อความ

คิดคนอื่น ตามอยากรู้ทำไมมนุษย์จึงมีพฤติกรรมทางการสื่อสารอย่างนี้ อย่างนี้ มากกว่าอยากรู้ข้อความในการสื่อสารด้วยซ้ำไป ก็พึ่งพาสื่อตามหลัก Uses and Gratifications นั้นแหละ

นักภาษา

หนังสือพิมพ์ก็มีประโยชน์ ทำให้ได้รับรู้ข่าวสาร เหตุการณ์ต่างๆ มีอะไรเกิดขึ้นกันบ้าง

นักวิชาชีพ

การอ่านหนังสือพิมพ์ในทัศนะของคนทำสื่อ ก็เพื่อตรวจสอบตนเองด้วย ต้องคำนึงถึงจริยธรรมคุณธรรม ไม่หลงระเหิงไปกับคำว่าฐานันดรสี ซึ่งเอ็ดมัน เบิร์ก เคยกล่าวไว้เมื่อ 200 ปีก่อนโน้น ซึ่งก็ไม่ปรากฏชัดว่าเป็นการพูดยกย่อง หรือว่าเยาะเย้ย ถากถาง

คนทำสื่อควรคิดเสมอว่าไม่มีอิทธิพลเหนือกว่าผู้อื่น สื่อเพียงมีหน้าที่ที่แตกต่างออกไป คือแสวงหาข้อมูลข่าวสารมานำเสนอ ให้ถูกต้อง ครบถ้วน รอบด้าน เสนอเพื่อให้ประชาชนวิเคราะห์ได้เอง จรรยาบรรณ 30 ข้อ ของนักหนังสือพิมพ์ ถ้าทำให้ได้มากที่สุด ก็ถือได้ว่าเป็นวิถีชีวิตของคนทำสื่อ ของนักข่าว ถ้าคนทำสื่อไม่มีจริยธรรม ไม่มีคุณธรรมประจำใจ ถือว่าเป็นผู้ทำลายวงการควรไปประกอบอาชีพอื่น ดีกว่าที่จะทำให่วงการเสียหาย

3) มีผู้กล่าวว่า คนไทยชอบอ่านไทยรัฐมากที่สุด ท่านเห็นด้วยหรือไม่ เพราะเหตุใด

นักวิชาการ

เห็นด้วยนะว่าคนไทยชอบอ่าน ไทยรัฐมากที่สุด เพราะไทยรัฐเปรียบเหมือนยาสามัญประจำบ้าน ถ้าหากจะเปรียบเทียบก็เสมือนเป็นอาหารยอดนิยม เป็นอาหารสมอง แต่ว่าอาหารสมองของไทยรัฐนี่จะเป็นอาหารสมองประเภทบันเทิงเสียเป็นส่วนใหญ่ ทำหน้าที่ในการบอกความเคลื่อนไหวในสังคมได้ในทุกระดับ มองเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในสังคมด้วยสายตาชาวบ้าน และนำเสนอในรูปแบบของชาวบ้าน เพราะฉะนั้นก็เหมาะกับรสนิยมของชาวบ้าน

สิ่งที่เป็นห่วงและก็พยายามที่จะให้หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ซึ่งมี impact สูง ในแง่ที่ว่ามีจำนวนจำหน่ายเยอะ เข้าถึงประชาชนจำนวนมาก เข้าถึงประชาชนจำนวนมากที่มีการศึกษาในระดับน้อย จึงเป็นห่วงว่า ไทยรัฐจะมุ่งเน้นความเป็นชาวบ้านมากเกินไป อยากจะให้ไทยรัฐยกระดับมาตรฐานในแง่ของการทำหน้าที่สื่อมวลชน ให้มีความรับผิดชอบในเรื่องของความถูกต้อง

ของข้อเท็จจริง ในแง่ของการรายงานข่าวที่เที่ยงตรง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องของการใช้ภาษา ก็ต้องการให้รักษารสนิยมของภาษาที่มีระดับ ไม่ได้หมายถึงภาษาระดับสูง เป็นภาษาระดับชาวบ้านนี้แหละ แต่เป็นชาวบ้านที่เป็น ‘ผู้ดี’ (หัวเราะขำๆ อย่างอารมณ์ดี) คือไม่อยากจะให้ลงไป ในรสนิยมของชาวบ้านที่ชอบค่าทอกันเหมือนในโทรทัศน์บางรายการ คือไทยรัฐจะต้องยกระดับ ของชาวบ้านที่ดี ที่เป็นสุภาพบุรุษ สุภาพสตรีมากกว่านี้ แต่ในส่วนอื่นของความเรียบง่ายของ ไทยรัฐถือเป็นข้อได้เปรียบอย่างหนึ่ง (ยิ้มนิดๆ)

ก็อย่างที่เปรียบไทยรัฐเป็นเหมือนยาสามัญประจำบ้านคือ ถ้าจะมีหนังสือพิมพ์ฉบับอื่นนี้ก็มีไทยรัฐไว้ด้วยสักฉบับหนึ่ง เพราะฉะนั้นถ้าไทยรัฐไม่พยายามที่จะรักษาความเป็น ‘ผู้ดี’ คนก็อาจจะไม่ใช่ไทยรัฐเป็นยาสามัญประจำบ้าน ไทยรัฐจึงควรรักษาระดับของความเป็นชาวบ้านที่ดีเอาไว้ให้ได้ เพราะระดับของชาวบ้านที่ชอบการค่าทอยังมีอยู่เยอะในสังคม ในการนำเสนอเรื่องราวของชาวบ้าน ที่ชาวบ้านมีความรู้สึกใกล้ชิด ไทยรัฐไม่ควรดึงชาวบ้านให้ลงต่ำ เราต้องยกระดับชาวบ้านให้รับรู้ในสิ่งที่สร้างสรรค์ด้วย ไม่ใช่ไปตอบสนองรสนิยมที่ต่ำๆ มากเสียจนกระทั่งกลายเป็นเรื่องปรกติไป เป็นอันตรายเพราะหนังสือพิมพ์เป็นสื่อที่มีอิทธิพลมาก โดยเฉพาะไทยรัฐเป็นสื่อหนังสือพิมพ์ที่มีอิทธิพลสูง เพราะฉะนั้นถ้าไทยรัฐไม่ระวังในเรื่องของการที่จะรักษาระดับของรสนิยม หรือความเป็นประชนานิยมให้อยู่ในระดับที่สร้างสรรค์ ก็คิดว่าไทยรัฐจะเป็นสื่อที่เป็นประโยชน์กับสังคมไทย แต่ถ้าไทยรัฐไม่รักษารสนิยม หรือระดับมาตรฐานที่สร้างสรรค์สังคมแล้วละก็...อันตราย (ถอนใจยาวอย่างไม่ได้ตั้งใจ)

นักภาษา

อาจจะจริงนะเพราะเค้าบอกว่าเค้าขายดีเป็นที่หนึ่ง ที่สองก็น่าจะเป็นเคลินิวส์นะ เพราะเค้าเป็นประเภทข่าวชาวบ้าน ข่าวตลาด คนทั่วไปก็จะอ่านเพื่อตอบสนองความอยากรู้อยากเห็นเท่านั้น

นักวิชาชีพ

ถูกต้อง ก็ใช่แหละนะ เนื่องมาจากคุณกำพล วัชรพล วางรากฐานหนังสือไว้ดี ก็ต้องเป็นข่าวที่คนส่วนใหญ่สนใจ ได้ประโยชน์ และต้องเคารพในการปกครองแบบประชาธิปไตย ที่มีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นองค์พระประมุข ที่เป็นที่ยกย่องเพราะมีหลายยศ มินิยายจีน มีเรื่องย่อละครน้ำเน่า มีข่าวที่ชาวบ้านทั่วไปสนใจ ทั้งข่าวการเมือง ข่าวเศรษฐกิจ ข่าวต่างประเทศ ตามเหตุการณ์สำคัญๆ ที่เกิดขึ้นในสังคม

บางคนเข้าใจผิดว่าไทยรัฐเป็นหนังสือพิมพ์ที่ลงแต่ข่าวประเภท ‘ดีหัวหมา ค่าแม่กัน’ ลงแต่ข่าวอาชญากรรม ซึ่งความจริงแล้วไม่ใช่เลย ไทยรัฐก็ลงข่าวหลากหลายประเภท ครอบคลุมอย่างที่บอกนะแหละ แล้วแต่ข่าวเรื่องอะไรจะสำคัญ อยู่ในความสนใจ อย่างสมัยมีข่าวโค่นล้มประธานาธิบดีมาร์กอส ไทยรัฐก็พาดหัวใหญ่ เพราะเป็นข่าวต่างประเทศที่สำคัญ ที่อยู่ในความสนใจของประชาชนทั่วไป ก็พาดหัวข่าวเรื่องนั้น ข่าวแต่ละวันมีเป็นพันข่าว ที่เลือกมาลง อาจไม่ถึง 10 % ด้วยซ้ำไป

4) ตามความคิดเห็นของท่าน ท่านเห็นว่ายอดพิมพ์สูงมีจำนวนมาก ส่งผลให้หาอ่านได้ในที่ต่างๆ มีความสัมพันธ์กับคำกล่าวที่ว่า คนไทยชอบอ่านไทยรัฐมากที่สุดหรือไม่

นักวิชาการ

คนไทยชอบอ่านไทยรัฐ สัมพันธ์กับการเป็นหนังสือพิมพ์ที่มียอดพิมพ์สูง มีจำนวนพิมพ์มากเช่นหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ เป็นส่วนหนึ่งในแง่ของการตลาดที่ว่า สื่อใดเข้าถึงได้ง่าย หาอ่านได้ง่าย ไปไหนก็มีไทยรัฐให้อ่าน ซื้อได้ในแผงทั่วไป ก็ย่อมจะสร้างความสนใจได้ดีกว่าหนังสือพิมพ์ที่หาซื้อได้ยาก ไม่ค่อยเห็น ในแง่ของการวางตลาดของไทยรัฐถือเป็นส่วนหนึ่ง ตามหลัก 4 Ps (product, price, place, promotion : ผู้วิจัย) ไปที่ไหนก็เห็น และก็ไม่ใช่ว่าไปซื้อที่ไรก็ตามทุกที่มี ‘มั่วค่วน’ ที่ส่งถึงพื้นที่ได้เร็ว ซึ่งเป็นข้อได้เปรียบ เพราะไทยรัฐมีเอเยนต์ย่อยๆ เยอะ มีแผงเยอะ มีเด็กขายหนังสือพิมพ์ที่มีไทยรัฐติดมือมากพอที่จะทำให้คนอยากซื้อ นับเป็นส่วนหนึ่งทางการตลาด แต่ว่าส่วนของตัว P ตัวที่สองคือ product นับเป็นส่วนสำคัญอีกส่วนหนึ่งที่ดีกว่าของไทยรัฐ ก็คือการเป็นอาหารสมองประเภทบันเทิงนั้นแหละ

นักภาษา

การที่ไทยรัฐเป็นหนังสือพิมพ์ที่มียอดขายสูง ส่วนหนึ่งก็เป็นเพราะการตลาดดี เพราะการจัดส่งเป็นปัจจัยหนึ่งทำให้สามารถกระจายสินค้าได้ทั่วถึง รวดเร็ว บางท้องที่เค้าไกล อาจไม่มีโอกาสได้เลือก มีไทยรัฐก็อ่านไทยรัฐ และไทยรัฐเองก็เนื้อหาตอบสนองความสนใจได้ดี ใช้ภาษามีลีลาเข้าใจง่าย ชาวบ้านชอบอ่าน หาได้ง่ายทุกแห่งจึงอ่านกันทั่วไป เพราะฉะนั้นการมียอดพิมพ์สูงมีจำนวนมาก ส่งผลให้หาอ่านได้ในที่ต่างๆ ย่อมมีความสัมพันธ์กับคำกล่าวที่ว่า คนไทยชอบอ่านไทยรัฐมากที่สุด แต่ในเรื่องของจำนวนกรอบไม่ใช่สิ่งบ่งชี้ เป็นเพียงเครื่องช่วยผ่อนแรงของสำนักพิมพ์ในการที่จะกระจายสื่อของตนไปยังแหล่งต่างๆ เพราะจะต้องเดินทางหลายจุด เปลี่ยน

แปลงข่าว เดิมข่าวทำไปเรื่อยๆ ให้ข่าวไม่เก่า เปลี่ยนกรอบใหม่เพราะข่าวมีการพัฒนาขึ้นมาแล้ว การมีหลายกรอบ ก็ถือเป็นสิ่งตอบแทนแก่ผู้อ่านในการที่จะเดิข่าวล่าสุดเข้าไป (นักภาษา)

นักวิชาชีพ

ไทยรัฐเป็นหนังสือพิมพ์ที่มียอดขายมากที่สุดในอาเซียน อันที่จริงนะที่คนชอบอ่าน ไทยรัฐ คงเป็นเพราะไทยรัฐใช้ภาษาง่ายๆ แล้วก็มีย่านพิมพ์มาก ให้พื้นที่กับเนื้อข่าวมาก มีข่าวที่หลากหลายครบถ้วน ทั้งข่าวในประเทศและข่าวต่างประเทศ บทความวิชาการมีน้อยเพราะการเขียนบทความทางวิชาการ ต้องใช้เวลาเขียนนานกว่าข่าว ซึ่งทำให้เรื่องราวที่เป็นข่าวพ้นจากความสนใจไปแล้ว เป็นเรื่องก็ไม่สดแล้ว ถือได้ว่าไทยรัฐตอบสนองได้ดีทุกความสนใจ

5) ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรในประเด็นที่มีผู้เสนอว่าการเสนอข่าวเชิงลบซ้ำๆ กัน อาจส่งผลให้เกิดการซึมซับขึ้นในเด็กและเยาวชน หนังสือพิมพ์ควรระบุคำแนะนำที่ควรปฏิบัติไว้ด้วย ข้อเสนอแนะนี้มีความเหมาะสม มีประโยชน์ และมีความเป็นไปได้หรือไม่ อย่างไร

นักวิชาการ

เรื่องระบุคำแนะนำที่ควรปฏิบัติไว้ด้วยนี้ คงไม่ต้องทำถึงขนาดนั้นหรอก คือทำให้มันอยู่ในข่าวเลย เช่นเรื่องของความเครียด แทนที่จะไปอยู่ที่ท้ายข่าวว่า ถ้าท่านมีปัญหาเรื่องความเครียดให้ติดต่อที่เบอร์นั้นเบอร์นี้ ไม่ต้อง ก็ควรเขียนในข่าวว่า ในการแก้ปัญหาให้นายแพทย์... แห่งกรมสุขภาพจิตได้แนะนำว่าให้ทำอย่างนั้นอย่างนี้ หรือไม่ก็ให้ติดต่อที่เบอร์... ให้เป็นธรรมชาติของข่าว ให้มันอยู่ในเนื้อข่าว ไม่เช่นนั้นมันจะกลายเป็นบทความ สารคดีไป เขียนให้มันกลืนไปกับการรายงานข่าวตามปกติ แต่ว่าเพิ่มเนื้อหาหรือเพิ่มแหล่งข่าวที่ให้คำแนะนำในทางบวกด้วย

นักภาษา

การระบุคำแนะนำที่ควรปฏิบัติไว้จะผิดลักษณะของหนังสือพิมพ์ คงไม่ต้อง ไม่เช่นนั้นจะกลายเป็นบทความ สารคดีไป เพราะบทความสามารถจะวิเคราะห์และให้ข้อเสนอแนะได้ แต่ถ้าเพื่อประโยชน์สาธารณะ เป็นการอุทิศพื้นที่ให้กับสังคม ควรนำเสนอไว้เป็นล้อมกรอบ แยกออกไปต่างหากจากข่าว ในทำนองว่าถ้าเกิดความเครียดหรือมีปัญหาสุขภาพจิตติดต่อที่ไหน สุขภาพกายติดต่อที่ไหน จะขอคำแนะนำได้จากใคร ที่ไหน น่าจะดีกว่าไปเติมไว้ในข่าว แต่ถ้ามีแหล่งข่าวกล่าวถึงหนังสือพิมพ์ก็อาจจะเติมได้โดยถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของข่าว แต่ถ้าไม่ทันหรือไม่มีโอกาสได้

ไปสัมภาษณ์ใครก็อุทิศพื้นที่ให้เพื่อเป็นการแก้ไขปัญหาดังกล่าว เพราะคนอาจจะได้อ่านข่าวนั้น แต่ การล้อมกรอบไว้จะช่วยให้หาข้อมูลพบได้ง่ายกว่า ถ้าเกิดความต้องการข้อมูลในภายหลัง ถ้าจะให้ หาข้อมูลจากเนื้อหาข่าว เมื่อย้อนกลับมาหาอีกครั้งจะหาได้ยากกว่าหรือหาไม่พบเลยก็เป็นไปได้เพราะ จำไม่ได้แล้วว่าหนังสือพิมพ์ได้นำเสนอไว้ในข่าวใด การล้อมกรอบไว้จะช่วยได้ดีกว่า (นักภาษาศาสตร์ นักวิชาชีพ)

การระบุคำแนะนำที่ควรปฏิบัติไว้ในข่าว คิดว่าไม่ใช่ซะ ไม่ใช่อัตลักษณ์ของข่าว มันควรจะไปนำเสนอในรูปแบบของบทความมากกว่า เพราะหน้าที่ของสื่อ ย้ำนะ คือการเสนอข้อเท็จจริง ถ้าจะมี ข้อเสนอแนะ น่าจะถือว่าการออกความคิดเห็นของผู้เสนอข่าว เป็นการใส่ความคิดเห็นส่วนตัว ซึ่งถือว่าผิดจริยธรรมนะ ไม่ควร

6) ความคิดเห็นอื่นๆ เกี่ยวกับการพาดหัวข่าว ภาพข่าว คำบรรยายภาพข่าว

นักวิชาการ

การเสนอข้อมูลตามความเป็นจริงของสื่อ ต้องระวังเรื่อง ‘ผลกระทบ’ ให้มาก เพราะ ไม่ใช่เพียงแค่แค่ทำหน้าที่ในการความจริงใจให้ปรากฏเท่านั้น แต่ต้องดูว่าความจริงที่ทำให้ปรากฏ นั้น มันทำแล้วเกิดผลกระทบอย่างไร อย่างเช่นภาพโป๊ไม่เห็นเป็นไร คนอยากดูจะหายไป หนังสือก็ขายดีด้วย ทำไมจะต้องไปปิดบัง ไปคาดอะไร ก็เหมือนกันแหละ เพียงแต่ว่าเราไม่ค่อยตระหนักว่า การนำเสนอเรื่องหรือภาพการฆ่าตัวตาย ความรุนแรงจากภาพ จากคำบรรยายภาพก็มีผลกระทบ เช่นเดียวกับรูปโป๊นั่นแหละ แต่ว่าอาจไม่เห็นชัดเจน หรือว่าอาจไม่ได้เกิดขึ้นในทันทีทำให้คน ซาซึนกับความรุนแรง การฆ่าตัวตาย ทำให้เกิดการเลียนแบบ เกิดการเห็นเป็นเรื่องปกติ ทำให้คนคิดสั้นตาม สื่อควรต้องระวังเรื่องผลกระทบให้มากๆ ด้วย

นักภาษา

เพื่อประโยชน์ของสังคมแล้วละก็ ในปัจจุบันกล่าวได้ว่า ในสังคมไทยกำลังมีปัญหารื่อง การใช้ภาษาของคนไทย ไม่เฉพาะแต่กับเด็กและเยาวชนเท่านั้น แต่กับคนไทยทุกๆ ไปด้วย การที่เราดูสื่อบ่อยๆ เราก็จะติด ก็จะจดจำแล้วก็คิดว่าเก๋ ก็นำมาใช้ บางครั้งก็เป็นการทำลายภาษาที่งดงาม เพราะโอกาสที่เค้าจะได้เห็นภาษาที่งดงามมีน้อยกว่าการได้เห็นภาษาที่เป็นคำแสลง หรือเป็นการ ใช้คำที่ผิดความหมาย เพราะฉะนั้นถ้าหากหนังสือพิมพ์จะ ‘เพลๆ’ ลงเสียบ้าง (หัวเราะนิดๆ) บาง

คำ บางประโยคอาจจะใช้ได้ แต่ถ้าคิดว่า มีคำอื่นที่ใช้แล้วนี้ดีกว่า ดีกว่า ก็ ‘หลบ’ ไปใช้ตรงนั้นบ้าง ก็จะดี ไม่ได้บอกให้หนังสือพิมพ์ใช้คำให้ถูกตามหลักไวยากรณ์ไทย หรือว่าตามพจนานุกรมเป๊ะๆ อย่างนั้นก็ไม่ใช่ แต่ว่าถ้าหนังสือพิมพ์จะ ‘เพลาๆ’ ลงสักนิดก็จะดี เพื่อให้คนได้จดจำ ได้ติดหูติดตา กับรูปแบบของภาษาที่งดงาม หรือภาษาที่รูปแบบกลางๆ พอใช้ได้ พอรับได้ พอฟังได้ ไม่ใช่เห็นบ่อยๆ จำบ่อยๆ แล้วก็เอามาใช้ ใช้กันเองระหว่างเพื่อนฝูง แล้วก็เลยลามไปใช้กับบุคคลอื่นๆ ด้วย

นักวิชาชีพ

นักหนังสือพิมพ์ คนทำสื่อควรมีรายได้เพียงด้านเดียว คือจากนายจ้าง ไม่รับเงินจากแหล่งอื่นๆ ไม่ควรอ้างว่ารายได้ไม่พอ เพราะถ้าสมัครใจประกอบอาชีพด้านนี้ ก็ต้องรับสภาพ มิฉะนั้นก็เลือกอาชีพอื่นๆ ถึงแม้สังคมที่ห้อมล้อมจะมีบริบทใดก็ตาม การสอนศาสตร์นี้ในสถาบันการศึกษาไม่เฉพาะแต่ในประเทศไทย แม้ในอาเซียน ก็มีวิชาด้านจริยธรรมคุณธรรมเพียง 3 หน่วยกิตเท่านั้น จึงควรให้ความสำคัญกับประเด็นนี้ตั้งแต่ยังเป็นเด็กและเยาวชนจนถึงระดับปริญญา ยึดมั่นในจริยธรรมทั้ง 8 ประการที่เด็กเรียนรู้จากโรงเรียน และรักษารายบรรณเบื่องต้นให้ได้ดังเช่นลูกเสือ เป็นผู้ที่มิเกียติ เชื่อถือได้ นักหนังสือพิมพ์ผู้ควรถือเป็นแบบอย่างก็มีมาก เช่น คุณเสฐียร พันธงสีกุณ อิศรา อมันตกุล คุณกุลลาบ สายประดิษฐ์ ถือเป็นแบบอย่างของการฝึกหัดอบรมคนได้เป็นอย่างดี

บทสรุปการสัมภาษณ์นักวิชาการ นักภาษา นักวิชาชีพ

แนวทางพิจารณาเนื้อหาที่พบจากการสัมภาษณ์นักวิชาการ นักภาษา นักวิชาชีพ ผู้วิจัยจำแนกแนวทางการวิเคราะห์เนื้อหาที่พบจากการสัมภาษณ์ ตามแนวคำถามนำของการวิจัย จากการสัมภาษณ์พบว่า นักวิชาการ นักภาษา นักวิชาชีพ มีความเห็นที่สอดคล้องกันบ้าง ต่างกันบ้าง มีข้อมูลที่สามารถสรุปได้ ดังนี้

คำถามด้านการใช้ภาษา

- 1) เมื่อเห็นพาดหัวข่าว ท่านคิดอย่างไร กับภาษาที่หนังสือพิมพ์ใช้

- 2) ท่านชอบภาษาที่หนังสือพิมพ์เลือกใช้หรือไม่ เพราะเหตุใด
  - 3) ตามความคิดเห็นของท่าน ท่านอยากเห็นหนังสือพิมพ์ใช้ภาษา ในลักษณะอย่างไร
  - 4) หนังสือพิมพ์มักใช้คำแบบแปลกๆใหม่ๆ ท่านคิดว่าเข้าใจยากหรือไม่
  - 5) ถ้าท่านเป็นคนเขียนพาดหัวข่าว ท่านจะใช้ภาษาอย่างไรที่หนังสือพิมพ์ใช้ๆ กันอยู่
- หรือว่าควรจะใช้ภาษาลักษณะในแบบอื่นๆ หรือไม่ อย่างไร

จากการสัมภาษณ์นักวิชาการ นักภาษา นักวิชาชีพ ผู้วิจัยพบว่า ทุกท่านมีความคิดเห็นในทิศทางเดียวกันในประเด็นหลัก กล่าวคือ จะต้องคำนึงถึงความเที่ยงตรงในการสื่อความหมายกับข้อเท็จจริงของข่าว ใช้ภาษาที่กระชับ มีความน่าสนใจ ไม่แข็งทื่อจนเกินไป มีความดึงดูดใจ แต่ต้องรักษาความเที่ยงตรง ความจริง ต้องใช้ภาษาอย่างมีรสนิยม เป็นภาษาที่เข้าใจง่าย(นักวิชาการ) หนังสือพิมพ์มักจะใช้ภาษาในลักษณะที่มีการเล่นคำ หมายถึงการใช้คำให้เกิดความดึงดูดใจ ให้เกิดความรู้สึก ให้เกิดความหมายใหม่ สรุปลงแล้วก็เพื่อให้การใช้คำดึงดูดความสนใจของผู้อ่าน ดึงดูดใจผู้อ่านให้เกิดความสนใจการพาดหัวข่าวเป็นสิ่งสำคัญ โดยที่ไม่ได้คำนึงถึงเรื่องหลักภาษาแต่สามารถที่จะสื่อความให้ผู้อ่านเข้าใจได้ (นักภาษา) ภาษาที่ใช้ต้องไม่เป็นภาษาวิบัติ ไม่ใช่คำหยาบคาย ไม่แสดงความดูหมิ่นเหยียดหยาม ใช้คำได้ถูกต้อง ภาษาที่หนังสือพิมพ์เลือกใช้ บางคำก็ใช้ได้ดี แต่ก็มีส่วนหนึ่งที่ยังไม่มีประสบการณ์พอความรู้ในคำยังไม่เพียงพอ คิดไม่ถึงซึ่ง เขียนโดยใช้ถ้อยคำไม่เหมาะสม ก็นับว่าเป็นการละเมิดจริยธรรม และยังเป็นการทำลายภาษาไทย ควรใช้คำอย่างสร้างสรรค์ ส่วนการสรุปประเด็นตามความเข้าใจ ถ้าหากไม่ตรงกับเนื้อหาข่าว ถือว่าเป็นการละเมิดจริยธรรมของหนังสือพิมพ์ (นักวิชาชีพ)

หนังสือพิมพ์ควรจะใช้ภาษาลักษณะดังนี้ จะเลือกใช้ภาษาในรูปแบบใดๆ เพื่อให้ที่น่าสนใจสักเพียงใดก็ตาม ก็จะต้องคำนึงถึงว่า ต้องสะท้อนข้อเท็จจริง อย่าหือหวาเร้าอารมณ์จนเกินไป จนเป็น Dramatization การใช้คำใหม่ๆ เป็นวิวัฒนาการทางภาษา แต่ภาษาที่เกิดใหม่ๆ ควรจะมีลักษณะ คือ หนึ่ง สื่อความหมาย รับรู้ความหมายได้ตรงกันกับคนส่วนใหญ่ สอง เป็นภาษาที่อาจจะมีความเก๋ไก๋ แต่ต้องมีรสนิยมที่ดี ในเชิงข่าวภาษาที่สื่อคิดขึ้นใหม่หรือคิดขึ้นเอง ควรจะสะท้อนความจริงในข่าวได้ชัดเจน ไม่บิดเบือน (นักวิชาการ) อยากให้หนังสือพิมพ์ใช้ภาษาในลักษณะที่มีสีสันแบบเดิม แต่อย่าให้มีสีสันจนเกินไป ควร สร้างสีสันจนทำให้เข้าใจเกินจริงหรือสื่อให้

เข้าใจความที่ผิดๆ อยากให้ใช้ภาษาที่รูปแบบกลางๆ พอใช้ได้ พอรับได้ พอฟังได้ เพื่อให้คนได้จดจำ ได้ติดหูติดตากับรูปแบบของภาษาที่งดงาม หรือภาษาที่รูปแบบกลางๆ ไม่ใช่อย่างที่เห็นกันบ่อยๆ จำบ่อยๆ คิดว่าเก๋ (นักภาษา) การพาดหัวข่าวมีข้อจำกัดเรื่องเนื้อที่และประเด็นที่ต้องสรุป แต่ผู้ที่มีความสามารถ ย่อมทำงานได้ในข้อจำกัดนี้ โดยไม่ละเมิดจริยธรรมของวิชาชีพหนังสือพิมพ์ (นักวิชาชีพ)

คำถามความคิดเห็นด้านจริยธรรม

1) เมื่ออ่านพาดหัวข่าวหนังสือพิมพ์ ท่านมักจะเกิดความรู้สึกอย่างไรบ้างหนึ่งใช้หรือไม่

เป็นความรู้สึกอย่างไร

2) ท่านคิดว่าการพาดหัวข่าวของหนังสือพิมพ์มีลักษณะที่รุนแรงจริงเสมอ หรือไม่

3) ท่านดูภาพข่าวแล้วอ่านคำบรรยายได้ภาพข่าวหรือไม่ อ่านแล้วรู้สึกอย่างไรบ้าง

4) ท่านคิดว่าควรคาดแถบบางๆ เพื่อปิดบังภาพใบหน้าเด็ก เยาวชน สตรี และผู้ด้อยโอกาส

ที่ตกเป็นข่าวหรือไม่

5) ท่านคิดว่าควรคาดแถบบางๆ ที่ภาพหวาดเสียว สยดสยอง อุจาด หรืออนาจาร หรือไม่

6) ท่านคิดว่าข่าวเชิงลบที่หนังสือพิมพ์เสนอเป็นประจำ เช่น ข่าวอาชญากรรม ข่าวการเมือง

ข่าวนักการเมือง คอร์รัปชันหรือข่าวเชิงลบเรื่องอื่นๆ ที่เสนอกันอยู่เป็นประจำ จะมีอิทธิพลให้

เด็กและ เยาวชนเกิดการซึมซับ หรือเกิดพฤติกรรมเลียนแบบได้หรือไม่ เพราะเหตุใด

จากการสัมภาษณ์นักวิชาการ นักภาษา นักวิชาชีพ ผู้วิจัยพบว่า ทุกท่านมีความคิดเห็นใน ทิศทางเดียวกันในประเด็นหลัก ในข้อ 1 ข้อ 2 ข้อ 3 ข้อ 4 และข้อ 5 กล่าวคือ ทุกท่านจะอ่านพาดหัวข่าวหนังสือพิมพ์ ดูภาพข่าวแล้วอ่านคำบรรยายได้ภาพข่าว ในลักษณะ อ่านกราด เพื่อทราบข้อมูลข่าวสาร เหตุการณ์ความเป็นไป และอ่านละเอียดเฉพาะเรื่องที่สนใจ (นักวิชาการ) อ่านผ่านๆ อ่านเฉพาะเรื่องที่สนใจ ไม่อ่านทั้งหมด เพราะเขียนกันยาวมาก ไม่สรุปประเด็น (นักภาษา) อ่านทั้งหมดแบบผ่านๆ เพื่อทราบข้อมูลข่าวสาร เหตุการณ์ความเป็นไป และอ่านละเอียดเฉพาะเรื่องที่สนใจ เพื่อเปรียบเทียบความตรงของข่าว (นักวิชาชีพ)

ส่วนข้อ 5 แต่ละท่านมีความคิดเห็นแตกต่างกัน กล่าวคือ โดยธรรมชาติของสื่อเมื่อพาดหัวข่าว ก็มักจะยึดหลักของการสร้างความสนใจ ความดึงดูดใจ สื่อมักจะใช้กลยุทธ์ของการสร้างความแรงหรือความเกินจริง เพราะจากหลักจิตวิทยาทั่วไปก็คือ ผู้คนมักจะสนใจในเรื่องที่แรงๆ เรื่องที่ผิดปกติ ถือว่าผิดจรรยาบรรณหรือไม่ ก็ถือว่าคิดแน่นอน เพราะว่าหลักของสื่อก็คือต้องยึดมั่นในการนำเสนอเหตุการณ์ต่างๆ เรื่องราวต่างๆ ให้ถูกต้องแม่นยำ เทียงตรงที่สุด หลักจริยธรรมของสื่อก็มาจากหลักศีลธรรมของความเป็นคนดี เพราะฉะนั้นคนทำสื่อถ้าเป็นคนดี สิ่งที่ทำออกมาเป็นผลงานในสื่อก็จะเป็นสิ่งดี (นักวิชาการ) การพาดหัวข่าวถือว่าแรง และที่พบบ่อยก็คือเรื่องพาดหัวข่าวกับในเนื้อข่าวนี้เป็นคนละอย่าง บางทีพาดหัวข่าวไว้ แต่ในเนื้อข่าวนี้ไม่มีข้อความหรือว่ามีเนื้อหาอะไรในทำนองนั้นเลย อาจจะเป็นเพราะคนละ edition (นักภาษา) ถ้าข่าวไม่แรง เรื่องที่หยิบยกมาเป็นข่าวพาดหัวก็ไม่แรง ด้วยศักยภาพของสื่อหนังสือพิมพ์ การนำเสนอในเรื่องใดๆ ก็นำเสนอได้ เขียนได้ภายในหลักของการนำเสนออย่างมีจริยธรรม สื่อทำหน้าที่ของตนเอง คือ จริงและตรง เพื่อประโยชน์สังคมและเพื่อประโยชน์ชาติ ต้องทดแทนคุณแผ่นดิน (นักวิชาชีพ)

ส่วนข้อ 6 แต่ละท่านมีความคิดเห็นแตกต่างกันบ้าง คล้ายกันบ้างในบางประเด็น กล่าวคือ การที่สื่อนำเสนอข่าว จะทำให้คนชาชินจนกระทั่งแยกแยะควรรไม่ควรไม่ควรออก ชินตาจนกระทั่งเห็นเป็นเรื่องปรกติ ไม่ว่าจะมีความรุนแรงในสื่อ เช็กส์ในสื่อ หรือภาพคนตายในสื่อ หรือแม้กระทั่งการคอร์รัปชัน คอร์รัปชันจนกลายเป็นเรื่องปรกติไปแล้ว ถ้าทำให้เห็นว่าเรื่องนี้ไม่เป็นเรื่องปรกติ จะต้องไม่มี ถ้ามีเมื่อใดถือว่าเป็นเรื่องไม่ปรกติ ก็จะขจัดสิ่งที่ไม่ถูกไม่ควรได้ แต่ถ้าเรานำเสนอจนชาชินมันก็จะแยกแยะไม่ออก (นักวิชาการ) สื่อจะให้ประชาชนสรุปได้เอง ใช้วิจารณญาณเองว่าเรื่องจริงเป็นอย่างไร ประมวลเองนั้นก็มีส่วนถูก แต่ไม่ถูกทั้งหมด เพราะว่าประชาชนจะสรุปได้จากไหน ก็จะสรุปจากความรู้ที่ได้จากสื่อต่างๆ สื่อเองก็ต้องรู้จักที่จะกลั่นกรอง ถึงการกลั่นกรองจะยาก แต่ก็ควรทำ เพราะสื่อก็คือวิชาชีพอย่างหนึ่งมิได้เป็นแค่พนักงานถอดเทป แล้วก็พิมพ์ๆ ลงไป ไม่ต้องรับผิดชอบอะไรเลย (นักภาษา) สื่อลงข่าว นำเสนอข่าวเพื่อให้ประชาชนทราบความจริง ส่วนเรื่องการชิมชั๊บ หรือเกิดพฤติกรรมเลียนแบบจะโทษสื่อไม่ได้ ต้องโทษผู้ก่อเหตุ ถ้ามีเหตุเกิดขึ้นแล้วสื่อไม่นำเสนอถือว่าผิดหน้าที่ ผิดพลาดเพราะไม่เสนอความเป็นจริง ตามจริงควรโทษที่ผู้ก่อเหตุมากกว่า โทษผู้นำเสนอบ้างแต่ไม่โทษทั้งหมด สื่อไม่ใช่ต้นเหตุของผลทั้งหมด ในสายตาคนทำสื่อ เมื่ออ่านพาดหัวข่าวหนังสือพิมพ์ เราก็มักจะคิดถึงความเหมาะสม ความตรงของการนำเสนอ (นักวิชาชีพ)

คำถามด้านพฤติกรรมการอ่าน

- 1) หนังสือพิมพ์เล่มโปรดที่ท่านอ่านอยู่คือหนังสือพิมพ์อะไร (ตอบได้มากกว่า 1 ชื่อฉบับ)
- 2) ท่านใช้เวลาอ่านหนังสือพิมพ์แต่ละฉบับนานเท่าไร
- 3) ท่านอ่านอะไรเป็นอันดับแรก
- 4) เฉพาะหน้าแรกท่านอ่านอย่างละเอียดหรือเพียงแต่อ่านผ่านไป

จากการสัมภาษณ์นักวิชาการ นักภาษา นักวิชาชีพ ผู้วิจัยพบว่า ทุกท่านมีความคิดเห็นในทิศทางเดียวกันในประเด็นหลัก กล่าวคือ หลักของการอ่านหนังสือพิมพ์ที่ดีที่สุด คือต้องเลือกอ่านมากกว่าหนึ่งฉบับ เลือกอ่านหนังสือพิมพ์ที่มีรสนิยมนี่ดี ที่มีเนื้อหาหลากหลาย ทั้งข่าวการเมือง ข่าวเศรษฐกิจ ข่าวชาวบ้าน มีคอลัมน์ความคิดเห็นที่มีความเป็นธรรมน่าเชื่อถือ (นักวิชาการ) อ่านบางเรื่อง ไม่อ่านทุกเรื่อง อ่านบางตอน ไม่อ่านทุกตอน (นักภาษา) อ่านหมดทุกฉบับเพื่อรู้ข้อมูลให้ตรงความเป็นจริง นอกจากนี้ยังต้องอ่านข่าวจากสื่อหลายประเภท สื่อใหม่ รวมทั้ง SMS ด้วย โดยอ่านข่าวที่เราอยากรู้ พอใจจะอ่าน สนใจในข่าวใดจึงจะอ่านละเอียด แต่ดูทั้งหมด ดูทุกเล่ม แม้ไม่อ่านทั้งหมด อ่านและเปรียบเทียบข้อมูล ดูความตรงของข้อมูล และการนำเสนอ (นักวิชาชีพ)

คำถามด้านความคิดเห็น

- 1) ถ้าหนังสือพิมพ์จะเปลี่ยนแปลงรูปแบบในหน้าแรก ท่านอยากให้เปลี่ยนอะไรบ้าง
ควรเปลี่ยนเป็นแบบไหน
- 2) ท่านคิดว่าท่านได้รับประโยชน์อย่างไรบ้าง จากการอ่านหนังสือพิมพ์
- 3) มีผู้กล่าวว่า คนไทยชอบอ่านไทยรัฐมากที่สุด ท่านเห็นด้วยหรือไม่ เพราะเหตุใด
- 4) ตามความคิดเห็นของท่าน ท่านเห็นว่ายอดพิมพ์สูงมีจำนวนมาก ส่งผลให้หาอ่านได้ในที่
ต่างๆไป มีความสัมพันธ์กับคำกล่าวที่ว่า คนไทยชอบอ่านไทยรัฐมากที่สุดหรือไม่

5) ท่านมีความคิดเห็นอย่างไร ในประเด็นที่มีผู้เสนอว่า การเสนอข่าวเชิงลบซ้ำกันอาจส่งผลให้เกิดการซึมซับขึ้นในเด็กและเยาวชน หนังสือพิมพ์ควรระบุคำแนะนำที่ควรปฏิบัติไว้ด้วย ข้อเสนอแนะนี้มีความเหมาะสม มีประโยชน์ และมีความเป็นไปได้หรือไม่ อย่างไร

จากการสัมภาษณ์นักวิชาการ นักภาษา นักวิชาชีพ ผู้วิจัยพบว่า ทุกท่านมีความคิดเห็นต่างกันบ้าง ในประเด็นของความต้องการให้หนังสือพิมพ์เปลี่ยนแปลงรูปแบบในหน้าหนึ่ง กล่าวคือ นักวิชาการมีความเห็นว่า อย่างแรกอยากให้เปลี่ยนดีไซน์ อย่าไปเน้นที่พาดหัวข่าวมากนัก สอง ไม่ต้องลงรูปเยอะ เอาเฉพาะรูปที่สำคัญ สาม นำเสนอเนื้อหาในหน้าหนึ่งนี่ยังน้อยให้จับผิด ไม่ใช่ลิดไปครึ่งแล้วไปต่อหน้าอื่นนั้นไม่ควร เพราะจะเป็นการช่วยผู้อ่านที่ต้องการอ่านย่อ ให้อ่านลิดได้จบ ไม่ควรยึดเยียดพาดหัวข่าวในหน้าหนึ่งมากเกินไป ให้ออกแบบหน้าตาให้ความสะดวกกับคนอ่าน ในการที่จะอ่านแบบสำรวจข่าวแบบย่อๆได้ การพาดหัวข่าวที่ไม่ต้องใหญ่นัก เพื่อให้พื้นที่มีลิดที่จบในหน้าหนึ่ง ส่วนในเรื่องของการใช้ภาษา ก็ให้มีรสนิยมที่ดีในระดับหนึ่ง เป็นผู้ดี มีรสนิยมแบบชาวบ้าน ชาวบ้านก็เป็นผู้ดีได้ ส่วนเรื่องระบุคำแนะนำที่ควรปฏิบัติไว้ด้วยนี้ คงไม่ต้องทำถึงขนาดนั้น ทำให้มันอยู่ในข่าว เป็นธรรมชาติของข่าว ให้มันอยู่ในเนื้อหา ไม่เช่นนั้นจะกลายเป็นบทความ สารคดีไป เขียนให้กลืนไปกับการรายงานข่าวตามปกติ แต่ว่าเพิ่มเนื้อหาหรือเพิ่มแหล่งข่าวที่ให้คำแนะนำในทางบวกด้วย (นักวิชาการ)

นักภาษาเห็นว่าเปลี่ยนแปลงรูปแบบในหน้าหนึ่งคงจะเปลี่ยนแปลงได้ยาก ในส่วนของการระบุคำแนะนำที่ควรปฏิบัติไว้ คงไม่ต้อง ไม่เช่นนั้นจะกลายเป็นบทความ สารคดีไป ถ้าเพื่อประโยชน์สาธารณะควรนำเสนอไว้เป็นล้อมกรอบต่างหาก (นักภาษา)

นักวิชาชีพเห็นว่าคงจะเปลี่ยนแปลงรูปได้ยาก เพราะการทำหนังสือพิมพ์ทำเพื่อขาย ทำตามอุดมการณ์ แต่ละฉบับก็มีจุดจุดเด่นต่างกัน ไม่ดีหมดหรือแย่มาก ถึงเปลี่ยนไปก็เชื่อว่าจะถูกใจกันได้ทั้งหมด ควรให้ความสำคัญกับข่าวมากกว่า อย่งไทยรัฐแต่ละวัน จะมีถึง 6 editios เพื่อให้ข่าวที่นำเสนอเหมาะสมกับแต่ละท้องถิ่น ส่วนการที่จะให้ระบุคำแนะนำที่ควรปฏิบัติไว้ในข่าวนั้น ไม่ใช่ลักษณะของข่าว หน้าที่ของสื่อคือการเสนอข้อเท็จจริง ถ้ามีข้อเสนอ น่าจะถือว่าเป็นการออกความคิดเห็นของผู้เสนอข่าว เป็นการใส่ความคิดส่วนตัว ซึ่งถือว่าเป็นผิดจริยธรรม (นักวิชาชีพ)

นอกจากนี้ทุกท่านกล่าวว่า การอ่านหนังสือพิมพ์มีประโยชน์ เหมือนกับทฤษฎี Uses and Gratifications (นักวิชาการ) ทำให้ได้รับรู้ข่าวสาร เหตุการณ์ต่างๆ มีอะไรเกิดขึ้นกันบ้าง (นักภาษา) การอ่านหนังสือพิมพ์ในทัศนะของคนทำสื่อ ก็เพื่อตรวจสอบตนเอง จรรยาบรรณ 30 ข้อ ของนักหนังสือพิมพ์ ถ้าทำให้ได้มากที่สุด ก็ถือว่าเป็นวิถีชีวิตของคนทำสื่อ (นักวิชาชีพ)

ในประเทศไทยชอบอ่านไทยรัฐมากที่สุดนั้น นักวิชาการ นักภาษา นักวิชาชีพ มีความเห็นต่างๆ กัน ดังนี้ คนไทยชอบอ่าน ไทยรัฐมากที่สุด เพราะไทยรัฐเปรียบเหมือนยาสามัญประจำบ้าน หรือเป็นอาหารยอดนิยม เป็นอาหารสมองประเภทบันเทิงเป็นส่วนใหญ่ ทำหน้าที่ในการบอกความเคลื่อนไหวในสังคมได้ในทุกระดับ มองเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในสังคมด้วยสายตาชาวบ้าน และนำเสนอในรูปแบบของชาวบ้าน เพราะฉะนั้นก็เหมาะกับรสนิยมของชาวบ้าน ไทยรัฐมี impact สูง ในแง่ที่ว่ามีจำนวนจำหน่ายเยอะ เข้าถึงได้ง่าย หาอ่านได้ง่าย สร้างความสนใจได้ดี ในแง่ของการวางตลาดของไทยรัฐถือเป็นส่วนหนึ่งตามหลัก 4 Ps ไทยรัฐเข้าถึงประชาชนจำนวนมากที่มีการศึกษาในระดับน้อย จึงเป็นห่วงว่า ไทยรัฐจะมุ่งเน้นความเป็นชาวบ้านมากเกินไป อาจจะให้ไทยรัฐยกระดับมาตรฐานในแง่ของการทำหน้าที่สื่อมวลชน ให้มีความรับผิดชอบในเรื่องของความถูกต้องของข้อเท็จจริง ในแง่ของการรายงานข่าวที่เที่ยงตรง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องของการใช้ภาษา ต้องการให้รักษารสนิยมของภาษาที่มีระดับ เป็นภาษาระดับชาวบ้านที่เป็น 'ผู้ดี' คือไทยรัฐจะต้องยกระดับของชาวบ้านที่ดี ที่เป็นสุภาพบุรุษ สุภาพสตรีมากกว่านี้ แต่ในส่วนอื่นของความเรียบง่ายของไทยรัฐถือเป็นข้อได้เปรียบอย่างหนึ่ง (นักวิชาการ)

การที่ไทยรัฐเป็นหนังสือพิมพ์ที่มียอดขายสูง ส่วนหนึ่งก็เป็นเพราะการตลาดดี เนื้อหาตอบสนองความสนใจได้ดี ใช้ภาษามีสีสันเข้าใจง่าย ชาวบ้านชอบอ่าน หาได้ง่ายทุกแห่งจึงอ่านกันทั่วไป (นักภาษา)

ไทยรัฐเป็นหนังสือพิมพ์ที่มียอดขายมากที่สุดในอาเซียน การที่คนชอบอ่านไทยรัฐ คงเป็นเพราะไทยรัฐใช้ภาษาง่ายๆ แล้วก็มีจำนวนพิมพ์มาก ให้พื้นที่กับเนื้อข่าวมาก มีข่าวที่หลากหลายครบถ้วน ทั้งข่าวในประเทศและข่าวต่างประเทศ ถึงบทความวิชาการมีน้อย แต่ก็ตอบสนองความประสงค์ของคนอ่านได้ทุกด้าน แต่ละวันพิมพ์ถึง 6 editions ตอบสนองความสนใจได้ในทุกท้องถิ่น (นักวิชาชีพ)

ความคิดเห็นอื่นๆ

การเสนอข้อมูลตามความเป็นจริงของสื่อ ต้องระวังเรื่อง‘ผลกระทบ’ให้มาก เพราะไม่ใช่เพียงแค่แค่ทำหน้าที่ในการความจริงให้ปรากฏเท่านั้น แต่ต้องดูว่าความจริงที่ทำให้ปรากฏนั้น ทำแล้วเกิดผลกระทบอย่างไร การนำเสนอเรื่องหรือภาพการฆ่าตัวตาย ความรุนแรงจากภาพ จากคำบรรยายภาพก็มีผลกระทบ แต่ว่าอาจไม่เห็นชัดเจน หรือว่าอาจไม่ได้เกิดขึ้นในทันที เราจึงไม่ค่อยตระหนัก ทำให้คนชินกับความรุนแรง การฆ่าตัวตาย ทำให้เกิดการเลียนแบบ เกิดการเห็นเป็นเรื่องปกติ ทำให้คนคิดสั้นตาม สื่อควรต้องระวังเรื่องผลกระทบให้มากๆ (นักวิชาการ)

โอกาสที่ผู้รับสารจะเห็นภาษาที่ตรงมามีน้อยกว่าการได้เห็นภาษาที่เป็นคำแสลง หรือเป็นการใช้คำที่ผิดความหมาย เห็นบ่อยๆ จำบ่อยๆ แล้วก็เอามาใช้ เพราะฉะนั้นถ้าหากหนังสือพิมพ์จะมีคำอื่นที่ใช้แล้วนึกกว่า ดีกว่า ก็ ‘หลบ’ ไปบ้างก็จะดี ไม่ได้บอกให้หนังสือพิมพ์ใช้คำให้ถูกตามหลักไวยากรณ์ไทย หรือว่าตามพจนานุกรมเป๊ะ เพื่อให้คนได้จดจำ ได้ติดหูติดตากับรูปแบบของภาษาที่ตรงม หรือภาษาที่รูปแบบกลางๆ พอใช้ได้ พอรับได้ พอฟังได้ นอกจากนี้หนังสือพิมพ์ควรลดการกรองข้อมูลจากการให้สัมภาษณ์ ไม่ตกเป็นเครื่องมือในการนำเสนอความเท็จ ของกลุ่มใด ฝ่ายใด (นักภาษา)

นักหนังสือพิมพ์ คนทำสื่อควรมีรายได้เพียงด้านเดียว คือจากนายจ้าง ไม่รับเงินจากแหล่งอื่นๆ ไม่ควรอ้างว่ารายได้ไม่พอ เพราะถ้าสมัครใจประกอบอาชีพด้านนี้ ก็ต้องรับสภาพ ส่วนด้านจริยธรรมคุณธรรม การสอนศาสตร์นี้ในสถาบันการศึกษา ไม่เฉพาะแต่ในประเทศไทย แม้ในอาเซียน ก็มีวิชาด้านจริยธรรมคุณธรรมเพียง 3 หน่วยกิตเท่านั้น ควรให้ความสำคัญกับประเด็นนี้ ตั้งแต่ยังเป็นเด็กและเยาวชนจนถึงระดับปริญญา โดยยึดมั่นในจริยธรรมทั้ง 8 ประการที่เรียนรู้จากโรงเรียน และรักษาจรรยาบรรณเบื้องต้นให้ได้ ดังเช่นลูกเสือซึ่งเป็นผู้ที่มีเกียรติ เชื่อถือได้ นักหนังสือพิมพ์ผู้ควรถือเป็นแบบอย่างก็มีมาก เช่น คุณเสฐียร พันธงสี คุณอิสรา อมันตกุล คุณกุหลาบ สายประดิษฐ์ ถือเป็นแบบอย่างของการฝึกหัดอบรมตนได้เป็นอย่างดี (นักวิชาชีพ)

การสรุปประเด็นที่ได้รับข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ทรงคุณวุฒิดังกล่าวข้างต้นสามารถวิเคราะห์เนื้อหาซึ่งมีรายละเอียดนำเสนอให้เห็นได้ชัดเจนในรูปของตาราง ดังนี้

ตารางที่ 33 สรุปความคิดเห็นจากการสัมภาษณ์เชิงลึก

ความคิดเห็นจากการ

เนื้อหา นักวิชาการ   นักภาษา   นักวิชาชีพ

                  เห็นด้วย   ไม่เห็นด้วย   อื่นๆ   เห็นด้วย   ไม่เห็นด้วย   อื่นๆ
เห็นด้วย   ไม่เห็นด้วย   อื่นๆ

สื่อควรนำเสนอข่าวพาดหัว ภาพข่าวที่ไม่ผิดจริยธรรม ตามหลักจริยธรรมแห่งวิชาชีพ และหลัก
กฎหมาย เชื่อมโยงกับกรอบจริยธรรมแห่งวิชาชีพหนังสือพิมพ์แห่งชาติ พ.ศ. 2541 หมวด 2 ส่วนที่
เกี่ยวข้องโดยตรงกับการพาดหัวข่าว ภาพข่าว   /   /
/

สื่อควรระมัดระวังการใช้ภาษาพาดหัวข่าวและการใช้คำที่เกี่ยวข้อง ซึ่งมีลักษณะที่แรงเกินจริง
/   /   /

สื่อควรระมัดระวังการเสนอภาพข่าว ซึ่งมีลักษณะหวาดเสียว สยดสยอง อูจาด อนาจาร   /
/   /

สื่อควรระมัดระวังการเสนอคำบรรยายภาพข่าว ซึ่งมีลักษณะละเมิดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์   /
/   /

สื่อต้องตระหนักในเรื่องผลกระทบ

ที่จะเกิดขึ้นได้จากการนำเสนอข่าว/ ภาพข่าว   /   /
/

-สื่อควรแสดงความรับผิดชอบในหน้าที่วิชาชีพสื่อ โดยกลั่นกรองการสัมภาษณ์ เพื่อนำเสนอแต่
ความจริง   /   /   /

-รูปแบบหน้าหนึ่งควรเปลี่ยนแปลง   /   /
/

-ควรสอนจริยธรรมคุณธรรมเพิ่มในสถานศึกษา   /   /
/

-ผู้ประกอบวิชาชีพหนังสือพิมพ์ควร

ถือปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพ

อย่างเคร่งครัด / / /

-การเสนอข่าวหน้าหนึ่งแรง/เกินจริง / /
/

-การถ่ายภาพ/ลงภาพคนตาย ภาพผู้เสียหายที่เป็นเด็กเยาวชนและสตรีถือว่าละเมิดศักดิ์ศรีความเป็น
มนุษย์ เป็นการผิดจริยธรรมสื่อ / / /

-ระบุคำแนะนำที่ควรปฏิบัติของแหล่งข่าวลงไว้ในเนื้อหาข่าว /
/ /

-สื่อไม่ควรเสนอสถานที่อยู่ ที่เรียน ที่ทำงานของเด็ก เยาวชน สตรี ผู้ด้อย โอกาส ซึ่งเป็นผู้เสียหาย /
ผู้ต้องคดี / / /

สรุปภาพรวม บทที่ 4

ข้อมูลทั้งหมดในบทที่ 4 นี้ จำแนกได้เป็น 3 ส่วนคือ ส่วนแรก ข้อมูลที่ได้จากการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยใช้แบบสอบถามความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างผู้อ่านหนังสือพิมพ์ในเขต กรุงเทพมหานครและปริมณฑล จำนวน 400 คน ส่วนที่สองคือข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์เนื้อหา ด้านการใช้ภาษาของข่าวพาดหัว ภาพข่าว และคำอธิบายภาพข่าว ในหนังสือพิมพ์หน้าหนึ่ง จำนวน 10 ชื่อฉบับ ซึ่งเผยแพร่ในช่วงระหว่างเดือนมิถุนายน ถึงเดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2553 และส่วนที่สามคือข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ทรงคุณวุฒิ คือนักวิชาการ นักภาษา นักวิชาชีพ ทั้งนี้ โดยพิจารณาเฉพาะในประเด็นจริยธรรมเท่านั้น ข้อมูลทั้งสามส่วนที่พบในบทที่ 4 นี้ ผู้วิจัยจะได้นำเสนอข้อสรุปทั้งหมด ประมวลข้อมูลเป็นภาพรวมในบทต่อไป

บทที่ 5

บทสรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

“...หนังสือพิมพ์เป็นกำลังของบ้านเมือง ถ้าหากว่าใช้กำลังในทางที่ดีก็จะทำให้บ้านเมืองไปในทางที่ดี แต่ถ้าใช้กำลังในทางที่เรียกว่าไม่ดี ก็จะทำให้บ้านเมืองไปในทางที่ไม่ดี จึงต้องระมัดระวังและต้องใช้ความพินิจพิเคราะห์ที่ดี และต้องมีสิ่งที่เรียกว่าความเสียสละบ้าง เพื่อส่วนรวม...”

พระบรมราโชวาท ในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลปัจจุบัน

พระราชทานเนื่องในวันนักข่าว 5 มีนาคม พุทธศักราช 2553

การวิจัยเรื่อง “หนังสือพิมพ์หน้าหนึ่ง ปฏิบัติการในมิติด้านจริยธรรมแห่งวิชาชีพหนังสือพิมพ์” มีวัตถุประสงค์ 4 ประการ 1) เพื่อศึกษาความคิดเห็นต่อการนำเสนอข่าวสารและจริยธรรมที่ปรากฏในหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์รายวัน และพฤติกรรมการอ่านของผู้อ่านหนังสือพิมพ์รายวัน 2) เพื่อวิเคราะห์ลักษณะจริยธรรมของหนังสือพิมพ์รายวันจากข่าวพาดหัว และภาพข่าว ที่ปรากฏในหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์รายวัน 3) เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักวิชาการ นักวิชาชีพ ที่มีต่อจริยธรรมในการนำเสนอข่าวพาดหัว และภาพข่าวที่ปรากฏในหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์รายวัน 4) เพื่อสรุปแนวทางปฏิบัติการเชิงสร้างสรรค์ในมิติด้านจริยธรรมของหนังสือพิมพ์ไทย

ผู้วิจัยเลือกศึกษาหนังสือพิมพ์ 10 ชื่อฉบับ โดยได้ชื่อฉบับมาจากแบบสอบถามกลุ่มตัวอย่างผู้อ่านหนังสือพิมพ์ในห้องสมุด 9 แห่ง และเก็บรวบรวมข้อมูลในช่วงเดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2553 เป็นระยะเวลาหนึ่งเดือน นำมาเรียงลำดับตามความนิยมอ่านของกลุ่มตัวอย่างซึ่งพบว่า ได้แก่ หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ หนังสือพิมพ์เดลินิวส์ หนังสือพิมพ์ข่าวสด หนังสือพิมพ์มติชน หนังสือพิมพ์คมชัดลึก หนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจ หนังสือพิมพ์ผู้จัดการ หนังสือพิมพ์บ้านเมือง หนังสือพิมพ์โพสต์ทูเดย์ หนังสือพิมพ์ไทยโพสต์ ต่อจากนั้นได้เก็บข้อมูลข่าวพาดหัว ภาพข่าวพร้อมคำบรรยาย

ภาพข่าว จากหนังสือพิมพ์ทั้ง 10 ชื่อฉบับดังกล่าวซึ่งพิมพ์เผยแพร่ในช่วงเวลาระหว่างเดือน มิถุนายน

และเดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2553 เป็นเวลารวม 2 เดือน

ทั้งนี้โดยใช้การผสมผสานระเบียบวิธีวิจัย 3 ลักษณะ คือ วิธีวิจัยแหล่งเอกสาร วิธีวิจัยเชิงปริมาณ และวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ การวิจัยเชิงปริมาณ ศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 คน เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างผู้อ่านหนังสือพิมพ์ เป็นผู้ตอบแบบสอบถาม การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ด้านการใช้ภาษาพูดหัวข่าว และคำบรรยายภาพข่าวในหนังสือพิมพ์รายวัน เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงปริมาณ ส่วนการวิจัยเชิงคุณภาพ ศึกษาโดยการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ผู้ทรงคุณวุฒิ นักวิชาการ นักภาษา และนักวิชาชีพ 3 คน เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยพิจารณาเฉพาะในประเด็นจริยธรรมเท่านั้น ในส่วนการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยใช้วิธีการสถิติร้อยละ วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา และวิธีการพรรณนาตามวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ

ในด้านการนำเสนอผลการวิจัย มีรายละเอียดจำแนกออกเป็นสามส่วน โดยส่วนแรกเป็นการนำเสนอผลการวิจัยที่ได้จากการวิจัยเชิงสำรวจ ส่วนที่สองเป็นการนำเสนอผลการวิจัยที่ได้จากการวิเคราะห์เนื้อหาการใช้ภาษาในข่าวพาดหัว ภาพข่าวพร้อมคำบรรยาย และส่วนสุดท้ายเป็นการนำเสนอผลการวิจัยที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ผู้ทรงคุณวุฒิด้านวิชาการ ด้านภาษา และด้านวิชาชีพ จากการวิจัยพบข้อมูลต่างๆ ดังจะกล่าวโดยสรุปประเด็นสำคัญต่อไปนี้

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยที่ได้จากการวิจัยเชิงสำรวจ จำแนกรายละเอียดเป็น 3 ส่วนหลัก คือ 1) การสำรวจความคิดเห็นของผู้อ่านหนังสือพิมพ์ 2) การสำรวจข่าวพาดหัว 3) การสำรวจภาพข่าว ผลการสำรวจพบรายละเอียดต่างๆ ดังจะนำเสนอต่อไปนี้

ส่วนที่หนึ่ง : ผลการวิจัยที่ได้จากการวิจัยเชิงสำรวจ

“...ทำให้คนดีเป็นคนเด่น ดีกว่าทำให้ผู้ร้ายเป็นคนดัง...”

ผู้อ่านนิรนาม

1) สรุปผลการสำรวจความคิดเห็นของผู้อ่านหนังสือพิมพ์

การสำรวจความคิดเห็นของผู้อ่านหนังสือพิมพ์ และพฤติกรรมการอ่านของกลุ่มตัวอย่าง ด้วยแบบสอบถาม จำแนกผลเป็นสามส่วน คือ ลักษณะประชากรของกลุ่มตัวอย่าง พฤติกรรมการอ่าน และความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง ผลการสำรวจพบข้อมูล ดังนี้

ด้านลักษณะประชากรของกลุ่มตัวอย่าง

ผลจากการวิจัยเชิงสำรวจความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างผู้อ่านหนังสือพิมพ์ จำนวน 400 คน พบ ลักษณะสำคัญทางประชากรกล่าวคือ ร้อยละ 29.0 เป็นผู้มีอายุระหว่าง 41-50 ปี มากที่สุด รองลงมาร้อยละ 26.5 เป็นผู้มีอายุระหว่าง 31-40 ปี ร้อยละ 24.3 เป็นผู้มีอายุระหว่าง 21-30 ปี และกลุ่มตัวอย่างผู้อ่านหนังสือพิมพ์ส่วนใหญ่ ร้อยละ 57.2 เป็นเพศหญิง ร้อยละ 42.8 เป็นเพศชาย ซึ่งส่วนใหญ่ร้อยละ 55.5 เป็นผู้มีการศึกษาระดับปริญญาตรีมากที่สุด รองลงมาร้อยละ 22.8 เป็นผู้มีการศึกษาระดับปริญญาโท ร้อยละ 11.0 มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช. ในส่วนอาชีพของกลุ่มตัวอย่าง ร้อยละ 49.3 มีอาชีพพนักงานของรัฐ/รัฐวิสาหกิจ มากที่สุด รองลงมาร้อยละ 24.5 มีอาชีพพนักงานเอกชน ร้อยละ 12.3 เป็นนักเรียน/นิสิต/นักศึกษา กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 26.8 มีรายได้ระหว่าง 10,001-15,000 บาท ร้อยละ 23.3 มีรายได้มากกว่า 25,000 บาท และร้อยละ 16.8 มีรายได้ระหว่าง 20,001-25,000 บาท

ด้านพฤติกรรมการอ่านของกลุ่มตัวอย่าง

ผลการวิจัยพฤติกรรมการอ่านของกลุ่มตัวอย่างพบว่า กลุ่มตัวอย่างอ่านหนังสือพิมพ์หลายชื่อฉบับ (เลือกได้หลายชื่อฉบับ) ร้อยละ 29.5 อ่านหนังสือพิมพ์ไทยรัฐมากที่สุด รองลงมาร้อยละ

21.9 อ่านหนังสือพิมพ์เคลนิวส์ ร้อยละ 10.0 อ่านหนังสือพิมพ์ข่าวสด ร้อยละ 9.7 อ่านหนังสือพิมพ์มติชน และร้อยละ 8.9 อ่านหนังสือพิมพ์คมชัดลึก แต่เมื่อให้อ่านเพียงชื่อฉบับเดียวที่ชอบมากที่สุด (เลือกเพียงฉบับเดียว) พบว่า ส่วนใหญ่ร้อยละ 51.0 ชอบอ่านหนังสือพิมพ์ไทยรัฐมากที่สุด รองลงมาร้อยละ 18.7 อ่านหนังสือพิมพ์เคลนิวส์ ร้อยละ 8.0 อ่านหนังสือพิมพ์มติชน ร้อยละ 6.0 อ่านหนังสือพิมพ์ข่าวสดและหนังสือพิมพ์คมชัดลึก ในอัตราส่วนที่เท่ากัน แสดงให้เห็นชัดเจนในรูปของแผนภูมิได้ดังนี้

แผนภูมิ : การเลือกอ่านหนังสือพิมพ์ชื่อฉบับต่างๆ ของกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 400 คน

จากแผนภูมิข้างต้นแสดงให้เห็นว่าหนังสือพิมพ์ไทยรัฐเป็นหนังสือพิมพ์ที่มีผู้นิยมอ่านมากที่สุด หนังสือพิมพ์เคลนิวส์เป็นหนังสือพิมพ์ที่มีผู้นิยมอ่านมากรองลงมา กล่าวได้ว่าประสบความสำเร็จในการเผยแพร่ เนื่องจากการที่ข่าวสารสามารถเข้าถึงความสนใจของประชาชนได้มาก เป็นสิ่งบ่งบอกถึงความสำเร็จของการสื่อสาร (Schramm, 1964 ; อมรรัตน์ ชาติโน, 2544:18)

อนึ่งกลุ่มตัวอย่างร้อยละ 34.6 จะเป็นผู้ที่อ่านหนังสือพิมพ์ทุกวัน ร้อยละ 29.8 อ่านบ้างไม่อ่านบ้าง ไม่แน่นอน และร้อยละ 26.8 อ่านเฉพาะบางวัน ทั้งนี้โดยใช้เวลาในการอ่านระหว่าง

10-30 นาที มากที่สุด รองลงมาร้อยละ 23.8 อ่านมากกว่า 30 นาที- 1 ชั่วโมง ร้อยละ 12.8 อ่านไม่ถึง 10 นาที โดยมีลักษณะการอ่านกล่าวคือ ร้อยละ 44.9 อ่านแบบผ่านๆ พอรู้เรื่อง ไม่อ่านทุกคำ ร้อยละ 37.3 อ่านเพลินๆ พอจับใจความสำคัญได้บ้าง ร้อยละ 14.0 เป็นผู้ที่อ่านอย่างตั้งใจอ่านโดยละเอียด

ในประเด็นความสนใจในการอ่าน กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ ร้อยละ 84.2 มีความสนใจอ่านข่าวพาดหัวคร่าวๆ เพื่อเลือกอ่านเรื่อง และรองลงมา ร้อยละ 11.8 อ่านคำบรรยายภาพข่าวหลังจากดูภาพข่าว ทั้งนี้เพราะข่าวพาดหัวสั้น กระชับ ใช้คำที่อ่านง่าย ทำให้รู้เรื่องราวในสังคัมได้เร็ว (40.3) รองลงมาคือชอบอ่านข่าวพาดหัวบ้างไม่ชอบอ่านบ้าง ขึ้นอยู่กับถ้อยคำภาษาที่ใช้ในการนำเสนอประเด็นของเรื่อง (23.4) มีบ้างที่กลุ่มตัวอย่างรู้สึกข่าวพาดหัวใช้คำรุนแรงน่าหวาดเสียว หดหูใจ และมักเกินความจริง (19.1)

ด้านความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง

หากพิจารณาในประเด็นการได้รับประโยชน์จากการอ่าน กลุ่มตัวอย่างผู้อ่านหนังสือพิมพ์ ร้อยละ 39.7 มีความคิดเห็นว่าได้รับประโยชน์จากการอ่านพาดหัวข่าว ได้รับรู้ข่าวสารบ้าง หดหู่ใจ บ้างสลับ กันไปตามเหตุการณ์ รองลงมาร้อยละ 25.2 ได้รับความรู้ ได้รับรู้ข่าวสารทันต่อเหตุการณ์ ร้อยละ 18.6 อ่านแล้วรู้สึกว่าได้ไม่ได้รับความบันเทิงใจแต่หดหู่ใจในเหตุการณ์ หนึ่งในประเด็น หนังสือพิมพ์มักพาดหัวข่าวเกินความจริง กลุ่มตัวอย่างผู้อ่านหนังสือพิมพ์ ร้อยละ 39.0 เห็นด้วย ร้อยละ 23.9 ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ส่วนร้อยละ 23.4 เห็นด้วยอย่างยิ่งตามลำดับ

ส่วนความรู้สึกของกลุ่มตัวอย่างผู้อ่านหนังสือพิมพ์ เมื่อดูภาพข่าวและอ่านคำบรรยายภาพ ร้อยละ 40.6 รู้สึกชอบบ้างไม่ชอบบ้าง ขึ้นอยู่กับภาพและถ้อยคำภาษาที่ใช้นำเสนอประเด็นของเรื่อง รองลงมาร้อยละ 28.1 ชอบเพราะภาพข่าวดูง่าย คำบรรยายภาพสั้น ทำให้รู้เรื่องราวได้เร็ว

อนึ่งกลุ่มตัวอย่าง ร้อยละ 32.0 เห็นด้วยกับการไม่ควรเสนอชื่อ ที่อยู่ของผู้เป็นข่าว ร้อยละ 29.7 เห็นด้วยอย่างยิ่ง ในส่วนของกรณีแถบคาดที่ใบหน้าผู้เสียหายในเหตุการณ์ที่น่าหวาดเสียว น่าสยดสยอง หรืออุจาด เพื่อไม่ให้เห็นชัดเจน ร้อยละ 42.7 เห็นด้วย ร้อยละ 37.2 เห็นด้วยอย่างยิ่ง และ ประเด็นกรณีแถบคาดในจุดที่เหตุการณ์น่าหวาดเสียว น่าสยดสยอง ร้อยละ 46.7 เห็นด้วย ร้อยละ 29.4 เห็นด้วยอย่างยิ่ง

นอกจากนี้ จากคำถามปลายเปิดในแบบสอบถาม กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 28.2 (113/400 คน) จำนวนรวม 113 ข้อความ เขียนแสดงความคิดเห็น สรุปได้เป็น 3 ด้าน กล่าวคือ ความคิดเห็นด้าน การใช้ภาษา ความคิดเห็นด้านจริยธรรม คุณธรรม จรรยาบรรณ และความคิดเห็นด้านอื่นๆ

ความคิดเห็นด้านการใช้ภาษา

ประเด็นซึ่งกลุ่มตัวอย่าง ได้เขียนแสดงความคิดเห็นด้านการใช้ภาษาของหนังสือพิมพ์ไว้อย่าง น่าสนใจคือ การพาดหัวข่าวใช้คำสั้น ได้ใจความ เร้าความสนใจ ชวนให้ติดตามค้นหา แต่ไม่ควรใช้คำหลายความหมาย กำกวม เกินจริง คำสั้น ก้าวร้าว จนเกินไป เพราะจะทำให้เข้าใจผิด ไม่ควรใช้ภาษาตลาด คู่คั่นและรุนแรงน่ากลัว มากเกินไป เด็ด เยวชน และผู้อ่านจะจดจำนำไปใช้ บ้าง ไม่ควรพาดหัวข่าวใหญ่โตจนเกินจริงอ่านแล้วจิตตก แต่เมื่ออ่านเนื้อหาแล้วไม่มีสาระเช่นนั้น ควรพาดหัวข่าวโดยใช้ภาษาไทยที่ถูกต้องมากที่สุดเท่าที่จะทำได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการใช้คำ

ราชาศัพท์ และควรใช้คำกลางๆ อย่างสร้างสรรค์ คำกระชับ ตรง อ่านแล้วเข้าใจได้ทันที ชี้นำสังคมให้เห็นถูกผิดได้ ส่วนภาพข่าวและคำบรรยายภาพ ผู้อ่านหนังสือพิมพ์แสดงความคิดเห็นว่ามีการละเมิดสิทธิส่วนบุคคลของผู้ที่ปรากฏในภาพ

ความคิดเห็นด้านจริยธรรม คุณธรรมและจรรยาบรรณ

หนังสือพิมพ์บางฉบับพาดหัวข่าวเกินจริง บางฉบับสมเหตุสมผล หนังสือพิมพ์ควรเสนอข่าวตรงไปตรงมา ไม่ต่อเติมจนทำให้เกิดความเข้าใจเกินข้อเท็จจริง หรือชี้นำสังคมไปในทางที่ไม่สร้างสรรค์ เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ของผู้ใด ฝ่ายใด จรรยาบรรณสังคมให้มากยิ่งขึ้นกว่าที่เป็นอยู่ สร้างความสนใจแบบสร้างสรรค์อย่างมีอารมณ์ขัน เสนอมุมมองเชิงบวกให้มากขึ้น ทำให้คนคิดเป็นคนเด่นดีกว่าทำให้ผู้ร้ายเป็นคนดัง ข่าวก็คือข่าวแต่บางเรื่องควรละไว้ไม่ต้องบรรยายเพื่อให้เกียรติแก่ผู้เสียหายในข่าวและภาพข่าว ภาพข่าวบ่อยครั้งน่ากลัวเกินไป ไม่จำเป็นต้องเสนอภาพชัดเจนแบบเห็นจะจะ ไม่ควรเสนอภาพของผู้เสียชีวิต ภาพหวาดเสียว น่าสยดสยอง การเสนอข่าวควรเพื่อให้ความรู้ ไม่ใช่การประจานหรือทำให้เสียหาย ไม่สองมาตรฐาน หนังสือพิมพ์ไทยรัฐมียอดจำหน่ายสูง สมควรเป็นหนังสือพิมพ์ที่ช่วยจรรยาบรรณสังคมให้มากกว่าที่เป็นอยู่ เป็นความหวังของผู้บริโภคข่าว

ความคิดเห็นด้านอื่นๆ

ผู้อ่านหนังสือพิมพ์เขียนแสดงความคิดเห็นว่า หนังสือพิมพ์ควรเปลี่ยนแปลงรูปแบบบ้าง เพราะใช้รูปแบบนี้มานานแล้ว เช่น อาจทำเป็นภาพสามมิติบ้าง บางชื่อฉบับข่าวพรวด น่าจะเพราะหมึกที่ใช้ ควรเปลี่ยนไปใช้แบบหนังสือพิมพ์ภาษาอังกฤษ ควรเลือกข่าวดีๆ มาพาดหัวข่าว สนับสนุนให้คนคิดทำความดี ได้เห็นตัวอย่างจากข่าวพาดหัวที่ดี อยากให้หนังสือพิมพ์เสนอแต่ข่าวเชิงบวก ไม่ต้องทำการตลาดมากเกินไป ไม่ต้องกลัวคนจะไม่ซื้อ การพาดหัวข่าวที่ดีจะสร้างความสนใจได้มาก การพาดหัวข่าวอย่างตรงประเด็นจะสร้างความสนใจได้มากกว่าตั้งใจขายข่าวไม่จริงใจ และด้วยเหตุผลนี้ ผู้บริโภคบางคนจะเลิกอ่านบางชื่อฉบับโดยสิ้นเชิง (ข้อมูลนี้ตรงกับข้อสังเกตภาคสนามอย่างไม่เป็นทางการของผู้วิจัย)

ข้อมูลแสดงความคิดเห็นของผู้อ่านหนังสือพิมพ์กลุ่มตัวอย่างดังกล่าวมานี้ เป็นความคิดเห็นจากการเขียนตอบคำถามปลายเปิดของกลุ่มตัวอย่างจำนวน 113 คน ในส่วนต่อไปจะเป็นการสรุปผลการวิจัยที่ได้พบจากการสำรวจข่าวพาดหัวหนังสือพิมพ์ทั้ง 10 ชื่อฉบับ

2) สรุปผลการสำรวจข่าวพาดหัว

“...ถ้าหากหนังสือพิมพ์จะเลือกคำอื่นที่ใช้แล้วนึกว่า ดีกว่า ก็ควร ‘หลบ’ ไปข้าง

ถ้าหนังสือพิมพ์จะ ‘เพลาๆ’ ลงสักนิดก็จะดี ...”

สัมภาษณ์นักภาษา

การสำรวจข่าวพาดหัวหนังสือพิมพ์ 10 ชื่อฉบับ ในช่วงเวลาระหว่างเดือนมิถุนายน-เดือนกรกฎาคม พ.ศ.2553 ด้วยแบบสังเกตที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากแหล่งเอกสารต่างๆ เพื่อจำแนก ลักษณะและปริมาณข่าวพาดหัว ผลการสำรวจพบข้อมูล ดังนี้

การนำเสนอข่าวพาดหัว 10 ลักษณะของหนังสือพิมพ์ทั้ง 10 ชื่อฉบับ พบว่ามีจำนวนรวม 3,796 ข่าว ในจำนวนดังกล่าวจำแนกรายละเอียดตามประเด็นข่าวเป็น 10 ลักษณะ ด้วยแบบสังเกตที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นพบว่า หนังสือพิมพ์ที่กลุ่มตัวอย่างนิยมนำมาอ่านจำนวน 10 ชื่อฉบับ นำเสนอข่าวการเมือง/ข่าวคอร์รัปชัน/ความไม่โปร่งใสในแวดวงราชการ มีจำนวนมากที่สุด คือ 1,203 ข่าว คิดเป็นร้อยละ 31.70 รองลงมาคือข่าวอาชญากรรม/โจรกรรม/จี้ปล้น/ฆ่า/ทารุณกรรม/ยาเสพติด จำนวน 902 ข่าว คิดเป็นร้อยละ 23.77 ข่าวเหตุการณ์ต่างๆ/ศีลธรรม/จริยธรรม/สภาพสังคม/ไปป์ เปลือย จำนวน 621 ข่าว คิดเป็นร้อยละ 16.36 ข่าวเศรษฐกิจ/การเงิน/การคลัง/การธนาคาร จำนวน 460 ข่าว คิดเป็นร้อยละ 12.12 ข่าวกีฬา จำนวน 376 ข่าว คิดเป็นร้อยละ 9.90 ข่าวภัยภาคใต้/ความมั่นคงของประเทศ/กองทัพ/ทหารจำนวน 86 ข่าว คิดเป็นร้อยละ 2.26 ข่าวอุบัติเหตุ อุบัติภัย/อัคคีภัย/

อุทกภัย/ทพพิภภัย จำนวน 80 ข่าว คิดเป็นร้อยละ 2.11 ข่าวเด็กเยาวชนและสตรี/ครอบครัวแตกแยก/
หย่าร้าง/ผู้สาว/ล่วงละเมิดทางเพศ จำนวน 60 ข่าว คิดเป็นร้อยละ 1.58

ส่วนข่าวธุรกิจ/เกษตรกรรมและอุตสาหกรรมและข่าววิทยาศาสตร์/การศึกษา หนังสือพิมพ์ นำเสนอ
ในสัดส่วนที่เท่ากันคือ 4 ข่าว กล่าวได้ว่าน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 0.10 ทั้งๆ ที่ประเทศไทยเป็น
ประเทศเกษตรกรรมและประกาศไว้ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติทุกฉบับ ถึงการ
พัฒนาประชากรด้วยการให้การศึกษาอย่างทั่วถึง อัตราส่วนที่พบนี้แสดงให้เห็นว่าหนังสือพิมพ์
นิยมพาดหัวข่าวด้วย ข่าวการเมือง/ข่าวคอร์รัปชัน/ข่าวความไม่โปร่งใสในแวดวงราชการ จำนวน
มากที่สุด รองลงมาคือข่าวอาชญากรรม (กอบกุล ถาวรานนท์, 2543; บุญฤทธิ์ ศรีวิจิตร, 2543) เพื่อ
ตอบสนองความสนใจใคร่รู้ของผู้อ่าน ว่ามีประเด็นเด่นหรือเหตุการณ์สำคัญอะไร (วัฒน์ ภูวทิศ,
2549) เกิดขึ้นในสังคม โดยการนำเสนอผ่านข่าวพาดหัว ((บงกช สุทัศน์ ณ อยุธยา, 2540)

ถ้าแม้ว่าหนังสือพิมพ์คือภาพฉายเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในสังคม ข้อมูลที่พบจากการวิจัยใน
ประเด็นนี้ ได้แสดงให้เห็นว่าเหตุการณ์สำคัญที่สุด เกิดถี่มากที่สุดในประเทศไทย เป็นภาพฉาย
เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในสังคมไทยในช่วงระหว่างเดือนมิถุนายน-เดือนกรกฎาคม คือข่าวการเมือง/
ข่าวคอร์รัปชัน/ข่าวความไม่โปร่งใสในแวดวงราชการ รวมทั้งข่าวอาชญากรรม และเนื่องจากเป็น
ข่าวที่มีจำนวนมากที่สุด เพราะเหตุนี้หนังสือพิมพ์ จึงจำต้องเลือกมานำเสนอเป็นข่าวพาดหัว และ
นำเสนอเป็นจำนวนมากที่สุด มากยิ่งกว่าข่าวประเภทอื่นๆ ตามหลักการของนักหนังสือพิมพ์ที่ดี
ซึ่งทำหน้าที่เป็นผู้เฝ้าระวังและตรวจสอบสิ่งแวดล้อมทางสังคมและการเมือง เปรียบเสมือนดั่ง
'สุนัขเฝ้าบ้าน' (Watch Dog : a dog who provides protection by watching for or guarding against
intruders) เป็น "ผู้เฝ้าประตู" คัดเลือกและถ่ายทอดข่าวสาร (Wilbur Schramm, 1954) ตรวจสอบ
เหตุการณ์ในสังคม นำเสนอผ่านพาดหัวข่าว ภาพข่าว เนื้อหา (Lasswell, 1948 ; บงกช สุทัศน์ ณ
อยุธยา, 2540) ตอบสนองความสนใจใคร่รู้ของประชาชนผู้อ่านพาดหัวข่าว เพราะต้องการรู้ว่ามี
ประเด็นสำคัญอย่างไร (วัฒน์ ภูวทิศ, 2549)

อย่างไรก็ตามจากแบบสอบถามความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างผู้อ่านหนังสือพิมพ์ จำนวน
400 คน กลับได้พบข้อมูลที่ขัดแย้งกัน กล่าวคือ พบว่ากลุ่มตัวอย่างต้องการให้หนังสือพิมพ์ลงข่าว
เชิงสร้างสรรค์ เพื่อชี้นำสังคมให้เห็นความดี มุ่งทำความดี ได้เห็นตัวอย่างที่ดี อยากให้เสนอแต่ข่าว
เชิงบวก ไม่ต้องทำการตลาดมากเกินไป จากข้อมูลที่พบนี้แสดงให้เห็นได้ว่า คำกล่าวที่ว่า 'ผู้คน
สนใจข่าวร้ายมากกว่าข่าวดี' (คำกล่าวนิรนาม) นั้น นับว่าไม่เป็นความจริงเสมอไป

จากการสัมภาษณ์เชิงลึก นักวิชาชีพ (2553) กล่าวว่า ‘...ข่าวทั้งหมดในแต่ละวันมีเป็นพันๆ ข่าว หนังสือพิมพ์ต้องเลือกนำลง ลงได้ไม่ถึง 10 % ของข่าวทั้งหมดที่มี...’ ผลการวิจัยนี้ อาจ ทำให้หนังสือพิมพ์ได้หันมาพิจารณาการนำเสนอในแง่มุมของ ‘ข่าวดีลงได้ ข่าวร้ายไม่ค่อยลง’ ลบ ล้างคำที่กล่าวเชิงล่อเลียนที่ว่า ‘ข่าวร้ายลงฟรี ข่าวดีต้องจ่ายเงิน’ และ ‘ผู้คนสนใจข่าวร้าย มากกว่า ข่าวดี’ ก่อเกิดภาพลักษณ์ใหม่ของหนังสือพิมพ์รายวันที่ “...ทำให้คนดีเป็นคนเด่น ดีกว่าทำให้ ผู้ร้ายเป็นคนดัง...”

3) สรุปผลการสำรวจภาพข่าว

“...หลักจริยธรรมของสื่อก็มาจากหลักศีลธรรมของความเป็นคนดี

เพราะฉะนั้นคนทำสื่อถ้าเป็นคนดี สิ่งที่ทำออกมาเป็นผลงานในสื่อก็จะเป็นสิ่งที่ดี...”

สัมภาษณ์ นักวิชาการ

การสำรวจภาพข่าวหนังสือพิมพ์ 10 ชื่อฉบับ ในช่วงระหว่างเดือนมิถุนายน-เดือนกรกฎาคม พ.ศ.2553 ด้วยแบบสังเกตที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากแหล่งเอกสารต่างๆ เพื่อจำแนก ลักษณะและปริมาณ ภาพข่าว ผลการสำรวจพบข้อมูล ดังนี้

หนังสือพิมพ์ 10 ชื่อฉบับ มีการนำเสนอภาพข่าวจำนวน 2,711 ภาพ ในจำนวน 2,711 ภาพนี้ พบภาพความรุนแรง/แสดงรายละเอียดความรุนแรง/โศกนาฏกรรม/อาชญากรรม/อุบัติเหตุ/อารมณ์ รุนแรง จำนวน 738 ภาพ คิดเป็นร้อยละ 27.22 รองลงมาเป็นภาพหวาดเสียว/ภาพคนตายด้วยเหตุ ต่างๆ/ภาพทำร้ายร่างกาย/ภาพการฆ่า จำนวน 53 ภาพ คิดเป็นร้อยละ 1.95 นอกจากนั้น เป็นภาพ เด็ก เยาวชน สตรี ผู้ด้อยโอกาสจำนวน 39 ภาพ คิดเป็นร้อยละ 1.44 ส่วนภาพอุจาด/ลามก/อนาจาร/ เปลือย/เกือบเปลือย/ถูกละเมิดทางเพศ จำนวน 3 ภาพ คิดเป็นร้อยละ 0.11 และยังพบ ภาพแสดงให้เห็น ทราบสถานที่อยู่/สถานที่เรียน/หรือสถานที่ทำงานของเด็ก สตรี เยาวชน ผู้ด้อยโอกาส อีกจำนวน 2 ภาพ

จากข้อมูลที่พบนี้จะเห็นได้ว่าหนังสือพิมพ์นิยมนำเสนอภาพความรุนแรง/แสดงรายละเอียด

ความรุนแรง/โศกนาฏกรรม/อาชญากรรม/อุบัติเหตุ/อารมณ์รุนแรง จำนวนมากที่สุด รองลงมาคือ ภาพหวาดเสียว/ภาพคนตายด้วยเหตุต่างๆ/ภาพทำร้ายร่างกาย/ภาพการฆ่า ภาพคนตายไม่ว่าจะตายด้วยเหตุใด ถือเป็นข่าวที่อุจาด ไม่คำนึงถึงความรู้สึกของสาธารณชน (จรรยา อุปัญญา, 2551) การเสนอข่าว ภาพข่าว เด็กหรือเยาวชนที่ตกเป็นผู้ต้องหาในคดีอาญาเป็นข้อห้ามทางกฎหมายและเป็นเหตุผลทางจริยธรรม ที่ต้องใช้ความรอบคอบในการนำเสนออย่างยิ่ง (จรรยา อุปัญญา, 2551) การบันทึกภาพคนตายเป็นสิ่งที่ไม่สมควรจะกระทำ กล่าวได้ว่าเป็นการละเมิด (นักวิชาชีพ, สัมภาษณ์ 22 พฤศจิกายน พ.ศ. 2553 ; นักวิชาการ, สัมภาษณ์ 12 พฤศจิกายน พ.ศ. 2553)

นอกจากนี้ ถึงแม้ว่าผู้อ่านหนังสือพิมพ์จะดูภาพข่าวเพราะน่าสนใจ เข้าใจง่าย และอ่านคำบรรยายได้ภาพเพราะต้องการรู้รายละเอียดของเหตุการณ์ (วัฒน ภูวทิศ, 2549) ก็ตาม สิ่งที่ไม่สมควรมีปรากฏในหนังสือพิมพ์เนื่องจากการละเมิดจริยธรรม คือ ภาพเด็ก เยาวชน สตรี ผู้ด้อยโอกาส รวมทั้งภาพแสดงให้ทราบสถานที่อยู่/สถานที่เรียน/หรือสถานที่ทำงานของเด็ก เยาวชน สตรี ผู้ด้อยโอกาส จำนวน 39 ภาพ คิดเป็นร้อยละ 1.44 ถึงแม้จะปรากฏเป็นจำนวนน้อยก็นับว่าไม่สมควรมีปรากฏแม้แต่เพียงภาพเดียว เนื่องจากการนำเสนอภาพที่หวือหวา อุจาด ลามก อนาจาร หรือการรายงานข่าวสารที่เป็นเหตุให้สังคมมีการพิพากษาผู้ที่ตกเป็นข่าว ถือเป็นละเมิดสิทธิส่วนบุคคลรวมทั้งการพาดหัวข่าวที่รุนแรงเกินจริง (วัฒน ภูวทิศ, 2538) ถึงแม้การนำเสนอภาพข่าวในหน้าหนึ่ง ก็เพื่อมุ่งเน้นในการขายมากกว่าต้องการนำเสนอข้อมูลข้อเท็จจริงก็ตาม(ธรรมยุทธ์ จันทร์ทิพย์, 2548)

ภาพความรุนแรงก่อให้เกิดความรู้สึกหวาดเสียว ภาพที่แสดงให้เห็นขั้นตอนการกระทำ ความรุนแรง รวมทั้งการกระทำที่มีเจตนาที่แสดงออกทางกายหรือการแสดงอำนาจต่อผู้ตกเป็นข่าว

ก่อให้เกิดการบาดเจ็บ การเสียชีวิต ความสะเทือนใจ ความสูญเสียหรือการถูกทอดทิ้งทุกประการดังกล่าว แม้อาจเกิดขึ้นจากความตั้งใจหรือความไม่ได้ตั้งใจ รวมทั้งการทำร้ายตนเองและการทำร้ายบุคคลอื่น ตลอดจนความรุนแรงทางการเมืองที่มีเหยื่อเป็นกลุ่มคนในชุมชนหรือในสังคม (องค์การอนามัยโลก WHO, 1995) ส่วนเป็นลักษณะที่ไม่สมควรปรากฏในภาพข่าวของหนังสือพิมพ์ เนื่องจาก “...สื่อจะต้องปฏิบัติตามหลักจรรยาบรรณและมาตรฐานทางวิชาชีพ...” (Mcquail, 1994)

ภาพถ่ายหรือภาพข่าวในหนังสือพิมพ์รายวันหน้าหนึ่ง เป็นอวัจนภาษาที่สื่อความหมายมีรายละเอียดชัดเจน ย่อมเป็นสิ่งเร้าที่ก่อให้เกิดการรับรู้และอารมณ์ความรู้สึกอย่างใดอย่างหนึ่งแก่ผู้อ่านหนังสือพิมพ์เสมอ โดยเหตุที่คนไทยมีความรู้สึกไวต่ออวัจนภาษาที่ใช้ในการสื่อสารเป็นอย่างยิ่ง (รศชงพร กมลเสวิน และคณะ, 2546) ด้วยเหตุนี้การนำเสนอภาพในหนังสือพิมพ์ จึงต้องไม่เสนอภาพข่าวที่อุจาด ลามก อนาจารหรือน่าหวาดเสียวโดยไม่คำนึงถึงความรู้สึกของสาธารณชน (บทบัญญัติจริยธรรมของหนังสือพิมพ์ข้อ17) ทั้งยังต้องคำนึงมิให้ล่วงละเมิดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ของบุคคลที่ตกเป็นข่าว โดยต้องให้ความคุ้มครองอย่างเคร่งครัดต่อสิทธิมนุษยชนของเด็ก สตรี และ

ผู้ด้อยโอกาส (บทบัญญัติจริยธรรมของหนังสือพิมพ์ ข้อ15)

ในการนี้ถ้าถือตามเกณฑ์ของสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติที่ 2/2546 ลงวันที่ 16 ตุลาคมพ.ศ. 2546 เกี่ยวกับการไม่ระบุชื่อ นามสกุล ที่อยู่ของผู้ได้รับผลกระทบจากเอดส์ ‘...ต้องไม่เสนอภาพที่ทำให้รู้ว่าเป็นใคร...’ ถ้าถือตามเกณฑ์นี้ การเสนอภาพข่าวของเด็กม.6 วางเพลิงเผาโรงเรียน ข่าวกินยาลดความอ้วนจนเสียชีวิต หรือแม่ผู้นั้นจะเป็นผู้ใหญ่ที่กินยาลดความอ้วนจนเสียชีวิตก็ตาม รวมทั้งข่าวการข่มขืนกระทำชำเราและฆ่าผู้หญิงและเด็ก หนังสือพิมพ์ต้องไม่เผยแพร่ข้อมูลหรือภาพที่อาจทำให้ผู้หญิงและเด็ก ตลอดจนครอบครัวเสียหาย (สภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ, 2546) ข่าวทำนองเดียวกันนี้ นับเป็นสิ่งไม่สมควรจะปรากฏในหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์ใดๆ การฝ่าฝืนกระทำในสิ่งที่ไม่สมควรกระทำต่างๆ กล่าวได้ว่าเป็นการละเมิด ทำให้มาตรฐานวิชาชีพถูกลบหลู่ (พิศิษฐ์ ชวลาวัณษ์, 2543 ; ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความคดีเด็ก และเยาวชน มาตรา 27; ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความคดีเด็กและเยาวชน มาตรา 57; ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความคดีเด็กและเยาวชน มาตรา 93 ; พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลเยาวชนและครอบครัว วิธีพิจารณาความคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ.2535)

ด้วยเหตุนี้จึงสรุปได้ว่า การที่หนังสือพิมพ์ให้มีปรากฏภาพและคำบรรยายภาพความรุนแรง ภาพและคำบรรยายภาพ แสดงรายละเอียดความรุนแรง/ โศกนาฏกรรม/ อาชญากรรม/ อุบัติเหตุ/ อารมณ์รุนแรง ภาพและคำบรรยายภาพหวาดเสียว/ภาพคนตายด้วยเหตุต่างๆ/ภาพทำร้ายร่างกาย/ ภาพการฆ่า ภาพเด็ก เยาวชน สตรี ผู้ด้อยโอกาส รวมทั้งภาพอุจาด/ลามก/อนาจาร/เปลือย/เกือบเปลือย/ถูกละเมิดทางเพศ ภาพแสดงให้ทราบสถานที่อยู่/สถานที่เรียน/หรือสถานที่ทำงานของเด็ก สตรี เยาวชน ผู้ด้อยโอกาส กล่าวได้ว่าเป็นการละเมิดหลักจรรยาบรรณและมาตรฐานทางวิชาชีพ

ทั้งนี้เนื่องจาก “...สื่อจะต้องปฏิบัติตามหลักจรรยาบรรณ และมาตรฐานทางวิชาชีพ...” (Mcquail, 1994) อย่างเคร่งครัด

ที่กล่าวมาโดยสรุปนี้คือผลการวิจัยที่ได้จากการสำรวจ โดยใช้แบบสอบถามกลุ่มตัวอย่าง ผู้อ่านหนังสือพิมพ์จำนวน 400 คน ใน 3 ประเด็นคือ ลักษณะประชากร พฤติกรรมการอ่าน และความคิดเห็นที่มีต่อข่าวพาดหัว คำอธิบายภาพข่าวของหนังสือพิมพ์รายวัน ต่อไปจะนำเสนอผลการวิจัยในส่วนที่สอง คือผลการวิจัยที่ได้จากการวิเคราะห์เนื้อหาด้านการใช้ภาษา

ส่วนที่สอง : สรุปผลการวิจัยที่ได้จากการวิเคราะห์เนื้อหาด้านการใช้ภาษา

“...หนังสือพิมพ์ไทยรัฐมียอดจำหน่ายสูง

สมควรเป็นหนังสือพิมพ์ที่ช่วยจรรโลงสังคม เป็นความหวังของผู้บริโภคข่าว...”

ผู้อ่านนิรนาม,

สัมภาษณ์ นักวิชาการ

ผลการวิจัยที่ได้จากการวิเคราะห์เนื้อหา จำแนกเป็นสองส่วน กล่าวคือ ส่วนแรกด้านการใช้ภาษานำเสนอเนื้อหาข่าวพาดหัว และคำบรรยายภาพข่าว อีกส่วนหนึ่งคือการใช้คำ/ข้อความในการนำเสนอ ข้อมูลที่พบสรุปได้ดังนี้

ผลการวิเคราะห์การนำเสนอเนื้อหา

การวิเคราะห์เนื้อหาของข่าวพาดหัว และคำบรรยายภาพ ในมิติจริยธรรม วิเคราะห์โดยใช้แบบสังเกตที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น 10 ลักษณะ ตรวจสอบมาตรฐานของเครื่องมือนี้โดยผู้ทรงคุณวุฒิด้านนิเทศศาสตร์ 3 คน จากการวิเคราะห์ข้อมูลการพาดหัวข่าวของหนังสือพิมพ์รายวันที่กลุ่มตัวอย่าง

ขอบอ่านทั้ง 10 ชื่อฉบับ ในช่วงเดือนมิถุนายน และเดือนกรกฎาคม 2553 วิเคราะห์ประเภทของข่าว ตามกรอบแนวคิดซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้น จำแนกตามประเด็นหลักของเนื้อหาข่าวพาดหัวเป็น 10 ลักษณะ พบข้อมูลดังนี้

หนังสือพิมพ์ทั้ง 10 ชื่อฉบับ นำเสนอข่าวการเมือง/ข่าวคอร์รัปชัน/ความไม่โปร่งใสในแวดวงราชการ มีจำนวนข่าวมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 31.70 จำนวน 1,203 ข่าว รองลงมาคือข่าวอาชญากรรม/โจรกรรม/จี้ปล้น/ฆ่า/ทารุณกรรม/ยาเสพติด ข่าวคิดเป็นร้อยละ 23.77 จำนวน 902 ข่าว ข่าวเหตุการณ์ต่างๆ/ศีลธรรม/จริยธรรม/สภาพสังคม/โป๊ เปลือย คิดเป็นร้อยละ 16.36 จำนวน 621 ข่าว ข่าวเศรษฐกิจ/การเงิน/การคลัง/การธนาคาร คิดเป็นร้อยละ 12.12 จำนวน 460 ข่าว ข่าวกีฬาคิดเป็นร้อยละ 9.90 จำนวน 376 ข่าว ข่าวภัยภาคใต้/ความมั่นคงของประเทศ/กองทัพ/ทหาร คิดเป็นร้อยละ 2.26 จำนวน 86 ข่าว ข่าวอุบัติเหตุอุบัติภัย/อัคคีภัย/อุทกภัย/ทุพพิภัย คิดเป็นร้อยละ 2.11 จำนวน 80 ข่าว ข่าวเด็กเยาวชนและสตรี/ครอบครัวแตกแยก/หย่าร้าง/ผู้สาว/ล่วงละเมิดทางเพศ คิดเป็นร้อยละ 1.58 จำนวน 60 ข่าว ข่าวธุรกิจ/เกษตรกรรมและอุตสาหกรรม และข่าววิทยาศาสตร์/การศึกษา ในอัตราส่วนที่เท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 0.10 จำนวน 4 ข่าว

หนังสือพิมพ์นำเสนอภาพข่าวรวม 2,711 ภาพ ส่วนใหญ่ร้อยละ 69.20 จำแนกเป็น ภาพประเภทต่างๆ จำนวน 1,876 ภาพ รองลงมา ร้อยละ 27.22 เป็นภาพความรุนแรง/แสดงรายละเอียดความรุนแรง/โศกนาฏกรรม/อาชญากรรม/อุบัติเหตุ/อารมณ์รุนแรง จำนวน 738 ภาพ ร้อยละ 1.95 เป็นภาพหวาดเสียว/ภาพคนตายด้วยเหตุต่างๆ/ภาพทำร้ายร่างกาย/ภาพการฆ่า พบจำนวน 53 ภาพ ร้อยละ 1.44 เป็นภาพเด็ก สตรี เยาวชน ผู้ด้อยโอกาส จำนวน 39 ภาพ ร้อยละ 0.11 เป็นภาพอุจาด/ลามก/อนาจาร/เปลือย/เกือบเปลือย/ถูกละเมิดทางเพศ จำนวน 3 ภาพ และร้อยละ 0.07 ภาพแสดงให้ทราบสถานที่อยู่/สถานที่เรียน/สถานที่ทำงานของเด็ก สตรี เยาวชน ผู้ด้อยโอกาส จำนวน 2 ภาพ ตามลำดับ

จากการวิเคราะห์ พบการนำเสนอเนื้อหาข่าวอันเป็นข้อมูลตรงตามเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริง โดยเป็นข้อมูลที่มีเนื้อหาเชิงบวกจำนวนน้อย และข้อมูลที่มีเนื้อหาข่าวเชิงลบจำนวนมาก สรุปได้ 3 ลักษณะ กล่าวคือ ข่าวพาดหัวที่มีเนื้อหาข่าวเหตุการณ์เชิงบวก ข่าวพาดหัวที่มีเนื้อหาข่าวตรงตามเหตุการณ์เพียงแต่เป็นเหตุการณ์เชิงลบ และข้อมูลข่าวพาดหัวที่มีเนื้อหาข่าวเหตุการณ์เชิงลบซึ่งต้องนำมาวิเคราะห์ตามแบบสังเกตจริยธรรม

ผลการวิเคราะห์พบว่า ข้อมูลข่าวพาดหัวที่มีเนื้อหาข่าวเหตุการณ์เชิงบวก เป็นการนำเสนอตรงตามเหตุการณ์ ไม่ผิดเกณฑ์จริยธรรม เนื้อหาข่าวพาดหัวที่พบมีประเด็นหลักคือ ข่าวพระราชกรณียกิจ ข่าวเด็กและเยาวชนชนะการแข่งขัน/การประกวด ข่าววีรกรรมของทหาร/ตำรวจ ผู้สละชีพเพื่อชาติ ข่าวผู้กำกับภาพยนตร์ไทยได้รับรางวัลในต่างประเทศ ข่าวหนังสือพิมพ์ชื่อฉบับต่างๆ ได้รับรางวัลดีเด่นประเภทต่างๆ

ในส่วนของข้อมูลข่าวพาดหัวที่มีเนื้อหาข่าวเหตุการณ์เชิงลบ พบว่าเป็นการนำเสนอเนื้อหาข่าวพาดหัว และคำบรรยายภาพข่าวที่ตรงไปตรงมาตามเหตุการณ์ ไม่ละเมิดจริยธรรม เพียงแต่เป็นการนำเสนอข้อมูลที่มีเนื้อหาข่าวเหตุการณ์เชิงลบ

นอกจากนั้นข้อมูลข่าวพาดหัวที่มีเนื้อหาข่าวเหตุการณ์เชิงลบซึ่งได้นำมาวิเคราะห์ตามแบบสังเกตจริยธรรม พบว่า เมื่อพิจารณาเนื้อหาข้อความข่าวพาดหัว (3,796 ข้อความ) และคำบรรยายภาพข่าว (2,711 ข้อความ) ในช่วงเดือนมิถุนายน-พฤษภาคม 2553 รวมทั้งสิ้น 6,507 ข้อความ ผลการวิเคราะห์ โดยพิจารณาตามเกณฑ์ในแบบสังเกตจริยธรรมที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นนั้น ไม่พบข้อมูลการละเมิดจริยธรรมตามเกณฑ์ข้อ 2 ข้อ 5 ข้อ 6 ข้อ 8 ส่วนเกณฑ์ข้อ 3 ข้อ 4 ข้อ 7 ข้อ 9 และข้อ 10 พบว่ามีการละเมิดจริยธรรมตามแบบสังเกตที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้น คิดเป็นร้อยละ 2.30 จำนวนรวม 150 ข้อความ

ผลการวิเคราะห์ด้านการใช้ภาษา

การวิเคราะห์เนื้อหาของสาร ทั้งวันภาษาและอวัจนภาษา ในข่าวพาดหัว ภาพข่าวและคำบรรยายภาพข่าว การใช้ภาษาจำแนกรายละเอียดดังนี้คือ ด้านวันภาษา มีการใช้คำและโวหารเสริมความรุนแรง 10 ลักษณะคือ คำสแลง สมญานาม คำเสียดสี โวหารอติพจน์ อุปลักษณ์ คำมีความหมายหลายนัย คำหมีนประมาท คำละเมิดศักดิ์ศรี และคำหยาบ โดยใช้วิธีการวิจัยเชิงสำรวจด้วยแบบสังเกตที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น และผู้ทรงคุณวุฒิคำานวิชาการ ด้านสื่อสารมวลชน และด้านภาษา 3 คน เป็นผู้พิจารณาคุณภาพแบบสังเกตนี้ แสดงให้เห็นได้ชัดเจนด้วยแผนภูมิ ดังนี้

แผนภูมิที่ 2 เปรียบเทียบการใช้ภาษา (จำนวนคำ/ข้อความ) ในพาดหัวข่าวและคำอธิบายภาพข่าว

หนังสือพิมพ์ 10 ชื่อฉบับ (มิถุนายน – กรกฎาคม 2553)

ผลการวิเคราะห์พบว่า การใช้ภาษาพูดหัวข่าวและคำอธิบายภาพข่าวของหนังสือพิมพ์ไทยรายวัน 10 ชื่อฉบับที่มีการใช้คำที่หลากหลายทั้ง 10 ประเภท โดยร้อยละ 34.5 เป็นการใช้คำประเภท สมณานามมากที่สุด (2,986 คำ/ข้อความ) รองลงมาร้อยละ 31.7 เป็นการใช้คำประเภทคำพืด ความหมาย (2,740 คำ/ข้อความ) ร้อยละ 12.8 เป็นการใช้คำประเภทคำเสียคติ (1,103 คำ/ข้อความ) ร้อยละ 8.86 เป็นการใช้คำประเภทคำสแลง (757 คำ/ข้อความ) ร้อยละ 7.4 เป็นการใช้คำประเภท อุปลักษณ์ (644 คำ/ข้อความ) ร้อยละ 31.7 เป็นการใช้คำประเภทอุปลักษณ์ (2,740 คำ/ข้อความ) ร้อย ละ 2.8 เป็นการใช้คำประเภทโวหารอติพจน์ (239 คำ/ข้อความ) ร้อยละ 0.9 เป็นการใช้คำประเภทคำ มีความหมายหลายนัย (76 คำ/ข้อความ) ร้อยละ 0.8 เป็นการใช้คำประเภทคำหยาบ (70 คำ/ ข้อความ) ร้อยละ 0.2 เป็นการใช้คำประเภทคำหมิ่นประมาท (17 คำ/ข้อความ) ร้อยละ 0.1 เป็นการ ใช้คำประเภทคำละเมิด

ศักดิ์ศรี (7 คำ/ข้อความ) โดยบางชื่อฉบับไม่มีการใช้คำบางประเภท

นอกจากนี้จากข้อมูลพบว่า การใช้ภาษาพูดหัวข่าวหนังสือพิมพ์และคำอธิบายภาพข่าวทั้ง 10 ประเภท มีลักษณะสำคัญคือ เลือกใช้คำกริยาและคำขยายกริยา คำนาม คำวิเศษณ์ในการสื่อความ รู้สึกและเกิดภาพจินตนาการทันทีที่อ่าน เพื่อให้เร้าอารมณ์ เกิดอารมณ์เศร้า หวาดกลัว สยดสยอง สะเทือนใจต่างๆ (สมพงษ์ วิทยศักดิ์พันธุ์, 2543) โดยคำสแลง (คำที่ใช้เฉพาะกลุ่ม รับรู้ในหมู่เดียวกัน หรือในสถาบันนั้นๆ) ใช้คำกริยา คำนามและคำวิเศษณ์ มากที่สุด ส่วน คำประเภทที่ใช้คำนามมากที่สุด ได้แก่ คำสมณานาม (การตั้งชื่อใหม่ที่เหมาะสมกับลักษณะของ สิ่งที่ต้องการสื่อ การเลือกสรรคำหรือกลุ่มคำที่เหมาะสม เพื่อสิ่งที่ต้องการสื่อความหมาย การตั้ง สมณานามมักเป็นการสื่อคำที่รับรู้กันเฉพาะกลุ่ม เป็นโวหารภาพพจน์ประเภทสมณานาม) คำ หมิ่นประมาท (คำที่ขัดต่อหลักกฎหมายอาญา มาตรา 326-328 ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความคดีเด็ก และเยาวชน มาตรา 9, 27, 57, 93 คำพิพากษาฎีกาที่ ฎ.472/2540, ฎ.782/2524, ฎ.2296/2514, ฎ. 3725/2538, ฎ. 1203/2520) รวมทั้งคำละเมิดศักดิ์ศรี (เปิดเผยสถานที่อยู่ ที่เรียน ชาติพันธุ์ ศาสนา ของเด็ก เยาวชน สตรี ผู้ด้อย โอกาส) ต่างใช้คำนามเป็นส่วนใหญ่

นอกจากนี้คำเสียคติ (คำพูดอ้อม ให้ผู้ฟัง หรือ ผู้ที่ถูกพูดถึง รู้สึกตัวถึงการกระแทกแค้นด้วยคำที่ มีความหมายทางลบ เป็นวิธีการไม่สุภาพ) ใช้คำกริยามากที่สุด เช่นเดียวกับคำโวหารอติพจน์ (กล่าว

เกินจริง เพื่อเน้นความรู้สึก) คำมีความหมายหลายนัย (มีความหมายเหยียดหยาม มีความหมายไม่สุภาพ) และคำผิดความหมาย (ความหมายต่างจากพจนานุกรม และเป็นความหมายเชิงลบ) ใช้คำกริยามากที่สุด ส่วนคำอุปลักษณ์ (กล่าวเป็นนัย เปรียบเทียบของสิ่งหนึ่งเป็นอีกสิ่งหนึ่ง ให้เข้าใจเอง) ใช้คำประสมระหว่างคำนามกับคำกริยา และคำขยาย(คำเกี่ยวกับอวัยวะเพศ กิจกรรมทางเพศ การจับถ่าย คำคำ คำสบถสาบาน คำ ไอ้ อี จี๋ เยี้ยว) ใช้คำกริยาและคำวิเศษณ์ขยายกริยา

ในส่วนของอวัจนภาษาในภาพข่าว จากการสำรวจปริมาณโดยใช้แบบสังเกต เพื่อสำรวจจำนวนภาพข่าวในหนังสือพิมพ์หน้าหนึ่ง พบการนำเสนอภาพข่าวทั้งหมดจำนวน 2,711 ภาพ ในจำนวนนี้ส่วนใหญ่ร้อยละ 69.20 เป็นภาพประเภทต่างๆ จำนวน 1,876 ภาพ ซึ่งเมื่อพิจารณาตามแบบสังเกตแล้วพบว่า ไม่เป็นภาพข่าวที่ละเมิดจริยธรรม รองลงมาร้อยละ 30.8 เป็นภาพข่าวที่ละเมิดจริยธรรม จำนวนรวม 835 ภาพ คิดเป็นร้อยละ 27.22 โดยเป็นภาพความรุนแรง/แสดงรายละเอียดความรุนแรง/โศกนาฏกรรม/อาชญากรรม/อุบัติเหตุ/อารมณ์รุนแรง จำนวน 738 ภาพ ร้อยละ 1.96 เป็นภาพหวาดเสียว/ ภาพคนตายด้วยเหตุต่างๆ/ ภาพทำร้ายร่างกาย/ ภาพการฆ่า จำนวน 53 ภาพ ร้อยละ 1.44 เป็นภาพเด็ก สตรี เยาวชน ผู้ด้อยโอกาส จำนวน 39 ภาพ ร้อยละ 0.11 เป็นภาพอุจาด/ ลามก/ อนาจาร/ เปลือย/ เกือบเปลือย/ ถูกละเมิดทางเพศ จำนวน 3 ภาพ และร้อยละ 0.07 เป็นภาพแสดงให้เห็นทราบสถานที่อยู่/ สถานที่เรียน/หรือสถานที่ทำงานของเด็ก สตรี เยาวชน ผู้ด้อยโอกาสจำนวน 2 ภาพ ซึ่งกล่าวได้ว่าเป็นการนำเสนอภาพข่าวที่ละเมิดเกณฑ์จริยธรรม (ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความคดีเด็กและเยาวชน มาตรา 27; ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความคดีเด็กและเยาวชน มาตรา 57; ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความคดีเด็กและเยาวชน มาตรา 93; พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลเยาวชนและครอบครัว วิธีพิจารณาความคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ.2535 ; ประกาศสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติที่ 2/2546 ลงวันที่ 16 ตุลาคม พ.ศ. 2546 ; ข้อบังคับว่าด้วยจริยธรรมแห่งวิชาชีพหนังสือพิมพ์แห่งชาติ พ.ศ. 2541 หมวด 2 ข้อ 15 และข้อ 17)

ที่กล่าวมาโดยสรุปนี้คือผลการวิจัยที่ได้จากการสำรวจ โดยใช้แบบสังเกตที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้น ผลการวิจัยที่ได้จากการวิเคราะห์เนื้อหาด้านการใช้ภาษาพูดหัวข่าวและคำบรรยายภาพข่าว ใน

ส่วนของภาพข่าว จำแนกการสื่อสารเป็นวัจนภาษาและอวัจนภาษา ผลการวิจัยพบว่ามีภาระมิต
จรรยาบรรณในบางประเด็น ต่อไปจะนำเสนอผลการวิจัยส่วนที่สามซึ่งเป็นส่วนสุดท้ายของงานวิจัย
นี้ คือการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview) ผู้ทรงคุณวุฒิ

ส่วนที่สาม : สรุปผลการวิจัยที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึก

“...ต้องการให้หนังสือพิมพ์รักษาระสนิยมของภาษาที่มีระดับ

เป็นภาษาระดับชาวบ้านที่เป็น ‘ผู้ดี’ ที่ดี ที่เป็นสุภาพบุรุษ สุภาพสตรี...”

สัมภาษณ์นักวิชาการ

ในการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview) ผู้ทรงคุณวุฒิด้านวิชาการ ด้านภาษา และด้านวิชาชีพ
การเก็บรวบรวมข้อมูลในประเด็นนี้ ผู้วิจัยใช้แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง ซึ่งมีแนวคำถาม
หลัก 4 ด้าน เพื่อตอบวัตถุประสงค์ของการวิจัย ได้แก่ คำถามความคิดเห็นด้านการใช้ภาษา 5 ข้อ
คำถามความคิดเห็นด้านจรรยาบรรณ 6 ข้อ คำถามด้านพฤติกรรมกรรมการอ่าน 4 ข้อ คำถามด้านความ
คิดเห็นทั่วไป 6 ข้อ เฉพาะข้อ 6 ในส่วนนี้เป็นคำถามปลายเปิด เพื่อขอความคิดเห็นเพิ่มเติม
เกี่ยวกับข่าวพาดหัว ภาพข่าวและคำบรรยายภาพข่าว รวมข้อคำถามทั้งสิ้น 21 ประการ ทั้งนี้โดย
สัมภาษณ์นักวิชาการ (12 พฤศจิกายน 2553) สัมภาษณ์ นักภาษา (9 ธันวาคม 2553) สัมภาษณ์นัก
วิชาชีพ (22 พฤศจิกายน 2553)

ผลการวิจัยที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ทรงคุณวุฒิ ด้านวิชาการ ด้านภาษา ด้านวิชาชีพ ผู้วิจัย
พบว่า ทุกคนมีความคิดเห็นใน ทิศทางเดียวกันในประเด็นหลัก กล่าวคือ หลักของการอ่าน
หนังสือพิมพ์ที่ดีที่สุด คือต้องเลือกอ่านมากกว่าหนึ่งฉบับ เลือกอ่านหนังสือพิมพ์ที่มีรสนิยมที่ดี ที่มี
เนื้อหาหลากหลาย ทั้งข่าวการเมือง ข่าวเศรษฐกิจ ข่าวชาวบ้าน มีคอลัมน์ความคิดเห็นที่มีความเป็น
ธรรมน่าเชื่อถือ (นักวิชาการ) อ่านบางเรื่อง ไม่อ่านทุกเรื่อง อ่านบางตอนไม่อ่านทุกตอน (นักภาษา)
อ่านหมดทุกฉบับเพื่อรู้ข้อมูลให้ตรงความเป็นจริง นอกจากนั้นยังต้องอ่านข่าวจากสื่อหลายประเภท

สื่อใหม่ รวมทั้ง SMS ด้วย โดยอ่านข่าวที่อยากรู้ พอใจจะอ่าน สนใจในข่าวใดจึงจะอ่านละเอียด แต่ดูทั้งหมด ดูทุกเล่ม แม้จะไม่อ่านทั้งหมด อ่านและเปรียบเทียบข้อมูล ดูความตรงของข้อมูลและการนำเสนอ (นักวิชาชีพ)

ในส่วนความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้วิจัยพบว่า ทุกท่านมีความคิดเห็นต่างกันบ้างในประเด็นที่เกี่ยวกับความต้องการให้หนังสือพิมพ์เปลี่ยนแปลงรูปแบบในหน้าหนึ่ง กล่าวคือ นักวิชาการมีความเห็นว่า ต้องการให้เปลี่ยนรูปแบบ โดยออกแบบให้ความสะดวกกับผู้อ่านที่ต้องการจะอ่านแบบสำรวจข่าวแบบย่อๆ ไม่ควรยึดเยียดจำนวนพาดหัวข่าวในหน้าหนึ่งมากเกินไป การพาดหัวข่าวไม่ต้องใหญ่นัก เพื่อให้เนื้อหาลึบจบได้ในหน้าหนึ่ง ส่วนภาพข่าวลงเฉพาะที่สำคัญ ในเรื่องของการใช้ภาษา ควรแสดงรสนิยมที่ดีในระดับหนึ่ง เป็นผู้ดี มีรสนิยมแบบชาวบ้านที่เป็นผู้ดี อาจเพิ่มแหล่งข่าวที่ให้คำแนะนำในทางบวกได้ (นักวิชาการ)

นักภาษาเห็นว่าการเปลี่ยนแปลงรูปแบบในหน้าหนึ่งคงจะเป็นไปได้ยาก เนื่องจากข้อจำกัดของบริบทต่างๆ ในส่วนของคำแนะนำเพื่อประโยชน์สาธารณะ หากจะมีควรนำเสนอไว้เป็นล้อมกรอบต่างหากแยกจากเนื้อหาข่าว (นักภาษา)

นักวิชาชีพเห็นว่าคงจะเปลี่ยนแปลงรูปแบบได้ยาก แต่ละฉบับก็มีจุดดีจุดเด่นต่างกัน เพราะ การทำหนังสือพิมพ์ทำเพื่อขาย ทำตามอุดมการณ์ ให้มีความสำคัญกับข่าวมากกว่ารูปแบบ ไทยรัฐแต่ละวันจะมีถึง 6 editios เพื่อให้ข่าวที่นำเสนอเหมาะสมกับแต่ละท้องถิ่น หน้าที่ของสื่อคือการเสนอข้อเท็จจริง ไม่เสนอความคิดส่วนตัว เป็นการผิศจริยธรรม (นักวิชาชีพ)

นอกจากนี้ทุกท่านกล่าวตรงกันว่า การอ่านหนังสือพิมพ์มีประโยชน์ เหมือนกับทฤษฎี Uses and Gratifications (นักวิชาการ) ทำให้ได้รับรู้ข่าวสาร เหตุการณ์ต่างๆ มีอะไรเกิดขึ้นกันบ้าง (นักภาษา) การอ่านหนังสือพิมพ์ในทัศนะของคนทำสื่อ ก็เพื่อตรวจสอบตนเอง จรรยาบรรณ 30 ข้อ ของนักหนังสือพิมพ์ ถ้าทำให้ได้มากที่สุด ก็ถือได้ว่าเป็นวิถีชีวิตของคนทำสื่อ (นักวิชาชีพ)

ในประเด็นคนไทยชอบอ่านไทยรัฐมากที่สุดนั้น นักวิชาการ นักภาษา นักวิชาชีพ มีความเห็นต่างๆ กัน ดังนี้ คนไทยชอบอ่านไทยรัฐมากที่สุด เพราะไทยรัฐเปรียบเหมือนยาสามัญประจำบ้าน หรืออาหารยอดนิยม ส่วนใหญ่เป็นอาหารสมองประเภทบันเทิง ทำหน้าที่ในการบอกความ

เคลื่อนไหวในสังคมได้ในทุกระดับ มองเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในสังคมด้วยสายตาชาวบ้าน และนำเสนอในรูปแบบของชาวบ้านเพราะฉะนั้นจึงเหมาะกับรสนิยมของชาวบ้าน ไทยรัฐมี impact สูง ในแง่ที่ว่ามีจำนวนจำหน่ายสูง ผู้บริโภคเข้าถึงได้ง่าย สร้างความสนใจได้ดี ในแง่ของการวางตลาดของไทยรัฐถือเป็นส่วนหนึ่งตามหลัก 4Ps ไทยรัฐเข้าถึงประชาชนจำนวนมากที่มีการศึกษาในระดับน้อย จึงเป็นห่วงว่าไทยรัฐจะมุ่งเน้นความเป็นชาวบ้านมากเกินไป อยากจะให้ไทยรัฐยกระดับมาตรฐานในแง่ของการทำหน้าที่สื่อมวลชน ให้มีความรับผิดชอบในเรื่องของความถูกต้องของข้อเท็จจริง ในแง่ของการรายงานข่าวที่เที่ยงตรง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องของการใช้ภาษา ต้องการให้รักษารสนิยมของภาษาที่มีระดับ เป็นภาษาระดับชาวบ้านที่เป็น ‘ผู้ดี’ คือไทยรัฐจะต้องยกระดับของชาวบ้านที่ดี ที่เป็นสุภาพบุรุษ สุภาพสตรี แต่ในส่วนอื่นความสะดวกสบายของไทยรัฐถือเป็นข้อได้เปรียบอย่างหนึ่ง (นักวิชาการ) การที่ไทยรัฐเป็นหนังสือพิมพ์ที่มียอดขายสูง ส่วนหนึ่งก็เป็นเพราะการตลาดดี เนื้อหาตอบสนองความสนใจได้ดี ใช้ภาษามีสีสันเข้าใจง่าย ชาวบ้านชอบอ่าน หาอ่านได้ง่ายทุกแห่งจึงอ่านกันทั่วไป (นักภาษา) ไทยรัฐเป็นหนังสือพิมพ์ที่มียอดขายมากที่สุด ในอาเซียน การที่คนชอบอ่านไทยรัฐเป็นเพราะไทยรัฐใช้ภาษาง่ายๆ มีจำนวนพิมพ์มาก ให้พื้นที่กับเนื้อข่าวมาก มีข่าวที่หลากหลายครบถ้วน ทั้งข่าวในประเทศและข่าวต่างประเทศ ถึงแม้มีบทความวิชาการน้อย แต่ก็ตอบสนองความประสงค์ของคนอ่านได้ทุกด้าน แต่ละวันพิมพ์ถึง 6 editions ตอบสนองความสนใจได้ในทุกท้องถิ่น (นักวิชาชีพ)

ในด้านการเสนอข้อมูลตามความเป็นจริง สื่อต้องระวังเรื่อง ‘ผลกระทบ’ ให้มาก เพราะสื่อไม่เพียงแต่ทำหน้าที่ในการทำความจริงให้ปรากฏเท่านั้น แต่ต้องระวังด้วยว่าความจริงที่ทำให้ปรากฏนั้น จะก่อให้เกิดผลกระทบอย่างไร การนำเสนอเรื่องหรือภาพการฆ่าตัวตาย ความรุนแรงจากภาพจากคำบรรยายภาพ ก็มีผลกระทบแต่อาจอาจไม่เห็นชัดเจน หรือว่าอาจไม่ได้เกิดขึ้นในทันที สื่อจึงไม่ค่อยตระหนัก ทำให้เกิดความชาชินกับความรุนแรงจนเห็นเป็นเรื่องปรกติ การฆ่าตัว

ตายทำให้มีการเลียนแบบทำให้อึดอัดตามได้สื่อต้องระวังให้มากเรื่องผลกระทบ (นักวิชาการ)

โอกาสที่ผู้รับสารจะได้เห็นภาษาที่งดงาม ได้คิดหาคำกับรูปแบบของภาษาที่งดงามมีน้อยกว่าการได้เห็นภาษาที่เป็นคำแสลง หรือการใช้คำที่ผิดความหมายซึ่งเมื่อเห็นบ่อยจนจำได้ ก็จะนำมาใช้ เพราะฉะนั้นถ้าหากหนังสือพิมพ์จะเลือกคำอื่นที่ใช้แล้วนุ่มกว่า ดีกว่า ก็ควร ‘หลบ’ ไปบ้าง หนังสือพิมพ์ไม่ถึงกับต้องใช้คำให้ถูกต้องตามหลักไวยากรณ์ไทย หรือว่าตามพจนานุกรม ควรใช้ภาษา

ที่มีรูปแบบกลางๆ ผู้บริโภคจะพอรับได้ นอกจากนี้หนังสือพิมพ์ควรลดการนำเสนอข้อมูลจากการให้สัมภาษณ์ ไม่ตกเป็นเครื่องมือในการนำเสนอความเท็จ ของกลุ่มใด ฝ่ายใด (นักภาษา)

นักหนังสือพิมพ์ที่ดีต้องไม่เป็นเครื่องมือของฝ่ายใด มีความเป็นกลาง เที่ยงตรง ยึดหลักความซื่อสัตย์ ไม่รับเงินจากแหล่งต่างๆ ตระหนักถึงความรับผิดชอบและบทบาทในการสร้างสรรค์สังคม การสอนศาสตร์ด้านจริยธรรมคุณธรรม ในสถาบันการศึกษา ควรให้ความสำคัญกับประเด็นนี้ ตั้งแต่ยังเป็นเด็กและเยาวชนจนถึงระดับปริญญา โดยยึดมั่นในจริยธรรมทั้ง 8 ประการที่เรียนรู้ออกจากโรงเรียน และรักษาจรรยาบรรณเบื้องต้นให้ได้ ดังเช่นลูกเสือซึ่งเป็นผู้ที่มีเกียรติ เชื่อถือได้

ที่กล่าวมาโดยสรุปนี้คือข้อมูลที่พบจากการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ทรงคุณวุฒิ นักวิชาการ นักภาษา และนักวิชาชีพ ซึ่งจะเห็นได้ว่ามีความสอดคล้องกับกลุ่มตัวอย่างผู้อ่านหนังสือพิมพ์ในหลายประเด็น กล่าวคือ ต้องการอ่านหนังสือพิมพ์หน้าหนึ่งที่มีการใช้ภาษาไทยถูกต้อง คำราชาศัพท์ถูกต้อง ไม่ใช่คำรุนแรง ไม่นำเสนอภาพหวาดเสียว น่าสยดสยอง ไม่เสนอชื่อ นามสกุล ที่อยู่ ของเด็ก เยาวชน และสตรี โดยคำนึงถึงผู้ปกครองและผู้เกี่ยวข้องด้วย มีการคัดกรองความถูกต้องของข่าวเพื่อไม่ตกเป็นเครื่องมือของฝ่ายใด มีความเป็นกลาง เที่ยงตรง และนำเสนออย่างตรงไปตรงมา

การอภิปรายผล

จากการใช้แบบสอบถาม แบบสังเกต และการสัมภาษณ์เชิงลึกเป็นเครื่องมือในการเก็บและวิเคราะห์ข้อมูล ผลการวิจัยพบว่าความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างและผู้ทรงคุณวุฒิ นักวิชาการ นักภาษา นักวิชาชีพ รวมทั้งจากแหล่งเอกสารที่ผู้วิจัยประมวลมา มีความสอดคล้องต้องกันในหลายประการ จากข้อมูลที่ได้ประมวลมาพบประเด็นสำคัญที่สามารถนำมาอภิปรายได้ ดังนี้ ผลการวิจัยพบว่า ผู้มีการศึกษาระดับปริญญาตรีขึ้นไป นิยมอ่านหนังสือพิมพ์รายวันทั้งเชิงปริมาณ (Sensational News) และเชิงคุณภาพ (Quality News) โดยสนใจอ่านหนังสือพิมพ์หน้าหนึ่ง ทั้งข่าวพาดหัว ภาพข่าวและคำอธิบายภาพข่าว

ลักษณะประชากรของกลุ่มตัวอย่างผู้อ่านหนังสือพิมพ์ มีความต่างกันในด้านเพศ อายุการศึกษา อาชีพและรายได้ แต่มีพฤติกรรมการอ่านหนังสือพิมพ์และมีความคิดเห็นต่อการนำเสนอข่าวสาร และจริยธรรมที่ปรากฏในหน้าหนึ่งคล้ายคลึงกัน กล่าวคือ เลือกอ่านหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ หนังสือพิมพ์เดลินิวส์ และหนังสือพิมพ์ข่าวสดตามลำดับ เป็นที่น่าสังเกตว่าหนังสือพิมพ์ทั้งสาม ชื่อฉบับ พิมพ์เผยแพร่โดยผู้ผลิตที่ต่างเจ้าของกัน และไม่ว่าจะสามารถเลือกอ่านได้หลายฉบับหรือเลือกอ่านได้เพียงฉบับเดียว ทั้งสองกรณีผู้อ่านกลุ่มตัวอย่างจำนวนมากที่สุดได้เลือกอ่านหนังสือพิมพ์ไทยรัฐเป็นลำดับแรก และหนังสือพิมพ์เดลินิวส์เป็นลำดับต่อไป ในกรณีที่สามารถเลือกอ่านได้หลายฉบับ ลำดับต่อไปจะเป็นหนังสือพิมพ์มติชน ทว่าถ้าเป็นกรณีเลือกอ่านได้เพียงฉบับเดียว ผู้อ่านกลุ่มตัวอย่างจะเลือกอ่านหนังสือพิมพ์ข่าวสด สอดคล้องกับแนวคิดของแคลปเปอร์ (Klapper, 1960 ; Hunt and Ruben, 1993 ; Schramm, 1973 ; ประมว สตะเวทิน, 2541) ที่กล่าวว่าผู้รับสารจะไม่เปิดรับข่าวสารทุกอย่างที่ส่งผ่านมาถึงทั้งหมด แต่จะเลือกเปิดรับข่าวสารตามความถนัดของตน เลือกเปิดรับตามความสนใจใคร่รู้ ทั้งนี้ตามความพึงพอใจและเพื่ออรรถประโยชน์ทางสังคม จึงเลือกอ่านเฉพาะสื่อที่ตนสนใจ (Schramm, 1973 ; Charles K. Atkin, 1973 ; กาญจนา แก้วเทพ, 2545 ; สุรพงษ์ โสธนะเสถียร, 2533) เป็นการเลือกใช้สื่อเพื่อสนองความต้องการของบุคคล (McCombs and Becker, 1979)

ลักษณะการอ่านของกลุ่มตัวอย่างก็จะเลือกอ่านข่าวพาดหัวก่อนเพื่อเลือกอ่านเรื่องที่สนใจ และดูภาพข่าวพร้อมทั้งอ่านคำอธิบายภาพข่าว โดยอ่านผ่านๆ พอจับประเด็นได้รู้เรื่อง ส่วนใหญ่ใช้

เวลาการอ่านระหว่าง 10-30 นาที กลุ่มตัวอย่างอ่านหนังสือพิมพ์เพราะเห็นว่าได้รับประโยชน์ ได้รับรู้ข่าวสาร ได้รับความเพลิดเพลินจากสื่อ สอดคล้องกับที่นักสื่อสารมวลชน กล่าวไว้ตรงกันถึงพฤติกรรมการเปิดรับสื่อของบุคคลว่า สามารถวัดได้จากช่วงเวลาที่บุคคลเปิดรับสื่อและการมีสื่ออยู่ใกล้ตัว (Mcleod and O'keefe, 1972; Schramm, 1973; Charles K. Atkin, 1973; สุรพงษ์ โสธนะเสถียร, 2533 ; พีระ จิร โสภณ, 2542 ; ประภาพรรณ ลิ้มสุขศิริ, 2543 ; กาญจนา แก้วเทพ, 2545)

นอกจากนี้กลุ่มตัวอย่างผู้อ่านหนังสือพิมพ์ส่วนหนึ่งมีความคิดเห็นว่า พาดหัวข่าวใช้คำสั้นได้ใจความ เร้าความสนใจ พาดหัวที่ดีจะสร้างความสนใจได้มาก แต่อีกส่วนหนึ่งมีความเห็นว่าหนังสือพิมพ์เสนอข่าวเกินจริง ข่าวพาดหัวไม่ตรงกับเนื้อข่าว ใช้คำสั้นจนไม่เข้าใจ คำกำกวม มีความหมายหลายนัย คำสมญานาม คำรุนแรง คำแทน โวหารอติพจน์และอุปลักษณ์ คำเสียดสี คำหมิ่นประมาท คำหยาบ คำสแลงแท้ สแลงเทียม และสแลงลักษณะประสม เป็นการใช้ภาษาที่ไม่

สุภาพ มีความหมายเหยียดหยาม ซึ่งเป็นลักษณะที่ผู้อ่านหนังสือพิมพ์ต้องการให้ปรากฏน้อยที่สุด (บุญญฤทธิ์ ศรีวิจิตร, 2543) เพื่อมิให้เด็กและเยาวชน ตลอดจนผู้ที่อ่านเป็นประจำเกิดความซาชินในความรุนแรง ความไม่สุภาพ และจดจำ นำไปใช้ ผู้อ่านหนังสือพิมพ์ตั้งความหวังไว้ว่าหนังสือพิมพ์ควรเสนอแต่ข่าวที่สร้างสรรค์ ใช้ภาษาที่มีความเป็นสุจริต (เสฐียร พันธงศรี, 2515 ; พิระ จิตรโสภณ, สัมภาษณ์ 12 พฤศจิกายน 2553 ; จินตนา พุทธิเมตตะ, 2547; มงคลเกียรติ ควรกิจ, 2539 ; จำนวน วิบูลย์ศรี, 2526 ; อัจฉรา กล่อมแสร้, 2543 ; แหยม โฉมล่า, 2524 ; วิเชียร เกษประทุม, 2540) มิใช่ใช้ภาษาที่อ่านแล้วส่งผลให้เกิดอารมณ์ความรู้สึกว่าสิ่งนั้น (คนนั้น, เรื่องราว นั้น : ผู้วิจัย) น่าเกลียดน่ากลัว น่าขยะแขยง (พรพิลาส เรื่อง โขติวิทย์, 2535) ถึงแม้ว่าประเด็นอาจเร้าความสนใจแต่ไม่เป็นประโยชน์ต่อผู้อ่าน หรือเสนอข่าวร้ายมากกว่าข่าวดี (กอบกุล ถาวรานนท์, 2543)

อนึ่งในการวิเคราะห์ลักษณะของคำในเนื้อหาโดยนับคุณสมบัติที่ต้องการทุกครั้งที่พบ ซึ่งเป็นวิธีวิเคราะห์ความเข้ม (intensity) ของเนื้อหานั้น ผู้วิจัยพบว่า วิธีนี้ถึงแม้จะช่วยในการวิเคราะห์ให้เห็นภาพรวมในการปรากฏของเนื้อหาได้วิธีหนึ่ง แต่แม้จะวิเคราะห์โดยนักภาษาและผู้เชี่ยวชาญด้านการใช้ภาษาก็ยังพบปัญหาบางประการ วิธีนี้จึงกล่าวได้ว่า ไม่เป็นที่น่านิยมนำมาใช้นัก ทั้งนี้เนื่องจากปัญหาเรื่องความหมายและหน้าที่ของคำที่ปรากฏ (สรรค์วี วิชาชีวะ, 2525:20-23) ในฐานะภาษาที่มีชีวิต ความหมายและหน้าที่ของคำที่ปรากฏจึงอาจเปลี่ยนแปลงไปตามยุคสมัย

การใช้คำและความหมายของคำเป็นอีกเรื่องหนึ่งซึ่งควรแก่การระมัดระวังให้มาก การใช้คำเพื่อการ ‘หลាកคำ’ ถึงแม้จะไม่อาจบ่งบอกได้ชัดเจนว่าเป็นเรื่องของการแสดงความคิดเห็นลงโทษข่าว แต่ก็ต้องเลือกใช้อย่างระมัดระวังอย่างยิ่ง สามารถพิจารณาได้จากเนื้อหาข่าว ในกรณีที่ใช้คำค่อนข้างไปทางหมิ่นประมาท เสียดสี ซึ่งถึงแม้ว่าจะเป็นการใช้ภาษาให้มี ‘สีสัน’ แต่หากนำมาใช้แล้วสื่อความหมายหรือสร้างความเข้าใจบิดเบือน ไม่ตรงข้อเท็จจริง ซึ่งเป็นอีกนัยหนึ่ง และเป็นเรื่องของจรรยาบรรณมากกว่าจริยธรรมก็ตาม แต่โดยเหตุที่จรรยาบรรณเป็นองค์ประกอบหนึ่งซึ่งเป็นส่วนสำคัญของจริยธรรม นักหนังสือพิมพ์จึงควรหมั่นตรวจสอบตนเองอยู่เสมอ (บงกช สุทัศน์ ณ อยุธยา, 2540) วิธีหนึ่งโดยผ่านเครื่องมือสำคัญของการสื่อสารคือการใช้ภาษาทั้งวจนภาษาและอวจนภาษา

ในส่วนของการเสนอภาพข่าว ผลการวิจัยพบว่า ภาพข่าวเปิดเผยให้เห็นถึงความหวาดเสียว สดขยของมากเกินไป ละเมิดข้อห้าม สอดคล้องตามเกณฑ์ขององค์การอนามัยโลก (WHO, 1995) กระทบความรู้สึกผู้อ่าน การลงภาพคนตาย สะเทือนใจญาติของผู้เป็นข่าว (นักวิชาการ สัมภาษณ์, 2553 ; นักวิชาชีพ สัมภาษณ์, 2553) ส่วนคำบรรยายภาพข่าวมีการละเมิดจริยธรรม โดยลงชื่อผู้เสียหายไม่คำนึงถึงความเดือดร้อนของผู้ที่เกี่ยวข้อง คำบรรยายภาพเปิดเผยสถานที่อยู่ สถานที่เรียน สถานที่ทำงานของเด็ก เยาวชน สตรี กล่าวได้ว่าหนังสือพิมพ์เป็นผู้สร้างความรุนแรงผ่านสื่อสู่สังคม ในหลายสถานการณ์ (นฤมล วงศ์หาญ, 2541 ; กอบกุล ถาวรานนท์, 2543 ; วัฒนีย์ ภูวทิศ, 2549)

นับตั้งแต่ต้นฤมล วงศ์หาญ (2541) ศึกษาเรื่อง “การวิเคราะห์เนื้อหาความรุนแรงในภาพข่าว หน้าหนึ่งหนังสือพิมพ์รายวันประชาชื่น” ในปีพ.ศ.2540 จำนวน 366 ฉบับ โดยศึกษาหนังสือพิมพ์ 3 ชื่อฉบับ (ไทยรัฐ เดลินิวส์ ข่าวสด) ผลการวิจัยพบการนำเสนอภาพความรุนแรงในหน้าหนึ่ง คิดเป็นร้อยละ 12.93 วัฒนีย์ ภูวทิศ (2549) ศึกษาเรื่อง “การศึกษาจริยธรรมทางวิชาชีพของนักหนังสือพิมพ์ไทยในการรายงานข่าวหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทย” ซึ่งพบปัญหาจริยธรรมว่าการรายงานข่าวสารหน้าหนึ่งรุนแรง เกินจริง บิดเบือนไม่ตรงข้อเท็จจริง รวมทั้งนำเสนอภาพหวือหวา อูจาด ละเมิดสิทธิส่วนบุคคล (บทคัดย่อ) ผลการวิจัยนับจากปี 2541 ปี 2549 และในปี 2554 คือเรื่อง “หนังสือพิมพ์หน้าหนึ่ง ปฏิบัติการในมิติด้านจริยธรรมแห่งวิชาชีพหนังสือพิมพ์” ของผู้วิจัยซึ่งศึกษาหนังสือพิมพ์ 10 ชื่อฉบับ จำนวนรวม 593 ฉบับ ผลการวิจัยพบการนำเสนอภาพความรุนแรงในหน้าหนึ่ง คิดเป็นร้อยละ 29.29 จากข้อมูลนี้จะเห็นได้ว่า หนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทยหน้าหนึ่ง ละเว้นการคำนึงถึงบทบัญญัติจริยธรรมของหนังสือพิมพ์ ข้อ 17 โดยยังคงนำเสนอภาพข่าวที่มีความรุนแรง นำหวาดเสียว อูจาด ต่อเนื่องตลอดมา

นอกจากนี้ยังมีภาพล่วงละเมิดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของเด็ก สตรี และผู้ด้อยโอกาส โดยการแสดงให้เห็นทราบสถานที่อยู่ สถานที่เรียน สถานที่ทำงาน (บทบัญญัติจริยธรรมของหนังสือพิมพ์ ข้อ 15 และข้อ 17 ; ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาคดีเด็กและเยาวชน มาตรา 9 มาตรา 27 มาตรา 57 มาตรา 93 ; นฤมล วงศ์หาญ, 2541; วัฒนีย์ ภูวทิศ, 2549) คิดเป็นร้อยละ 1.51 อีกด้วย

ที่กล่าวมาโดยสรุปนี้คือการอภิปรายผลการวิจัยที่พบจากการใช้แบบสอบถาม แบบสังเกต และการสัมภาษณ์เชิงลึกเป็นเครื่องมือในการเก็บและวิเคราะห์ข้อมูล ผลการวิจัยพบว่าความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างและผู้ทรงคุณวุฒิ นักวิชาการ นักภาษา นักวิชาชีพ รวมทั้งจากแหล่งเอกสารที่ผู้วิจัยประมวลมา มีความคิดเห็นที่สอดคล้องกันในประเด็นจริยธรรมหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์ไทยรายวัน

ข้อเสนอแนะจากงานวิจัย

“...จรรยาบรรณเป็นองค์ประกอบหนึ่ง เป็นส่วนสำคัญของจริยธรรม...”

จากผลการวิจัย มีประเด็นสำคัญที่เห็นสมควรนำเสนอไว้เป็นข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ควรดเว้นการเสนอข่าวหลายๆ ข่าวรวมไว้ในความนำ (Lead) เดียวกัน อ่านแล้วไม่เข้าใจ หรือเข้าใจผิด ทำให้สับสนประเด็น สมควรแยกความนำหรือตัดออกจากกันและลิดให้จบในหน้าหนึ่ง ไม่ควรเน้นที่ปริมาณของข่าวพาดหัว

2. การพาดหัวข่าวและความนำ ควรเน้นที่คุณภาพ คือความตรงของเนื้อหา ไม่ควรใช้ภาษาแบบ Dramatization การเขียนสรุปประเด็นสำคัญ ควรกรองให้จริงและตรง ไม่ยืดเยื้อ การใช้ตัวพิมพ์ไม่ควรเล็กมาก

3. จรรยาบรรณเป็นองค์ประกอบหนึ่ง ซึ่งเป็นส่วนสำคัญของจริยธรรม นักหนังสือพิมพ์ควรหมั่นตรวจสอบตนเองอยู่เสมอ ในด้านการใช้วัจนภาษาและอวัจนภาษาอย่างมีจริยธรรม

4. หนังสือพิมพ์ควรพิจารณาปรับเปลี่ยนรูปแบบบ้าง อาทิ ปรับภาพข่าวเป็นสามมิติ ดัง

เช่นที่เมื่อ 65 ปีก่อนในปี พ.ศ.2499 อิศรา อมันตกุล เปลี่ยนแปลงการจัดหน้าหนังสือพิมพ์ จากหน้า

ละ 7 คอลัมน์ เป็น 8 คอลัมน์

5. ผลการวิจัยที่พบ ตอกย้ำให้เห็นถึงแนวทางปฏิบัติการเชิงสร้างสรรค์ในมิติด้านจริยธรรมของหนังสือพิมพ์ไทยรายวันว่า การเขียนข่าวของหนังสือพิมพ์สมควรมีการควบคุม ให้เป็นไปตามหลักจรรยาบรรณและมาตรฐานทางวิชาชีพ การควบคุมที่ดีที่สุดสำหรับสื่อ คือการควบคุมจากตัวสื่อเอง โดยสื่อต้องมีความรับผิดชอบต่อส่วนรวม ด้วยการปฏิบัติตามหน้าที่ในสิ่งที่จำเป็นและเหมาะสมคือการปฏิบัติตามหลักจรรยาบรรณ มาตรฐานทางวิชาชีพอย่างเคร่งครัด ปราศจากอคติตามแนวทางที่กำหนดไว้ในหลักจรรยาบรรณและมาตรฐานทางวิชาชีพ รวมทั้งข้อบังคับว่าด้วยจริยธรรมแห่งวิชาชีพหนังสือพิมพ์ สภากาหนังสือพิมพ์แห่งชาติ พ.ศ. 2541 สิ่งที่สำคัญยิ่งคือควรมีการให้ความรู้ด้านกฎหมายและจริยธรรมสื่อควบคู่ไปด้วย เพื่อให้สามารถปฏิบัติตามจริยธรรมแห่งวิชาชีพได้อย่างเคร่งครัด

การนำเสนอข่าวพาดหัว ภาพข่าวและคำบรรยายภาพข่าว ซึ่งนำเสนออย่างมีจรรยาบรรณเป็นหน้าที่ตามวิชาชีพหนังสือพิมพ์ เป็นสิ่งที่ควรค่าแก่ความภาคภูมิใจ สมควรแก่การยกย่อง สมเกียรติยศและศักดิ์ศรีแห่งฐานันดรที่สามอย่างแท้จริง ดุจดั่งคำกล่าวของนักหนังสือพิมพ์อาวุโส ผู้เป็นปรมาจารย์ของวงการหนังสือพิมพ์ ที่ได้กล่าวไว้ในทำนองเดียวกันว่า

จริยธรรมของนักหนังสือพิมพ์นั้นคือ การมีเสรีภาพที่ต้องมีความรับผิดชอบกำกับ
มีความเป็นไทแก่ตัวเอง มีความจริงใจ สัจจะ ธรรมะ ไม่ลำเอียงเที่ยงธรรม ไม่มีอคติ
มีความเป็นนักกีฬา และความมีสมบัติผู้ดี

(เสฐียร พันธงสี, 2515 ; สุภา ศิริमानนท์, 2547 ; อิศรา อมันตกุล, 2499 ; กุหลาบ
สายประดิษฐ์, 2489; มานิจ สุขสมจิตร, 2553 ; พีระ จิร โสภณ, 2553)